

**ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΠΑΤΡΑΣ
ΣΧΟΛΗ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΩΝ ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΡΟΝΟΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ**

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

**ΘΕΜΑ : «ΕΘΕΛΟΝΤΙΚΕΣ ΜΗ-ΚΥΒΕΡΝΗΤΙΚΕΣ ΟΡΓΑΝΩΣΕΙΣ
ΚΑΙ ΠΑΙΔΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ»**

Σπουδάστριες :

Αντωνοπούλου Ανθούλα

Ζαραφωνίτου Μαρία

Υπεύθυνος Εκπαιδευτικός :

Γιαννικάκης Ηλίας

Πτυχιακή Εργασία για τη λήψη του Πτυχίου στην Κοινωνική Εργασία από το
Τμήμα Κοινωνικής Εργασίας της Σχολής Επαγγελμαίων Υγείας και Πρόνοιας του
Τεχνολογικού Εκπαιδευτικού Ιδρύματος (Τ.Ε.Ι.) Πάτρας

ΠΑΤΡΑ 2001

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

	Σελ.
Κεφάλαιο 1 :	
ΕΙΣΑΓΩΓΗ	1
1.1 Το πρόβλημα	1
1.2 Σκοπός της μελέτης	2
1.3 Ορισμοί όρων	3
Κεφάλαιο 2 : ΚΡΑΤΟΣ ΠΡΟΝΟΙΑΣ-ΙΔΙΩΤΙΚΟΣ ΜΗ ΚΕΡΔΟΣΚΟΠΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ	
2.1 Ιστορική αναδρομή του Κράτους Πρόνοιας	5
2.2 Προνοιακός πλουραλισμός	9
2.3 Ιστορική αναδρομή του εθελοντισμού	10
Κεφάλαιο 3 : ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ-ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΕΘΕΛΟΝΤΙΚΩΝ ΟΡΓΑΝΩΣΕΩΝ ΜΕ ΔΡΑΣΗ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ	
3.1 'Αρτος-Δράση	13
3.2 Δρόμοι Ζωής	17
3.3 Ελληνικός Ερυθρός Σταυρός	22
3.4 Ιερά Αρχιεπισκοπή Αθηνών	25
3.5 Ινστιτούτο Φιλανθρωπίας	27
3.6 Κέντρο Συμπαράστασης Παιδιού και Οικογένειας	29
3.7 Σύλλογος Φίλων Παιδιών με Καρκίνο «ΕΛΠΙΔΑ»	34
3.8 Το Χαμόγελο του Παιδιού	39
3.9 Το εξειδικευμένο προσωπικό των εθελοντικών οργανώσεων	49
Κεφάλαιο 4 : ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ-ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΕΘΕΛΟΝΤΙΚΩΝ ΟΡΓΑΝΩΣΕΩΝ ΜΕ ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΔΡΑΣΗ	
4.1 Actionaid	51
4.2 Γιατροί Χωρίς Σύνορα	56
4.3 Διεθνής Αμνηστία	68

4.4	Διεθνής Οργάνωση Εργασίας	71
4.5	Ελληνικό Καραβάνι Αλληλεγγύης	87
4.6	Ινστιτούτο Διεθνών Κοινωνικών Υποθέσεων	90
4.7	Ινστιτούτο Φιλανθρωπίας-Παράρτημα Βουλγαρίας	93
4.8	Ινστιτούτο Υγείας του Παιδιού	94
4.9	Σύλλογος Βοήθειας Παιδιών της Αιθιοπίας	99
4.10	Σώστε τα Παιδιά	100
4.11	Unicef	105
4.12	Το εξειδικευμένο προσωπικό των εθελοντικών οργανώσεων	111
	ΓΕΝΙΚΑ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ-ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ	113
	ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ	115
	ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	138

Περίληψη Μελέτης

Η εργασία αυτή έχει ως αντικείμενο τη διερεύνηση του φαινομένου του Εθελοντισμού και τη σχέση του με την παιδική ηλικία.

Σκοπός της είναι να συγκεντρώσει και να μελετήσει υλικό και πληροφορίες για τη δράση των Μη-Κυβερνητικών Οργανώσεων σ'όλους τους τομείς, ώστε να καλυφθεί η έλλειψη που υπάρχει στην ελληνική βιβλιογραφία και να αποτελέσει τη βάση για συγκεκριμένες μελέτες από άλλους Κοινωνικούς Επιστήμονες

Για τη συγγραφή τους χρησιμοποιήθηκε ελληνικό και ξένο υλικό. Το πρώτο στάδιο της μελέτης περιελάμβανε την κατασκευή ενός σχεδιαγράμματος όπου βασίστηκε η δομή της πτυχιακής, αλλά και η αναζήτηση του υλικού. Η συγκέντρωση του υλικού γύρω από το θέμα έγινε κυρίως από τις εθελοντικές οργανώσεις και το Internet (διαδίκτυο). Αφού μελετήθηκε πολύ καλά και προσεκτικά το υλικό, άρχισε η συγγραφή της πτυχιακής με τη συνεργασία των δύο σπουδαστριών.

Στο πρώτο κεφάλαιο γίνεται, κατ'αρχήν, μια γενική αναφορά των προβλημάτων που καθιστούν αναγκαία την ύπαρξη των Εθελοντικών Οργανώσεων, στη συνέχεια αναφέρεται ο σκοπός της παρούσας μελέτης και οι στόχοι που τέθηκαν για την επίτευξη αυτού του σκοπού. Τέλος, γίνεται μια ανάλυση των όρων «Εθελοντικές Μη-Κυβερνητικές Οργανώσεις», «Κοινωνική Πρόνοια» και «Παιδική Ηλικία».

Στο δεύτερο κεφάλαιο γίνεται μια ιστορική αναδρομή της εμφάνισης και εξέλιξης του Κράτους Πρόνοιας και του Εθελοντισμού από την αρχαιότητα έως σήμερα.

Στο τρίτο και τελευταίο κεφάλαιο παρουσιάζεται το έργο των Εθελοντικών Μη-Κυβερνητικών Οργανώσεων που ασχολούνται με τα παιδιά και δρουν στην Ελλάδα και παγκοσμίως αντίστοιχα.

Τέλος ακολουθούν τα γενικά συμπεράσματα της μελέτης όσον αφορά την προσφορά των Εθελοντικών Μη-Κυβερνητικών Οργανώσεων σε θέματα παιδικής προστασίας και διατυπώνονται κάποιες εισηγήσεις για μελλοντική εφαρμογή που θα συντείνει στην καλύτερη αποτελεσματικότητα του έργου που έχουν αναλάβει οι Εθελοντικές Μη-Κυβερνητικές Οργανώσεις.

Κεφάλαιο 1

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1.1 Το πρόβλημα

Ο 21^{ος} αιώνας μπορεί να χαρακτηριστεί ως αιώνας του παιδιού. Στη σημερινή κοινωνία βρίσκεται στο επίκεντρο της προσοχής και της φροντίδας των ενηλίκων. Το παιδί διαφέρει από τους ενηλίκους, έχει ιδιαίτερες ανάγκες και απαιτεί ιδιαίτερες φροντίδες σ' όλη τη πορεία της ανάπτυξής του (Παρασκευόπουλος Ι.Ν., 1985).

Καθ' όλη τη διάρκεια της ιστορίας, οι μετακινήσεις πληθυσμών μακριά από τις πατρίδες τους είχαν αντίκτυπο στην οικογένεια. Μη μπορώντας να ζήσουν στον τόπο διαμονής τους εξαιτίας της φτώχειας και της έλλειψης πόρων, πολλοί μετανάστευσαν σε χώρες πιο πλούσιες σε πόρους και ευκαιρίες (Unisef, 1989).

Σήμερα ο αριθμός των ανθρώπων που ζουν στη φτώχεια συνεχίζει να μεγαλώνει, καθώς προχωράει η παγκοσμιοποίηση με την έμφυτα ασύμμετρη πορεία της : οι επεκτεινόμενες αγορές πέρα από εθνικά σύνορα αυξάνουν τα εισοδήματα σχετικά λίγων, ενώ την ίδια στιγμή αποστραγγίζουν περισσότερο τις ζωές εκείνων που δεν έχουν τους πόρους ώστε να είναι επενδυτές ή τις δυνατότητες να επωφεληθούν από την παγκόσμια ανάπτυξη. Η πλειοψηφία είναι γυναίκες και παιδιά, φτωχοί πριν, αλλά ακόμη περισσότερο τώρα, καθώς η παγκόσμια οικονομία μεγαλώνει το χάσμα μεταξύ των πλούσιων και των φτωχών χωρών και μεταξύ των πλούσιων και φτωχών ανθρώπων (Unisef, 2000).

Ως άμεσο αποτέλεσμα της φτώχειας εμφανίζεται το φαινόμενο της εκμετάλλευσης της παιδικής εργασίας και της σεξουαλικής τους εκμετάλλευσης. Τα παιδιά του δρόμου, τα παιδιά που εγκαταλείπουν το σπίτι τους και τα παιδιά φτωχών οικογενειών που καταφεύγουν στην πορνεία, για να κερδίσουν χρήματα, είναι θύματα της ένδειας που υπάρχει στις αναπτυσσόμενες χώρες και των πεινιχρών ελπίδων να βρουν μια νόμιμη και αξιοπρεπή δουλειά στις βιομηχανικές χώρες.

Οι πόλεμοι, οι φυσικές καταστροφές, η μετανάστευση, η ένδεια, η κάθε μορφής εκμετάλλευση, καθώς και η κακή ποιότητα ζωής των χωρών του Τρίτου Κόσμου και οι ασθένειες, έχουν ολέθρια αποτελέσματα στις παιδικές ψυχές. Έτσι προέκυψε η ανάγκη ειδικών υπηρεσιών για την προάσπιση των δικαιωμάτων του παιδιού (Unisef, 1989).

Σήμερα καταβάλλονται έντονες προσπάθειες από κάθε πολιτεία για να εξασφαλιστούν σε κάθε παιδί οι ευνοϊκότερες συνθήκες, στη χώρα του, για μια απρόσκοπτη πορεία προς την ωριμότητα. Ινστιτούτα και κέντρα έρευνας του παιδιού ιδρύονται, νόμοι θεσπίζονται από τις οργανωμένες κοινωνίες για την παιδική προστασία και γενικά επικρατούν παιδοκεντρικές αντιλήψεις στη σημερινή κοινωνία (Παρασκευόπουλος Ι.Ν., 1985).

Παρ'όλα αυτά οι κρατικοί μηχανισμοί αντιμετωπίζουν δυσκολίες στις διαδικασίες προώθησης και εξασφάλισης της ευημερίας των παιδιών, με αποτέλεσμα να αδυνατούν να καλύψουν επαρκώς το ρόλο τους ως προασπιστές των δικαιωμάτων του παιδιού.

Αυτό το κενό καλούνται να καλύψουν κοινωνικές ομάδες, οργανώσεις που υπάγονται στα Ηνωμένα Έθνη και Μη-Κυβερνητικές Οργανώσεις διεθνής, εθνικές και τοπικές, φιλάνθρωποι και υπεύθυνοι πολίτες που ανήκουν σε σωματεία, καθώς και τα παιδιά και οι ίδιοι οι έφηβοι διαμορφώνοντας συμμαχίες για να καλύψουν τα λάθη (Unicef, 2000).

Συγκεκριμένα στην Ελλάδα δραστηριοποιούνται πάνω από χίλιες πεντακόσιες μη-κυβερνητικές οργανώσεις που ασχολούνται με τον εθελοντισμό και τη φιλανθρωπία. Τετρακόσιες περίπου λειτουργούν οργανωμένα, με εθελοντές οι οποίοι υποστηρίζουν αυτούς που έχουν ανάγκη, βοηθώντας στην επίλυση των προβλημάτων τους (Σίμου Μ., Γυναίκα, 2000).

1.2 Σκοπός της μελέτης

Σκοπός της συγκεκριμένης μελέτης ήταν να διερευνηθεί το φαινόμενο του Εθελοντισμού και η σχέση του με την παιδική ηλικία. Για την επίτευξη αυτού του σκοπού τέθηκαν οι παρακάτω στόχοι :

- α) Να συγκεντρωθεί υλικό σχετικά με την εμφάνιση και την πορεία του Εθελοντισμού.
- β) Να διερευνηθεί η παρουσία και το έργο των Εθελοντικών Οργανώσεων που ασχολούνται με τα παιδιά στην Ελλάδα και στο εξωτερικό, καθώς και η συμβολή των επιστημόνων που συμμετέχουν σ'αυτές και
- γ) Να καταγραφεί υλικό και πληροφορίες για τις Μη-Κυβερνητικές Οργανώσεις, ώστε να καλυφθεί η έλλειψη που υπάρχει στην ελληνική βιβλιογραφία και να αποτελέσει πηγή γνώσεων για κάθε ενδιαφερόμενο.
Ακολουθεί η καταγραφή :
 - 1) Της ιστορικής εξέλιξης του Κράτους Πρόνοιας, καθώς και του Εθελοντισμού στην Ελλάδα και το εξωτερικό και
 - 2) Του έργου των Εθελοντικών-Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων, για τα παιδιά στην Ελλάδα και παγκοσμίως.

1.3 Ορισμοί όρων

α) Εθελοντικές-Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις

Πρόκειται για Νομικά Πρόσωπα Ιδιωτικού Δικαίου μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, με σκοπό την εκούσια συμμετοχή και την ενσυνείδητη δράση των ανθρώπων στην εξυπηρέτηση ενός έργου, που πηγάζει από μια απλή επιθυμία προσφοράς στον συνάνθρωπο (Σταθόπουλος Π.Α., 1996).

β) Κοινωνική Πρόνοια

Σύμφωνα με τη διεθνή συνάντηση Υπουργών κοινωνικής πρόνοιας του 1968, κοινωνική πρόνοια είναι : «Η Κοινωνική Πρόνοια είναι σύνολο οργανωμένων δραστηριοτήτων που αποσκοπούν στην επίτευξη αμοιβαίας προσαρμογής των ατόμων και του κοινωνικού τους περιβάλλοντος. Ο σκοπός αυτός επιτυγχάνεται με τη χρησιμοποίηση τεχνικών και μεθόδων που θα υποβοηθήσουν άτομα, ομάδες, κοινότητες, στην αντιμετώπιση των αναγκών τους και στη λύση προβλημάτων προσαρμογής στη σύγχρονη μεταβαλλόμενη κοινωνία, με απώτερο σκοπό τη βελτίωση των οικονομικών και κοινωνικών συνθηκών».

γ) Παιδική Ηλικία

Η παιδική Ηλικία εκτείνεται από 3 μέχρι 12 ετών. Στην ηλικία των 3 έως 6 χρόνων το παιδί παρουσιάζει τα παρακάτω χαρακτηριστικά. Στο σωματικό τομέα η πρόοδος γίνεται με επιβραδυνόμενο ρυθμό, αλλά είναι πιο ποικίλη και επηρεάζεται περισσότερο από την άσκηση και την εμπειρία και λιγότερο από την ωρίμανση. Οι αναλογίες του σώματος μεταβάλλονται δραστικά. Στον κινητικό τομέα το παιδί έχει ασκήσει έλεγχο στο σώμα του και αρχίζει να ασκεί έλεγχο στο περιβάλλον. Είναι η περίοδος της έντονης κινητικότητας. Στο νοητικό τομέα εμφανίζεται η συμβολική λειτουργία και η χρήση της γλώσσας. Αρχίζει να μεταπλάθει τον εξωτερικό κόσμο σε εσωτερικό πνευματικό κόσμο. Στον τομέα της συναισθηματικής ανάπτυξης παρατηρείται μεγαλύτερη ενίσχυση του Εγώ με τάση αυτονομίας. Τέλος στον τομέα της κοινωνικής ανάπτυξης το παιδί αρχίζει να διευρύνει τον κύκλο των δραστηριοτήτων και επαφών του, να εγκαταλείπει το άμεσο οικογενειακό περιβάλλον και να εντάσσεται σε ομάδες συνομηλίκων. Είναι η ηλικία του παιχνιδιού, χωρίς τη συνειδητοποίηση καθηκόντων και υποχρεώσεων.

Στην ηλικία των 6 έως 12 χρόνων το παιδί παρουσιάζει τα παρακάτω χαρακτηριστικά. Στο σωματικό και κινητικό τομέα μειώνεται ο ρυθμός της σωματικής αύξησης για να πραγματοποιηθεί μεγαλύτερος έλεγχος και σκόπιμος προσδιορισμός στις παντός είδους βιοσωματικές και ψυχοκινητικές διεργασίες. Στο νοητικό τομέα πραγματοποιείται το μεγάλο άλμα από τον εγωκεντρισμό και τη διαισθητική λογική, στην αποκέντρωση της αντίληψης και στις αντιστρέψιμες νοητικές πράξεις. Στον τομέα της συναισθηματικής και κοινωνικής ανάπτυξης τα παιδιά σχηματίζουν ομάδες, στις οποίες οι ενήλικοι δεν είναι ευπρόσδεκτοι. Το παιδί εγκαταλείπει τον προσωπικό του χώρο και επιδιώκει το μαζί. Τέλος στον τομέα της ψυχοσεξουαλικής ανάπτυξης το παιδί διέρχεται το στάδιο της λανθάνουσας σεξουαλικότητας, μια περίοδος ηρεμίας και γαλήνης πριν από την καταιγίδα της ήβης (Παρασκευόπουλος Ι.Ν., 1985).

Κεφάλαιο 2

ΚΡΑΤΟΣ ΠΡΟΝΟΙΑΣ-ΙΔΙΩΤΙΚΟΣ ΜΗ ΚΕΡΔΟΣΚΟΠΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ

2.1 Ιστορική αναδρομή του Κράτους Πρόνοιας

A. Αρχαιότητα

Στους Αρχαίους Ανατολικούς λαούς εκδηλώσεις και θεσμοί πρόνοιας υπάρχουν στις νομοθεσίες των Σουμερίων, Βαβυλωνίων, Αιγυπτίων, Φοινίκων, Ινδών.

Στην Αρχαία Ελλάδα η συστηματική εφαρμογή και οργάνωση έργων κοινωνικής πρόνοιας, που είχαν σαν πηγή το γνήσιο ανθρωπιστικό πνεύμα υστερούσε, γιατί δεν αντιμετώπιζε τον άνθρωπο ως αυτόνομη οντότητα, αλλά ως μέλος της πολιτείας. Γι' αυτό το λόγο, η ανακούφιση των απόρων και αδυνάτων αντιμετωπίστηκε με σημαντικά προνοιακά μέτρα που λαμβάνονταν συχνά με την μορφή κοινωνικών μεταρρυθμίσεων (Νομοθεσία Σόλωνος-Κοινωνικά Μέτρα Περιάνδρου).

Στην Αθηναϊκή Πολιτεία κατά τον Χρυσό Αιώνα εφαρμοζόταν αξιόλογο σύστημα κοινωνικής προστασίας με μέτρα που λαμβάνονταν για τους ηλικιωμένους, τα ορφανά και τους απόρους (επιδοτήσεις από το δημόσιο ταμείο, σίτιση, δωρεάν συμμετοχή σε θεάματα και συντάξεις).

Στη Ρωμαϊκή Περίοδο τα μέτρα κοινωνικής πρόνοιας που λαμβάνονταν ήταν περιορισμένα. Σημαντικά έργα έγιναν στον τομέα της υγιεινής (υδραγωγεία, λουτρά). Η αρχή της επιδότησης και της διανομής στους απόρους και ανέργους, είχε καθιερωθεί με σκοπό να αποτρέψει τις κοινωνικές αναταραχές.

B. Χριστιανικοί χρόνοι

Η έννοια της αγάπης για τον πλησίον και η φιλανθρωπία, πραγματοποιήθηκαν ευρύτατα στον Χριστιανισμό. Μερικά από τα μέτρα που λήφθηκαν ήταν :

- α) Πρόνοια ορφανών και χηρών
- β) Περίθαλψη ασθενών και φτωχών

- γ) Περίθαλψη φυλακισμένων
- δ) Φροντίδα για τους δούλους
- ε) Πρόνοια για τους ανέργους
- στ) Φιλοξενία

Ο Μεσαίωνας υπήρξε η πλουσιότερη εποχή εκκλησιαστικής φιλανθρωπικής δράσης και καλλιέργειας συναισθημάτων οίκτου και συχνά αγάπης.

Έργα φιλανθρωπικά και κοινωνικά της εποχής αυτής ήταν :

- α) Οι κοινότητες του Μεσαίωνα
- β) Οι «Συντεχνίες»
- γ) Μοναστήρια και ξενώνες
- δ) «Χριστιανικές αδελφότητες»

Τον 15^ο αιώνα περισσότερα από εκατό μοναστήρια, νοσοκομεία, συντηρούμενα από δωρεές, πρόσφεραν καταφύγιο, περίθαλψη, ενδύματα, τροφή, στους αρρώστους, στους φτωχούς και στους επαίτες.

Στην Βυζαντινή περίοδο υπήρξε έντονο το φαινόμενο της πενίας και της επαιτείας. Για την αντιμετώπιση αυτού του φαινομένου είχε αναπτυχθεί σύστημα βοήθειας, με φορείς την εκκλησία, την πολιτεία, τους αυτοκράτορες και την ιδιωτική πρωτοβουλία. Τα προγράμματα που αναπτύχθηκαν ήταν :

- α) Η δημιουργία «Πτωχικών χρημάτων»
- β) Μέριμνα για τα ορφανά και τις χήρες
- γ) Φιλοξενία
- δ) Περίθαλψη των ασθενών
- ε) Πρόνοια για τους φυλακισμένους και αιχμαλώτους
- στ) Ίδρυση πολλών ιδρυμάτων.

Κατά την περίοδο της Τουρκοκρατίας οι πραγματικοί φορείς της κοινωνικής πρόνοιας ήταν οι επιτροπές τοπικής αυτοδιοίκησης. Μεγάλη ήταν η προσφορά των φιλάνθρωπων Ελλήνων των εξωτερικού, οι οποίοι ανήγειραν εκκλησίες, ίδρυσαν σχολεία και νοσοκομεία κ.α. Για την υγεία, την διαχείριση της κοινοτικής περιουσίας, την απονομή δικαιοσύνης και την

εύρεση εργασίας μεριμνούσαν η εκκλησία, τα συμβούλια προεστών και οι Δημογέροντες.

Γ. Αναγέννηση

Κατά την περίοδο της αναγέννησης το άτομο επανακτά την ηθική του αξία, το κράτος αρχίζει να αναλαμβάνει το βάρος της κοινωνικής προστασίας. Πρωτοπόροι βασικών αρχών στην άσκηση κοινωνικής πρόνοιας θεωρούνται οι παρακάτω :

α) Juan Luis Vives (1402-1540) ιδρυτής της Πειραματικής Ψυχολογίας.

β) Saint Vincent de Paul (1581-1660) ο σπουδαιότερος αναμορφωτής του φιλανθρωπικού έργου της καθολικής εκκλησίας

γ) Saint Jean Dedieu του τάγματος των ανδρών Αδελφών του ελέους.

Στην περίοδο μετά την Αναγέννηση εφαρμόστηκαν συστηματικά μέτρα κοινωνικής προστασίας στα Χριστιανικά Ιδρύματα βάσει προγραμμάτων και με ειδικευμένα στελέχη για την περίθαλψη ασθενών, ηλικιωμένων, αναπήρων και ορφανών.

Καταβλήθηκε προσπάθεια να περιορισθεί η επαιτεία και αλητεία με την διαπαιδαγώγηση, την επιβολή ποινικών κυρώσεων και την εύρεση εργασίας.

Δ. Νεώτεροι Χρόνοι (17^{ος}-18^{ος} αιώνας)

Οι Νεώτεροι χρόνοι μπορούν να θεωρηθούν περίοδος γνήσιας πρόνοιας. Η κρατική πρόνοια και η ιδιωτικά οργανωμένη φιλανθρωπία βοήθησαν με διάφορους τρόπους. Για πρώτη φορά το κράτος αναλαμβάνει τον προνοιακό τομέα και αρχίζει να διαφοροποιείται από την εκκλησία. Τα μέτρα για τους φτωχούς ήταν :

α) Ο νόμος περί φτωχών (Poorlaw) στην Αγγλία

β) Ο αγώνας κατά της επαιτείας και η λήψη μέτρων πρόνοιας υπέρ των αναπήρων, των ορφανών, των ανηλίκων, των ηλικιωμένων και των ασθενών (Mondesqieu) στη Γαλλία.

γ) Το σύστημα παιδαγωγικής εκπαίδευσης (Pestalozzi) και η δημιουργία του πρώτου παιδικού σταθμού (Pasteur Jean Frederic) στην Ελβετία

- δ) Το σύστημα ανακούφισης των φτωχών και το ίδρυμα αναπήρων πολέμου στη Γερμανία.
- ε) Οι αγροτικές αποικίες των φτωχών στην Ολλανδία
- στ) Οι αγροτικές αποικίες εργασίας στο Βέλγιο
- ζ) Τα δημόσια εργαστήρια στην Ιταλία
- ε) Αναπτύσσεται παγκόσμια η ιδρυματική προστασία αναπήρων παιδιών, κωφαλάλων και τυφλών.

Ε. Γαλλική Επανάσταση

Στην περίοδο της Γαλλικής Επανάστασης η επέμβαση του κράτους εμφανίζεται έντονη στην άσκηση κοινωνικής προστασίας. Στη Γαλλία ιδρύονται τα κοινωνικά γραφεία ευεργεσίας και εδραιώνεται η αρχή της αυτοβοήθειας μέσα στην οικογένεια. Νέα κοινωνική νομοθεσία αρχίζει να εφαρμόζεται :

- α) Αρωγή για τους ανίκανους για εργασία φτωχούς και κατ'οίκον περίθαλψη των ανικάνων.
- β) Συντάξεις, επιχορηγήσεις και φαρμακευτική περίθαλψη.

ΣΤ. Βιομηχανική Εποχή

Στη περίοδο της Βιομηχανικής εποχής συνέβησαν τα εξής γεγονότα στο χώρο της κοινωνικής πρόνοιας :

- α) Θεσπίστηκε ο νόμος «περί ηθικής και υγείας» από τον Άγγλο πολιτικό Sir Robert Pell (1788-1850).
- β) Ιδρύθηκε ο Ερυθρός Σταυρός.
- γ) Αρκετές οργανώσεις της εκκλησίας και ιδιωτικής πρωτοβουλίας αναπτύσσουν αξιόλογη προνοιακή δράση (Inner Mission 1848 – Προτεσταντικές εκκλησίες).
- δ) Με την πάροδο του χρόνου λήφθηκαν μέτρα για τον εργάτη που αποτέλεσαν το προοίμιο του θεσμού των κοινωνικών ασφαλίσεων.
- ε) Ανάπτυξη της κοινωνικής προστασίας με βάση την αρχή της κοινωνικής πρόνοιας.

Λίγο πριν το τέλος του 19^{ου} αιώνα, σημειώθηκε γρήγορη εξέλιξη και επέκταση στα μέτρα κοινωνικής προστασίας, κυρίως υπέρ των εργατών γυναικών και ανηλίκων.

Z. Νεώτερη Ελλάδα

Κατά την Νεώτερη περίοδο η κοινωνική πρόνοια για την περίθαλψη και προστασία των απόρων στην Ελλάδα, είχε κοινοτική βάση και παράλληλα φορείς την εκκλησία, την ιδιωτική πρωτοβουλία και κυρίως τους μεγάλους ευεργέτες. Τα πρώτα προνοιακά μέτρα ήταν :

- α) Τα πρώτα ορφανοτροφεία στην Ελλάδα (Αίγινα, Άνδρος)
- β) Τα πρώτα μέτρα υγιεινής
- γ) Τα πρώτα νοσοκομεία (Ιστ.Καλέ Ναυπλίου, Σύρος)
- δ) Αποκατάσταση προσφύγων.

Πολλά αγαθοεργά καταστήματα ιδρύθηκαν από κληροδοτήματα και δωρεές προς το δημόσιο ή νομικά πρόσωπα εποπτευόμενα από το κράτος (Ορφανοτροφεία, Βρεφοκομεία κ.α.) (Στασινοπούλου Όλ., 1997).

2.2 Προνοιακός Πλουραλισμός

Ο σύγχρονος προνοιακός πλουραλισμός χαρακτηρίζεται από ενδιαφέρον για την άτυπη πλευρά της φροντίδας, ιδιαίτερα στα πλαίσια της τοπικής κοινότητας, την ενδυνάμωση της εθελοντικής προσφοράς και των ιδιωτικών μη-κερδοσκοπικών πρωτοβουλιών, και την καλλιέργεια μορφών αυτοβοήθειας, αλληλεγγύης και συνοχής μέσα στο κοινωνικό σύνολο.

Με την κρίση του κράτους πρόνοιας η πλουραλιστική αντίληψη κερδίζει έδαφος και εμφανίζεται σαν μία διέξοδος, μία προοπτική αποφυγής των αδυναμιών του κράτους πρόνοιας (γραφειοκρατική διόγκωση, σπατάλη πόρων, απρόσωπες διαδικασίες κ.α.). Στις ανεπτυγμένες χώρες, ιδιαίτερα στη Δυτική Ευρώπη, παρατηρούνται πλουραλιστικές τάσεις στην άσκηση κοινωνικής πολιτικής (Στασινοπούλου Όλ., Εκλογή 1992, τεύχος 93).

Η εθελοντική δράση σε πολλούς τομείς της κοινωνικής πολιτικής, με διάφορες μορφές οργάνωσης και παρέμβασης στην κάλυψη κοινωνικών

αναγκών, υπήρχε πριν του κοινωνικού κράτους, συνέχισε να υπάρχει στη διάρκεια της ανάπτυξής του, ενώ τα τελευταία χρόνια παρατηρείται αύξηση του ρόλου της σε πολλές χώρες, αλλά και του ενδιαφέροντος του κράτους για τον «τρίτο τομέα». Ο μη-κερδοσκοπικός και εθελοντικός τομέας καλείται να καλύψει τα κενά, να αναλάβει νέες πρωτοβουλίες και να εισχωρήσει εκεί που το κράτος δεν μπορεί να παρέμβει (Στασινοπούλου Όλ., Εκλογή 1995, τεύχος 106).

Δεν αποτελεί τον αντίποδα της ιδιωτικοποίησης, αλλά εντάσσεται σ'ένα πεδίο αναδιάρθρωσης της σχέσης κράτους-ιδιωτικού τομέα με στόχο τη δημιουργία πιο ευέλικτων σχημάτων απαραίτητων στις σημερινές συνθήκες των κοινωνιών. Δίνεται έμφαση στην αποκέντρωση των υπηρεσιών και τον εκσυγχρονισμό της διοίκησης για την αποφυγή σπατάλης και κοινωνικού στίγματος, ενώ προωθείται η ενεργός συμμετοχή των πολιτών στον σχεδιασμό και την υλοποίηση προγραμμάτων (Στασινοπούλου Όλ., Εκλογή 1995, τεύχος 93).

2.3 Ιστορική αναδρομή του εθελοντισμού

Οι πρώτες γραπτές θεωρήσεις για τις ιδέες της κοινωνικής αλληλεγγύης και κοινωνικής δικαιοσύνης συναντώνται στον φιλοσοφικό ιδεαλισμό των συγγραμμάτων του Πλάτωνα, Αριστοτέλη και των Στωικών. Οι ιδέες αυτές επηρεάζουν τους πολίτες της εποχής και τους προτρέπουν σε εκδηλώσεις φροντίδας και συμπαράστασης κυρίως υλικής προς ομάδες ανθρώπων φτωχών, αναξιοπαθούντων, υστερούντων σωματικά και πνευματικά.

Η εμφάνιση του Χριστιανισμού με το κήρυγμα της Αγάπης και της Ελεημοσύνης που απευθύνετο σε ανθρώπους ίσους μεταξύ τους έδωσε νέα ώθηση στον εθελοντισμό. Στις Χριστιανικές κοινότητες οι φτωχοί και αδύναμοι υποστηρίζονταν από εκείνους που είχαν περισσότερα μέσα ή ισχύ.

Η εμφάνιση του Μωαμεθανισμού, τον 7^ο μ.Χ. αιώνα, επεκτείνει την ιδέα της ενεργού αλληλεγγύης μιας και η ελεημοσύνη γίνεται όχι μόνο αρχή του καλού Μουσουλμάνου, αλλά βασικό καθήκον του. Το Κοράνι καλεί

τους πιστούς του κάθε ημέρα να αναφέρουν στην προσευχή τους πράξεις ελεημοσύνης που συμμετείχαν.

Γύρω στον 11^ο αιώνα δημιουργούνται τα Εθελοντικά Σώματα των Ιπποτών Hospitalieus που φροντίζουν την ασφαλή μετάβαση των Χριστιανών προσκυνητών στους Άγιους Τόπους. Τα εθελοντικά τάγματα του Αγίου Ιωάννου και των Ιπποτών του ναού, φρόντιζαν όχι μόνο για την προστασία των προσκυνητών, αλλά και για τη μεταφορά τους σε Νοσοκομεία που ίδρυσαν για το σκοπό αυτό (Hospitalieus: Νοσοκόμοι).

Κατά τη διάρκεια του Μεσαίωνα, η ανισότητα και ο σκοταδισμός υπερίσχυαν του αισθήματος της κοινωνικής αλληλεγγύης. Εν τούτοις η εθελοντική συμπαράσταση προς τους έχοντας ανάγκη φαίνεται στους μύθους των Ιπποτών της Στρογγυλής Τραπέζης που έργο τους είχαν την εθελοντική υπηρεσία των αδυνάτων.

Στην Ελλάδα, κατά τη διάρκεια της Τουρκοκρατίας, η οικογένεια, η εκκλησία και η κοινότητα ήταν οι κυριότεροι φορείς κοινωνικής προσφοράς για τους αδύνατους.

Μετά την απελευθέρωση της χώρας από τον Τουρκικό ζυγό, η Ελλάδα βρέθηκε σε ερείπια με το μεγαλύτερο μέρος του απομείνοντος πληθυσμού στην ορφάνια και την ένδεια. Η οργάνωση του κράτους ήταν τόσο αδύναμη που καμία Κυβέρνηση δεν είχε δυνατότητα να στηρίξει στοιχειώδη προγράμματα κοινωνικής προστασίας. Η εκκλησία και η ιδιωτική πρωτοβουλία συνετέλεσαν στη θεμελίωση της κοινωνικής αλληλεγγύης με ένα δίκτυο υπηρεσιών που στηρίζονταν σε εθελοντικές προσφορές υλικών και υπηρεσιών.

Από την απελευθέρωση μέχρι σήμερα η κρατική μέριμνα στην Ελλάδα πέρασε από πολλές φάσεις. Πάντοτε όμως ήταν αδύναμη να αντιμετωπίσει τα κύματα της ένδειας που έφερναν οι αλληπάλληλοι πόλεμοι καθώς και ο Μικρασιατικός πόλεμος του 1920-22. Τα κύματα προσφύγων που αναγκάστηκαν να μετακινηθούν βίαια σε νέους τόπους, νέες συνθήκες, υποστηρίχθηκαν κυρίως από τους συνανθρώπους τους με τρόπο εθελοντικό.

Σήμερα ο τρίτος παράγων στην οικονομική και πολιτική ζωή είναι ο εθελοντισμός (Κυβέρνηση-Ιδιωτική πρωτοβουλία-Εθελοντισμός) γι' αυτό και

είναι γιγαντιαία η ανάπτυξή του Διεθνώς. Ο εθελοντισμός προάγει τον άνθρωπο και εξισορροπεί τις ανισότητες που η Κυβερνητική δράση ή το «Ιδιωτικώς Επιχειρείν» δημιουργούν. Οι διάφορες εθελοντικές οργανώσεις με διεθνή παρουσία ή τοπική εκδήλωση καθώς και τα φιλόπρωχα ταμεία των εκκλησιαστικών ενοριών προσφέρουν τεράστιο εθελοντικό έργο (Άρτος-Δράση, 2000).

Κεφάλαιο 3

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ-ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΕΘΕΛΟΝΤΙΚΩΝ ΟΡΓΑΝΩΣΕΩΝ ΜΕ ΔΡΑΣΗ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

3.1 Άρτος-Δράση

Το Σωματείο «Άρτος-Δράση» είναι μη κερδοσκοπική Εθελοντική Οργάνωση. Είναι Πανελλήνιο, διότι η δράση του με ενεργά τμήματα καλύπτει την Αθήνα, Θεσσαλονίκη και Ιωάννινα και έχει σημαντική παρουσία στο Βόλο, Λάρισα, Πάτρα και Ναύπλιο.

Δύο είναι οι πιο σημαντικοί άξονες δραστηριότητάς του :

1. **Σίτιση** ανθρώπων που έχουν ανάγκη τη χορήγηση είτε μαγειρευμένης τροφής, είτε τροφής σε πρότυπες συσκευασίες. Στην Αθήνα, τη Θεσσαλονίκη και τα Γιάννενα συγκεντρώθηκαν και διανεμήθηκαν περίπου 150.000 κιλά συσκευασμένων τροφίμων και περίπου 40.000 μερίδες έτοιμου (μαγειρευμένου) φαγητού.

Πηγές της Οργάνωσης είναι αρτοποιοί και ζαχαροπλάστες Αθηνών και Θεσσαλονίκης, ξενοδοχεία, εταιρείες Catering, κατασκηνώσεις, άτομα-δωρητές κ.λ.π., καθώς και ειδικά «καλάθια» που έχουν τοποθετηθεί σε Super Markets.

Τη βοήθεια παραλαμβάνουν ο Δήμος Αθηναίων, πολλοί Ιεροί Ναοί, τα δύο ιδρύματα της «ΜΗΤΕΡΑ ΤΕΡΕΖΑ» (στην Αθήνα), η Εταιρεία Προστασίας Ανηλίκων, η Εταιρεία Κοινωνικής Υποστήριξης Νέων «ΑΡΣΙΣ», αλλά και πολλές οικογένειες και πρόσφυγες στην Αθήνα, Θεσσαλονίκη και Γιάννενα.

2. **Ανθρώπινη συμπαράσταση** : περιλαμβάνει κάθε συμπαράσταση που σκοπό έχει την παροχή υλικής βοήθειας, βοήθειας σε θέματα υγείας, ψυχολογική υποστήριξη, βοήθεια σε εκπαίδευση, βοήθεια σε αποφάσεις, ομαδική βοήθεια σε κοινωνικά αποκλεισμένες ομάδες ή σε οικογένειες κ.λ.π. Η ανθρώπινη συμπαράσταση επεκτείνεται και εκτός Ελλάδος με παροχή υλικής βοήθειας και σε συνεργασία με άλλες ελληνικές ή ξένες Εθελοντικές Οργανώσεις.

Διακρίνεται σε ομαδική και ατομική :

A. Ομαδική υποστήριξη

- Οικογένειες Ελλήνων Μουσουλμάνων στο Γκαζοχώρι Αθηνών (1977-σήμερα)

Από χρόνια πείθουν και οδηγούν τα παιδιά στο ειδικό σχολείο της περιοχής, τα εμβολιάζουν και φροντίζουν για την υγεία τους.

- Χαλάστρα Θεσσαλονίκης-Καταυλισμός Τσιγγάνων (Μάρτιος-Σεπτέμβριος 1999)

Σε συνεργασία με το Δήμαρχο Χαλάστρας βοήθησαν για 6 μήνες περίπου τον Καταυλισμό Τσιγγάνων και ιδιαίτερα τα παιδιά με παροχή τροφίμων, ρούχων, δημιουργική απασχόληση και ευκαιρίες για αυτενέργεια.

B. Ατομική υποστήριξη

- Απεξάρτηση

Οδήγησαν στο δρόμο της απεξάρτησης από τα ναρκωτικά 4 νεαρά άτομα που παραμένουν ακόμη «καθαρά». Απέτυχαν σε 2 άλλες περιπτώσεις.

- Υγεία

Βοήθησαν πολλά παιδάκια από Αλβανία, Κουρδιστάν, Περού, Βουλγαρία να νοσηλευθούν σε νοσοκομεία παιδών, με σοβαρότατα προβλήματα στην καρδιά, στα νεφρά ή Μεσογειακή Αναιμία. Φρόντισαν για θέματα εγχειρήσεων σε νεογνά, για παιδιά με λευχαιμία και για άλλους ασθενείς. Συγκέντρωσαν και έστειλαν φάρμακα στη Σερβία/Κόσσοβο, στην Τουρκία κ.λ.π. Επίσης παιδίατροι της Οργάνωσης παρακολουθούν τα παιδιά στα ιδρύματα της Μητέρας Τερέζας.

- Ψυχολογική υποστήριξη ατόμων-οικογενειών

Εθελοντές επισκέπτονται μοναχικά άτομα ή κοινωνικά αποκλεισμένες οικογένειες και συντροφεύουν, συμβουλεύουν και γενικά συμπαρίστανται σε αποκατάσταση δύσκολων καταστάσεων. Έχουν βοηθήσει γονείς και παιδιά να αποκατασταθούν κοινωνικά. Η υποστήριξη γίνεται σε συνεργασία με Κοινωνικούς Λειτουργούς ή Ψυχολόγους.

- Μαθήματα σε παιδιά και ενήλικες

Οδήγησαν δεκάδες παιδιά Ελλήνων Μουσουλμάνων από τα φανάρια των

δρόμων σε Ελληνικά σχολεία και φροντίζουν με φροντιστηριακά μαθήματα να τα κρατήσουν στα σχολεία. Κάνουν μαθήματα Ελληνικής γλώσσας στο Ίδρυμα Μερίμνης Ανηλίκων που φροντίζει παιδιά πρόσφυγες. Επίσης παραδίδουν μαθήματα ξένων γλωσσών (Αγγλικής κ.α.).

- Δημιουργική απασχόληση παιδιών, Παιδικές γιορτές, Συνοδείες
Εθελοντές εργάζονται στον τομέα αυτό είτε ομαδικά (Χαλάστρα Θεσσαλονίκης) ή ατομικά (συνήθως παιδιά που λόγω προβλημάτων υγείας είναι αναγκασμένα να παραμένουν στο Νοσοκομείο Παίδων ή στο σπίτι τους).

Διοργάνωσαν πολλές παιδικές γιορτές με ευκαιρία εορτών ή άλλων γεγονότων σε παιδιά κοινωνικά αποκλεισμένων μονάδων (Τσιγγανόπουλα Ζεφυρίου, Τσιγγανόπουλα Χαλάστρας κ.λ.π.) με διανομή δώρων, μουσικές μπάντες, κουκλοθέατρο, κλόουν κ.λ.π. Επίσης συνόδεψαν εκατοντάδες παιδιά σε παραστάσεις Τσίρκων ή Παιδικά Θέατρα ή αθλητικούς αγώνες ή μεγαλύτερες παιδικές γιορτές ή παραστάσεις παιδικού κινηματογράφου.

- Συλλογή και διανομή ρουχισμού, κουβερτών, παιχνιδιών και λοιπών ειδών

Έχουν συγκεντρώσει πάνω από 150.000 κιλά ρουχισμού/κουβερτών/σεντονιών/πετσετών κ.λ.π. Έχουν διανείμει όλες τις ποσότητες αυτές σε απόρους, πρόσφυγες, σεισμοπαθείς. Μια αρκετή ποσότητα αποστέλλεται σε κανονική βάση (ήδη έχουν γίνει 3 αποστολές) σε ορφανοτροφεία της Βουλγαρίας. Η διανομή γίνεται από καλώς ελεγμένη εθελοντική οργάνωση της Βουλγαρίας.

Το χρονικό μιας Εθελοντικής Προσπάθειας

ή

η άμεσα οργανωμένη ανταπόκριση μιας ομάδας των Εθελοντικών Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων στα αποτελέσματα του σεισμού της 7ης

Σεπτεμβρίου 1999

Μετά τον τρομερό σεισμό το απόγευμα της 7ης Σεπτεμβρίου 1999

αποφασίστηκε από την Επιτροπή που συστάθηκε προς τούτο να κινητοποιηθούν εθελοντικές δυνάμεις ώστε να προσφερθεί άμεσα βοήθεια στους σεισμοπαθείς.

Την επόμενη μέρα (8/9/99) μέλη της Επιτροπής επισκέφτηκαν το Μενίδι και είχαν επαφές με την Τοπική Αυτοδιοίκηση. Διαπιστώθηκε το χάος, ο πανικός και το μεγάλο μέγεθος της καταστροφής.

Για να αντιμετωπιστεί το πρόβλημα αποφασίσθηκε η υιοθεσία ενός καταυλισμού 200-250 ατόμων και η εφαρμογή ενός πλήρους προγράμματος υποβοήθησης. Έτσι η βοήθεια δεν θα κατακερματιζόταν. Εφ'όσον δε η προσπάθεια επετύγχανε, θα γινόταν επέκταση της υιοθεσίας και σε άλλους καταυλισμούς.

Την επόμενη μέρα (9/9/1999) έγινε κατόπτευση των περιοχών ΜΕΝΙΔΙΟΥ, ΚΑΜΑΤΕΡΟΥ, ΙΛΙΟΥ, ΑΝΩ ΛΙΟΣΙΩΝ και επελέγη ένας καταυλισμός στα Άνω Λιόσια. Τα κριτήρια ήταν το μέγεθος, η απομακρυσμένη θέση από το κέντρο της πόλης και το μέγεθος των ζημιών της γύρω περιοχής.

Στις 10/9/99 αποφασίσθηκε οριστικά η υιοθεσία του καταυλισμού που βρίσκεται στα ΑΝΩ ΛΙΟΣΙΑ στην οδό Πίνδου και Βόλου (δίπλα στο κλειστό Γυμναστήριο Μπάσκετ Δροσούπολης) και εστάλη το πρώτο Δελτίο Τύπου στον Τύπο και στα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης (Μ.Μ.Ε.).

Την Κυριακή 12/9/99 εγκαταστάθηκαν σε δύο σκηνές που παραχωρήθηκαν από τους σεισμοπαθείς που όχι μόνο τους υποδέχτηκαν με μεγάλη χαρά και ελπίδα, αλλά και συγκρότησαν την πρώτη πενταμελή Επιτροπή όπως τους ζητήθηκε. Διαπίστωσαν αμέσως ότι η παρουσία τους ήταν καταλυτική και το ηθικό και η αυτενέργεια των κατοίκων ανυψώθηκαν.

Από την επόμενη μέρα άρχισε να λειτουργεί το πλήρες πρόγραμμα που περιλάμβανε :

- Σίτιση με μαγειρευμένο φαγητό (κάθε βράδυ 19.30)
- Δημιουργική απασχόληση παιδιών (κάθε απόγευμα 17.30-19.30)
- Ψυχολογική υποστήριξη εφήβων και ενηλίκων (κάθε απόγευμα 17.30-19.30)

- Επισκέψεις γιατρών κυρίως παιδιάτρων και παθολόγων (2-3 φορές την εβδομάδα)
- Επισκέψεις δικηγόρων, μηχανικών κ.λ.π.

Λειτουργήσε σε οχτάωρη βάση το Διοικητήριο (κεντρική σκηνή) που συγκεντρώθηκαν τα πράγματα που διάφοροι ιδιώτες προσέφεραν και διανεμήθηκαν στους σεισμοπαθείς συνανθρώπους μας (τρόφιμα, ρούχα, παιχνίδια, σχολικά είδη κ.α.), με δίκαιο και αποτελεσματικό τρόπο, καταγράφοντας τα τοπικά προβλήματα και συντονίζοντας την επίλυσή τους μέσω του Κεντρικού Γραφείου της Οργάνωσης.

Το πρόγραμμα λειτούργησε με επιτυχία. Απόδειξη της επιτυχίας είναι ότι πολλοί κάτοικοι έστησαν τις σκηνές τους κοντά τους και ο πληθυσμός του καταυλισμού αυξήθηκε.

Κατά την διάρκεια της πρώτης εβδομάδας έγιναν επιπλέον τα εξής :

- Κομμωτήριο για παιδιά και γυναίκες
- Διανομή παγωτού για παιδιά
- Ηλεκτροδότηση των σκηνών
- Τοποθέτηση θαλάμου ΟΤΕ στον καταυλισμό
- Ένα μικρό γλέντι την Κυριακή το βράδυ (19/9/1999) κ.α.

Κατά την διάρκεια της δεύτερης και τρίτης εβδομάδας έγιναν τα εξής :

- Σταθεροποίηση της δράσης των ομάδων και συντονισμός των προγραμμάτων
- Λεπτομερής απογραφή των κατοίκων του καταυλισμού
- Έγινε Γενική Συνέλευση όπου η Επιτροπή των σκηνιτών και ο «ΑΡΤΟΣ-ΔΡΑΣΗ» έθεσαν σοβαρά το θέμα δημιουργίας Ομάδων Εργασίας από τους ίδιους τους σεισμοπαθείς ώστε με αυτενέργεια να επιλύουν τα προβλήματά τους στο μέλλον κ.α.

Το πρόγραμμα συνεχίστηκε για έξι περίπου εβδομάδες.

3.2 Δρόμοι Ζωής

Οι «Δρόμοι Ζωής» με τη μορφή Αστικής Μη Κερδοσκοπικής Εταιρείας συστάθηκε στις 4 Μαΐου 2000 από τους κ.κ.Κων/νο Ι.Βαρλά,

ιδιωτικό υπάλληλο και Σταματίνα Βαρλά, ιδιωτικό υπάλληλο, οι οποίοι αποτελούν και το Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρείας.

Η εθελοντική παρουσία και δράση της Οργάνωσης ως άτυπης πρωτοβουλίας, ολιγομελούς αρχικά, χρονολογείται από το 1996. Αντικείμενο της όλης προσπάθειας ήταν και είναι η παροχή ανθρωπιστικής βοήθειας, στήριξης και συμπαράστασης σε οικογένειες Ελλήνων Μουσουλμάνων, Τουρκόφωνων, Αθίγγανων και Πομάκων, οι οποίοι έχουν εγκατασταθεί και διαβιώνουν υπό δύσκολες συνθήκες στην ευρύτερη περιοχή Βοτανικού, Κεραμικού και Μεταξουργείου.

Το 2000 κατέστη δυνατή, ως αποτέλεσμα μιας συλλογικής ανθρωπιστικής κινητοποίησης, η δημιουργία του Κέντρου Επικοινωνίας στο Γκάζι, όπου στεγάζονται οι περισσότερες από τις δραστηριότητες της Οργάνωσης.

Οι σκοποί της Οργάνωσης είναι φιλανθρωπικοί, ανθρωπιστικοί, κοινωφελείς, αναπτυξιακοί, εκπαιδευτικοί-μορφωτικοί, πολιτιστικοί και σε καμία περίπτωση κερδοσκοπικοί. Η Οργάνωση αποβλέπει στην κατανόηση και την αποδοχή της διαφορετικότητας των ανθρώπων από το σύνολο της κοινωνίας και δραστηριοποιείται προς την κατεύθυνση της ανάπτυξης των δυνατοτήτων των ατόμων, που ανήκουν σε ομάδες με ιδιαίτερα κοινωνικά προβλήματα, συμβάλλοντας παράλληλα στη βελτίωση των συνθηκών ζωής των ατόμων αυτών.

A. Βασικοί σκοποί :

1. Η άρση του κοινωνικού αποκλεισμού ατόμων και ιδιαίτερα παιδιών και οικογενειών, λόγω φυλετικών, θρησκευτικών, μαθησιακών ιδιαιτεροτήτων ή περιορισμών, λόγω χαμηλού βιοτικού επιπέδου ή οποιασδήποτε άλλης έλλειψης, υπερασπίζοντας έτσι το δικαίωμα που έχει ο κάθε άνθρωπος για μια αξιοπρεπή ζωή και δίκαιη μεταχείριση.
2. Η εθελοντική και ανιδιοτελής πνευματική, ηθική και υλική συμπαράσταση σε παιδιά, εφήβους, οικογένειες, οι οποίοι ανήκουν σε ομάδες με πολιτισμικές ή κοινωνικές ιδιαιτερότητες, ώστε να μπορέσουν

να αναλάβουν εξ ολοκλήρου την ευθύνη της προσωπικής τους ζωής και των πράξεών τους.

3. Η καταπολέμηση του αναλφαριθμισμού, της άγνοιας, της αδιαφορίας, της ημιμάθειας και του κοινωνικού φόβου προσβλέποντας στην αποκατάσταση της αξιοπρέπειας του ατόμου και την υποστήριξη της προσωπικότητάς του.

B. Οι Τομείς Δράσης στους οποίους οι συνεργάτες της Οργάνωσης προσφέρουν εθελοντική εργασία είναι σήμερα οι ακόλουθοι :

- **Στήριξη Οικογενειών**

Η εθελοντική και ανιδιοτελής στήριξη μίας ή περισσότερων οικογενειών, που αντιμετωπίζουν σοβαρά οικονομικά, κοινωνικά κ.α. προβλήματα, μέσω μιας σταθερής επαφής και επικοινωνίας των εθελοντών με τις οικογένειες αυτές. Οι εθελοντές αποτελούν κατά κάποιο τρόπο το σύνδεσμο, τον κρίκο επικοινωνίας των εχόντων ανάγκη συμπαράστασης οικογενειών με την Οργάνωση και το Κέντρο Επικοινωνίας, ώστε να υπάρχει ανά πάσα στιγμή ικανή γνώση των σοβαρών αναγκών, που προκύπτουν και η κατά το δυνατόν αμεσότερη ανθρωπιστική επέμβαση προς κάλυψη αυτών.

Η σταθερή και συνεχής επαφή ενός εθελοντή με μια οικογένεια δίνει επίσης τη δυνατότητα ανάπτυξης συναισθηματικών και φιλικών δεσμών, πράγμα πολύ σημαντικό για την τόνωση της αυτοπεποίθησης των ανθρώπων αυτών και την απόκτηση μιας διαφορετικής αντίληψης για το άτομο και το κοινωνικό σύνολο, που εκπροσωπεί ο εθελοντής, που παύει πλέον να είναι ένας κόσμος αδιάφορος, συναισθηματικά ουδέτερος ή και εχθρικός πολλές φορές και γίνεται ένας κόσμος ανθρωπιάς και κατανόησης, που αφήνει μια θέση και σ' όλους εκείνους που η μοίρα, οι συνθήκες ή ακόμη και οι προσωπικές τους επιλογές τους οδήγησαν στον αποκλεισμό ή την περιθωριοποίηση.

- **Υγεία**

- Εμβολιασμός των παιδιών σε συνεργασία με τους «ΓΙΑΤΡΟΥΣ ΤΟΥ

ΚΟΣΜΟΥ». Πριν την ύπαρξη του Κέντρου Επικοινωνίας στο Γκάζι είχαν πραγματοποιηθεί δύο φορές εμβολιασμοί. Από τον Σεπτέμβριο του 2000, οπότε και δημιουργήθηκε το Κέντρο Επικοινωνίας έχουν γίνει ήδη τρεις επισκέψεις των «ΓΙΑΤΡΩΝ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ» και έχουν εμβολιασθεί συνολικά 40 παιδιά, το σύνολο σχεδόν των οποίων μέχρι τότε δεν είχε ποτέ εμβολιασθεί για Ηπατίτιδα.

- Οργάνωση ηλεκτρονικού αρχείου σχετικού με τους εμβολιασμούς των παιδιών, το οποίο παρακολουθείται και ενημερώνεται σε σταθερή βάση.
- Συνοδεία ασθενών και κυρίως παιδιών σε νοσοκομεία ή ιατρεία.
- Ιατρική εξέταση παιδιών από εθελοντές παιδίατρος.

• Εκπαίδευση

Βασικό και κοινό χαρακτηριστικό του συνόλου σχεδόν των παιδιών που προσέρχονται στο Κέντρο Επικοινωνίας είναι οι σοβαρές μαθησιακές δυσκολίες και η έλλειψη στοιχειωδών πολλών φορές γνώσεων. Ως αποτέλεσμα αυτών και άλλων προβλημάτων, που σχετίζονται με τα κοινωνικά και οικονομικά προβλήματα των οικογενειών τους, πολλά παιδιά δεν πηγαίνουν σε σταθερή βάση στο σχολείο, χάνουν τη χρονιά τους ή στη χειρότερη περίπτωση το διακόπτουν οριστικά. Δυστυχώς υπάρχουν ακόμη και περιπτώσεις παιδιών, που δεν έχουν πάει ποτέ στο σχολείο και κατά συνέπεια είναι αναλφάβητα.

Το Κέντρο Επικοινωνίας, μέσω των εθελοντών του, καταβάλλει μια σημαντική προσπάθεια για τη βελτίωση αυτής της κατάστασης με τους εξής τρόπους :

1. Μαθήματα σε παιδιά δημοτικού και γυμνασίου υπό μορφή ενισχυτικής διδασκαλίας, με στόχο τη συμπλήρωση γνώσεων και την κάλυψη κενών στη διδασκαλία του σχολικού προγράμματος και γενικά τη βελτίωση της επίδοσης των μαθητών και την τόνωση της αυτοπεποίθησής τους, ώστε να ολοκληρώσουν τη φοίτησή τους στην Πρωτοβάθμια και Δευτεροβάθμια εκπαίδευση. Έμφαση δίνεται ιδιαίτερα στην προετοιμασία των παιδιών της Ε' και ΣΤ' Δημοτικού για το Γυμνάσιο. Για τα παιδιά του Γυμνασίου η προσπάθεια

εντοπίζεται στη συστηματική και σε καθημερινή βάση βοήθειά τους στα μαθήματα, σύμφωνα με το σχολικό πρόγραμμα και στη συμπληρωματική παροχή γνώσεων.

2. Οργάνωση προβολών εκπαιδευτικού περιεχομένου.
3. Ειδικά μαθήματα για αναλφάβητα παιδιά.
4. Παιχνίδια γνώσεων και λέξεων, που αφορούν κυρίως τα παιδιά του δημοτικού και τα οποία με ευχάριστο και διασκεδαστικό τρόπο εμπλουτίζουν τις γνώσεις τους και τα βοηθούν στην κατανόηση και σωστή χρήση της ελληνικής γλώσσας.
5. Ειδική ομάδα επιμόρφωσης νέων κοριτσιών, που δεν πηγαίνουν σχολείο.

Στον τομέα της Εκπαίδευσης σήμερα δραστηριοποιούνται 20 εθελοντές, οι περισσότεροι εκ των οποίων έχουν ειδική επιστημονική κατάρτιση (Πανεπιστημιακή εκπαίδευση-Μαθηματικοί, Φυσικοί, Καθηγητές Ελληνικής, Αγγλικής και Γαλλικής Φιλολογίας, Αρχαιολόγοι κ.α.) αλλά και εθελοντές, οι οποίοι αν και δεν έχουν ειδική επιστημονική κατάρτιση, εν τούτοις διαθέτουν το μορφωτικό επίπεδο, την όρεξη και τη συνέπεια που απαιτείται, ώστε να συνδράμουν αποτελεσματικά.

- **Πολιτιστικές-Καλλιτεχνικές-Ψυχαγωγικές δραστηριότητες**
 - Οργάνωση θεατρικής ομάδας από τα μεγαλύτερα παιδιά με στόχο την προετοιμασία και παρουσίαση θεατρικής παράστασης
 - Θεατρικό παιχνίδι (με ψυχαγωγικό και εκπαιδευτικό χαρακτήρα)
 - Κουκλοθέατρο
 - Ομάδες καλλιτεχνικής έκφρασης και δημιουργίας (χειροτεχνίες-μαθήματα ζωγραφικής)
 - Οργάνωση χορωδίας
 - Μαθήματα σκακιού
 - Μαθήματα Κουνγκ Φου
 - Προβολές ταινιών Ψυχαγωγικού και εκπαιδευτικού χαρακτήρα
 - Παρακολούθηση θεατρικών
 - Παρακολούθηση κινηματογραφικών προβολών

- Συνεργασία με το Σώμα Ελληνίδων Οδηγών για διοργάνωση εκδηλώσεων εκπαιδευτικού και Ψυχαγωγικού χαρακτήρα.

3.3 Ελληνικός Ερυθρός Σταυρός (Ε.Ε.Σ.)

Διεύθυνση Κοινωνικής Πρόνοιας (Δ.Κ.Π.)

Η Διεύθυνση Κοινωνικής Πρόνοιας δημιουργήθηκε το 1965 με σκοπό την παροχή κοινωνικών υπηρεσιών με βάση τις αρχές και τη δεοντολογία της επιστήμης της κοινωνικής εργασίας.

Η Δ.Κ.Π. στελεχώνεται από κοινωνικούς λειτουργούς, εθελοντές Κοινωνικής Πρόνοιας και επαγγελματίες άλλων ειδικοτήτων και αναπτύσσει δραστηριότητες με τους ακόλουθους στόχους :

- τη μελέτη των κοινωνικών αναγκών για το σχεδιασμό και την εφαρμογή αντιστοιχών προγραμμάτων
- την ανάπτυξη και την εποπτεία κοινωνικών υπηρεσιών στα Περιφερειακά Τμήματα Ε.Ε.Σ.
- την αξιοποίηση της εθελοντικής προσφοράς στον τομέα της Κοινωνικής Πρόνοιας
- τη συνεργασία με διάφορους φορείς (κρατικούς, ιδιωτικούς, διεθνείς) για την προώθηση των προγραμμάτων της και τη διερεύνηση δυνατοτήτων ανάπτυξης νέων προγραμμάτων σε εθνικό και διακρατικό επίπεδο
- τη συμμετοχή των στελεχών της σε επιμορφωτικά σεμινάρια τόσο στην Ελλάδα, όσο και στο εξωτερικό για τη βελτίωση των παρεχόμενων υπηρεσιών
- τη συμβολή στην εκπαίδευση κοινωνικών λειτουργών σε συνεργασία με το Τμήμα Κοινωνικής Εργασίας Τ.Ε.Ι.
- την αξιοποίηση πόρων της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την ανάπτυξη προγραμμάτων για κοινωνικά αποκλεισμένες ομάδες.

Η Δ.Κ.Π. προάγοντας τη θεμελιώδη αρχή του Ερυθρού Σταυρού για τον εθελοντισμό, εκπαιδεύει και αξιοποιεί άτομα που επιθυμούν να αναπτύξουν ανθρωπιστική δράση.

Η εκπαίδευση των εθελοντών Κοινωνικής Πρόνοιας γίνεται κάθε χρόνο σε σεμινάριο τρίμηνης διάρκειας και περιλαμβάνει θεωρητικό και πρακτικό μέρος και στοχεύει :

- στην ενημέρωση των εθελοντών στις αρχές, τη φιλοσοφία και το έργο του Ερυθρού Σταυρού
- στην παροχή γενικών γνώσεων για τα προγράμματα κοινωνικής προστασίας στην Ελλάδα
- στην ευαισθητοποίηση των εθελοντών σχετικά με τις ιδιαίτερες ανάγκες των ατόμων που αντιμετωπίζουν ειδικά προβλήματα
- στην εκπαίδευσή τους σε τρόπους προσέγγισης των ατόμων αυτών.

Οι εθελοντές Κοινωνικής Πρόνοιας του Ε.Ε.Σ. είναι από 18-55 χρόνων και μετά τη βασική τους εκπαίδευση, εντάσσονται σε οργανωμένες ομάδες με συντονιστή κοινωνικό λειτουργό. Πλαισιώνουν όλα τα προγράμματα της Δ.Κ.Π. του Ε.Ε.Σ. και προσφέρουν τις υπηρεσίες τους σε κρατικούς ή ιδιωτικούς φορείς (ιδρύματα παιδικής προστασίας, νοσοκομεία, φυλακές κ.α.)

Τα προγράμματα παιδιών του Ε.Ε.Σ. είναι :

➔ Ομάδα εθελοντών Κοινωνικής Πρόνοιας στο «Σωφρονιστικό Κατάστημα Ανηλίκων Αυλώνα».

Η εθελοντική ομάδα αποτελείται από 8 άτομα και παρέχει :

- υποστήριξη και συναισθηματική συμπαράσταση στους ανήλικους παραβάτες
- ψυχαγωγικές και πολιτιστικές εκδηλώσεις
- εξασφάλιση ειδών πρώτης ανάγκης για τους ανήλικους παραβάτες που καλύπτονται είτε από δωρεές, είτε από το ταμείο του Ε.Ε.Σ.

Η ομάδα αυτή επισκέπτεται τους ανήλικους μία φορά την εβδομάδα σε ώρα επισκεπτηρίου. Λειτουργεί εδώ και 8 χρόνια, εποπτεύεται και καθοδηγείται από τον κοινωνικό λειτουργό του Ε.Ε.Σ. σε συνεργασία με τον κοινωνικό λειτουργό του Σωφρονιστικού Καταστήματος Ανηλίκων του Αυλώνα.

➔ Ομάδα εθελοντών που εξυπηρετεί τα παιδιά στο «Πολυδύναμο Κέντρο Προσφύγων».

Η εθελοντική ομάδα αποτελείται από 6 άτομα και παρέχει :

- εκμάθηση Ελληνικής γλώσσας
- επιμορφωτικές εκδηλώσεις (θέατρα, μουσεία κ.λ.π.)
- κάλυψη υλικών αναγκών (σχολικά είδη, ρούχα κ.λ.π.)

Ο κάθε εθελοντής πάει μόνος του μία φορά την εβδομάδα και η ομάδα λειτουργεί σε καθημερινή βάση. Αυτό το πρόγραμμα επιδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση και η ομάδα εποπτεύεται και καθοδηγείται από κοινωνικό λειτουργό του Ε.Ε.Σ.

➔ Ομάδα εθελοντών στο «Κέντρο Φιλοξενίας Αιτούντων Νέας Μάκρης». Στο «Κέντρο» φιλοξενούνται γύρω στους 100 πρόσφυγες από τους οποίους τα 40 είναι παιδιά.

Η εθελοντική ομάδα αποτελείται από 15 άτομα και παρέχει :

- εκμάθηση Ελληνικής γλώσσας
- επιμορφωτικές εκδηλώσεις (θέατρα, μουσεία κ.λ.π.)
- κάλυψη υλικών αναγκών (σχολικά είδη, ρούχα κ.λ.π.)

Ο κάθε εθελοντής πάει μόνος του μία φορά την εβδομάδα και η ομάδα λειτουργεί σε καθημερινή βάση. Αυτό το πρόγραμμα επιδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση και η ομάδα εποπτεύεται και καθοδηγείται από κοινωνικό λειτουργό του Ε.Ε.Σ.

➔ Ομάδα εθελοντών στο «Διαπολιτιστικό Κέντρο Δάφνης» για τους πρόσφυγες.

Η εθελοντική ομάδα αποτελείται από 9 άτομα και παρέχει :

- εκμάθηση Ελληνικής γλώσσας
- επιμορφωτικές εκδηλώσεις (θέατρα, μουσεία κ.λ.π.)
- κάλυψη υλικών αναγκών (σχολικά είδη, ρούχα κ.λ.π.)

Η ομάδα επισκέπτεται το «Διαπολιτιστικό κέντρο» μία φορά την εβδομάδα. Το Ελληνικό Συμβούλιο Προσφύγων βοηθάει επικουρικά το συγκεκριμένο πρόγραμμα. Η ομάδα εποπτεύεται και κατευθύνεται από τον κοινωνικό λειτουργό του Ε.Ε.Σ. σε συνεργασία με τον κοινωνικό λειτουργό του Ελληνικού Συμβουλίου Προσφύγων.

- ➔ Ομάδα εθελοντών στο νοσοκομείο παιδών «Αγία Σοφία». Η εθελοντική ομάδα αποτελείται από 3 άτομα οι οποίοι έχουν κινητή δανειστική βιβλιοθήκη το «καροτσάκι της κας Άννας», για τα παιδιά που νοσηλεύονται στο νοσοκομείο. Η ομάδα λειτουργεί μία φορά την εβδομάδα, εποπτεύεται και καθοδηγείται από κοινωνικό λειτουργό του Ε.Ε.Σ.
- ➔ Τα νοσοκομεία παιδών «Αγία Σοφία» και «Αγλαΐα Κυριακού», δέχονται παιδιά απ'όλη την Ελλάδα. Πολλά από αυτά δεν έχουν οικογενειακό περιβάλλον ή αν έχουν μπορεί οι υποχρεώσεις τους να μην τους επιτρέπουν να είναι κοντά στα παιδιά τους, τότε καλείται ο Ε.Ε.Σ. Ο Ε.Ε.Σ. σε συνεργασία με τις Κοινωνικές Υπηρεσίες των νοσοκομείων στέλνει εθελοντές να απασχολήσουν δημιουργικά τα παιδιά για κάποιες ώρες. Αυτό γίνεται με παιδιά όλων των ηλικιών. Γι'αυτό το πρόγραμμα δεν υπάρχει συγκεκριμένη ομάδα, χρησιμοποιούνται εθελοντές από άλλες ομάδες. Αυτό μπορεί να συμβεί 20 με 30 φορές το χρόνο. Οι εθελοντές εποπτεύονται και κατευθύνονται από κοινωνικούς λειτουργούς του Ε.Ε.Σ. σε συνεργασία με τους κοινωνικούς λειτουργούς των νοσοκομείων.

3.4 Ιερά Αρχιεπισκοπή Αθηνών (Ι.Α.Α.)

Γραφείο Νεότητας

Η Ιερά Αρχιεπισκοπή Αθηνών έχει 146 ενοριακούς ναούς. Κάθε ενοριακός ναός έχει δεκάδες-εκατοντάδες ενοριτών, καθώς και ετερόδοξους ή αλλόθρησκους. Σε κάθε ναό υπάρχει διορισμένος από τον Μακαριότατο Αρχιεπίσκοπο δια μέσου του Γραφείου Νεότητας ένας υπεύθυνος-ιερέας νεότητας, ο οποίος είναι εντεταλμένος να ασκεί όλο το έργο της νεότητας στα πλαίσια της ενορίας του. Από τους 146 ναούς το ήμισυ αυτών διαθέτει οργανωμένα πνευματικά κέντρα με αίθουσες και χώρους άθλησης και ψυχαγωγίας, καθώς και επαγγελματικής κατάρτισης.

Το Γραφείο Νεότητας της Ι.Α.Α. αριθμεί περίπου 700 άτομα, οι οποίοι εθελοντικά δραστηριοποιούνται στα πνευματικά κέντρα των ενοριών. Η

Κοινωνική Υπηρεσία έχει 13 κοινωνικούς λειτουργούς, αλλά είναι από 50 ετών και άνω και δεν έχουν τη δυνατότητα καλής προσέγγισης με τα παιδιά και τους νέους. Γι' αυτό υπάρχει η συνεργασία με το Τμήμα Κοινωνικής Εργασίας του Γ.Ε.Ι. Αθήνας όπου οι τελειόφοιτοι προσεγγίζουν τους νέους.

Το Γραφείο Νεότητας της Αρχιεπισκοπής Αθηνών οργανώνει διάφορα **προγράμματα κυρίως εκπαιδευτικά για τα παιδιά και τους νέους :**

- Φροντιστηριακά μαθήματα για παιδιά Γυμνασίου-Λυκείου (Αρχαία, Μαθηματικά κ.α.)
- Μαθήματα Ξένων Γλωσσών
- Μαθήματα Πληροφορικής-Computers
- Μαθήματα κιθάρας, πιάνου και γενικά μουσικών οργάνων
- Μαθήματα αγιογραφίας, ζωγραφικής
- Μαθήματα αγγειοπλαστικής, ψηφιδωτό, αργαλειός
- Χορωδίες κ.α.

Τα μαθήματα αυτά γίνονται σε καθορισμένες ημέρες και ώρες, και η παρακολούθηση γίνεται δωρεάν. Έτσι βοηθούνται τα παιδιά που αντιμετωπίζουν οικονομικές δυσκολίες στο σχολείο, αλλά και εκτός, με ψυχαγωγικές δραστηριότητες και προγράμματα.

Τα μαθήματα επαγγελματικής κατάρτισης, δηλαδή, ξένων γλωσσών, πληροφορικής, γραμματέων, χειροτεχνίας και αγιογραφίας γίνονται σε μικρότερο αριθμό πνευματικών κέντρων εξαιτίας της υλικοτεχνικής υποδομής που απαιτείται.

Το Γραφείο Νεότητας της Ι.Α.Α. εδώ και 2 χρόνια έχει θέσει σε λειτουργία ένα **πρωτοποριακό πρόγραμμα λειτουργίας καταστήματος Internet café** στην περιοχή των Πατησίων, το οποίο συγκεντρώνει μεγάλο αριθμό από νέους, οι οποίοι με συμβολικό αντίτιμο έχουν πρόσβαση στο διαδίκτυο. Έχει και σελίδα στο διαδίκτυο όπου οποιοσδήποτε μπορεί να ενημερωθεί και να πληροφορηθεί για τα νέα, τις εξελίξεις και τις δραστηριότητες του Γραφείου Νεότητας.

Επίσης εκδίδει διάφορα τεύχη και βιβλία που απευθύνονται σε παιδιά και νέους Θεολογικού, Κοινωνικού και Ψυχοπαιδαγωγικού περιεχομένου. Σε συνεργασία με τη Γενική Γραμματεία Νέας Γενιάς και με επιδότηση από την

Ευρωπαϊκή Ένωση γίνονται **προγράμματα κατάρτισης νέων (εφήβων)** σε ειδικότητες όπως: μάγειρες, ψυκτικοί, κούριερ κ.α.

Ετησίως πραγματοποιούνται για παιδιά, εφήβους, αλλά και ενήλικους νέους **κατασκηνωτικά προγράμματα**, θερινά και χειμερινά. Εκατοντάδες κάθε χρόνο συμμετέχουν στις κατασκηνώσεις αυτές, καθώς και σε **προγράμματα επισκέψεων και ανταλλαγών** με νέους από Ευρωπαϊκές χώρες.

Παράλληλα πραγματοποιούνται συχνές μονοήμερες και διήμερες εκδρομές καθ'όλη τη διάρκεια του χρόνου εκτός λεκανοπεδίου, καθώς επίσης ημερίδες, συνέδρια και σειρές ομιλιών σε τακτά χρονικά διαστήματα σε κεντρικά σημεία των Αθηνών.

Το Γραφείο Νεότητας της Ι.Α.Α. λειτουργεί στην περιοχή της Βουλιαγμένης **παιδικό οικοτροφείο** με άρτια υλικοτεχνική υποδομή και ειδικευμένο προσωπικό. Το Εκκλησιαστικό αυτό ορφανοτροφείο στεγάζει ορφανά παιδιά απ'όλη την Ελλάδα.

Ακόμη διοργανώνει αθλητικό πρωτάθλημα παιδικό και εφηβικό σε διάφορα αθλήματα, όπως μπάσκετ, ποδόσφαιρο κ.α. Και τέλος κάθε χρόνο φιλοξενεί παιδιά από την πολύπαθη Σερβία.

1.5 Ινστιτούτο Φιλανθρωπίας (Ι.Φ.)

Το Ινστιτούτο Φιλανθρωπίας είναι ένας φιλανθρωπικός ανθρωπιστικός, μη κυβερνητικός οργανισμός, που ιδρύθηκε στις 7 Οκτωβρίου 1997, ως αποτέλεσμα της προσωπικής αναζήτησης μιας ομάδας Ελλήνων για την αναβάθμιση και προώθηση του πνεύματος της Φιλανθρωπίας με σύγχρονο πρόσωπο στην Ελληνική, Ευρωπαϊκή και Παγκόσμια Κοινωνία.

Από της 14 Οκτωβρίου 2000, το Ι.Φ. αποτελεί για την Ελλάδα το νόμιμο εκπρόσωπο της United Way International, η οποία ιδρύθηκε το 1974 από την United Way of America, τη μεγαλύτερη μη κερδοσκοπική, μη κυβερνητική οργάνωση των ΗΠΑ. Σήμερα, αποτελεί ένα δίκτυο εθελοντικών οργανώσεων, που λειτουργούν ανεξάρτητα σε 36 χώρες του κόσμου, κάτω από κοινές αρχές. Αποστολή τους είναι να βοηθούν στην

ενδυνάμωση των τοπικών κοινωνιών, με στόχο μια καλύτερη ποιότητα ζωής μέσα από την εθελοντική προσφορά και δράση.

Το Ι.Φ. υπηρετεί και προωθεί τις αρχές και τα ιδεώδη της Φιλανθρωπίας και του Εθελοντισμού, μέσα από ένα σύγχρονο μοντέλο κοινωνικής δράσης, που στηρίζεται στην κινητοποίηση, εκπαίδευση και γεφύρωση των ατομικών και συλλογικών δυνάμεων της κοινωνίας.

A. Αξίες του Ι.Φ. :

- Ανιδιοτέλεια
- Αξιοπιστία
- Αποτελεσματικότητα

B. Στόχοι του Ι.Φ.:

1. Η περαιτέρω αφύπνιση της ελληνικής κοινωνίας για την αναγκαιότητα της φιλανθρωπικής δράσης και του εθελοντισμού.
2. Η γεφύρωση, η υποστήριξη και ο συντονισμός εθελοντών, μη κυβερνητικών οργανώσεων, θεσμικών φορέων και εταιριών με σκοπό τη μεγιστοποίηση του ανθρωπιστικού έργου.
3. Η εκπαίδευση των παιδιών και των νέων στα ιδεώδη της φιλανθρωπίας και η ενθάρρυνση του εθελοντισμού σε ατομική και συλλογική βάση.
4. Η μελέτη, έρευνα και τεκμηρίωση πάνω σε θέματα που αφορούν τον εθελοντισμό και τη φιλανθρωπία.
5. Η ανάπτυξη διεθνών συνεργασιών για την ανάληψη πρωτοβουλιών ανθρωπιστικής δράσης στα Βαλκάνια/N.A. Ευρώπη και σε περιοχές του Τρίτου Κόσμου.

Γ. Πηγές χρηματοδότησης του Ι.Φ.:

Το Ι.Φ. στοχεύει σε χρηματοδότηση που προέρχεται από συνδρομές μελών, δωρεές οικονομικές και σε είδος, χορηγίες εταιριών, ειδικές εκδηλώσεις, εκδόσεις και από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Το Ι.Φ. διέπεται από αυστηρές αρχές οικονομικής διαφάνειας και από μια πολιτική διατήρησης

των διοικητικών και λειτουργικών εξόδων σε χαμηλά επίπεδα, με έμφαση στην εθελοντική εργασία.

Δ. Προγράμματα του Ι.Φ. για τα παιδιά :

- Πρόγραμμα «Φιλία-Εκπαίδευση για την άρση των ανισοτήτων»
Το πρόγραμμα αποτελείται από μια εθελοντική ομάδα 11 ατόμων. Οι 8 είναι εκπαιδευτικοί και οι 3 εθελοντές πολίτες. Η ομάδα αυτή προσφέρει υποστηρικτική διδασκαλία στα ορφανά του ΠΙΚΠΑ, της Βούλας.
- Σχεδιασμός και εφαρμογή πιλοτικών εκπαιδευτικών προγραμμάτων
Το Ι.Φ. θέτει ως προτεραιότητά του τα παιδιά και τους εφήβους και προχωρά στο σχεδιασμό και την εφαρμογή πιλοτικών εκπαιδευτικών προγραμμάτων με θέμα τον Εθελοντισμό και τη Φιλανθρωπία για σχολικές ομάδες Δημοτικού, Γυμνασίου και Λυκείου για το ακαδημαϊκό έτος 2001-2002.

3.6 Κέντρο Συμπαράστασης Παιδιού και Οικογένεια

Το «Κέντρο Συμπαράστασης Παιδιών και Οικογένειας» ιδρύθηκε το Μάρτιο του 1997, από την αστική μη κερδοσκοπική εταιρεία «Κοινωνική και Εκπαιδευτική Δράση», ειδικά για τα κοινωνικά αποκλεισμένα παιδιά.

Πρόκειται για παιδιά των περιοχών Μεταξουργείου, Κουμουνδούρου, Κεραμικού, Ακαδημίας Πλάτωνος κ.λ.π. που βοηθούν στην επιβίωση της οικογένειάς τους, πουλώντας λουλούδια και χαρτομάντιλα ή πλένοντας τα τζάμια των αυτοκινήτων στα φανάρια των δρόμων. Παιδιά εγκλωβισμένα σε έναν κόσμο αναλφαβητισμού και ανέχειας που δεν τους προσφέρεται κανένα εφόδιο για το μέλλον, με αποτέλεσμα πολλά από αυτά να οδηγούνται σε αντικοινωνικές συμπεριφορές.

Ο αριθμός των παιδιών αυτών που σήμερα υπολογίζεται γύρω στα 500, με τον ανεξέλεγκτο ρυθμό αύξησης, σε λίγα χρόνια θα είναι πολλαπλάσιος. Η απάντηση στο πρόβλημα του κοινωνικού αποκλεισμού αυτών των παιδιών βρίσκεται κυρίως στην εκπαίδευση και τη διαπαιδαγώγησή τους.

Με αφορμή το φαινόμενο αυτό δημιουργήθηκε ένα Κέντρο Ημέρας, όπου τα παιδιά βιώνουν την ανύπαρκτη παιδική τους ηλικία και νιώθουν σαν σε δικό τους χώρο. Το προσωπικό και οι εθελοντές του Κέντρου υποδέχονται εγκάρδια τα παιδιά και γίνεται από όλους μια προσπάθεια ενθάρρυνσης της αυτοεκτίμησής τους. Οι ηλικίες των παιδιών που πηγαίνουν στο Κέντρο κυμαίνεται από 5 έως 18 ετών με αποτέλεσμα οι ανάγκες τους να διαφέρουν πολύ, ενώ παράλληλα παρουσιάζουν και διαπολιτισμικές διαφορές αφού στην πλειοψηφία τους είναι παιδιά που προέρχονται από Έλληνες Τσιγγάνους της Δυτικής Θράκης, Τουρκόφωνους της Δυτικής Θράκης και Τσιγγάνους Αλβανούς.

Σκοπός του Κέντρου είναι να δώσει στα παιδιά ερεθίσματα να αναπτύξουν τη φαντασία και τη δημιουργικότητά τους, να μάθουν τα πρώτα γράμματα και να εξοικειωθούν με τις έννοιες της σχολικής λειτουργίας. Στόχος είναι να ενταχθούν τα παιδιά αυτά ομαλά στο κοινωνικό σύνολο και κυρίως να αντιληφθούν ότι υπάρχουν κι άλλες επιλογές στη ζωή τους.

A. Ειδικότεροι σκοποί του Κέντρου είναι :

1. Να βοηθήσει τα κοινωνικά αποκλεισμένα παιδιά αλλά και τα παιδιά που αντιμετωπίζουν προβλήματα οικογενειακά, ψυχολογικά, ρατσισμού και περιθωριοποίησης.
2. Να συντελέσει στην ένταξη των κοινωνικά αποκλεισμένων παιδιών στην κοινωνία, σεβόμενο πάντα τις προσωπικές και πολιτισμικές τους ιδιαιτερότητες, καθώς και τις παραδόσεις της οικογένειας που ανήκουν.
3. Να στηρίξει και να συμπαραστέκεται στις οικογένειες των παιδιών συμβάλλοντας έτσι στη δημιουργία κατάλληλου περιβάλλοντος για την ανάπτυξή τους.
4. Να ευαισθητοποιήσει την κοινή γνώμη όσον αφορά τα καθήκοντα όλων προς τα παιδιά οργανώνοντας διαλέξεις και σεμινάρια.
5. Να βρίσκει τρόπους ώστε οι πολίτες να συμβάλλουν, ανάλογα με τις δυνατότητές τους στην στήριξη και προστασία των παιδιών, παίρνοντας θέση σε κάθε πράξη και δραστηριότητα που έχει αρνητικές επιπτώσεις στα παιδιά.

6. Να προωθήσει τη συνεργασία και συμπαράσταση, μεταξύ του Κέντρου, των Κρατικών Φορέων (υπουργεία, νοσοκομεία, ιδρύματα κ.λ.π.), της τοπικής Αυτοδιοίκησης και γενικότερα όλων των Δημοσίων και ιδιωτικών φορέων, που ενδιαφέρονται για την ανάπτυξη των παιδιών και την στήριξη των οικογενειών τους.
7. Να υλοποιεί προγράμματα σχολικής προετοιμασίας και σχολικής υποστήριξης, καθώς επίσης και εργαστήρια τέχνης και επιστήμης.
8. Να παρέχει προγράμματα ενημέρωσης και εκπαίδευσης σχετικά με την υγιεινή, τον προγεννητικό έλεγχο καθώς επίσης και συμβουλευτικό σταθμό οικογενειακών προβλημάτων.
9. Να βοηθήσει τις οικογένειες με προγράμματα επαγγελματικού προσανατολισμού, επαγγελματικής κατάρτισης και επιμόρφωσης. Η υλοποίηση των προγραμμάτων που εμπεριέχονται στους σκοπούς του συλλόγου θα προωθείται αυτόνομα είτε σε συνεργασία με άλλους φορείς στην Ελλάδα και το εξωτερικό.
10. Να καλλιεργήσει την αλληλεγγύη και τη συνεργασία των γονέων μεταξύ τους προς όφελος της σωστότερης ανάπτυξης των παιδιών.
11. Να προωθήσει τη σύσταση και εκπαίδευση ομάδων στήριξης του Κέντρου Συμπαράστασης Παιδιών με την επωνυμία «Οι Φίλοι» οι οποίοι θα προσφέρουν εθελοντική εργασία και θα μεριμνούν για πόρους στήριξης του Κέντρου οργανώνοντας εκδηλώσεις και ευαισθητοποιώντας την κοινή γνώμη.
12. Να δώσει στα παιδιά πνευματική καλλιέργεια, ηθικές αρχές και αισθήματα αλληλεγγύης προς τους συνανθρώπους τους, ώστε να μπορέσουν να αναπτύξουν την αυτοεκτίμηση και κατ'επέκταση την ιδιαίτερη προσωπικότητά τους.

B. Το Κέντρο έχει υλοποιήσει έως σήμερα το εξής έργο :

→ Προσπάθεια για σχολική ένταξη των παιδιών

Στο πρόγραμμα ένταξης των παιδιών στο σχολείο με την έναρξη κάθε σχολικού έτους προσεγγίζονται και ευαισθητοποιούνται τα παιδιά να

γραφτούν στα δημοτικά σχολεία της περιοχής τους και τους παρέχουν τον απαραίτητο σχολικό εξοπλισμό.

Λειτουργεί πρόγραμμα Μάθησης μέσω δραστηριοτήτων καθώς και πρόγραμμα Σχολικής Μελέτης που διεξάγεται από εκπαιδευτικούς που προετοιμάζουν και βοηθούν τα παιδιά στα μαθήματά τους. Παράλληλα, μέσω Ηλεκτρονικών Υπολογιστών γίνονται μαθήματα γλώσσας και άλλα εκπαιδευτικά προγράμματα.

➔ Συνεργασία με άλλους φορείς

Από την αρχή της ιδρύσεως επιζητούν τρόπους συνεργασίας με άλλους φορείς. Συνεργάστηκαν τυπικά και άτυπα με οργανισμούς (κρατικούς και ιδιωτικούς) που στοχεύουν στη βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης και θα ήθελαν να συμπεριλάβουν τον πληθυσμό αυτό στα προγράμματά τους.

• Βασική Συνεργασία

Μια βασική συνεργασία του Κέντρου ξεκίνησε τον Ιούνιο του 1998 με το Κέντρο Καλλιτεχνικής και Παιδαγωγικής Επιμόρφωσης «ΣΧΕΔΙΑ» και το Κέντρο Ερευνών για Θέματα Ισότητας (ΚΕΘΙ) για την πραγματοποίηση μιας έρευνας σχετικά με τη διερεύνηση των ικανοτήτων των Τσιγγάνων γυναικών-μητέρων και των παιδιών τους. Η έρευνα χρηματοδοτήθηκε από το Van Leer Foundation και τη Γενική Γραμματεία Ισότητας.

Οι βασικοί στόχοι της έρευνας ήταν :

1. Να διερευνηθούν οι ανάγκες και η εκπαιδευτική μέθοδος την οποία θα πρέπει να ακολουθήσουν για να ενταχθούν τα συγκεκριμένα παιδιά στο υπάρχον εκπαιδευτικό σύστημα.
2. Να διερευνηθούν επίσης η προσωπικότητα της μητέρας, οι ικανότητές της, η άποψή της σε θέματα εκπαίδευσης και υγείας των παιδιών της.

Αποτέλεσμα της έρευνας είναι η δημιουργία τρίχρονης κοινοπραξίας μεταξύ του Κέντρου και της «Σχεδίας» με την ονομασία ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ με σκοπό την υλοποίηση των συμπερασμάτων της έρευνας. Πιο συγκεκριμένα, αποφασίστηκε η

ενίσχυση της τσιγγάνας γυναίκας-μητέρας, η διερεύνηση των ικανοτήτων της σχετικά με την επαγγελματική της αποκατάσταση, η διεξαγωγή μαθημάτων γραφής και ανάγνωσης. Παράλληλα, ο βασικός στόχος είναι η προετοιμασία των παιδιών για το σχολείο και η υποστήριξη στην ένταξή τους στο κοινωνικό σύνολο. Την ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ εποπτεύει το Κ.Ε.Θ.Ι. και τη χρηματοδοτεί το Van Leer Foundation και η Γενική Γραμματεία Ισότητας. Έτσι, το πιλοτικό **εκπαιδευτικό πρόγραμμα** που έχει αναλάβει η «Εκπαιδευτική Παρέμβαση» έχει ενταχθεί στα υπάρχοντα προγράμματα του Κέντρου Συμπαράστασης Παιδιών και Οικογένειας. Με αυτό τον τρόπο κατάφεραν να έχουν στο Κέντρο περισσότερο έμμισθο προσωπικό και το Κέντρο να επεκτείνει τη λειτουργία του με τις ακόλουθες δραστηριότητες της «Εκπαιδευτικής Παρέμβασης» :

- πρόγραμμα προσχολικής ηλικίας και σχολικής προετοιμασίας από δύο μόνιμους παιδαγωγούς και μια βοηθό για παιδιά 4-7 ετών.
- Πρόγραμμα προώθησης των παιδιών στα σχολεία της περιοχής, την παρακολούθηση της φοίτησής τους και την επαφή με τις οικογένειές τους από έναν κοινωνικό λειτουργό.
- Πρόγραμμα υποστήριξης της μητέρας και της οικογένειας από μια κοινωνική λειτουργό και μια εμψυχώτρια.

➔ Το Πρόγραμμα Αγωγής Υγείας του Κέντρου

Οι επισκέπτριες υγείας του Κέντρου πραγματοποιούν κατ'οίκον επισκέψεις με σκοπό την ανίχνευση προβλημάτων υγείας του πληθυσμού της περιοχής, καταγραφή και αξιολόγησή τους, παραπομπή περιστατικών σε ιατρικές υπηρεσίες, οργάνωση φαρμακείου πρώτων βοηθειών και παροχή πρώτων βοηθειών στα παιδιά που επισκέπτονται το Κέντρο. Ακόμα η επαφή με τις μητέρες και η ενημέρωσή τους σε θέματα εμβολιασμού των παιδιών καθώς και η εκπαίδευσή τους σε θέματα υγιεινής (ατομικής φροντίδας, φροντίδα σώματος) είναι σημαντικό κομμάτι της αρμοδιότητάς τους.

➔ Το Πρόγραμμα Ατομικής Υγιεινής

Το πρόγραμμα περιλαμβάνει προληπτικά μέτρα και αντιμετώπιση της κακής υγιεινής. Πιο συγκεκριμένα, περιλαμβάνει την καταπολέμηση παρασίτων, καθημερινό λούσιμο και αλλαγή ρούχων για τα παιδιά.

➔ Σίτιση

Η σίτιση των παιδιών είναι καθημερινή και γίνεται με πρόγραμμα μαγειρικής στο οποίο συμμετέχουν τα ίδια τα παιδιά.

Τον Οκτώβριο του 1998 άρχισε να λειτουργεί **Κοινωνική και Νομική Υπηρεσία** με τη βοήθεια σπουδαστών από το Τ.Ε.Ι. Κοινωνικής Εργασίας της Αθήνας και με τη βοήθεια του Δικηγορικού Συλλόγου Αθηνών και του προγράμματος ΕΠΙΚΑΥΠΙ. Από το Πάντειο Πανεπιστήμιο έχουν φοιτητές που κάνουν την πρακτική τους άσκηση, ενώ μέσω του προγράμματος Stage του ΟΑΕΔ άρχισαν τη συνεργασία με μία ακόμα Κοινωνική Λειτουργό και μια Επισκέπτρια Υγείας.

3.7 Σύλλογος Φίλων Παιδιών με καρκίνο «ΕΛΠΙΔΑ»

Ο Σύλλογος Φίλων Παιδιών με Καρκίνο δημιουργήθηκε το 1990. Ονομάζεται ΕΛΠΙΔΑ, γιατί θεωρεί ότι η μεγαλύτερη προσφορά σε ένα παιδί που πάσχει από νεοπλασία, είναι να λάμψει μία μέρα και πάλι η ελπίδα στα μάτια του.

Ο πρώτος στόχος του Συλλόγου ήταν η δημιουργία μιας πρότυπης ιατρικής μονάδας που μέχρι τότε δεν υπήρχε στην Ελλάδα : της Μονάδας Μεταμόσχευσης Μυελού των Οστών, για την πραγματοποίηση επεμβάσεων σε παιδιά που πάσχουν από λευχαιμία, ανοσοανεπάρκειες και μεσογειακή αναιμία. Μια μεγάλη πανελλαδική καμπάνια ξεκίνησε και μέσα σε ενάμιση χρόνο συγκεντρώθηκαν τα απαραίτητα 100.000.000 για τη διαμόρφωση και τον εξοπλισμό του χώρου στα Νοσοκομείο Παίδων «Αγία Σοφία».

Η Μονάδα κατασκευάστηκε με πρότυπες σύγχρονες προδιαγραφές και εγκαινιάστηκε το Σεπτέμβριο του 1992. Σήμερα διαθέτει 9 κρεβάτια

νοσηλείας και έχει στο ενεργητικό της αρκετές επιτυχείς μεταμοσχεύσεις σε παιδιά ηλικίας από 6 μηνών μέχρι 16 ετών.

Το επόμενο βήμα ήταν η δημιουργία ενός Ξενώνα. Ο Ξενώνας «Ελπίδα» φιλοξενεί αγόρια και κορίτσια, ηλικίας από 0-18 ετών από την περιφέρεια, που λόγω έλλειψης στέγης έχουν ανάγκη να διαμένουν σε ξενοδοχεία ή φιλικά σπίτια για όσο διάστημα διαρκεί η θεραπεία τους, στην ειδική μονάδα Μ.Μ.Ο. του Νοσοκομείου Παιδών «Αγία Σοφία», καθώς επίσης και στις Ογκολογικές κλινικές των Παιδιατρικών Νοσοκομείων «Αγία Σοφία» και «Αγλαΐα Κυριακού».

Λειτουργεί από την 1^η Σεπτεμβρίου 1999 και έχει στελεχωθεί με το απαραίτητο επιστημονικό (κοινωνικός λειτουργός, νοσηλεύτρια) και βοηθητικό προσωπικό (φύλακες, καθαρίστριες).

Μέχρι σήμερα έχουν φιλοξενηθεί 120 οικογένειες με παιδιά ηλικίας ενάμιση έως δεκαεπτά χρονών, από όλα τα μέρη της Ελλάδας, από τον Έβρο, τη Θεσσαλονίκη, τα νησιά του Αιγαίου και του Ιονίου. Στατιστικά αναφέρουν πως ποσοστό πάνω από 50% προέρχεται από την κεντρική και τη βόρεια Ελλάδα. Επίσης οικογένειες από το Ισραήλ, την Αλβανία, την Παλαιστίνη, την Αρμενία και τα Σκόπια. Η διάρκεια φιλοξενίας κυμαίνεται από ένα μήνα μέχρι και ενάμιση χρόνο. Ενδεικτικά αναφέρουν ότι 20 οικογένειες (ποσοστό 18,2%) φιλοξενήθηκαν πάνω από έξι μήνες μέχρι και ενάμιση χρόνο, ενώ περίπου 30 από τις ήδη φιλοξενούμενες οικογένειες φιλοξενούνται περιοδικά μια φορά το μήνα για επανελέγχους. Ως προς τις ηλικίες των παιδιών, 37 παιδιά (ποσοστό 33,6%) ήταν σχολικής ηλικίας. Τη συγκεκριμένη περίοδο παρατηρούν αύξηση σε παιδιά προσχολικής ηλικίας (στα 30 παιδιά που φιλοξενούνται τα 15 είναι μέχρι 5 ετών). Τα παιδιά συνοδεύονται ως επί το πλείστον και από τους δύο γονείς σε ποσοστό 40% (44 περιπτώσεις).

Πρόγραμμα στήριξης παιδιών και οικογενειών

Ο Ξενώνας «Ελπίδα» είναι φτιαγμένος με τις πιο σύγχρονες και άρτιες προδιαγραφές και έρχεται να καλύψει και να ανακουφίσει σε μεγάλο

ποσοστό το αίσθημα της ανασφάλειας που νιώθουν οι οικογένειες για το που θα μείνουν για μεγάλο διάστημα της θεραπείας.

Τον πρώτο χρόνο λειτουργίας ασχολήθηκαν με τον εξοπλισμό και την διαμόρφωση των χώρων του Ξενώνα, και πέτυχαν να γίνει ο Ξενώνας οικείος, αλλά κυρίως κατόρθωσαν και πέτυχαν την θέσπιση κανόνων που συμβάλλουν στην ομαλή συμβίωση οικογενειών από διάφορα κοινωνικά, πνευματικά και οικονομικά επίπεδα από όλα τα μέρη της Ελλάδας. Τώρα δίνουν ιδιαίτερη έμφαση στην κοινωνική αλλά και ψυχολογική στήριξη του παιδιού και της οικογένειάς του. Μέσα από μια σειρά προγραμμάτων που έχουν ξεκινήσει προσφέρουν σημαντικό έργο.

1. Επιστροφή στο σχολείο

Από τις αρχές Οκτωβρίου του 1999 αποσπάστηκαν στον Ξενώνα 2 εκπαιδευτικοί Δημοτικής Εκπαίδευσης από τις Διευθύνσεις Δημοτικών Σχολείων των Νοσοκομείων Παιδών. Στο τέλος της χρονιάς τα παιδιά πήραν βεβαιώσεις που χρησιμοποιήθηκαν για να προβιβαστούν. Για τη σχολική χρονιά 2000-2001 με απόφαση του Υπουργού Παιδείας, μετά από πρωτοβουλία του Συλλόγου, πληρώθηκαν δύο θέσεις αναπληρωτών (μιας νηπιαγωγού και μιας δασκάλας) με τη μορφή της κατ'οίκον διδασκαλίας προσαρμοσμένοι απόλυτα στις ιδιαιτερότητες και τις ανάγκες που έχουν αυτά τα παιδιά. Για τα παιδιά του Γυμνασίου ξεκίνησαν με εθελόντρια καθηγήτρια μαθήματα ενισχυτικής διδασκαλίας.

2. Επισκέπτομαι και μαθαίνω

Δίνουν την ευκαιρία στα παιδιά να εκμεταλλευθούν το γεγονός ότι βρίσκονται στην Αθήνα η οποία έχει να προσφέρει περισσότερες εναλλακτικές μορφές ενημέρωσης και εκπαίδευσης από ότι μπορεί η επαρχία. Έχουν επισκεφθεί το Σπαθάριο Μουσείο Καραγκιόζη, το Ίδρυμα Μείζονος Ελληνισμού, το θωρηκτό Αβέρωφ, το Πολεμικό Μουσείο, το ναό της Αφαίας στην Αίγινα, το ναό του Σουνίου, τη Μονή Αγίου Ευφραίμ στη Ραφήνα, τη Μονή Άξιον Εστί στο Καπανδρίτι

Αττικής, τη Μονή Αγίου Νεκταρίου στο Λαύριο κ.α., επειδή διαπίστωσαν πως το θρησκευτικό συναίσθημα των οικογενειών είναι ιδιαίτερα έντονο.

3. Γιορτάζω και χαίρομαι

Η ζωή στον Ξενώνα θέλουν να είναι ένα ευχάριστο διάλειμμα. Η ζωή πρέπει να συνεχιστεί κανονικά. Έτσι μέσα σε αυτή είναι και τα γενέθλια και οι ονομαστικές εορτές. Έχουν γιορτάσει συνολικά 30 γιορτές και γενέθλια παιδιών. Οι γονείς, ετοιμάζουν με την συνδρομή και των υπολοίπων το μπουφέ. Στο πάρτι υπάρχει συνήθως ψυχαγωγικό πρόγραμμα, με κλόουν ή ταχυδακτυλουργό, ομαδικά παιχνίδια, χορός και τραγούδι από παιδιά και γονείς. Στις μεγάλες καθιερωμένες γιορτές όπως είναι τα Χριστούγεννα, οι Απόκριες, το Πάσχα, η Γιορτή της μητέρας, γιορτάζουν με ξεχωριστό τρόπο, προσκαλώντας καλλιτέχνες που τα παιδιά βλέπουν στην τηλεόραση και θα ήθελαν να τους έχουν κοντά τους.

4. Δημιουργική απασχόληση των παιδιών

Στήριξη των παιδιών με προγράμματα δημιουργικής απασχόλησης από τον Κοινωνικό Λειτουργό, την Νοσηλεύτρια και εθελοντές. Με τα προγράμματα αυτά τα παιδιά συμμετέχουν σε ομάδες κατασκευών, ζωγραφικής, παιχνιδιού, αλλά παράλληλα ενισχύοντας και τις βασικές τους δεξιότητες όπως είναι η επικοινωνία, η χρήση προφορικού και γραπτού λόγου, η συμπεριφορά και επικοινωνία με τα άλλα παιδιά. Οι ομάδες πραγματοποιούνται σε ηλικιακά επίπεδα (0-6 ετών, 6-12 ετών και 12 και άνω). Στα μεγαλύτερα παιδιά δίνεται η ευκαιρία μέσω της ομάδας εφήβων να εκφράσουν τα συναισθήματά τους, την άρνησή τους, τον θυμό τους, τον πόνο τους, τους φόβους τους, τα ερωτήματά τους για το μέλλον, το σχολείο, τους φίλους τους, τις σχέσεις με την οικογένεια. Αλλά και το πώς νοιώθουν για την ασθένεια και πως βιώνουν την αλλαγή αυτή στη ζωή τους.

5. Έκδοση εφημερίδας «ΤΑ ΝΕΑ ΤΟΥ ΞΕΝΩΝΑ»

Η ιδέα της δημιουργίας της εφημερίδας γεννήθηκε από την ανάγκη για πραγματική απασχόληση των μεγαλύτερων παιδιών (πάνω από 12 ετών), που περνούσαν τις ώρες τους στην τηλεόραση και στα βιντεοπαιχνίδια. Έτσι ξεκίνησε η προσπάθεια, που αμέσως αγκαλιάστηκε με ιδιαίτερη αγάπη από τα μεγάλα παιδιά και μέχρι σήμερα έχουν εκδοθεί τέσσερα τεύχη.

6. Προγράμματα στήριξης γονιών

Οι γονείς συμμετέχουν ενεργά σε όλα τα προγράμματα των παιδιών (εκδρομές, γενέθλια, χριστουγεννιάτικη γιορτή, πασχαλινό παζάρι, εφημερίδα). Συμμετέχουν όμως ενεργά και στην αυτοδιοίκηση του Ξενώνα με τακτικές συνελεύσεις, με εφημερίες καθαριότητας στους χώρους, με την υπευθυνότητα που δείχνουν στην χρήση των ηλεκτρικών συσκευών και τον σεβασμό στους χώρους γενικότερα. Ιδιαίτερη έμφαση όμως δίνουν στην ψυχολογική στήριξή τους. Έτσι ξεκίνησαν ομάδες συζήτησης με τους γονείς για θέματα που τους απασχολούν όπως τα άλλα αδέλφια, το πένθος στην οικογένεια κ.α., για τα οποία καλούν διάφορους ειδικούς. Επίσης έχουν καθιερώσει βραδιές εξόδου, όπου οι γονείς παρακολουθούν μια θεατρική παράσταση, κινηματογράφο ακόμη και ποδοσφαιρικό αγώνα και τα παιδιά μένουν, είτε με τον κοινωνικό λειτουργό και τη νοσηλεύτρια, είτε με κάποιους άλλους γονείς.

7. Προβολή έργου-Δημόσιες σχέσεις

Τον Ξενώνα έχουν επισκεφθεί πολλοί κοινωνικοί επιστήμονες και εκπαιδευτικοί για ενημέρωση του έργου και ξενάγηση στους χώρους, αλλά και πολλά δημόσια και ιδιωτικά σχολεία. Επίσης συμμετείχε και σε αρκετά συνέδρια.

Ο Σύλλογος «Ελπίδα», για την αποτελεσματική αντιμετώπιση της παιδικής νεοπλασίας, διοργάνωσε το Μάρτιο του 1994 το Α' Πανευρωπαϊκό Συνέδριο, με θέμα «Ευρώπη με ανθρώπινο πρόσωπο-βοήθεια στο άρρωστο παιδί». Η συνάντηση αυτή βοήθησε στο να

εξαχθούν συμπεράσματα και να εγκατασταθεί ένα δίκτυο συνεργασίας και διαλόγου ανάμεσα στα Ευρωπαϊκά Πανεπιστήμια. Επίσης γεννήθηκε η ιδέα θέσπισης Πανευρωπαϊκών βραβείων που θα ενθαρρύνει και θα υποστηρίζει δραστηριότητες στον τομέα υγείας και ψυχολογικής βοήθειας στο άρρωστο παιδί. Τα βραβεία απομένονται κάθε τέσσερα χρόνια, με πρώτη απονομή το 1996.

Ο νέος στόχος του Συλλόγου «Ελπίδα» είναι η κατασκευή και η ίδρυση του πρώτου Παιδιατρικού Ογκολογικού Νοσοκομείου στην Αθήνα, δυναμικότητας 50 κλινών για παιδιά και εφήβους έως 18 ετών που πάσχουν από όλες τις μορφές νεοπλασίας.

3.8 Το Χαμόγελο του Παιδιού

Ο Σύλλογος «Το χαμόγελο του παιδιού» ιδρύθηκε, μετά από επιθυμία του μικρού Ανδρέα Γιαννόπουλου, 10 ετών, λίγο πριν χάσει τη μάχη με τη ζωή, μετά από 11 μήνες ταλαιπωρίας από όγκο στο κεφάλι.

Ιδέα του Ανδρέα ήταν όλοι, μεγάλοι και μικροί, να προσπαθούν με κάθε τρόπο να είναι όλα τα παιδιά χαρούμενα και ευτυχισμένα. Μετά από ενεργοποίηση πολλών επωνύμων και ανωνύμων φίλων, ο Σύλλογος «Το χαμόγελο του παιδιού» οργανώθηκε και βρίσκεται σε όλα τα παιδιά που τους λείπει το χαμόγελο και όχι μόνο.

Ο Σύλλογος «Το χαμόγελο του παιδιού» βρίσκεται κοντά σε όλα τα παιδιά που διαμένουν εντός του Ελλαδικού χώρου, ανεξαρτήτως καταγωγής και υπηκοότητάς τους, και αγωνίζεται για την προστασία και προώθηση των δικαιωμάτων και συμφερόντων τους, μέσα από ένα ευρύ φάσμα δραστηριοτήτων που ενισχύονται και στηρίζονται στην εθελοντική εργασία των νέων και κυρίως των παιδιών.

Ο Σύλλογος απασχολεί έμμισθο προσωπικό σαράντα πέντε (45) ατόμων, αποτελούμενο από κοινωνικούς λειτουργούς, ψυχολόγους, παιδαγωγούς, γραμματείς, οδηγούς κ.α. Άνθρωποι που αγαπούν τα παιδιά και θέλουν να τους προσφέρουν την αγάπη και τη θαλπωρή που τους λείπει.

A. Σκοποί του Συλλόγου :

- Η κατοχύρωση, προστασία και προώθηση των δικαιωμάτων και συμφερόντων των ανήλικων παιδιών, που διαμένουν εντός του Ελλαδικού χώρου, ανεξαρτήτως υπηκοότητάς τους.
- Η παροχή κάθε δυνατής βοήθειας και υποστήριξης, ηθικής, οικονομικής, ψυχολογικής στα άπορα παιδιά, παιδιά με ειδικές ανάγκες, παιδιά εθνικών ή θρησκευτικών μειονοτήτων.
- Η παροχή κάθε δυνατής βοήθειας σε παιδιά που έχουν σοβαρά προβλήματα υγείας και χρήζουν ιατρικής περίθαλψης σε νοσοκομεία του εσωτερικού ή του εξωτερικού.
- Η ανάπτυξη του μορφωτικού, βιοτικού και πνευματικού επιπέδου των παιδιών.
- Η διαφώτιση της κοινής γνώμης πάνω στα προβλήματα των παιδιών.
- Η βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης των παιδιών που χρήζουν κοινωνικής βοήθειας, που υφίστανται οποιασδήποτε φύσεως κακοποίηση και εκμετάλλευση από τους γονείς τους και οποιουσδήποτε τρίτους, συγγενείς ή μη.
- Η αγορά ή μίσθωση ακινήτων για την ίδρυση κέντρων αποκατάστασης των παιδιών που αντιμετωπίζουν οποιασδήποτε φύσεως προβλήματα, στέγασης, μόρφωσης, διατροφής, υγείας και διαβίωσης εν γένει.
- Η συμβολή στη βελτίωση και ανάπτυξη των πάσης φύσεως ιδρυμάτων αποκαταστάσεως ανηλικών παιδιών, ορφανών, εγκαταλειμμένων από τους γονείς τους, παιδιών εισαχθέντων σε αναμορφωτήρια.
- Η ενασχόληση και η ζύμωση των μελών του σωματείου με τα προβλήματα, τα δικαιώματα και τις εν γένει ανάγκες των παιδιών. Η ανταλλαγή απόψεων σε σχέση συνεργασίας με όλους τους κοινωνικοοικονομικούς φορείς δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου, καθώς και η παροχή κάθε δυνατής υποστήριξης στα προβλήματα των παιδιών.
- Η συνεργασία με κοινωνικούς ασφαλιστικούς, επιστημονικούς, πνευματικούς οργανισμούς και οργανώσεις, με άλλους συλλόγους, με ενώσεις ή συνδέσμους ή ομοσπονδίες και γενικά με κάθε φορέα,

προκειμένου να επιλυθούν και προωθηθούν οποιαδήποτε προβλήματα σχετικά με τα παιδιά.

- Συνεργασία με άλλους φορείς κυβερνητικούς (ή μη) που έχουν αναπτύξει πρωτοβουλία στον τομέα της εκπαίδευσης των παιδιών σχετικά με τα δικαιώματά τους.
- Συνεργασία με τα παιδιά για να έχουν τις δικές τους απόψεις για τα δικαιώματά τους. Στο πλαίσιο αυτό διοργανώνονται συνέδρια και ημερίδες, καθώς επίσης εκστρατείες ενημέρωσης (και στα σχολεία) με την συμμετοχή πάντα όλων των παιδιών.
- Συμβουλευτικό κέντρο παιδιών σχολικής ηλικίας και εφήβων.

Στο κέντρο απευθύνονται :

Παιδιά που έχουν δυσκολίες στις διαπροσωπικές τους σχέσεις (με γονείς, φίλους).

Γονείς που θέλουν να μοιραστούν τις σκέψεις και τις ανησυχίες τους με κάποιο ειδικό για να μπορέσουν να αντιμετωπίσουν τα πιθανά προβλήματα που αντιμετωπίζουν.

Επαγγελματίες που εργάζονται με παιδιά και θέλουν να βοηθήσουν ποικιλοτρόπως, θέτοντας στη διάθεση όλων την πολύτιμη εμπειρία τους.

B. Δραστηριότητες του Συλλόγου

- Σπίτι Φιλοξενίας παιδιών σε κίνδυνο στα Άνω Πατήρια

Το σπίτι φιλοξενίας παιδιών σε κίνδυνο είναι μία διώροφη μονοκατοικία την οποία έχει παραχωρήσει ο Δήμος Αθηναίων και στο οποίο κατόπιν εισαγγελικής εντολής, παρέχεται φιλοξενία στα παιδιά που βρίσκονται σε κίνδυνο. Εκεί μπορούν να βρουν καταφύγιο και ζεστασιά παιδιά ηλικίας κάτω των δώδεκα ετών. Η δυναμικότητα του χώρου είναι για 12-15 παιδιά. Όσα παιδιά είναι σε σχολική ηλικία, εγγράφονται στο σχολείο της περιοχής και παρακολουθούν κανονικά τα μαθήματά τους. Όταν επιστρέφουν στο σπίτι μελετούν και συνεχίζουν το παιχνίδι με τους φίλους τους.

Στο σπίτι λειτουργεί τραπεζαρία, χώρος παιχνιδιού και δημιουργικών δραστηριοτήτων των παιδιών, που υποστηρίζονται από ειδικευμένο

επιστημονικό προσωπικό (παιδοψυχολόγους, κοινωνικούς λειτουργούς, παιδαγωγούς) και από εθελοντές του Συλλόγου, παιδιά και ενήλικους.

- **Κτίριο πολλαπλών-χρήσεων στη Νίκαια**

Είναι ένα κτίριο πέντε ορόφων που έχει παραχωρήσει ο Δήμος Νίκαιας και εξυπηρετεί τους παρακάτω σκοπούς :

- Λειτουργία γραφείων της κοινωνικής υπηρεσίας του Συλλόγου που απαρτίζεται από κοινωνικούς λειτουργούς και συνεργάζεται με φορείς τοπικής αυτοδιοίκησης, κυβερνητικούς φορείς, καθώς και με άλλους μη κερδοσκοπικούς οργανισμούς, για την ουσιαστική αντιμετώπιση των προβλημάτων.
- Λειτουργία γραφείων ψυχολογικής υποστήριξης παιδιών και οικογενειών.
- Φιλοξενία παιδιών σε κίνδυνο, ηλικίας 12-18 χρονών που φιλοξενούνται μετά από εισαγγελική εντολή και έχουν την υποστήριξη των κοινωνικών λειτουργών, των παιδοψυχολόγων, των παιδαγωγών, και άλλων επιστημόνων, καθώς επίσης την υποστήριξη των εθελοντών και των παιδιών-μελών του Συλλόγου.
- «Τράπεζα» ειδών πρώτης ανάγκης (τρόφιμα, ρούχα, παιχνίδια).
- Οδοντιατρείο, ιατρείο και φυσιοθεραπευτήριο, για προληπτική ιατρική και ιατροφαρμακευτική περίθαλψη για όλα τα παιδιά.
- Λειτουργία χώρου αναψυχής ο οποίος περιλαμβάνει καλλιτεχνικό-θεατρικό εργαστήριο, χώρο παιχνιδιού, Home-cinema, βιβλιοθήκη.
- Αίθουσα πληροφορικής για τα μεγαλύτερα παιδιά.

- **Στέγη των παιδιών που διατρέχουν άμεσο κίνδυνο και χώρος ημερήσιας φροντίδας στα Κάτω Πατήσια**

Σπίτι προσωρινής στέγασης των παιδιών σε κίνδυνο, μέχρι να γίνουν οι απαραίτητες διαδικασίες και επαφές με την Εισαγγελία Ανηλίκων έτσι ώστε να μεταφερθούν τα παιδιά σε ένα από τα σπίτια φιλοξενίας. Παράλληλη λειτουργία παιδικού σταθμού ημερήσιας φροντίδας για περίπου εβδομήντα παιδιά απόρων οικογενειών της ευρύτερης περιοχής.

- **Δημιουργία οικογενειών με ανάδοχες μητέρες για αυτόνομη διαβίωση των παιδιών.**

Λειτουργεί ήδη το πρώτο σπίτι αυτόνομης διαβίωσης των παιδιών στο Πολύδροσο, όπου μένουν τρία παιδιά μαζί με την ανάδοχη μητέρα και το φυσικό παιδί της. Η ανάδοχη μητέρα έχει αναλάβει αποκλειστικά την φροντίδα των παιδιών, μέσα σε ένα ζεστό και οικογενειακό περιβάλλον. Το σημαντικότερο είναι ότι τα παιδιά αισθάνονται πως έχουν μία πραγματική οικογένεια και είναι κοντά σε δικούς τους ανθρώπους που τα αγαπούν και τα στηρίζουν. Έτσι τους δίνεται η δυνατότητα να αναπτύξουν μία αυτόνομη και υγιή προσωπικότητα.

- **Κινητές ιατρικές μονάδες**

Υπάρχουν τρεις κινητές μονάδες εντατικής θεραπείας στην Αθήνα και μία στον Πύργο Ηλείας, για την αντιμετώπιση προβλημάτων υγείας των παιδιών σε ανάγκη στο χώρο που ζούνε ή περιφέρονται. Οι μονάδες διαθέτουν από τους πιο προηγμένους ιατρικούς εξοπλισμούς και είναι στελεχωμένες με ειδικό επιστημονικό προσωπικό για να καλύψουν τις ανάγκες των παιδιών για άμεση και ασφαλή μεταφορά στο νοσοκομείο. Επίσης δυνατή είναι η μεταφορά νεογνών χάρη στο ειδικό σύστημα προσαρμογής θερμοκοιτίδας. Οι μονάδες είναι σε επιφυλακή σε εικοσιτετράωρη βάση, και συνεργάζονται με το ΕΚΑΒ και τα νοσοκομεία παιδιών, μέσω ειδικών συστημάτων επικοινωνίας και της κινητής τηλεφωνίας.

- **Κινητή μονάδα για τα παιδιά στο δρόμο-παιδιά στα φανάρια**

Η μονάδα είναι ειδικά εξοπλισμένη και στελεχωμένη με ειδικό επιστημονικό προσωπικό και εθελοντές του Συλλόγου και βρίσκεται κοντά στα παιδιά σε καθημερινή βάση. Σκοπός είναι να πλησιάσουν τα παιδιά που βρίσκονται στο δρόμο, όπως τα παιδιά στα φανάρια, στα μέσα μεταφοράς, στους χώρους διασκέδασης, και κινδυνεύουν καθημερινά από κάθε είδους αιτίες, να μιλήσουν για τη ζωή τους και τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν και να τους προσφέρουν τα απαραίτητα για την

ασφαλέστερη διαβίωσή τους, έως ότου βρεθεί ασφαλής στέγη για τα παιδιά.

- **Παιδιά που αντιμετωπίζουν σοβαρά προβλήματα υγείας**

Υπάρχει ο «Λογαριασμός Ζωής», ένας τραπεζικός λογαριασμός για τα παιδιά που αντιμετωπίζουν σοβαρά προβλήματα υγείας και χρειάζονται άμεση ιατροφαρμακευτική περίθαλψη. Μέσω του «Λογαριασμού Ζωής» ο Σύλλογος έχει καλύψει έξοδα νοσηλείας και πολυδάπανες χειρουργικές επεμβάσεις στην Ελλάδα και στο εξωτερικό, καθώς και έξοδα μεταφοράς των παιδιών σε ανάγκη και των οικογενειών τους. Οργανώνονται επίσης επισκέψεις στα νοσοκομεία παιδών και στα σπίτια των παιδιών, από την ομάδα στήριξης που αποτελείται από παιδοψυχολόγους και παιδιά μέλη του Συλλόγου, και παρέχεται στα παιδιά και στις οικογένειές τους η ψυχολογική και ηθική υποστήριξη που χρειάζονται στις δύσκολες αυτές στιγμές. Οργανώνονται επίσης εκστρατείες αιμοδοσίας σε συνεργασία με φορείς εθελοντικής αιμοδοσίας και γίνεται προσπάθεια ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης για τις ανάγκες και τις δυσκολίες των παιδιών που αντιμετωπίζουν προβλήματα υγείας.

- **Τηλεφωνική γραμμή S.O.S.**

Το τηλέφωνο άμεσης βοήθειας για τα παιδιά είναι 10-56.

Στις κλήσεις απαντούν 24 ώρες το εικοσιτετράωρο ειδικά καταρτισμένοι επιστήμονες οι οποίοι είναι σε ετοιμότητα να δεχθούν οποιαδήποτε καταγγελία για κακοποίηση ή εκμετάλλευση παιδιών, προκειμένου να παρθούν δραστικά μέτρα για την αντιμετώπιση του προβλήματος σε συνεργασία με την Εισαγγελία Ανηλίκων, την Υποδιεύθυνση Ασφαλείας, καθώς και άλλους κρατικούς ή μη φορείς. Η Γραμμή λειτουργεί στην Νίκαια, στον Πύργο Ηλείας και στη Θεσσαλονίκη. Το σημαντικό είναι ότι η κλήση δεν χρεώνεται, όταν γίνεται από αστικούς κερματοδέκτες. Στην γραμμή απαντούν ακόμη και τα παιδιά-μέλη του Συλλόγου, μετά από ειδική εκπαίδευση, τα οποία είναι διατεθειμένα να δώσουν οποιαδήποτε φιλική συμβουλή σε κάποιο συνομήλικό τους.

- **«Τράπεζα» ειδών πρώτης ανάγκης**

Στην Νίκαια, στη Θεσσαλονίκη και στον Πύργο λειτουργεί η τράπεζα ειδών όπου συγκεντρώνονται είδη πρώτης ανάγκης (τρόφιμα, ρούχα, σχολικά, παιχνίδια) και στη συνέχεια διανέμονται σε οικογένειες με σοβαρά οικονομικά προβλήματα. Αυτή τη στιγμή υποστηρίζονται με διάφορα είδη περίπου 7.000 παιδιά, σε όλη την Ελλάδα.

- **Συνέδρια-Ημερίδες**

Στην προσπάθεια ευαισθητοποίησης και ενημέρωσης της κοινής γνώμης σχετικά με τα παιδιά και τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν, οργανώνονται συνέδρια και ημερίδες με τη συμμετοχή ειδικών όλων των κλάδων και διαφόρων φορέων. Τα αποτελέσματα εκδίδονται και προωθούνται σε αρμόδια κυβερνητικά όργανα και φορείς, και ακόμη αποτελούν τη βάση για την ανάπτυξη καινούριων δραστηριοτήτων του Συλλόγου.

- **Καλλιτεχνικές-Αθλητικές δραστηριότητες**

Η οργάνωση καλλιτεχνικών εκδηλώσεων και αθλητικών όπως τουρνουά τένις, μπάσκετ και άλλων δραστηριοτήτων ενισχύουν σημαντικά τις δραστηριότητες του Συλλόγου και καλύπτουν ποικίλες ανάγκες των παιδιών και των οικογενειών τους.

Γ. Ομάδες παιδιών-μελών

→ Ομάδα στήριξης

Η ομάδα στήριξης, με την υποστήριξη παιδοψυχολόγου και κοινωνικού λειτουργού, επισκέπτεται παιδιά τα οποία αντιμετωπίζουν προβλήματα υγείας και νοσηλεύονται στα νοσοκομεία παιδών. Τους παρέχεται ψυχολογική και ηθική υποστήριξη για να αντεπεξέλθουν στις δύσκολες στιγμές που περνάνε, συντροφιά πολλές φορές με αγαπημένους τους καλλιτέχνες. Τα παιδιά που συμμετέχουν στην ομάδα στήριξης, μετά από κατάλληλη εκπαίδευση απαντούν σε κλήσεις που δέχονται στη γραμμή S.O.S. για τα παιδιά, και δίνουν τη συμβολή τους σε οποιοδήποτε παιδί

αντιμετωπίζει κάποιο πρόβλημα και θέλει να το συζητήσει με κάποιο συνομήλικό του.

→ **Ομάδα Οικολογίας**

Τα παιδιά αυτής της ομάδας συμμετέχουν σε προγράμματα προστασίας περιβάλλοντος, εξοικονόμησης ενέργειας, ανακύκλωσης, αναδάσωσης, προστασίας των δασών, προστασίας της χλωρίδας και πανίδας του τόπου μας. Παράλληλα οργανώνονται εκδρομές για να έρθουν τα παιδιά σε επαφή με τη φύση και τις ομορφιές της.

→ **Ομάδα πληροφορικής**

Ο Σύλλογος διαθέτει εξοπλισμό υπολογιστών, εκτυπωτών κ.λ.π. που είναι στη διάθεση των παιδιών για σεμινάρια και ενημέρωση πάνω σε θέματα πληροφορικής. Παραδίδονται και μαθήματα για γνωριμία με τους ηλεκτρονικούς υπολογιστές. Η ομάδα πληροφορικής όταν θα είναι έτοιμη, θα μπορεί να δημιουργεί προγράμματα που θα προσφέρονται για κοινωνικό σκοπό σε ιδρύματα, συλλόγους κ.α.

→ **Ομάδα αθλητισμού**

Διοργάνωση αθλητικών ομάδων και διοργάνωση αθλητικών συναντήσεων.

→ **Καλλιτεχνική ομάδα**

Η ομάδα περιλαμβάνει καλλιτεχνικό εργαστήριο-θεατρικό εργαστήριο, όπου τα παιδιά μαθαίνουν να κατασκευάζουν μαριονέτες, πάνινες κούκλες, μάσκες, σκηνικά κ.α. Εξοικειώνονται με τον κόσμο του θεάτρου, μέσα από το θεατρικό παιχνίδι και την παρακολούθηση θεατρικών έργων τα οποία είναι ικανά να αναπτύξουν τη φαντασία των παιδιών και να τους κεντρίσουν το ενδιαφέρον για το θέατρο. Επίσης ασχολούνται με τη ζωγραφική, τη μουσική, το χορό και το τραγούδι.

→ **Ομάδα επικοινωνίας**

Τα παιδιά συμμετέχουν σε ραδιοτηλεοπτικές εκπομπές με ρεπορτάζ, ειδήσεις και γενικά συζητώντας θέματα τα οποία έχουν σχέση με τα παιδιά και τον Σύλλογο.

→ **Ομάδα εκδρομών**

Διοργανώνονται εκδρομές με την συμμετοχή όλων των παιδιών.

Δ. Υποστήριξη παιδιών σε κίνδυνο

- **Συμπαράσταση στο Δημοτικό σχολείο του καταυλισμού αθίγγανων του Δήμου Σοφάδων**

Μετά την ενημέρωση που έγινε προς τον Σύλλογο από το Υπουργείο Υγείας και Πρόνοιας για τα προβλήματα που αντιμετωπίζει το δημοτικό σχολείο στο Δήμο Σοφάδων, στην Καρδίτσα, όπου φοιτούν 600 παιδιά αθίγγανης καταγωγής, διέθεσαν ένα μεγάλο ποσό για την κάλυψη της τροφοδοσίας των μαθητών και την πρωινή σίτιση των παιδιών για όλο το έτος.

- **Συμπαράσταση στα παιδιά του πολέμου-Γιουγκοσλαβία**

Αμέσως μετά το ξέσπασμα του πολέμου, ο Σύλλογος αναγνωρίζοντας το μέγεθος της οδύνης και της δυστυχίας των παιδιών της Γιουγκοσλαβίας, οργάνωσε μια μεγάλη ανθρωπιστική αποστολή στη Σερβία, μεταφέροντας τρόφιμα, φάρμακα, ρούχα και ομάδα ιατρών για την ανακούφιση, όσο βέβαια ήταν δυνατόν, της εμπόλεμης περιοχής. Προσπάθησαν να σταθούν κοντά στα παιδιά που τραυματίστηκαν, που εκδιώχθηκαν, που έμειναν χωρίς οικογένεια, κάτω από επικίνδυνες και αντίξοες συνθήκες, με την πίστη ότι μπορούν να κάνουν καλό έστω και σε λίγα παιδιά. Ακόμη με πρωτοβουλία του Συλλόγου και με τη βοήθεια των κινητών του μονάδων μεταφέρθηκαν παιδιά με σοβαρά προβλήματα υγείας για να νοσηλευτούν σε ελληνικά νοσοκομεία.

- **Συμπαράσταση στα παιδιά του σεισμού στην Τουρκία**

Λίγο πριν ο σεισμός χτυπήσει την Αθήνα «Το χαμόγελο του παιδιού» είχε συμπαρασταθεί στα παιδιά και στις οικογένειες που βρέθηκαν σε μεγάλη ανάγκη μετά τους τόσο καταστροφικούς σεισμούς στην Τουρκία. Η αποστολή του Συλλόγου, σε συνεργασία με τον Δήμο Πειραιά, μετέφερε ρούχα, παπούτσια, κουβέρτες στους ανθρώπους που ξεσπιτώθηκαν, στα παιδιά που υπέφεραν από το καταστροφικό γεγονός. Η υπηκοότητά τους

και η χώρα τους δε στάθηκαν εμπόδιο στην επιθυμία να κάνουν αυτά τα παιδιά να νιώσουν πιο άνετα, με όποια μέσα διέθεταν.

- **Συμπαράσταση στα παιδιά των σεισμών**

«Το χαμόγελο του παιδιού» έχει ξεκινήσει διαδικασία συμπαράστασης στα παιδιά και στις οικογένειες που πλήγησαν από το ξαφνικό χτύπημα του εγκέλαδου. Ακολουθώντας το κάλεσμα των παιδιών που χρειάζονται τη συμπαράστασή τους, στέκονται δίπλα τους, παρέχοντας υλική και ψυχολογική υποστήριξη, για να τα βοηθήσουν να αντιμετωπίσουν όσο το δυνατόν πιο ανώδυνα αυτό που τους συμβαίνει. Έχοντας γνώση των δυσκολιών τους, ο Σύλλογος ξεκίνησε τη δημιουργία παιδότοπων και χώρων δημιουργικής απασχόλησης για τα παιδιά στις πληγείσες περιοχές.

Ε. «Το Χαμόγελο του Παιδιού» σε άλλες περιοχές της Ελλάδας

1. «Το χαμόγελο του παιδιού» στην Πελοπόννησο-Πύργος

Ο Σύλλογος δραστηριοποιείται στον Πύργο όπου προσπαθεί να καλύπτει τις ανάγκες των παιδιών και των οικογενειών της ευρύτερης περιοχής της Πελοποννήσου. Αναλυτικότερα :

- Κάλυψη φαρμακευτικής και ιατρικής περίθαλψης παιδιών με σοβαρά προβλήματα υγείας.
- Υποστήριξη οικογενειών και παιδιών που δεν έχουν οικονομικές δυνατότητες, με την προσφορά ειδών ρουχισμού, τροφίμων, παιχνιδιών, σχολικών.
- Παροχή συμβουλευτικών, ψυχολογικών και κοινωνικών υπηρεσιών σε παιδιά και οικογένειες με προβλήματα.
- Εμβολιασμός παιδιών ειδικού πληθυσμού καθώς και καταγραφή ανεμβολίαστων παιδιών σε διάφορες περιοχές του νομού με τη συνεργασία του νοσοκομείου Πύργου και του Κέντρου Υγείας Γαστούνης.

2. «Το χαμόγελο του παιδιού» στη Βόρεια Ελλάδα-Θεσσαλονίκη

Ο Σύλλογος στη Θεσσαλονίκη αναλαμβάνει την υποστήριξη των παιδιών και των οικογενειών της Βορείου Ελλάδας. Πιο συγκεκριμένα :

- Αναλαμβάνει ιατρικά περιστατικά αλλά και καλύπτει άμεσες ιατρικές και φαρμακευτικές ανάγκες.
- Ανταποκρίνεται σε ανάγκες παιδιών σε τρόφιμα, ρούχα, παιχνίδια, εκπαίδευση και στηρίζει και τις οικογένειές τους.
- Έχει δημιουργήσει πρόγραμμα δημιουργικής απασχόλησης για τα παιδιά που νοσηλεύονται στα νοσοκομεία.
- Παρέχει ψυχολογική και κοινωνική υποστήριξη σε παιδιά και στους γονείς τους, με την βοήθεια κοινωνικών λειτουργών και ψυχολόγων.

3. «Το χαμόγελο του παιδιού» στο Ιόνιο - Κέρκυρα

Ο Σύλλογος απέκτησε μια μεγάλη έκταση που παραχωρήθηκε από την Κοινοφελή Αδελφότητα Χαμηλής Μαγουλάδων. Εκεί θα ιδρυθεί Ευρωπαϊκό Κέντρο Διατήρησης της Κερκυραϊκής Παράδοσης. Πρόκειται για μια αρκετά μεγάλη έκταση στην Κέρκυρα, την οποία «Το χαμόγελο του παιδιού» θα χρησιμοποιήσει για τη στέγαση παιδιών απόρων, εγκαταλελειμμένων, με προβλήματα υγείας. Φιλοδοξεί επίσης, στην ίδρυση τμημάτων εκμάθησης παραδοσιακών τεχνών και τεχνικών ώστε τα παιδιά να αποκτήσουν γνώσεις και δυνατότητες επαγγελματικής αποκατάστασης.

3.9 Το εξειδικευμένο προσωπικό των εθελοντικών οργανώσεων

Για την καλύτερη υλοποίηση των προγραμμάτων τους οι εθελοντικές μη-κυβερνητικές οργανώσεις απασχολούν εκτός των άλλων και εξειδικευμένο προσωπικό που άλλοτε προσφέρει εθελοντικά και άλλοτε επί πληρωμή. Συγκεκριμένα :

- Άρτος-Δράση : Το αμειβόμενο προσωπικό της οργάνωσης είναι 2 άτομα, 1 Κοινωνική Λειτουργός και 1 Διοικητική υπάλληλος, και γύρω στους 350 εθελοντές, οι οποίοι εκπαιδεύονται πριν συμμετάσχουν σε κάποιο πρόγραμμα της οργάνωσης.

- Δρόμοι Ζωής : Η οργάνωση δεν απασχολεί αμειβόμενο προσωπικό. Όσοι προσφέρουν είναι εθελοντές και ανάμεσά τους υπάρχουν Κοινωνικοί Λειτουργοί, Γιατροί, Δάσκαλοι κ.λ.π.
- Ελληνικός Ερυθρός Σταυρός : Όπως έχει ήδη αναφερθεί (§ 3.3) σε κάθε πλαίσιο της οργάνωσης απασχολείται 1 Κοινωνικός Λειτουργός, ο οποίος αμείβεται και ανάλογος αριθμός εθελοντών οι οποίοι εκπαιδεύονται από την ίδια την οργάνωση για να αναλάβουν έργο στο κάθε πλαίσιο.
- Ιερά Αρχιεπισκοπή Αθηνών : Δεν υπάρχει μόνιμο προσωπικό εξειδικευμένων επαγγελματιών, αλλά ανάλογα με τα προγράμματα που κατά καιρούς υλοποιούνται, ζητείται η συμβολή επαγγελματιών οι οποίοι αμείβονται (καθηγητές μουσικής, γυμναστές, καθηγητές ξένων γλωσσών, πληροφορικής κ.α.).
- Ινστιτούτο Φιλανθρωπίας : Υπάρχουν 2 αμειβόμενοι επαγγελματίες, ο Γενικός Διευθυντής και η Υπεύθυνη εταιρικών σχέσεων και χορηγιών, και γύρω στους 50 εθελοντές μεταξύ των οποίων κάποιοι καθηγητές, δάσκαλοι κ.λ.π.
- Κέντρο Συμπαράστασης Παιδιού και Οικογένειας : Το αμειβόμενο προσωπικό της οργάνωσης είναι 11 άτομα. Από αυτά τα 5 είναι μόνιμα (1 Κοινωνιολόγος, 1 Δασκάλα, 1 Νηπιαγωγός, 1 Κοινωνικός Λειτουργός και 1 Γενικών Καθηκόντων) και 6 είναι ωρομίσθια. Ο αριθμός των εθελοντών ποικίλει ανάλογα με τα προγράμματα της οργάνωσης.
- Σύλλογος Φίλων Παιδιών με καρκίνο «ΕΛΠΙΔΑ» : Το αμειβόμενο προσωπικό της οργάνωσης είναι 10 άτομα. Οι 6 είναι βοηθητικό προσωπικό και οι 4 επιστημονικό προσωπικό (Κοινωνικός Λειτουργός, Ψυχολόγος, Δασκάλα και Γιατρός). Και οι εθελοντές είναι 10.
- Το Χαμόγελο του Παιδιού : Το αμειβόμενο προσωπικό της οργάνωσης αποτελείται από Οδοντιάτρους, Ω.Ρ.Λ., Παιδιάτρους, Παθολόγους και 6 Κοινωνικούς Λειτουργούς. Ο αριθμός των εθελοντών ποικίλει ανάλογα με τις ανάγκες της οργάνωσης.

Κεφάλαιο 4

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ-ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΕΘΕΛΟΝΤΙΚΩΝ ΟΡΓΑΝΩΣΕΩΝ ΜΕ ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΔΡΑΣΗ

4.1 ActionAid

Η ActionAid είναι ένας διεθνής μη κυβερνητικός, ανθρωπιστικός οργανισμός που ιδρύθηκε το 1972 στην Μεγάλη Βρετανία, σύμφωνα με την επιθυμία του φιλάνθρωπου επιχειρηματία Cecil-Jackson-Cole, με αρχικό σκοπό να βοηθήσει τα φτωχά παιδιά στην Ινδία και στην Κένυα.

Από την πρώτη στιγμή, η ActionAid στηρίχθηκε σε ανθρώπους που πίστεψαν ότι μπορούν να συμβάλλουν ενεργά στο όραμα για ένα καλύτερο αύριο για τα παιδιά όλου του κόσμου.

Σήμερα, η ActionAid διαθέτει σε όλο τον κόσμο περισσότερους από 250.000 ενεργούς υποστηρικτές. Υλοποιεί προγράμματα ανάπτυξης σε περισσότερες από 30 αναπτυσσόμενες χώρες σε όλο τον κόσμο, υποστηρίζοντας ενεργά περισσότερους από 5 εκατομμύρια ανθρώπους - οικογένειες και παιδιά – ενώ επεκτείνει συνεχώς τη δράση της με σκοπό την αντιμετώπιση των βαθύτερων αιτιών που προκαλούν τη φτώχεια.

Αποτελεί πλέον έναν από τους σημαντικότερους οργανισμούς παγκόσμιας αλληλεγγύης. Από το 1991 είναι σύμβουλος του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών για θέματα που σχετίζονται με την παγκόσμια ανάπτυξη. Το έργο της στηρίζεται επίσης από την Γαλλία, την Ισπανία, την Ιταλία και την Ιρλανδία. Στην Ελλάδα η ActionAid δραστηριοποιείται από το 1998, με το όνομα ActionAid Ελλάς.

A. Αρχές και αξίες

- Βασική θέση είναι ότι οι σχέσεις των ανθρώπων πρέπει να διέπονται από την αρχή του αμοιβαίου σεβασμού, η οποία αναγνωρίζει την έμφυτη αξιοπρέπεια όλων των ανθρώπων, την αξία της πολιτιστικής ποικιλίας και το δικαίωμα της επιλογής.
- Δεν έχουν απολύτως καμία πολιτική εξάρτηση. Επιπλέον, διατηρούν μία εντελώς ουδέτερη στάση ως προς τη θρησκεία.

Δεν υποστηρίζουν, αλλά ούτε και δίνουν συμβουλές εναντίον ή υπέρ οποιασδήποτε θρησκείας.

- Δεν εξαιρούν κανένα, όλα τα άτομα έχουν ίσα δικαιώματα ανεξαρτήτως των πολιτικών τους πεποιθήσεων, της θρησκείας, της φυλής ή του γένους τους. Η μόνη διάκριση που κάνει η ActionAid είναι υπέρ των φτωχών και αδύναμων.

B. Υποστήριξη της ActionAid

Το κύριο κριτήριο για την επιλογή των χωρών και ειδικότερα των περιοχών που θα βοηθηθούν, είναι το μέγεθος της φτώχειας τους. Η ActionAid δραστηριοποιείται σε περιοχές που βρίσκονται σε απόλυτη ένδεια, όπου τις περισσότερες φορές καμία άλλη διεθνής οργάνωση δεν δρα και όπου η γνώση της μπορεί να επιφέρει σημαντικά αποτελέσματα στην ανάπτυξή τους.

Η ActionAid συνεργάζεται στενά με τις τοπικές οργανώσεις και τους κατοίκους των περιοχών που υποστηρίζει, τους βοηθά στον προσδιορισμό των προβλημάτων τους, προτείνει σχέδια αντιμετώπισης και τους ενισχύει στην προσπάθεια επίλυσής τους. Όλες οι τελικές αποφάσεις όμως, λαμβάνονται από τους ίδιους τους κατοίκους. Ο βαθμός επιτυχίας εξαρτάται άμεσα από τον βαθμό συμμετοχής των κατοίκων στα προγράμματα.

Γ. Προγράμματα της ActionAid για τα παιδιά :

- Πρόγραμμα αναδοχής παιδιού

Το πρόγραμμα Αναδοχής Παιδιού, είναι ο βασικός τρόπος που έχουν επιλέξει για να πετύχουν το στόχο τους, την αντιμετώπιση των κρίσιμων προβλημάτων στις φτωχότερες περιοχές του πλανήτη.

Αναδοχή παιδιού δεν σημαίνει «υιοθεσία». Σημαίνει υποστήριξη ενός παιδιού με το οποίο υπάρχει σταθερή επικοινωνία, της οικογένειάς του και όλων των ανθρώπων στην περιοχή όπου ζει, έτσι ώστε να επιτευχθούν μόνιμες βελτιώσεις στην ποιότητα της ζωής τους.

Έχει αποδειχθεί ότι η ανθρωπιστική βοήθεια μπορεί να είναι ουσιαστική και αποτελεσματική μόνο όταν ωφελούνται όλα αδιακρίτως τα παιδιά και

οι κάτοικοι μίας περιοχής. Γι'αυτό η ActionAid αξιοποιεί τις τακτικές οικονομικές συνεισφορές των αναδόχων της προκειμένου να υλοποιήσει μακροπρόθεσμα προγράμματα ανάπτυξης με στόχο την αναβάθμιση της ποιότητας της ζωής του συνόλου των κατοίκων μίας περιοχής.

✓ Τι σημαίνει να είναι Ανάδοχος Παιδιού

Ο Ανάδοχος Παιδιού είναι η κινητήριος δύναμη που ενεργοποιεί τον μηχανισμό της ActionAid και θέτει σε εφαρμογή τα προγράμματα που υποστηρίζουν την πρόοδο τόσο του παιδιού του οποίου γίνεται ανάδοχος, όσο και της οικογένειάς του και όλων των κατοίκων της περιοχής που ζει.

Αποκτά την ευκαιρία :

- Να συνδεθεί άμεσα με ένα παιδί και να ενημερώνεται τακτικά για τις εξελίξεις στη ζωή του.
- Να ανοίξει “ένα παράθυρο στον κόσμο”. Μέσω της τακτικής ενημέρωσης από την ActionAid, μπορεί να διευρύνει τις γνώσεις του για τις προκλήσεις που αντιμετωπίζει ο κόσμος στην περιοχή. Μπορεί να μοιραστεί μαζί τους τις καθημερινές τους νίκες, γνωρίζοντας ότι έχει συμβάλει ουσιαστικά σε αυτές.
- Να αυξήσει την γνώση του σχετικά με τη φύση και τα αίτια της φτώχειας και πως αυτή είναι εφικτό να καταπολεμηθεί σε βασικό επίπεδο μέσω της συντονισμένης δράσης.
- Να επισκεφθεί το παιδί στη χώρα που ζει και να δει από κοντά τα έργα που γίνονται.

✓ Ποιες είναι οι υποχρεώσεις ως Ανάδοχος Παιδιού

Η μοναδική προϋπόθεση για να γίνει κάποιος Ανάδοχος Παιδιού και η μοναδική υποχρέωση, είναι η προσφορά 7.000 δραχμών κάθε μήνα. Βέβαια, κανένα παιδί δεν λαμβάνει τα χρήματα προσωπικά. Τα ποσά συγκεντρώνονται και διατίθενται προς όφελος ολόκληρης της περιοχής όπου ζει το παιδί και εφαρμόζονται τα αναπτυξιακά προγράμματα.

Το σημαντικό, είναι ότι η προσφορά αυτή δεν στερεί τίποτα από την ποιότητα ζωής του αναδόχου, αντιθέτως σημαίνει πολλά για τις ζωές των κατοίκων των περιοχών.

✓ Μία σχέση με σταθερή επαφή και ενημέρωση

Ο Ανάδοχος του παιδιού, αποκτά σταθερή επικοινωνία με το ίδιο το παιδί, αλλά και με τους συνεργάτες της ActionAid στην Αθήνα και την περιοχή που υποστηρίζεται.

Ο ανάδοχος λαμβάνει έναν ατομικό φάκελο πληροφοριών που περιλαμβάνει :

- Μία φωτογραφία του παιδιού και τα προσωπικά του στοιχεία.
- Λεπτομερή ενημέρωση για τη λειτουργία του προγράμματος αναδοχής και για τη χώρα στην οποία ζει το παιδί.
- Την προσωπική κάρτα Αναδόχου.

Λαμβάνει επίσης :

- Δύο προσωπικά μηνύματα ή ζωγραφιές (εάν το παιδί δεν ξέρει ακόμα γραφή ή είναι πολύ μικρό) από ή για το παιδί, κάθε χρόνο.
- Δύο αναφορές προόδου για τα προγράμματα της περιοχής κάθε χρόνο.
- Ετήσια ενημέρωση από τον υπεύθυνο του προγράμματος της ActionAid στη χώρα αναδοχής, η οποία περιγράφει το έργο που συντελείται, τον τρόπο με τον οποίο αξιοποιήθηκαν τα χρήματα της συνδρομής, τα επιτεύγματα και τα επόμενα βήματα.
- Μία νέα φωτογραφία του παιδιού κάθε τρία χρόνια.
- Την ετήσια οικονομική έκθεση της ActionAid Ελλάς επικυρωμένη από ανεξάρτητη εταιρεία ορκωτών ελεγκτών.
- Το ενημερωτικό περιοδικό των υποστηρικτών της ActionAid Ελλάς κάθε 6 μήνες.

Ο Ανάδοχος με τη σειρά του, μπορεί να στέλνει στο παιδί καρτ-ποστάλ, φωτογραφίες και σύντομες επιστολές γραμμένες σε απλά Αγγλικά. Τα παιδιά χαίρονται να επικοινωνούν με τους αναδόχους,

όμως πρέπει η επικοινωνία να γίνεται με τέτοιον τρόπο ώστε να μην έρχονται σε δύσκολη θέση ούτε τα ίδια, ούτε και τα υπόλοιπα παιδιά που δεν έχουν αναδόχους.

✓ Πόσο διαρκεί η Αναδοχή ενός παιδιού

Τα προγράμματα αναδοχής διαρκούν όσο η ActionAid συνεχίζει να συνεργάζεται με τις οικογένειες σε κάθε περιοχή, δηλαδή συνήθως 10-15 χρόνια.

Αν για οποιονδήποτε λόγο κάποιος ανάδοχος δεν μπορεί να συνεχίσει τη συνδρομή του, έχει δικαίωμα να αποσυρθεί από το πρόγραμμα οποιαδήποτε στιγμή.

- **Το εκπαιδευτικό πρόγραμμα «Παράθυρο στον Κόσμο»**

Το πρόγραμμα αυτό εκπονείται με την υποστήριξη του Ιδρύματος Στ.Σ.Νιάρχου. Βασικός στόχος του προγράμματος είναι να εμφυτεύει στα παιδιά τη συνείδηση ότι αποτελούν πολίτες του κόσμου. Μέσα από ποικίλες δραστηριότητες οι μαθητές έχουν την ευκαιρία να εμπλουτίσουν τις γνώσεις τους, αλλά και να παραλληλίσουν τη ζωή των κοινοτήτων που παρουσιάζονται με τη δική τους ζωή. Το «Παράθυρο στον Κόσμο» δίνει ακόμη στους μαθητές μια διαφορετική οπτική γωνία των αναπτυσσόμενων χωρών πέρα από τη στερεότυπη, θλιβερή εικόνα που προσφέρουν σποραδικά οι εφημερίδες και η τηλεόραση.

Το εκπαιδευτικό πρόγραμμα απευθύνεται σε μαθητές του Δημοτικού. Ο σχεδιασμός του υλικού έγινε έτσι ώστε να είναι ευέλικτο στη χρήση του και να μπορεί να χρησιμοποιηθεί τόσο στο μάθημα της Γεωγραφίας όσο και στο μάθημα της Γλώσσας. Έτσι, ο εκπαιδευτικός μπορεί εύκολα να το προσαρμόσει στις ανάγκες της τάξης του αλλά και στους ιδιαίτερους παιδαγωγικούς του στόχους. Για τον ίδιο λόγο είναι εφικτή η χρησιμοποίησή του και από άλλες ομάδες μαθητών.

Το «Παράθυρο στον Κόσμο» αναφέρεται στην Ινδία και αποτελείται από δύο βασικές ενότητες. Στην πρώτη, με τίτλο «Μπάνγκαλορ, η ζωή σε μια πόλη της Ινδίας», παρουσιάζεται η ζωή στην πόλη και ειδικότερα η ζωή

μιας ομάδας παιδιών που ζουν στους δρόμους. Η δεύτερη, τιτλοφορείται «Τσεμπακόλλι, η ζωή σε ένα χωριό της Ινδίας», όπου και παρουσιάζονται πτυχές της ζωής σε μια αγροτική περιοχή της χώρας. Ήρωάς του είναι, ο κύριος «Τουκ-Τουκ», ένα από τα χαρακτηριστικά τρίκυκλα που χρησιμοποιούνται ευρέως στην Ινδία και συνοδεύει τα παιδιά σε όλο το ασκησιακό υλικό.

Το «Παράθυρο στον Κόσμο» βασίστηκε σε ανάλογα προγράμματα που η ActionAid εφαρμόζει με επιτυχία σε άλλες χώρες. Ήδη στη Μ.Βρετανία τα εκπαιδευτικά προγράμματα της ActionAid βρίσκονται στον δέκατο χρόνο εφαρμογής τους, ενώ ένα αντίστοιχο πρόγραμμα βρίσκεται σε εξέλιξη στην Ιταλία. Η τελική διαμόρφωση του ελληνικού υλικού ακολούθησε τις υποδείξεις εκπαιδευτικών μετά από σχετική πιλοτική έρευνα που προηγήθηκε.

4.2 Γιατροί Χωρίς Σύνορα

Οι Γιατροί Χωρίς Σύνορα (Medecins Sans Frontieres ή MSF) δημιουργήθηκαν στην Γαλλία το 1971 από δύο ομάδες Γάλλων Γιατρών που γυρνώντας συγκλονισμένοι από την φρίκη της Μπιάφρα και του Ανατολικού Πακιστάν και απογοητευμένοι από την βραδύτητα αντίδρασης των μεγάλων οργανισμών αρωγής, αποφάσισαν να δημιουργήσουν μία μη κυβερνητική οργάνωση που θα βασιζόταν στην ατομική εθελοντική δράση και προσφορά και θα ήταν σε θέση να παρέχει άμεση ιατρική βοήθεια σε καταστάσεις κρίσεως οπουδήποτε στον κόσμο χωρίς καμία απολύτως διάκριση εθνικής ταυτότητας, φυλής, θρησκείας ή πολιτικού συστήματος.

Οι Γ.Χ.Σ. είναι μία μεγάλη Μη Κυβερνητική Υγειονομική Ανθρωπιστική Οργάνωση που στην Ελλάδα έχει δυναμική παρουσία από το 1990 και έχει κατορθώσει να ευαισθητοποιήσει ένα μεγάλο μέρος της ελληνικής κοινωνίας. Οι υποστηρικτές της οργάνωσης, που στηρίζουν οικονομικά τις δραστηριότητές της είναι γιατροί, νοσηλευτές, τεχνικοί και άλλοι επαγγελματίες από τον χώρο της υγείας.

A. Καταστατικός Χάρτης των Γ.Χ.Σ. :

1. Οι Γ.Χ.Σ. προσφέρουν την βοήθειά τους :
 - α) Σε πληθυσμούς που βρίσκονται σε κατάσταση επείγουσας ανάγκης.
 - β) Στα θύματα που προκαλούνται είτε από φυσικούς είτε από ανθρώπινους παράγοντες.
 - γ) Σε όσους υποφέρουν εξαιτίας εξεγέρσεων, χωρίς καμία φυλετική, θρησκευτική, φιλοσοφική ή πολιτική διάκριση.
2. Εργαζόμενοι μέσα σε αυστηρή ουδετερότητα και με πλήρη αμεροληψία, οι Γ.Χ.Σ. διεκδικούν, στο όνομα της παγκόσμιας ιατρικής ηθικής και του δικαιώματος στην ανθρωπιστική προσφορά υπηρεσιών, την πλήρη και απόλυτη ελευθερία στην άσκηση των δραστηριοτήτων τους.
3. Οι Γ.Χ.Σ. είναι υποχρεωμένοι να σέβονται τις δεοντολογικές αρχές του επαγγέλματός τους και να διατηρούν την πλήρη ανεξαρτησία τους απέναντι σε οποιαδήποτε εξουσία, ή σε οποιαδήποτε θρησκευτική, πολιτική ή οικονομική δύναμη.
4. Ως εθελοντές, μετρούν τους κινδύνους των αποστολών που θα φέρουν εις πέρας και δεν διεκδικούν για τους εαυτούς τους καμία άλλη ανταμοιβή πέρα από αυτή που η οργάνωση είναι σε θέση να τους προσφέρει.

B. Προγράμματα των Γ.Χ.Σ. για τα παιδιά :

- Υποστήριξη παραμελημένων παιδιών του δρόμου στη Θεσσαλονίκη (1999-2000)

Στο πρόγραμμα συμμετείχαν οι **Γιατροί Χωρίς Σύνορα**, το Ελληνικό τμήμα, η **Άρσις**, μια μη κερδοσκοπική οργάνωση που προσφέρει υπηρεσίες παρέμβασης και προγράμματα για την υποστήριξη νέων που αντιμετωπίζουν προβλήματα ένταξης και κινδυνεύουν να περιθωριοποιηθούν, το **Drom**, το οποίο είναι ένα δίκτυο με εθελοντές που επισκέπτονται τους καταυλισμούς των τσιγγάνων και παραδίδουν μαθήματα ανάγνωσης και γραφής στα παιδιά τους, το **Υπουργείο Μακεδονίας Θράκης** και το **Υπουργείο Υγείας Πρόνοιας**.

Το πρόγραμμα υλοποιήθηκε σε τέσσερις φάσεις :

1. Σχεδιασμός

Στη φάση αυτή πραγματοποιήθηκε η διαμόρφωση του πλαισίου συνεργασίας και δράσης στο οποίο περιλαμβάνονται :

- Στόχοι, οργανωτικό πλαίσιο, περιεχόμενο υπηρεσιών, μεθοδολογία εφαρμογής.
- Ρόλοι και άξονες δράσης των συνεργαζόμενων φορέων και άλλων συνδεδεμένων υπηρεσιών.
- Οικονομικός προϋπολογισμός διάρκειας ενός έτους.
- Χρονοδιάγραμμα υλοποίησης.
- Διαμόρφωση πρότασης θεσμικού πλαισίου
- Συγκρότηση και εκπαίδευση ομάδων εθελοντών για την αρχική προσέγγιση και καταγραφή του προβλήματος

2. Προετοιμασία

- Ολοκλήρωση της έρευνας-καταγραφής του προβλήματος από τους εθελοντές και αξιολόγηση της δράσης.
- Τελικός σχεδιασμός των υπηρεσιών, των ενεργειών προετοιμασίας και του προγραμματισμού δράσης.
- Δημοσιότητα του σχεδίου.
- Έναρξη εφαρμογής του σχεδίου παρέμβασης και λειτουργίας των προβλεπόμενων υπηρεσιών.
- Αναζήτηση πρόσθετων πόρων.

3. Πειραματική εφαρμογή

- Συνολική εφαρμογή των προβλεπόμενων δράσεων
- Αξιολόγηση του προγράμματος, επαναπροσδιορισμός στόχων, μεθοδολογίας, οργανωτικού πλαισίου και περιεχομένου υπηρεσιών.
- Χρησιμοποίηση των υπηρεσιών μέσω του Υπουργείου Υγείας Πρόνοιας. Διαμόρφωση ετήσιου προγραμματισμού λειτουργίας.

4. Ολοκληρωμένη εφαρμογή προγράμματος

Λειτουργία στο Νομό της Θεσσαλονίκης μόνιμων δομών ψυχοκοινωνικής στήριξης και αποκατάστασης παιδιών του δρόμου (έως 14 ετών).

Οι υπηρεσίες που αναπτύχθηκαν κατά την εφαρμογή του συγκεκριμένου προγράμματος ήταν οι εξής :

➔ Προσέγγιση-υποδοχή

Η υπηρεσία αυτή περιελάμβανε :

α) Λειτουργία εθελοντικών ομάδων «επαφής»

Εκπαιδευμένοι εθελοντές, με την εποπτεία των Οργανώσεων Γιατροί Χωρίς Σύνορα, Άρσις και Drom πραγματοποίησαν εξόρμηση σε διάφορα σημεία της πόλης με σκοπό την καταγραφή και την αξιολόγηση της κατάστασης και τις ανάγκες των παιδιών, και εν γένει τα ποσοτικά και ποιοτικά χαρακτηριστικά του προβλήματος. Επιδιώχθηκε η ανάπτυξη σχέσεων με τα παιδιά και το περιβάλλον τους με στόχο να επιτευχθεί και η συνεργασία του οικογενειακού περιβάλλοντος, εφόσον υπήρχε, στην ανάπτυξη υποστηρικτικών υπηρεσιών που θα βελτίωναν την θέση του παιδιού.

β) Ανοικτή τηλεφωνική γραμμή

Σε χώρους που διέθεταν οι εμπλεκόμενες Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις λειτουργούσαν καθ' όλη τη διάρκεια της ημέρας τηλεφωνικές γραμμές για την αναφορά περιστατικών παιδιών του δρόμου.

γ) Συνεργασία με το τμήμα ανηλίκων της αστυνομικής διεύθυνσης

Ύστερα από συνεννόηση με την Διεύθυνση της αστυνομίας και σε συγκεκριμένες ημέρες, όπου είχαν προκαθοριστεί, γινόταν η πρώτη υποδοχή και η οργάνωση της υποστήριξης παιδιών που απασχόλησαν τις αστυνομικές αρχές και είχαν κρατηθεί από αστυνομικά όργανα. Η υποδοχή αυτών των περιστατικών γινόταν στον διαθέσιμο χώρο παραμονής των παιδιών (στο Παπάφειο). Οι αστυνομικοί που είχαν εμπλακεί στη συγκεκριμένη ενέργεια έλαβαν ειδική εκπαίδευση από το Τμήμα Ψυχολογίας του Α.Π.Θ.

→ Φιλοξενία-Στέγαση

Σε πρώτη φάση τα παιδιά που δεν είχαν στέγη φιλοξενήθηκαν για σύντομο χρονικό διάστημα (έως 3 μήνες) σε χώρο που είχε διατεθεί για το σκοπό αυτό από το Παπάφειο. Η φιλοξενία διήρκησε μέχρι την οριστική επιστροφή των παιδιών στην οικογένεια, εφόσον υπήρχε, και σε άλλη περίπτωση μέχρι την τοποθέτησή τους σε κάποιο ίδρυμα. Στην δεύτερη φάση επιδιώχθηκε η λειτουργία μόνιμης δομής φιλοξενίας.

→ Επανένταξη στο οικογενειακό-κοινωνικό περιβάλλον

Για κάθε περιστατικό παραμελημένου παιδιού που απασχολήθηκε εμπλεκόμενος στο πρόγραμμα Κοινωνικός Λειτουργός αναπτύχθηκε εξατομικευμένο σχέδιο για τη βελτίωση της θέσης του στο οικογενειακό και κοινωνικό περιβάλλον. Η εφαρμογή του σχεδίου πραγματοποιήθηκε με τη συνεργασία όλων των σχετικών υπηρεσιών καθώς και ιδιωτών που είχαν ενδιαφέρον να συμβάλλουν ουσιαστικά στην κάλυψη διαπιστούμενων αναγκών.

→ Ψυχολογική υποστήριξη

Έμπειρος ψυχολόγος εξέταζε το ιστορικό και την συναισθηματική κατάσταση του παιδιού ώστε γινόταν έγκαιρα αντιληπτή και αντιμετωπιζόταν πιθανή ψυχική διαταραχή του παιδιού. Ο ψυχολόγος έφερε την ευθύνη της συμβουλευτικής εποπτείας των εθελοντών και των άλλων εμπλεκόμενων με την στήριξη των παιδιών.

→ Εκπαιδευτική υποστήριξη

Σε συνεργασία με το παιδαγωγικό τμήμα του Α.Π.Θ. και σε συνεννόηση με το οικογενειακό τους περιβάλλον, εφόσον υπήρχε, οργανώθηκαν μαθήματα βασικής παιδείας για τα παιδιά που είτε φιλοξενήθηκαν (στο Παπάφειο Ίδρυμα), είτε βρίσκονταν «στο δρόμο». Παράλληλα έγιναν οι απαιτούμενες ενέργειες για την επανένταξη των παιδιών στο σχολικό σύστημα.

→ Βοήθεια στην οικογένεια

Για την βοήθεια στην οικογένεια αξιοποιήθηκαν οι υπάρχουσες υπηρεσίες και οι μη κυβερνητικές οργανώσεις. Γιατί όποια υπηρεσία

κι αν προσφερόταν στο παιδί δεν θα ήταν αποτελεσματική αν δεν λαμβάνονταν υπόψη τα προβλήματα και οι ανάγκες που αντιμετώπιζε η οικογένεια και που πιθανώς εξωθούσαν το παιδί στην παράνομη εργασία ή την επαιτεία.

➔ **Πρωτοβάθμια ιατρική φροντίδα**

Κάθε περιστατικό εξεταζόταν από εθελοντές γιατρούς οι οποίοι έπαιρναν το ιατρικό ιστορικό και αξιολογούσαν την ανάγκη για περαιτέρω φροντίδα, σε συνεργασία με τα ιατρικά κέντρα και τις νοσοκομειακές μονάδες.

➔ **Δημιουργική απασχόληση-ανάπτυξη κοινωνικών δεξιοτήτων**

Σε κατάλληλα διαμορφωμένο χώρο στο κέντρο της πόλης οργανώθηκε ημερήσιο πρόγραμμα δημιουργικής απασχόλησης από εθελοντές που περιελάμβανε εκπαιδευτικά παιχνίδια, χειροτεχνικές κατασκευές, πολιτιστικές-ψυχαγωγικές εκδηλώσεις, εξόδους στην πόλη κ.λ.π.

➔ **Υλικές παροχές (τροφή, ένδυση κ.λ.π.)**

Με βάση τις διαπιστωμένες ανάγκες των παιδιών και της οικογένειάς τους, έγινε προσπάθεια για την κάλυψη των βασικών τους αναγκών σε σίτιση και ένδυση, αξιοποιώντας προσφορές και δωρεές από τον ιδιωτικό τομέα.

➔ **Μεταφραστικό τμήμα**

Για τις περιπτώσεις παιδιών που προέρχονταν από άλλη χώρα λειτούργησε εθελοντική ομάδα μεταφραστών, η οποία παρείχε σχετικές υπηρεσίες μέχρι την επιστροφή του παιδιού στην χώρα του.

➔ **Νομική βοήθεια**

Το πρόγραμμα πλαισιώθηκε από ομάδα εθελοντών δικηγόρων οι οποίοι επιμελήθηκαν τα σχετικά ζητήματα που προέκυψαν από την εφαρμογή του προγράμματος.

➔ **Ευαισθητοποίηση κοινού-Διάχυση της πληροφορίας**

Κατά τη διάρκεια του προγράμματος πραγματοποιήθηκαν εκδηλώσεις με στόχο την ενημέρωση, ευαισθητοποίηση και συμμετοχή (μέσω του εθελοντισμού και των χορηγιών) των πολιτών στο πρόγραμμα. Σε

προσυμφωνημένες και προεπιλεγμένες χρονικές στιγμές και αφού είχαν ολοκληρωθεί συγκεκριμένες φάσεις του προγράμματος γινόταν προβολή των αποτελεσμάτων μέσω των Μέσων Μαζικής Επικοινωνίας (Μ.Μ.Ε.), για ενημέρωση τόσο της τοπικής κοινωνίας όσο και της υπόλοιπης Ελλάδας.

→ **Διασύνδεση με υπηρεσίες της αλλοδαπής**

Επιδιώχθηκε καθ'όλη τη διάρκεια εφαρμογής του προγράμματος η ανάπτυξη δικτύου συνεργασίας με υπηρεσίες και μη κυβερνητικούς οργανισμούς της Αλβανίας-Βουλγαρίας και Σερβίας, και δημιουργήθηκε δίκτυο υποδοχής και αποκατάστασης των παιδιών που διώχονταν στις παραπάνω χώρες προκειμένου να αποφευχθούν τα φαινόμενα απέλασης και αυτόματης επαναπροώθησης στην Ελλάδα από οργανωμένα κυκλώματα.

- **«Πεταλούδες» Πρόγραμμα για εργαζόμενα παιδιά και για παιδιά του δρόμου στο Δελχί**

Οι «Πεταλούδες» είναι ένα πρόγραμμα για εργαζόμενα παιδιά και παιδιά του δρόμου, που άρχισε να λειτουργεί από τον Ιανουάριο του 1998 στην Union Territory του Δελχί. Έχουν 8 σημεία επαφής από τα οποία λειτουργούν. Όλα αυτά τα σημεία είναι περιοχές όπου υπάρχει συγκέντρωση εργαζόμενων και του δρόμου παιδιών. Παιδιά μετανάστες στο Δελχί που είναι αυτοαπασχολούμενα σε δουλειές όπως αχθοφόροι, λούστροι, ρακοσυλλέκτες, πωλητές και κάποια ασχολούνται σε εστιατόρια, εργαστήρια, γκαράζ και μικροεπιχειρήσεις. Δουλεύουν 8 ώρες και σε ακραίες περιπτώσεις 15 ώρες την ημέρα και κερδίζουν κατά μέσο όρο 15 ρουπίες (50 σεντς) την ημέρα, από τα οποία 60-70% ξοδεύουν για φαγητό.

→ **Γενικοί στόχοι :**

1. Να ενισχυθούν τα παιδιά του δρόμου με απαραίτητες γνώσεις και δεξιότητες, αναγκαίες για να διεκδικήσουν τα δικαιώματά τους ως

παιδιά και να τους δοθεί η απαραίτητη υποστήριξη και βοήθεια για την αποκατάστασή τους στις οικογένειές τους, όπου είναι δυνατόν, και να βοηθηθούν ώστε να εξελιχθούν σε σεβαστούς και παραγωγικούς πολίτες.

2. Να χρησιμοποιηθεί η Συνθήκη για τα Δικαιώματα του Παιδιού σαν βασικό εργαλείο για να εξασφαλιστεί η Κυβερνητική και δημόσια απολογία για την ευημερία όλων των ευάλωτων παιδιών.

→ Ειδικοί στόχοι :

1. Η οργάνωση υποστηρικτικών υπηρεσιών που θα βοηθήσουν τα παιδιά στην εκπλήρωση των βασικών αναγκών τους όπως :
 - α) Ανεπίσημη εκπαίδευση
 - β) Περίθαλψη
 - γ) Ψυχαγωγία
2. Την βοήθεια και την προστασία τους από τις χειρότερες υπερβολές της εκμετάλλευσης.
3. Την παροχή εγκαταστάσεων για απόκτηση και επαγγελματική κατάρτιση.
4. Την βοήθεια και υποστήριξη ακόμα και προγραμμάτων αυτοβοήθειας από τα ίδια τα παιδιά.
5. Την οργάνωση των παιδιών για συλλογική δράση, όπως Συνεταιρισμοί, Σύνδεσμος Εργαζομένων Παιδιών κ.λ.π.
6. Συμβουλευτική
7. Συνεχής τεκμηρίωση της διαδικασίας του προγράμματος, ερευνητικές μελέτες σε σχετικά θέματα που θα μπορούσαν να έχουν ένα άμεσο βάρος στον σχηματισμό πολιτικής και επεξεργασίας του προγράμματος.
8. Καθορισμός και μελέτη σε μη αναγνωρισμένες και μη εξερευνημένες διαστάσεις της παιδικής κακοποίησης, εκμετάλλευσης και παραμέλησης.
9. Την ετήσια σύνταξη αναφοράς για την κατάσταση των παιδιών στην Ινδία, εστιασμένη στα πιο ευπαθή παιδιά και τα παιδιά

περιθωριοποιημένων κοινοτήτων, για την κινητοποίηση και την κατεύθυνση της πολιτικής στην προστασία των Δικαιωμάτων των Παιδιών.

10. Την ανάληψη δραστηριοτήτων για την ευαισθητοποίηση του κοινού και την κοινωνική κινητοποίηση σε θέματα εκμετάλλευσης και κακοποίησης των παιδιών.
11. Δημιουργία Δικτύου με άλλες οργανώσεις που ασχολούνται με τα Δικαιώματα και την ανάπτυξη των παιδιών, και όσες ασχολούνται με παιδιά του δρόμου μέσα στην χώρα, αλλά και στο εξωτερικό.

➔ Προσέγγιση

Πολλά παιδιά έχουν χάσει κάθε εμπιστοσύνη στους ενήλικες. Εξαιτίας της συνεχούς εκμετάλλευσης και κακοποίησης είναι αδύνατον να πιστέψουν ότι κάποιος ενήλικας με το να τους προσεγγίζει θέλει κάτι άλλο εκτός από πολλά ανταλλάγματα.

Το «Πεταλούδες» έχει μια ομάδα εκπαιδευτών του δρόμου που παίζει ένα σημαντικό ρόλο στις αρχικές επαφές με τα παιδιά του δρόμου μέσω τακτικών επισκέψεων στους χώρους εργασίας και παραμονής τους εκεί περνάνε χρόνο μαζί τους και περιστασιακά οργανώνουν κάποιες ψυχαγωγικές και ομαδικές δραστηριότητες, ανάλογα με την διάθεσή τους, που διώχνουν τον αρχικό φόβο και καχυποψία και αναπτύσσουν μια σχέση εμπιστοσύνης, που βασίζεται στην ισότητα και στον σεβασμό. Το επόμενο βήμα είναι να τα εμπλέξουν σε δραστηριότητες που τα αναπτύσσουν.

Τα παιδιά συμμετέχουν στο σχεδιασμό των περισσότερων δραστηριοτήτων τους και συνεισφέρουν υλικά γι'αυτές. Όλες οι δραστηριότητες διεξάγονται στον δρόμο ή στα πάρκα, δεν έχουν «κέντρα».

➔ Δραστηριότητες

Όλες οι δραστηριότητες συζητούνται στο Συμβούλιο των Παιδιών (Bal Sabha).

1. Συμμετοχή των παιδιών στην διαδικασία αποφάσεων : Επιτροπή των Παιδιών

Κάθε δεκαπενθήμερο, τα παιδιά από κάθε σημείο επαφής κάνουν μια συνάντηση για να συζητήσουν τα θέματά τους, να κρίνουν τις δραστηριότητες και να σχεδιάσουν μελλοντικές δραστηριότητες. Μια φορά το μήνα, 5 αντιπρόσωποι από κάθε σημείο επαφής συναντούνται για την Επιτροπή των παιδιών. Τα παιδιά εκλέγουν ένα Πρόεδρο και η συνάντηση προεδρεύεται από αυτόν. Ένα εγγράμματο παιδί καταγράφει πρακτικά και αποφάσεις. Πολύ συχνά τα θέματα που συζητούνται αφορούν παρενόχληση από την Αστυνομία, την μη πληρωμή των μισθών τους, την ανάγκη για καλύτερες δουλειές, μισθούς, εκπαίδευση, μεθόδους οικονομίας, προβλήματα τζόγου, ναρκωτικών κ.λ.π.

2. Εναλλακτική εκπαίδευση

Οι εκπαιδευτές του δρόμου είναι διαθέσιμοι σε κατάλληλες ώρες για τα παιδιά. Έχουν πρωινά και βραδινά μαθήματα, τα οποία γίνονται στις γωνιές του δρόμου, στα πάρκα και τους σταθμούς των λεωφορείων.

3. Συστήματα εξοικονόμησης χρημάτων

Έχουν ένα σύστημα εξοικονόμησης χρημάτων όπου ένα παιδί ενθαρρύνεται να εξοικονομεί μικρά χρηματικά ποσά καθημερινά. Στο παιδί που κάνει τακτικά οικονομίες και δεν αποσύρει το ποσό για 6 μήνες, δίνεται 50% τόκος στο συνολικό ποσό που έχει εξοικονομήσει. Τους δίνονται και ατομικά βιβλιάρια.

4. Τριμηνιαίες κατασκηνώσεις-Μαζώξεις

Τα παιδιά από όλα τα σημεία επαφής συνέρχονται μια φορά τον μήνα για να περάσουν κάποιες ώρες μαζί με ψυχαγωγία και καλλιτεχνικές δραστηριότητες. Εκεί έχουν την ευκαιρία να ξαναγίνουν «παιδιά».

5. Περίθαλψη

Εκτός από την θεραπευτική δουλειά όπως φάρμακα, εισαγωγή σε νοσοκομεία, έχουν και μια προληπτική προσέγγιση σχετικά με την υγεία, όπου κάνουν εκπαίδευση υγείας σε συγκεκριμένα θέματα όπως προσωπική υγιεινή, κοινές ασθένειες, γνώση του σώματος, επίδραση των ναρκωτικών, AIDS κ.λ.π. Έχουν και μια κινητή μονάδα υγείας που πάει τακτικά στα σημεία επαφής.

6. Συμβουλευτική

Είναι ένα κομμάτι καθημερινής δουλειάς. Ο εκπαιδευτής του δρόμου προσδιορίζει μερικές δύσκολες περιπτώσεις και τις παίρνει σαν περιπτώσεις-πελάτες.

7. Γεύματα σε ρόδες-Το Εστιατόριο «Πεταλούδες»

Αναρίθμητες συναντήσεις έγιναν από τα παιδιά για να συζητήσουν πως θα διαχειριστούν αυτό το εστιατόριο. Αποφάσισαν ότι 12 αγόρια θα απορροφηθούν στο εστιατόριο και προοδευτικά θα αυξανόταν ο αριθμός καθώς θα αναπτυσσόταν η επιχείρηση. Η ομάδα συζήτησε τα ωράρια εργασίας, την συνέπεια, την καθαριότητα και την ευθύνη τους να διαχειριστούν το εστιατόριο. Το εστιατόριο πήγε πολύ καλά και υπήρξαν φορές που δεν υπήρχε ενήλικας επόπτης για μεγάλες περιόδους, και τα παιδιά κέρδιζαν περισσότερα χρήματα από ότι συνήθως.

8. Εκπαιδευτής Παιδιών του δρόμου

Καθορισμός πιθανών αρχηγών, από τα παιδιά του δρόμου, που θα μπορούσαν να απορροφηθούν από την ομάδα και να γίνουν εκπαιδευτές του δρόμου.

9. Το Σωματείο Bal Mazdoor: Προς μια συλλογική δράση των Παιδιών

Το άμεσο αποτέλεσμα του Bal Sabha (Επιτροπή των Παιδιών) ήταν ο σχηματισμός του Σωματείου παιδιών εργατών. Ένα από τα

μεγαλύτερα προβλήματα των παιδιών είναι η παρενόχληση από την αστυνομία και τους καταστηματάρχες. Αρκετά συχνά τα παιδιά ξυλοκοπούνται λόγω ψεύτικων κατηγοριών για κλοπή ή για καβγάδες. Είναι αναγκαία η αλληλεγγύη μεταξύ τους γιατί η δύναμη προέρχεται από την ενότητα και έτσι πρότειναν την δημιουργία ενός συνδέσμου. Σκοπός και δέσμευση του Σωματείου δεν είναι να διαπραγματεύεται καλύτερα μεροκάματα ή συνθήκες εργασίας, αλλά να κινητοποιεί την κοινή γνώμη, να αναμορφώνει τις συνθήκες και τις πιέσεις που τα εξαναγκάζει στην εργασία, συμπεριλαμβανομένης και της φτώχειας και της ανεργίας των οικογενειών τους.

10. α) Έρευνα Τεκμηρίωσης και Κέντρο Υποστήριξης

Το «Πεταλούδες» έχει εμπλακεί να κάνει σχετική έρευνα σε τομείς παιδικής ανάπτυξης και να συλλέγει στοιχεία για τα παιδιά. Συχνά δέχονται αιτήματα από Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις, τμήματα της Κυβέρνησης, ερευνητές και ινστιτούτα εκπαίδευσης για στοιχεία, έγγραφα κ.λ.π. Επίσης υπάρχει και το κέντρο Έρευνας Τεκμηρίωσης και Συνηγορίας που εκδίδει ένα τριμηνιαίο αρχείο που λέγεται «Το Όνομά μου Είναι Σήμερα», που το συντάσσουν νέοι για τα παιδιά. Το κέντρο Έρευνας Τεκμηρίωσης και Συνηγορίας δημοσιεύει υλικό συνηγορίας για τα δικαιώματα του παιδιού σε τακτική βάση.

β) Παρατηρητήριο για τα δικαιώματα του παιδιού

Το «Πεταλούδες» έχει επί ένα εικοσιτετράωρο ανοιχτό σπίτι, όπου το παιδί πάει μόνο του ή με ένα φίλο του ή με κάποιο συγγενή και ζητάει βοήθεια. Έχει εγκαταστάσεις στις οποίες κρατάει το παιδί, για μικρό χρονικό διάστημα, μέχρι να επιλυθεί η κρίση ή μέχρι να βρεθεί μια εναλλακτική λύση για το παιδί. Το κέντρο έχει εκπαιδευμένους κοινωνικούς λειτουργούς και συμβούλους, έναν γιατρό και έναν δικηγόρο, οι οποίοι είναι διαθέσιμοι όλο το εικοσιτετράωρο για να βοηθήσουν τα παιδιά. Αυτό το κέντρο είναι ένα Παρατηρητήριο για τα Δικαιώματα του Παιδιού, που ερευνά την ανάπτυξη του παιδιού, επεξεργάζεται στοιχεία σχετικά με παραβιάσεις των δικαιωμάτων

του, ευαισθητοποιεί το ευρύτερο κοινό και την κυβέρνηση σε θέματα παραβιάσεων των δικαιωμάτων του παιδιού.

4.3 Διεθνής Αμνηστία

Η Διεθνής Αμνηστία ιδρύθηκε το 1961 από έναν Βρετανό δικηγόρο και είναι μία παγκόσμια ανεξάρτητη κίνηση που εργάζεται για την προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Σημαντική είναι η συμβολή της και στην υπεράσπιση των δικαιωμάτων των παιδιών. Είναι αμερόληπτη και ανεξάρτητη από κάθε κυβέρνηση, πολιτική πεποίθηση και θρησκευτικό δόγμα, γι' αυτό χρηματοδοτείται αποκλειστικά από συνδρομές και δωρεές μελών και υποστηρικτών της, και όχι από κυβερνήσεις ή από κυβερνητικές οργανώσεις.

Σ' όλο τον κόσμο, τα παιδιά υπόκεινται σε τρομερή βία και κακοποίηση, σύμφωνα με μια καινούργια αναφορά της Διεθνούς Αμνηστίας που εκδόθηκε πριν από την Ημέρα των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (10 Δεκεμβρίου).

Ένα μέρος της Διεθνούς Αμνηστίας έχει πρόσφατα ξεκινήσει Εκστρατεία Εναντίον των βασανιστηρίων και η αναφορά αποκαλύπτει ότι : τα παιδιά βασανίζονται διότι συλλαμβάνονται σε πολέμους ή πολιτικές διαμάχες· τα παιδιά που είναι ύποπτα για εγκληματική ενέργεια είναι σε πιο επικίνδυνη θέση όσον αφορά βασανιστήρια από την πολιτεία · τα παιδιά συνήθως τελούν υπό κράτηση σε συνθήκες που αποτελούν απειλή για την υγεία και την ασφάλειά τους και πολλά παιδιά έρχονται αντιμέτωπα με ξυλοδαρμούς και σεξουαλική κακοποίηση από τους ίδιους ενηλίκους που υποτίθεται ότι τα προστατεύουν.

Αυτή η κακοποίηση συνεχίζει να είναι η ντροπή του κόσμου, μια καθημερινή πραγματικότητα που αγνοείται από τις κυβερνήσεις παντού. Τα περισσότερα παιδιά υποφέρουν σιωπηλά, οι ιστορίες τους δεν λέγονται ποτέ, οι βασανιστές τους δεν καλούνται ποτέ για καταλογισμό λέει η Διεθνής Αμνηστία.

Με τον τίτλο “Κρυμμένο σκάνδαλο, μυστική ντροπή”, η αναφορά λέει ότι ο βασανισμός μπορεί να έχει βαθιά επίδραση στο σώμα και στο μυαλό ενός αναπτυσσόμενου παιδιού. Εκείνα που βασανίζονται κατ’επανάληψη, ή για μακροχρόνιες περιόδους, είναι πιθανόν να υποφέρουν από μόνιμες μεταβολές προσωπικότητας. Σοβαρό σωματικό τραύμα μπορεί να παρεμποδίσει ή να παραμορφώσει τα φυσιολογικά δεδομένα ανάπτυξης και να προκαλέσει μόνιμη αδυναμία ή ανικανότητα.

A. Αστυνομική Κράτηση

Σε μερικές χώρες ο ξυλοδαρμός θεωρείται σαν φυσιολογική συνέπεια της σύλληψης και μερικοί αστυνομικοί βασίζονται στο βασανισμό ως μέθοδο ανάκρισης. Τα παιδιά έχουν χτυπηθεί με (σιδηρο)γροθιές, ρόπαλα, πόδια από καρέκλες, άκρες όπλων, μαστίγια, σιδερένιους σωλήνες και σχοινιά. Έχουν υποφέρει από διάσειση, εσωτερική αιμορραγία, σπασμένα κόκαλα και δόντια και σπασμένα όργανα. Τα παιδιά που κρατούνται από την αστυνομία δέχονται και σεξουαλική επίθεση, καίγονται με τσιγάρα ή ηλεκτρισμό· είναι εκτεθειμένα σε ακραίες καταστάσεις ζέστης ή κρύου· στερούνται φαγητό, ποτό ή ύπνο· ή αναγκάζονται να στέκονται, να κάθονται ή να είναι κρεμάσμένα για πολλές ώρες.

B. Σεξουαλική Κακοποίηση κατά την κράτηση

Αγόρια και κορίτσια υπό κράτηση είναι ευάλωτα σε βιασμό και σεξουαλική κακοποίηση και από φορείς της Πολιτείας και από άλλους κρατουμένους. Πολλά παιδιά προσπαθούν να κρύψουν το γεγονός ότι έχουν πέσει θύματα βιασμού, άλλα πάλι είναι πολύ ντροπαλά να μιλάνε γι’ αυτό και πολλά τέτοια περιστατικά δεν αναφέρονται και μένουν ατιμώρητα.

Γ. Παιδιά του Δρόμου

Όπως υπολογίζεται 100 εκατομμύρια παιδιά ζουν και εργάζονται στους δρόμους, και είναι ιδιαιτέρως ευάλωτα. Η Διεθνής Αμνησία έχει αναφέρει βασανισμούς και άσχημη συμπεριφορά απέναντι στα παιδιά του δρόμου σε

πολλές χώρες όπως το Μπαγκλαντές, η Βραζιλία, η Κολομβία, η Γουατεμάλα, η Ινδία, η Κένυα, το Νεπάλ και η Ουγκάντα.

Δ. Κέντρα Κράτησης Νεότητας

Οι συνθήκες στα κέντρα αυτά, στα ορφανοτροφεία και σε άλλα ιδρύματα μπορούν να οδηγήσουν σε βασανισμούς. Η σωματική κακοποίηση είναι ένα γεγονός ζωής για πολλούς νέους που βρίσκονται σε τέτοιου είδους ιδρύματα.

Ε. Ένοπλη Μάχη

Τα παιδιά είναι ιδιαίτερα ευάλωτα σε περιπτώσεις ένοπλης μάχης, όπως παιδιά-στρατιώτες, πρόσφυγες, αθώοι περαστικοί. Πολλά παιδιά βασανίζονται απλά επειδή ζουν σε μια εχθρική ζώνη ή εξαιτίας της πολιτικής, θρησκευτικής ή εθνικής καταγωγής της οικογένειάς τους. Πολλά παιδιά, θύματα τα ίδια, έχουν αναγκαστεί να σκοτώσουν, να ακρωτηριάσουν ή να βιάσουν, συνήθως υπό την επιρροή ναρκωτικών ή αλκοόλ ή από φόβο.

Η Διεθνής Αμνηστία καλεί τις κυβερνήσεις στον κόσμο να καταδικάσουν εγγράφως τον βασανισμό των παιδιών όπου και αν συμβαίνει, να εξερευνήσουν όλους τους ισχυρισμούς βασανιστηρίων, να διασφαλίσουν ότι απαγορεύεται με το νόμο και να προσάγουν τους βασανιστές στη δικαιοσύνη. Οι αρχηγοί των ένοπλων ομάδων αντίστασης πρέπει επίσης να ξεκαθαρίσουν ότι ο βασανισμός είναι απαράδεκτος.

“Η Διεθνής Συμφωνία των Δικαιωμάτων του Παιδιού είναι η περισσότερο ευρέως επικυρωμένη συνθήκη των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στον κόσμο, αλλά οι κυβερνήσεις εξακολουθούν να αποτυγχάνουν να ζουν σύμφωνα με τις αρχές και τις δεσμεύσεις που περιέχει. Επιτρέποντας τη συνέχιση της βίας έναντι των παιδιών, θέτουμε σε κίνδυνο το μέλλον μας” λέει ο οργανισμός.

1.4 Διεθνής Οργάνωση Εργασίας

Στατιστικές για τα εργαζόμενα παιδιά και την επικίνδυνη παιδική εργασία (Διεθνές Γραφείο Εργασίας, Γενεύη πρώτη έκδοση 1997, αναθεώρηση Απρίλιος 1998)

Είναι γνωστό ότι οι πληροφορίες σχετικά με την παιδική εργασία είναι εξαιρετικά ανεπαρκής. Ο λόγος είναι η απουσία μιας κατάλληλης ερευνητικής μεθοδολογίας για τη διερεύνηση της παιδικής εργασίας της οποίας το μεγαλύτερο μέρος αποτελεί ένα «κρυμμένο» φαινόμενο.

Η Διεθνής Οργάνωση Εργασίας σχεδίασε ένα ειδικό δείγμα ερευνητικών μεθοδολογιών και το εφάρμοσε σε τέσσερις χώρες. Αυτά εμπλουτίστηκαν και υιοθετήθηκαν για έρευνα σε εθνικό επίπεδο της παιδικής εργασίας, από πολυάριθμες χώρες.

Στο πολυδιάστατο πρόβλημα της παιδικής εργασίας, οι πληροφορίες που αναζητήθηκαν μέσω των ειδικών ερευνών, πλησιάζουν στις απαντήσεις των παρακάτω ερωτήσεων, μεταξύ άλλων :

- Πόσα είναι τα εργαζόμενα παιδιά και πόσα σε κάθε χώρα;
- Πόσο χρονών είναι όταν ξεκινούν να δουλεύουν και πώς ζουν;
- Γιατί εργάζονται και σε ποιους τομείς απασχολούνται;
- Ποιες είναι οι συγκεκριμένες ασχολίες τους και ποιες οι συνθήκες εργασίας τους;
- Ποιες μορφές εκμετάλλευσης και κακοποίησης αντιμετωπίζουν στην εργασία;
- Πόσο ασφαλή σωματικά και πνευματικά είναι στο χώρο εργασίας ή απασχόλησής τους;
- Πηγαίνουν σχολείο; Αν πηγαίνουν, ποιες είναι οι συνέπειες της μη «σχολικής» του εργασίας; Αν δεν πηγαίνουν, ποιοι είναι οι λόγοι;
- Ποιοι είναι οι εργοδότες τους; Γιατί τα χρησιμοποιούν; Πώς τους φέρονται σε σύγκριση με τους ενήλικους εργάτες;
- Πόσα παιδιά απασχολούνται με πλήρες ωράριο σε δραστηριότητες του νοικοκυριού απλής φύσης από τους γονείς τους, θυσιάζοντας την μορφωσή τους και εκτίθοντας τους εαυτούς τους σε ποικίλους τραυματισμούς και κινδύνους για την υγεία τους.

- Ποια είναι η γνώμη των γονιών για τα εργαζόμενα παιδιά τους; Ποια είναι η γνώμη των παιδιών για τους εαυτούς τους και τους εργοδότες τους;

Βασισμένη στα ευρήματα των πειραμάτων, όπως επίσης και στα αποτελέσματα εθνικών ερευνών που διεξήχθησαν μέχρι τώρα χρησιμοποιώντας τις τελευταίες ανεπτυγμένες μεθοδολογίες και λαμβάνοντας υπόψιν άλλους δημογραφικούς και κοινωνικοοικονομικούς παράγοντες, η Διεθνής Οργάνωση Εργασίας παράγαγε εκτιμήσεις για το μέγεθος των εργαζόμενων παιδιών σε τοπικό και παγκόσμιο επίπεδο, οι οποίες έγιναν αποδεκτές. Πριν από αυτό υπήρξαν μόνο υποθέσεις που κυμαίνονταν μεταξύ 200 και περισσότερων από 400 εκατομμύρια εργαζόμενων παιδιών παγκοσμίως.

Επίπεδο και κατανομή εργαζόμενων παιδιών

Σύμφωνα με νέες εκτιμήσεις, υπάρχουν κάπου 250 εκατομμύρια παιδιά 5-14 ετών που εργάζονται σκληρά στην οικονομική δραστηριότητα στις αναπτυσσόμενες χώρες. Για σχεδόν το μισό από αυτά (120 εκατομμύρια) η εργασία είναι με πλήρες ωράριο, ενώ για το υπόλοιπο μισό συνδυάζεται με το σχολείο ή άλλη δραστηριότητα. Μεταξύ των παιδιών που πηγαίνουν σχολείο, το 1/3 των αγοριών (33%) και περισσότερο από τα 2/5 (42%) των κοριτσιών είναι επίσης απασχολημένα σε εργασία με μειωμένο ωράριο. Η όλη εκτίμηση για 250 εκατομμύρια εργαζόμενα παιδιά αφορά που απασχολούνται σε δραστηριότητες συμπεριλαμβανομένων και αυτών που προσφέρουν υπηρεσίες οικιακής φύσης σε πλήρες ωράριο στο σπίτι των γονιών τους.

Γένος-Φύλο

Οι πληροφορίες ως τώρα, δείχνουν ότι περισσότερα αγόρια, παρά κορίτσια, εργάζονται. Συχνά ο αριθμός των εργαζόμενων κοριτσιών υποτιμάται από τις στατιστικές έρευνες που συνήθως δεν λαβαίνουν υπόψιν τις άμισθες οικονομικές δραστηριότητες που λαβαίνουν χώρα στο πλαίσιο του νοικοκυριού, συμπεριλαμβανομένων και των οικογενειακών

επιχειρήσεων. Τέτοιου είδους δουλειά αναφέρεται ως ο κύριος λόγος για το 1/3 των νέων που δεν παρακολουθούν το σχολείο. Αυτά ή δεν έχουν ποτέ γραφτεί ή υποχρεούνται να εγκαταλείψουν το σχολείο επειδή εργάζονται όλη μέρα στο σπίτι. Αν αυτή η εργασία λαμβανόταν υπόψη θα υπήρχε λίγη ή καθόλου διαφορά μεταξύ των φύλων, στο συνολικό μέγεθος των εργαζόμενων παιδιών, και ο αριθμός των κοριτσιών θα μπορούσε να ξεπερνά αυτό των αγοριών.

Τοπικά-Περιφερειακά

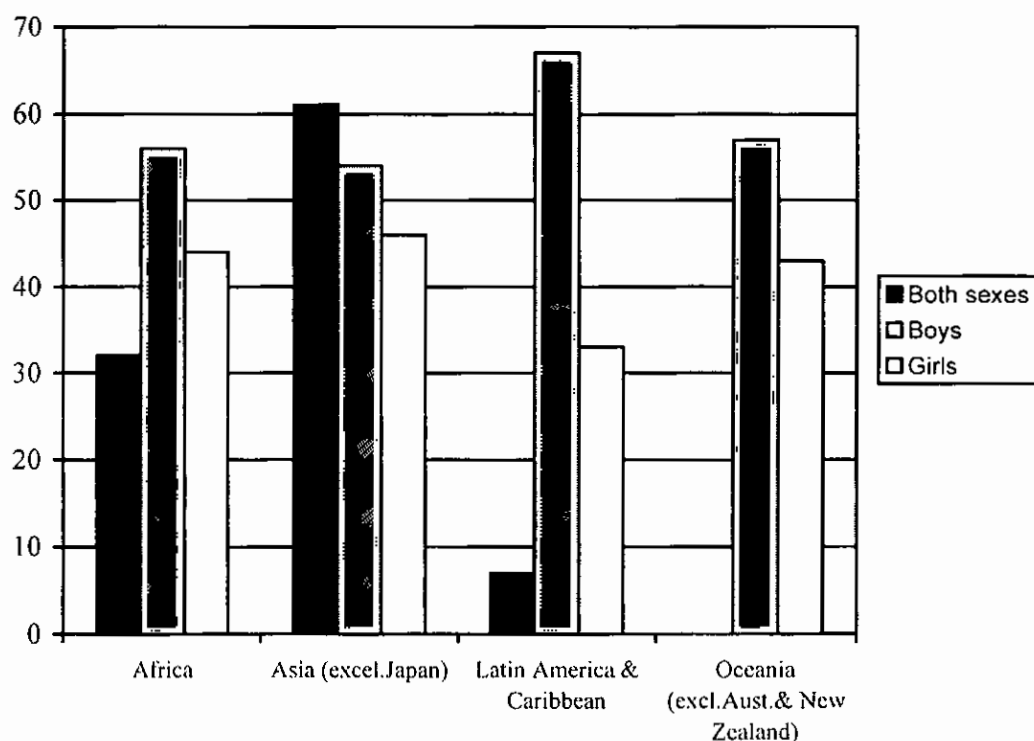
Η παιδική εργασία είναι περισσότερο διαδεδομένη στις αναπτυσσόμενες περιοχές της υδρογείου. Σε απόλυτους όρους, η Ασία (εκτός Ιαπωνίας) ως η περισσότερο πυκνοκατοικημένη περιοχή του κόσμου, που έχει τα περισσότερα εργαζόμενα παιδιά (σχεδόν 61% του παγκόσμιου συνόλου, 32% η Αφρική, 7% η Λατινική Αμερική και 1/5 του 1% στην Ωκεανία εκτός Αυστραλίας και Νέας Ζηλανδίας). Αλλά σε σχετικούς όρους η Αφρική έρχεται πρώτη σε παιδική συμμετοχή στην οικονομική διαδικασία, το οποίο εκτιμάται σε λίγο περισσότερο από 2 στα 5 παιδιά (ή 41%) του συνόλου των παιδιών 5-14 χρόνων. Η αντίστοιχη αναλογία στην Ασία είναι περίπου το ένα μισό του επιπέδου στην Αφρική (περίπου 1 στα 5 παιδιά ή 21%) και είναι 1 στα 6 στη Λατινική Αμερική (ή 17%) και 1 στα 10 (10%) στην Ωκεανία.

Σε όλες τις περιοχές, περισσότερα αγόρια από κορίτσια συμμετέχουν στην οικονομική δραστηριότητα. Ο υψηλότερος βαθμός συμμετοχής αγοριών είναι στην Λατινική Αμερική και στην Καραϊβική (46%), και στην Αφρική (45%), και στην Ασία (22%), και στην Ωκεανία (22%). Η διαφορά φύλου στους ρυθμούς είναι μεγαλύτερη στην Λατινική Αμερική και στην Καραϊβική (46% για τα αγόρια, και 11% για τα κορίτσια), ακολουθεί η Ωκεανία (22% αγόρια και 9% κορίτσια) και η Αφρική (45% αγόρια και 37% κορίτσια). Η διαφοροποίηση μεταξύ των ρυθμών συμμετοχής αγοριών και κοριτσιών είναι μικρότερη στην Ασία (22% αγόρια και 20% κορίτσια).

Πίνακας 1
Συνεισφορά οικονομικά ενεργών παιδιών ηλικίας 5-14 ετών
στις αναπτυσσόμενες χώρες κατά περιοχή και φύλλο (1995)

Περιοχή	Και τα δύο φύλα	Αγόρια	Κορίτσια
Κόσμος (εκτίμηση σε εκατ.)	250	140	110
Περιοχές (σε ποσοστό τοις εκατό)	%	%	%
Αφρική	32	56	44
Ασία (εκτός Ιαπωνίας)	61	54	46
Λατινική Αμερική και Καραϊβική	7	67	33
Ωκεανία (εκτός Αυστραλίας και Νέας Ζηλανδίας)	0,2	57	43
Αναλογία φύλου (παγκοσμίως)	100	56	44

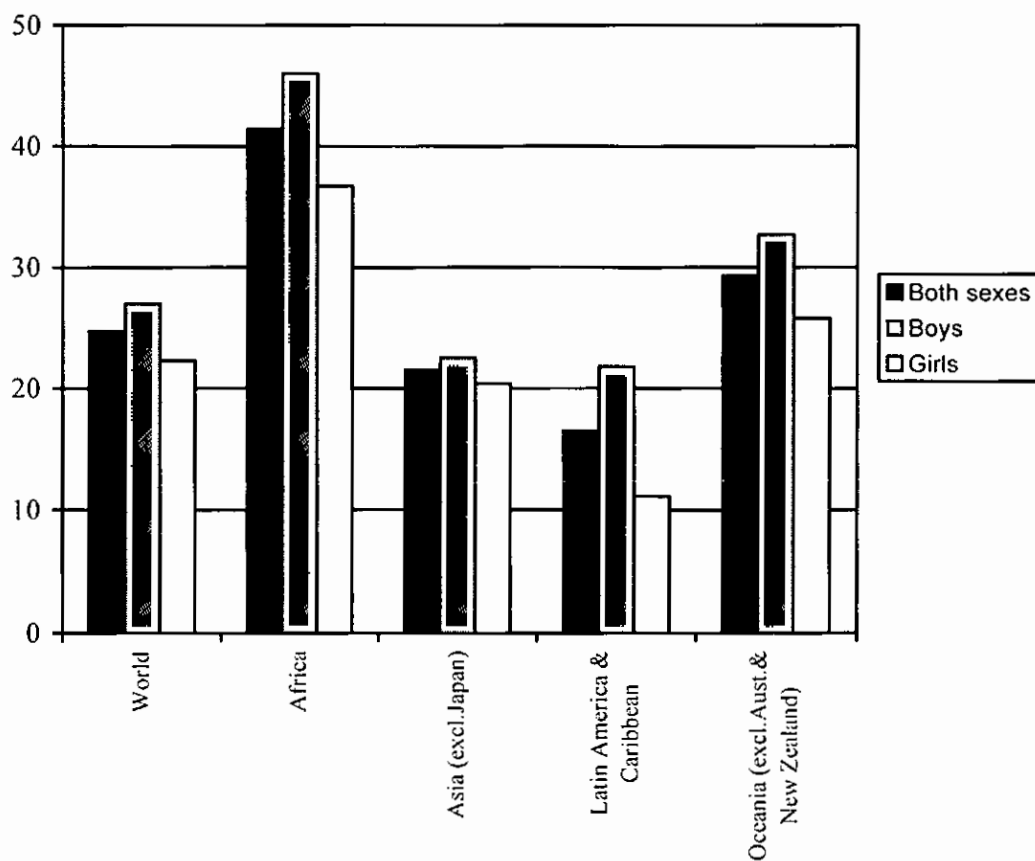
Και σχεδιάγραμμα (1)

Πίνακας 2
Βαθμός συμμετοχής στην οικονομική δραστηριότητα
παιδιών ηλικίας 5-14 ετών κατά περιοχή και φύλλο (1995)

Περιοχή	Και τα δύο φύλα %	Αγόρια %	Κορίτσια %
Κόσμος	24,7	27,0	22,3
Περιοχές			
Αφρική	41,4	46,0	36,7
Ασία (εκτός Ιαπωνίας)	21,5	22,5	20,4
Λατινική Αμερική και Καραϊβική	16,5	21,8	11,1
Ωκεανία (εκτός Αυστραλίας και Νέας Ζηλανδίας)	29,3	32,7	25,8

Και σχεδιάγραμμα (2)

Επαρχία-Αστικά κέντρα

Οι ρυθμοί της συμμετοχής των παιδιών στην οικονομική δραστηριότητα είναι υψηλότεροι στις επαρχίες παρά στα αστικά κέντρα. Βασισμένη στις μέχρι τώρα έρευνες, η κλίση των παιδιών να συμμετέχουν σε μια οικονομική δραστηριότητα είναι κατά μέσο όρο διπλάσια στις επαρχιακές κοινότητες. Παρόλ'αυτά με την γρήγορη αστικοποίηση των περισσότερων αναπτυσσόμενων χωρών και επίσης με τον αυξανόμενο αριθμό νέων μεταναστών σε πόλεις, αναμφισβήτητα η παιδική εργασία θα αυξηθεί σταθερά στο μέλλον. Η πλειοψηφία των παιδιών που εργάζονται σ'επαρχιακές κοινότητες συμμετέχουν στην γεωργία ή σε παρόμοιες δραστηριότητες. Στις αστικές περιοχές η παιδική εργασία βρέθηκε κυρίως στο εμπόριο, τις υπηρεσίες (ειδικά οικιακή εργασία) και στους τομείς κατασκευών. Τα παιδιά της επαρχίας, τείνουν ν'αρχίζουν οικονομικές δραστηριότητες σε μικρή ηλικία, μερικά στα 5, 6 ή 7 χρόνια. Ερευνητικά αποτελέσματα δείχνουν ότι σε μερικές περιπτώσεις μέχρι 20% οικονομικά ενεργά παιδιά είναι 5 – 9 ετών στις επαρχιακές περιοχές και 5% στα αστικά κέντρα.

Βιομηχανία και απασχόληση

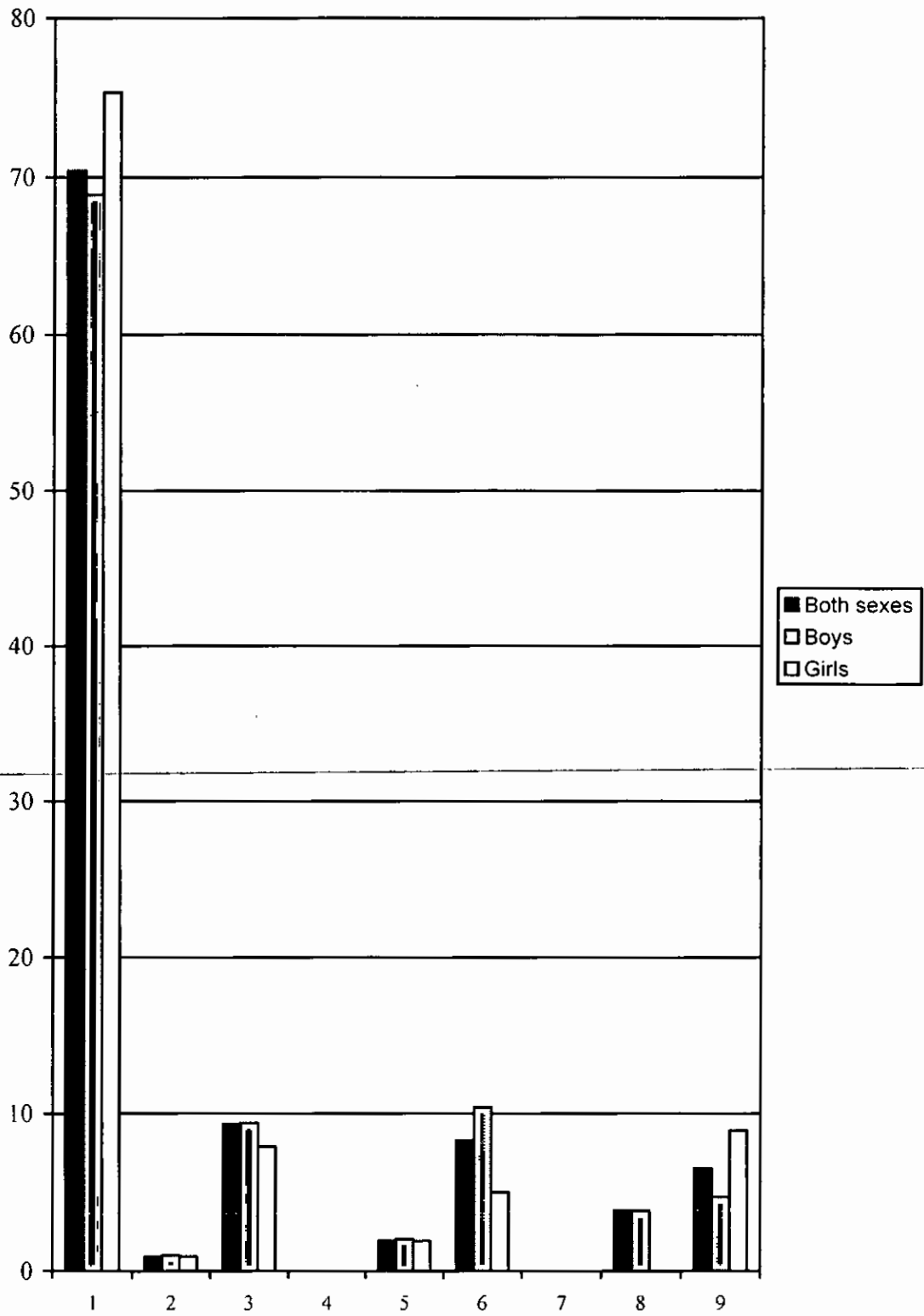
Είναι φανερό πως όσο λιγότερο αναπτυγμένη είναι μια χώρα, τόσο μεγαλύτερη η πιθανότητα του παιδικού πληθυσμού να εργαστεί. Είναι ακόμα ξεκάθαρο πως όσο πιο πρώιμη είναι η μορφή της οικονομικής δραστηριότητας ή απασχόλησης που δεν χρειάζεται ειδικά προσόντα, τόσο μεγαλύτερο είναι το μέγεθος των εργαζόμενων παιδιών στη συγκεκριμένη βιομηχανία ή απασχόληση. Αυτοί οι παράγοντες επηρεάζουν το επίπεδο συνεισφοράς του συνόλου των εργαζόμενων παιδιών ανά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας ή ανά απασχόληση σε κάθε συγκεκριμένη χώρα. Ως αποτέλεσμα το επίπεδο του παιδικού εργατικού δυναμικού σε κάθε βιομηχανία ή απασχόληση μπορεί να ποικίλει πολύ από τη μια χώρα στην άλλη. Για παράδειγμα στην Καμπότζη η αναλογία παιδιών που εργάζονταν στην γεωργία το 1996 ήταν περίπου 90% συγκρινόμενη με το 65% των Φιλιππίνων. Από την άλλη μεριά το επίπεδο των εργαζόμενων παιδιών στο

χοντρικό και λιανικό εμπόριο, σε εστιατόρια και ξενοδοχεία ήταν 17% στις Φιλιππίνες και 7% στην Καμπότζη. Βασισμένα σ'ένα αριθμό χωρών για τις οποίες οι πληροφορίες έχουν πρόσφατα συλλεχθεί, ο μέσος όρος των εργαζόμενων παιδιών σε διαφορετικούς τομείς της οικονομικής δραστηριότητας και απασχόλησης φαίνονται στους παρακάτω δύο πίνακες και γραφικές παραστάσεις.

Πίνακας 3
Οικονομικά ενεργά παιδιά σε 26 χώρες
κατά τομέα και φύλλο

Τομείς	Και τα δύο φύλα %	Αγόρια %	Κορίτσια %
1. Γεωργία, κνήγι, αλιεία, δασοκομία	70,4	68,9	75,3
2. Ορυχεία και λατομεία	0,9	1,0	0,9
3. Κατασκευές-μεταποιήσεις	9,3	9,4	7,9
4. Ηλεκτρισμός, αέριο και νερό	-	-	-
5. Κατασκευές οικοδομών	1,9	2,0	1,9
6. Εμπόριο χοντρικής/λιανικής, εστιατόρια και ξενοδοχεία	8,3	10,4	5,0
7. Μεταφορές, επικοινωνίες			
8. Οικονομικά, ασφάλειες, μεσιτικά και επιχειρηματικές υπηρεσίες	3,8	3,8	-
9. Κοινοτικές, κοινωνικές και προσωπικές υπηρεσίες	6,5	4,7	8,9

Και γραφική παράσταση (3)

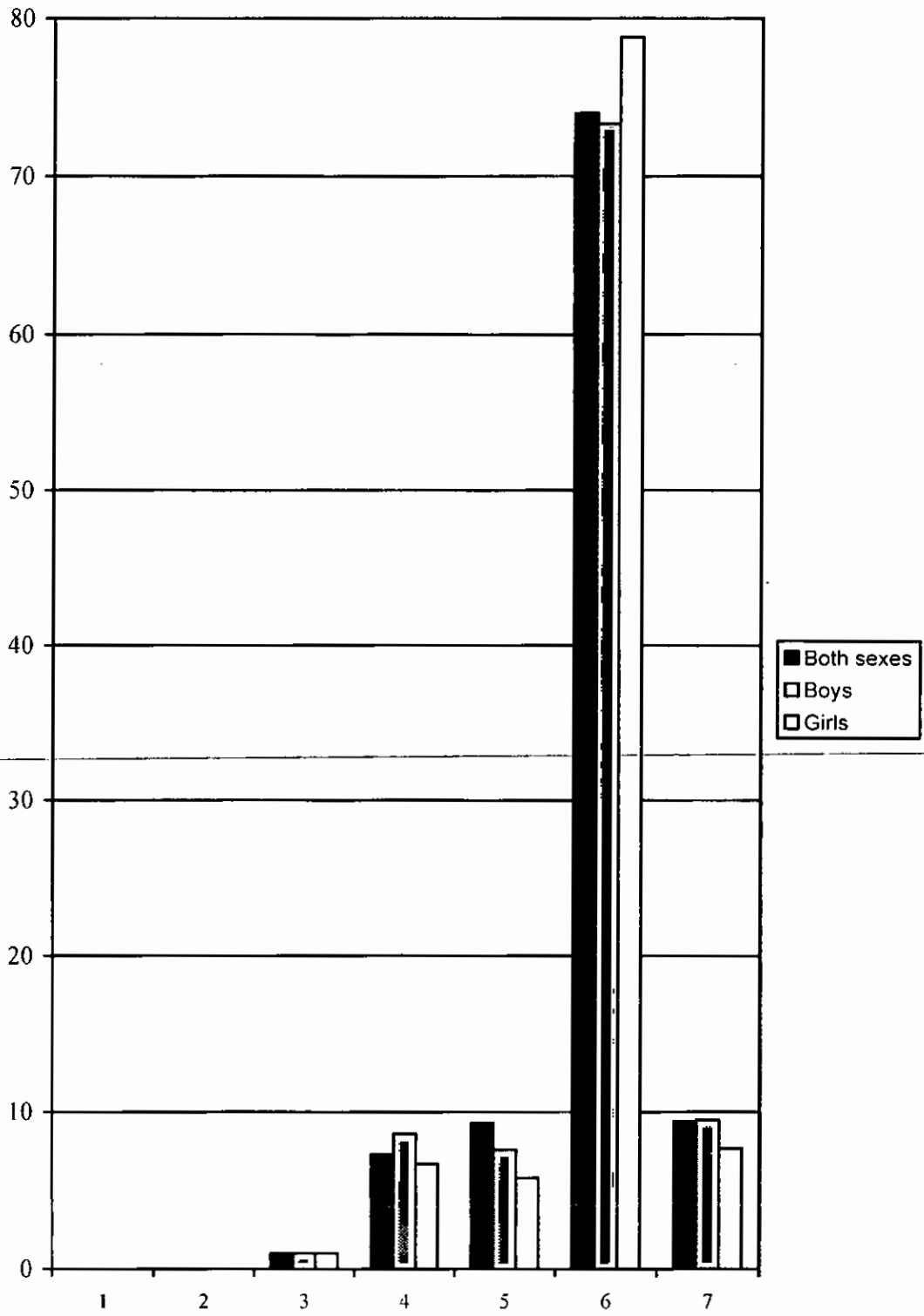

Πίνακας 4

Οικονομικά ενεργά παιδιά σε 20 χώρες κατά απασχόληση και φύλλο (μέσος όρος)

Απασχόληση	Και τα δύο φύλα %	Αγόρια %	Κορίτσια %
1. Ειδικοί και συγγενείς εργάτες	-	-	-
2. Διοικητικοί και διευθυντικοί εργάτες	-	-	-
3. Υπάλληλοι και σχετικοί εργαζόμενοι	1,0	1,0	1,0
4. Πωλητές	7,3	8,6	6,7
5. Υπηρεσιακοί εργαζόμενοι	9,3	7,6	5,8
6. Γεωργία, κτηνοτροφία και σχετικοί εργαζόμενοι	74,0	73,3	78,8
7. Παραγωγή και σχετικοί εργαζόμενοι, μεταφορικό-υλικό και εργατικό δυναμικό	9,4	9,5	7,7

Και γραφική παράσταση (4)

Όπως είναι φανερό, οικονομικές δραστηριότητες και απασχολήσεις που σχετίζονται με το γεωργικό τομέα είναι επικρατέστερες στην αναλογία των παιδιών-εργατών. Και στα δύο τα ποσοστά των κοριτσιών (75% και 79%) είναι υψηλότερα από των αγοριών (69% και 73%). Η αναλογία των παιδιών που εργάζονται στο εμπόριο, στα εστιατόρια και τα ξενοδοχεία (που κυμαίνονται από 8% έως 17% σε μερικές περιπτώσεις) στις κατασκευές-μεταποιήσεις (8% με 15%) και στις υπηρεσίες (7%) είναι σχετικά υψηλότερη όταν συγκρίνεται με τα ποσοστά άλλων μη-γεωργικών τομέων. Οι περισσότερες από τις παραπάνω δραστηριότητες λαμβάνουν χώρα στα αστικά κέντρα.

Ωρες και αμοιβές

Πολλά παιδιά εργάζονται πολλές ώρες κάθε μέρα της εβδομάδας. Κάποια ερευνητικά αποτελέσματα έδειξαν ότι περισσότερα από τα μισά εργαζόμενα παιδιά, εργάζονται σκληρά για εννέα και περισσότερες ώρες κάθε μέρα, με περιπτώσεις όπου τα 4/5 αυτών δουλεύουν επτά μέρες της εβδομάδας συμπεριλαμβανομένων και των δημοσίων αργιών, ειδικά στις επαρχιακές κοινότητες. Υπάρχουν περιπτώσεις που τα παιδιά εργάζονται 56 ή και περισσότερες ώρες την εβδομάδα. Στην έμμισθη απασχόληση η οποία είναι συγκεντρωμένη στα αστικά κέντρα, ο αριθμός των παιδιών που δουλεύουν πολλές ώρες είναι μικρότερος (περίπου 2/3 αυτών) και η πλειοψηφία εργάζεται έξι μέρες την εβδομάδα.

Μεγάλη πλειοψηφία (γύρω στα 70%) των εργαζόμενων νέων, εργάζονται σκληρά ως άμισθοι οικογενειακοί εργάτες, ειδικά στις επαρχιακές περιοχές, όπου τα εργαζόμενα κορίτσια ξεπερνούν τα αγόρια. Περισσότερα από 4 στα 5 παιδιά (ή 81%) εργάζονται χωρίς αμοιβή. Τα περισσότερα από αυτά που εργάζονται ως έμμισθοι υπάλληλοι πληρώνονται πολύ λιγότερο από τα επικρατούντα ποσοστά στις περιοχές τους, συγκρινόμενα ακόμα και με τους νόμιμους κατώτατους μισθούς, λαμβάνουν μόνο το 1/6 αυτών. Επίσης όσο πιο νεαρό το εργαζόμενο παιδί τόσο μικρότερη η αμοιβή του. Κατά μέσο όρο τα κορίτσια εργάζονται περισσότερο από τα αγόρια και πληρώνονται λιγότερο από τα αγόρια για

ίδια εργασία. Τα παιδιά δεν πληρώνονται για υπερωριακή εργασία παρόλο που πολλά από αυτά εργάζονται παραπάνω ώρες και συχνά απαιτείται να το κάνουν όταν η ζήτηση κάποιων υπηρεσιών κορυφώνεται ή υπάρχουν ελλείψεις εργατικού δυναμικού.

Πολλά παιδιά εργάζονται τα απογεύματα και τις νύχτες. Τα 2/3 (64%) του εργατικού δυναμικού των παιδιών στον αγροτικό τομέα εμφανίστηκαν να εργάζονται αυτές τις περιόδους της ημέρας (3/4 των αγοριών και περισσότερο από 2/5 των κοριτσιών). Παρόλ' αυτά, στο εμπόριο λιανικής και συγκεκριμένα στις προσωπικές υπηρεσίες, οι αναλογίες των εργαζόμενων κοριτσιών τα απογεύματα και τις νύχτες είναι μεγαλύτερες αυτών των αγοριών. Ένας μεγάλος αριθμός κοριτσιών που εργάζονται ως υπηρέτριες συχνά υποχρεώνονται να περνούν τη νύχτα στα σπίτια των εργοδοτών τους εκτιθέμενα έτσι σε ποικίλες κακοποιήσεις, ειδικά σεξουαλικές.

Επικίνδυνη παιδική εργασία

Τα παιδιά είναι ευάλωτα σε ποικίλες ασθένειες και τραυματισμούς που σχετίζονται με τη δουλειά, περισσότερο απ' ότι οι ενήλικες που κάνουν την ίδια εργασία. Επειδή δεν έχουν ωριμάσει πνευματικά, έχουν λιγότερη επίγνωση των πιθανών κινδύνων που συμπεριλαμβάνονται σε ορισμένες ασχολίες ή στους ίδιους τους χώρους εργασίας.

Ως αποτέλεσμα ένας μεγάλος αριθμός εργαζόμενων παιδιών επηρεάζονται από ποικίλους κινδύνους, περισσότερα από 2/3 (69%) των παιδιών. Έρευνες δείχνουν ότι μια πολύ υψηλή αναλογία παιδιών τραυματίστηκαν ή αρρώστησαν καθώς εργάζονταν. Αυτά περιλαμβάνουν τρυπήματα, σπασμένα ή ολοκληρωτικά χαμένα μέρη του σώματος, εγκαύματα και δερματικές ασθένειες, ελάττωση όρασης ή ακοής, αναπνευστικές και γαστρεντερικές ασθένειες, πυρετός, πονοκέφαλοι από την εκτεταμένη έκθεση στην ζέστη των κτημάτων ή των εργοστασίων. Μεγάλη πλειοψηφία αυτών των παιδιών χρειάστηκε να συμβουλευτούν γιατρούς και κάποια να νοσηλευτούν. Πολλά χρειάστηκε να χάσουν τη δουλειά τους για κάποιο διάστημα και πολλά σταμάτησαν να εργάζονται για πάντα.

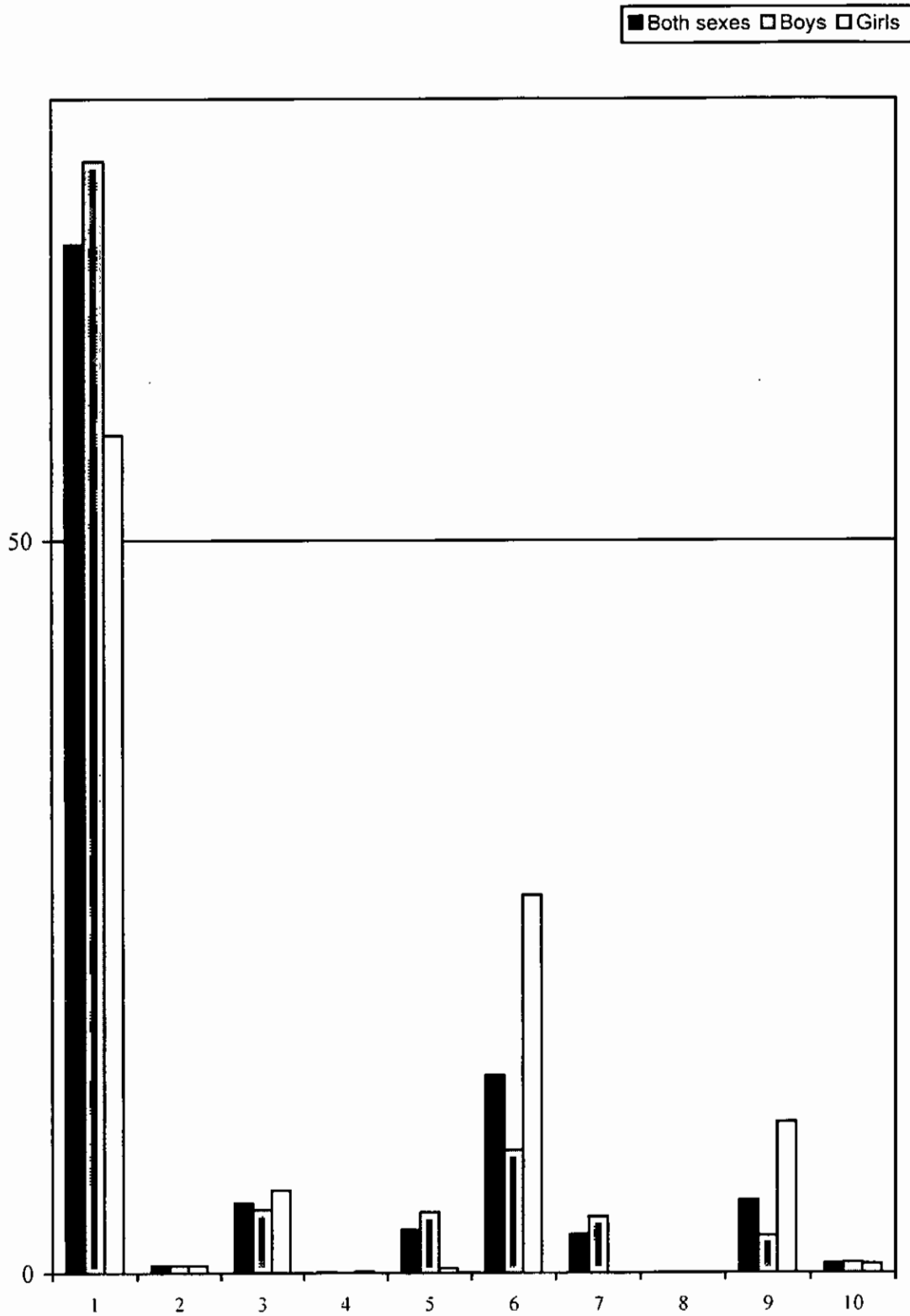
Περισσότερα αγόρια από κορίτσια επηρεάζονται από τραυματισμούς και ασθένειες (3 αγόρια – 2 κορίτσια). Επειδή μεγάλη πλειοψηφία των εργαζόμενων παιδιών βρίσκονται στις επαρχιακές περιοχές και ασχολούνται με τη γεωργία, ο αριθμός των τραυματισμών και των ασθενειών που σχετίζονται με τον τομέα της γεωργίας είναι κατά πολύ μεγαλύτερος. Παρόλ' αυτά σε συγκεκριμένες οικονομικές δραστηριότητες ή ασχολίες τα συμβάντα τραυματισμών και ασθενειών είναι υψηλότερα για τα εργαζόμενα κορίτσια παρά για τα αγόρια.

Ακόμα και αν ο αριθμός των εργαζόμενων παιδιών σε μια συγκεκριμένη βιομηχανία ή απασχόληση είναι αρκετά μικρός, η πιθανότητα τραυματισμών και ασθενειών στην εργασία μπορεί να είναι υψηλός. Γι' αυτό το λόγο βιομηχανίες και ασχολίες σαν αυτές πρέπει να βρίσκονται εκτός της ακτίνας του παιδικού εργατικού δυναμικού, ακόμα και όταν τους επιτρέπεται να εργαστούν.

Πίνακας 5
Κατανομή τραυματισμών και ασθενειών
κατά τομέα και φύλλο

Τομείς	Και τα δύο φύλα %	Αγόρια %	Κορίτσια %
1. Γεωργία, κυνήγι, αλιεία, δασοκομία	70,2	75,8	57,2
2. Ορυχεία και εξόρυξη	0,5	0,5	0,4
3. Κατασκευές-μεταποιήσεις	4,7	4,3	5,6
4. Ηλεκτρισμός, γκάζι, νερό	0,1	0,0	0,1
5. Κατασκευές οικοδομών	2,9	4,1	0,3
6. Εμπόριο χοντρικής/λιανικής, εστιατόρια και ξενοδοχεία	13,4	8,3	25,7
7. Μεταφορές, επικοινωνίες	2,6	3,8	-
8. Οικονομικά, ασφάλειες, μεσιτικά και επιχειρηματικές υπηρεσίες	0,0	0,0	-
9. Κοινοτικές, κοινωνικές και προσωπικές υπηρεσίες	4,9	2,5	10,2
10. Μη ειδικευμένες βιομηχανίες	0,6	0,7	0,6

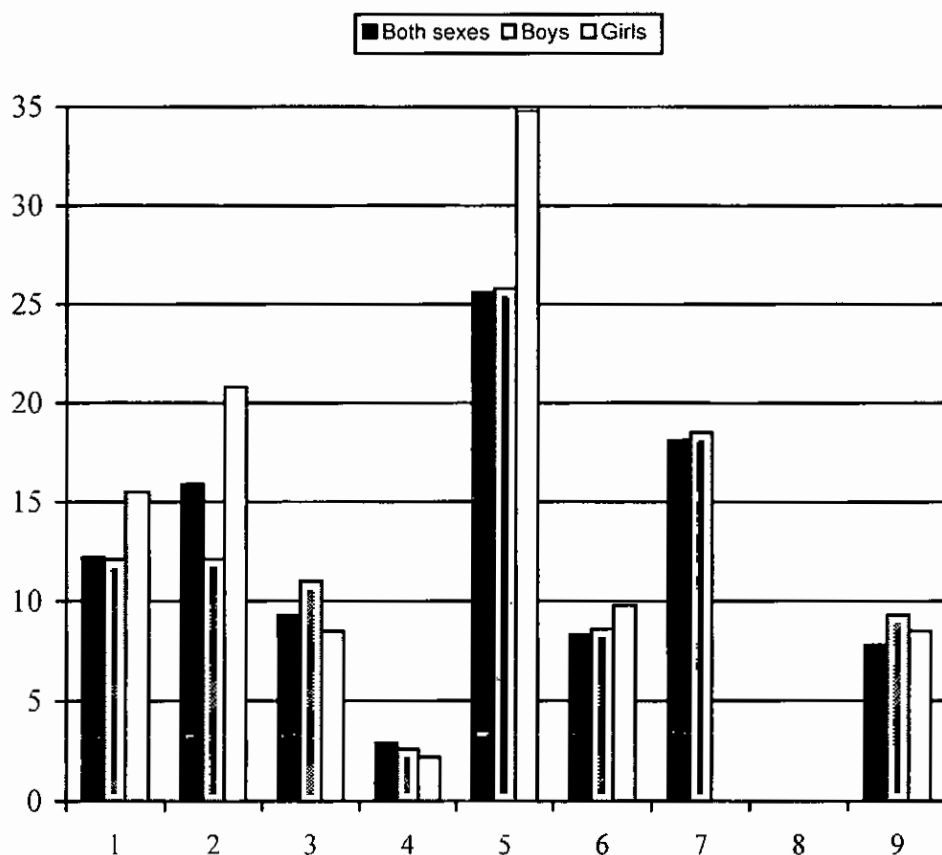
Και γραφική παράσταση (5)

Πίνακας 6
Κατανομή τραυματισμών και ασθενειών για 100 οικονομικά
ενεργά παιδιά, κατά τομέα και φύλλο

Τομείς	Και τα δύο φύλα %	Αγόρια %	Κορίτσια %
1. Γεωργία, κυνήγι, αλιεία, δασοκομία	12,2	12,1	15,5
2. Ορυχεία και εξόρυξη	15,9	12,1	20,8
3. Κατασκευές-μεταποιήσεις	9,3	11,0	8,5
4. Ηλεκτρισμός, γκάζι, νερό	2,9	2,6	2,2
5. Κατασκευές οικοδομών	25,6	25,8	34,8
6. Εμπόριο χοντρικής/λιανικής, εστιατόρια και ξενοδοχεία	8,3	8,6	9,8
7. Μεταφορές, επικοινωνίες	18,1	18,5	-
8. Οικονομικά, ασφάλειες, μεσιτικά και επιχειρηματικές υπηρεσίες	Αμελητέο	Αμελητέο	-
9. Κοινοτικές, κοινωνικές και προσωπικές υπηρεσίες	7,8	9,3	8,5

Και γραφική παράσταση (6)

Σε μια έρευνα που διεξήχθη σε εθνικό επίπεδο για την προσέγγιση των διαστάσεων της παιδικής εργασίας της ηλικιακής ομάδας μεταξύ 5 και 17 ετών, πολλές πληροφορίες συγκεντρώθηκαν ειδικά για τις υγιής και ασφαλείς όψεις της παιδικής εργασίας. Τα αποτελέσματα αποκάλυψαν ότι από το σύνολο των 3,67 εκατομμυρίων οικονομικά ενεργών παιδιών στη χώρα, περισσότερα από 60% (2,21 εκατομμύρια) εκτέθηκαν σε επικίνδυνες συνθήκες που περιελάμβαναν βιολογικούς (19% όλων των εργαζόμενων παιδιών), χημικούς (26%) και περιβαλλοντικών (51%) κινδύνων κατά τη διάρκεια της εργασίας τους. Επειδή ένας μεγάλος αριθμός παιδιών εργάζονται στη γεωργία και συναφείς εργασίες, αλλά και εξαιτίας σκληρών συνθηκών εργασίας σε αυτό τον τομέα και στα ορυχεία, η περισσότερη έκθεση σε τραυματισμούς και ασθένειες λαμβάνει χώρα στις επαρχιακές περιοχές, σχεδόν 2/3 όλων των εκθέσεων σε κίνδυνο σε σύγκριση με το σχεδόν 1/3 στα αστικά κέντρα. Εξαιτίας του μεγάλου τους αριθμού περισσότερα από τα εκτεθειμένα παιδιά ήταν αγόρια (σχεδόν το 70% του συνόλου των εργαζόμενων παιδιών), αλλά σε σχετικούς όρους το επίπεδο έκθεσης σε κίνδυνο ήταν κοντά για τα δύο φύλα 64% για τα αγόρια και 52% για τα κορίτσια.

Συμπέρασμα

Πίνακας 7

Μερικοί δείκτες της έκτασης της παιδικής εργασίας
Σε χώρες όπου έχουν διεξαχθεί πρόσφατα εθνικές έρευνες

Αναλογίες παιδιών ηλικίας 5 – 14 ετών

Δείκτες	Και τα δύο φύλα %	Αγόρια %	Κορίτσια %
Οικονομικά ενεργά παιδιά	25	27	22
Αγόρι/κορίτσι αναλογία στην εργασία	100	56	114
Παιδιά που παρακολουθούν το σχολείο τα οποία συμμετέχουν	39-87	49-90	23-84
Στην οικονομική δραστηριότητα	00-33	00-25	00-42

Παιδιά που δεν Παρακολουθούν το σχολείο τα οποία	13-61	10-51	16-77
Είναι μόνο οικονομικά ενεργά	39-56	56-74	23-38
Είναι στην οικιακή απασχόληση	12-32	8-14	15-49
Εργάζονται 40 ώρες ή περισσότερο την εβδομάδα	37-38	41-42	24-32
Εργάζονται 49 ώρες ή περισσότερο την εβδομάδα	14-17	11-19	12-17
Εργάζονται 56 ώρες ή περισσότερο την εβδομάδα	11-13	9-15	8-13
Είναι άεργα	29-32	27-37	23-37
Παιδιά των οποίων η εργασία			
Είναι επικίνδυνη	34-68	33-67	27-69
Τομείς όπου συμβάντα Τραυματισμών/ ασθενειών είναι περισσότερα από 10%:			
Κατασκευές	26	26	35
Ορυχεία, εξόρυξη	16	12	21
Μεταφορές/επικοινωνίες	18	19	h/a
Γεωργία	12	12	16
Παιδιά :			
Που η εργασία τους είναι γεμάτη άγχος που επιστρέφουν στο σπίτι εξαντλημένα που δεν έχουν αργίες/ελεύθερο χρόνο	το 50% των εργαζόμενων παιδιών το 60% των εργαζόμενων παιδιών το 80% των εργαζόμενων παιδιών		

4.5 Ελληνικό Καραβάνι Αλληλεγγύης

Το Ελληνικό Καραβάνι Αλληλεγγύης είναι μία μη κυβερνητική, μη κερδοσκοπική ανθρωπιστική οργάνωση που σκοπός της είναι να «πολεμήσει τον πόλεμο», να οργανώνει, δηλαδή, ανθρωπιστική βοήθεια στις εμπόλεμες περιοχές με στόχο να βοηθηθούν τα αθώα θύματα των πολεμικών αναμετρήσεων (ιδιαίτερα τα παιδιά). Ακόμα έχει σαν στόχο την παροχή ανθρωπιστικής βοήθειας σε συνανθρώπους μας που δοκιμάζονται από φυσικές ή άλλες καταστροφές.

Ιδρύθηκε το 1993 με πρωτοβουλία του ευρωβουλευτή κ.Α.Αλαβάνου και των πρώην ευρωβουλευτών Π.Αυγερινού και Π.Λαμπρία.

Η πρώτη αποστολή του Καραβανιού πραγματοποιήθηκε το 1993 στη Βοσνία. Κινητοποιώντας Δήμους και άλλους μαζικούς φορείς και απευθυνόμενο στην ευαισθησία του ελληνικού λαού, κατάφερε να συλλέξει, να μεταφέρει και να παραδώσει στους κατοίκους της Βοσνίας τρόφιμα, φάρμακα και εκπαιδευτικό υλικό.

Το 1994 ακολούθησε η δεύτερη αποστολή με τη συλλογή και αποστολή παιδικών εμβολίων και εκπαιδευτικού υλικού στη ζώνη επιχειρήσεων του Σεράγιεβο.

Προγράμματα του Ελληνικού Καραβανιού Αλληλεγγύης για τα παιδιά:

- **Πρόγραμμα οικονομικής ενίσχυσης ορφανών παιδιών της Βοσνίας**
Από το Δεκέμβριο του 1995 προωθεί ένα πρόγραμμα παροχής ανθρωπιστικής βοήθειας που αφορά την μηνιαία οικονομική ενίσχυση των ορφανών παιδιών της Βοσνίας-Ερζεγοβίνης. Το πρόγραμμα συνίσταται στη συγκέντρωση χρημάτων από Έλληνες που ενδιαφέρονται να αναλάβουν την οικονομική στήριξη κάποιων ορφανών παιδιών και την παράδοσή τους στα χέρια κάθε δικαιούχου με υπογραφή.

Προϋποθέσεις για την ενίσχυση παιδιών

- Να καταβάλλουν, οι ενδιαφερόμενοι, στο λογαριασμό του Καραβανιού τουλάχιστον 10.000 δραχμές το μήνα, για ένα χρόνο. Το μηνιαίο ποσό θα οριστεί από τους ίδιους τους ενδιαφερόμενους, ανάλογα με τις δυνατότητές τους.
- Το Καραβάνι αναλαμβάνει την υποχρέωση να καταβάλλει προσωπικά στις μητέρες ή στους κηδεμόνες των παιδιών τα χρήματα.
- Το Καραβάνι καταβάλλει ενιαίο ποσό (50DM) σε όλα τα παιδιά ανεξάρτητα από τα χρήματα που καταθέτουν οι Έλληνες δωρητές.
- Όταν συμπληρωθεί το διάστημα ενός έτους που αφορά τη βοήθεια κάθε παιδιού και οι δωρητές θέλουν να συνεχίσουν τη συμμετοχή τους στο πρόγραμμα θα πρέπει να επιλέξουν (ή να επιλέξει το Καραβάνι για

λογαριασμό τους) κάποιο άλλο παιδί. Αυτό γίνεται γιατί τα ορφανά παιδιά είναι αρκετές χιλιάδες και είναι άδικο κάποιο να παίρνει βοήθεια για δύο ή και περισσότερα χρόνια και πολλά άλλα καθόλου.

- Αν πάλι κάποιοι θέλουν να συμμετάσχουν στο πρόγραμμα του Καραβανιού δίχως να αναλάβουν τη βοήθεια κάποιου συγκεκριμένου παιδιού, μπορούν να το κάνουν. Τα χρήματα αυτά καθώς και αυτά που συγκεντρώνονται από διάφορες ενισχύσεις, είτε μοιράζονται σ' όλα τα παιδιά του προγράμματος, είτε καλύπτουν άλλες ανάγκες ανθρωπιστικής βοήθειας (ρούχα, φάρμακα κ.τ.λ.).

Η οικονομική βοήθεια που δίνει το Ελληνικό Καραβάνι Αλληλεγγύης στις οικογένειες των ορφανών παιδιών συμβάλλει αποφασιστικά στην αντιμετώπιση πολλών προβλημάτων, είναι η μοναδική βοήθεια που φτάνει στα ορφανά της Βοσνίας και έχει αποτρέψει τη διάλυση χιλιάδων οικογενειών χωρίς πατέρα. Εκτός από την οικονομική στήριξη παρέχει και σημαντική ηθική και ψυχολογική στήριξη. Είναι πολύ σημαντικό γι' αυτούς τους ανθρώπους που μόλις βγήκαν από έναν αδελφοκτόνο και αιματηρό πόλεμο, όπου έχασαν αρκετούς δικούς τους και τον προστάτη της οικογένειάς τους να αισθάνονται ότι κάποιος τους σκέφτεται, κάποιος τους βοηθάει, κάποιος τους νοιάζεται και ρωτάει γι' αυτούς. Είναι μεγάλη ψυχολογική στήριξη να μπορούν να πουν για τη ζωή τους σ' ένα γράμμα προς τον Έλληνα δωρητή και φίλο. Οι διαπροσωπικές, ανθρώπινες σχέσεις που αναπτύσσονται μεταξύ Ελλήνων και Βόσνιων βοηθάνε και τους δύο. Εκτός από τα γράμματα που διακινούνται επίσημα μέσω των ΕΛ.ΤΑ., οι αντιπροσωπείες του Καραβανιού σε κάθε τους ταξίδι μεταφέρουν εκατοντάδες επιστολές και μικροδωράκια. Στις μέχρι τώρα αποστολές στη Βοσνία, η αντιπροσωπεία του Καραβανιού επισκέφθηκε πάνω από 60 πόλεις και χωριά και έχει βοηθήσει πάνω από 10.000 ορφανά παιδιά.

- **Πρόγραμμα οικονομικής «υιοθεσίας» παιδιών της Γιουγκοσλαβίας**
Μετά τους βομβαρδισμούς του ΝΑΤΟ εναντίον της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γιουγκοσλαβίας, το Ελληνικό Καραβάνι Αλληλεγγύης

ξεκίνησε νέο πρόγραμμα οικονομικής ενίσχυσης παιδιών της Γιουγκοσλαβίας που έμειναν ορφανά ή ανάπηρα εξαιτίας των βομβαρδισμών.

Το ανθρωπιστικό πρόγραμμα άρχισε το Μάρτιο του 2000 και έχει μέχρι στιγμής εντάξει πάνω από 700 παιδιά και έχει τους ίδιους όρους και προϋποθέσεις όπως εκείνο της Βοσνίας.

- **Πρόγραμμα οικονομικής βοήθειας παιδιών του Κοσσόβου**

Το Νοέμβριο του 2000 ξεκίνησε το πρόγραμμα οικονομικής βοήθειας των ορφανών παιδιών του Κοσσόβου στο οποίο περιλαμβάνονται παιδιά σερβόφωνα, αλβανόφωνα και Rom (τσιγγάνοι). Έχει τους ίδιους όρους και προϋποθέσεις όπως εκείνο της Βοσνίας και της Γιουγκοσλαβίας.

4.6 Ινστιτούτο Διεθνών Κοινωνικών Υποθέσεων (Ι.ΔΙ.Κ.Υ.)

Το Ινστιτούτο Διεθνών Κοινωνικών Υποθέσεων είναι μία Ελληνική, μη Κυβερνητική και μη κερδοσκοπική, Ανθρωπιστική και Αναπτυξιακή Οργάνωση, Διεθνούς Συνεργασίας. Με την υλοποίηση αναπτυξιακών και ανθρωπιστικών προγραμμάτων σε αναπτυσσόμενες χώρες και σε πληγείσες, από θεομηνίες και συρράξεις περιοχές, συνεργάζεται μαζί τους, για την οργάνωση και ανάπτυξη των κοινωνιών τους, την προάσπιση της ζωής, την αναβάθμιση της ποιότητας της και των δικαιωμάτων τους σ' αυτήν.

Τη δραστηριότητά του άρχισε το 1984 στην Αφρική με πρωτοβουλία των Ορθόδοξων Οσπιταλίων, υλοποιώντας αναπτυξιακά προγράμματα ενάντια στον αναλφαβητισμό, στην πείνα, στο θάνατο και στην περιφρόνηση της ανθρώπινης ζωής και αξιοπρέπειας.

Μετά από 9 χρόνια συνεχούς παραγωγικής παρουσίας στην Αφρική (Αιθιοπία, Γκάνα, Καμερούν, Κένυα, Λιβερία, Μπενίν, Νιγηρία, Τανζανία, Τόγκο και Τσαντ), οι διεθνείς συγκυρίες οδήγησαν το Ινστιτούτο στην επέκταση του χώρου δραστηριότητάς του στις χώρες της Ανατολικής Ευρώπης (Αλβανία, Αρμενία, Βοσνία-Ερζεγοβίνη, Γεωργία, Ουκρανία,

Ρωσία, Κόσσοβο κ.α.), οι οποίες αντιμετώπιζαν προβλήματα πολέμων, συρράξεων, επισιτισμού, υγείας και ανάπτυξης.

A. Σκοποί του Ι.ΔΙ.Κ.Υ.

- Η υπηρεσία και ανάπτυξη του ανθρώπου και της κοινωνίας, ανεξαρτήτως φυλής, εθνότητας, τάξεως και θρησκείας, αρχές που πηγάζουν από την Ορθόδοξη παράδοση και πίστη για ειρήνη, δικαιοσύνη και ελευθερία.
- Η συμπαράσταση σε θύματα πολέμων και θεομηνιών, η προάσπιση και υποστήριξη των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, η συμμετοχή στην αντιμετώπιση των προβλημάτων των αναπτυσσόμενων και μαστιζόμενων από την φτώχεια εθνών και κοινωνιών.
- Η μακροχρόνια ανάπτυξη και καλυτέρευση των συνθηκών διαβίωσης των λαών.
- Η ανάπτυξη σχέσεων αλληλεγγύης και συνεργασίας με αναπτυσσόμενα κράτη, έθνη και κοινωνίες για την επίτευξη της κοινωνικής και οικονομικής ανέλιξης των κοινωνιών τους και την προστασία του περιβάλλοντος.
- Η μελέτη των εθνοτήτων και των κοινωνιών τους, η παρουσία και προβολή των παραδόσεων, του πολιτισμού, και του τρόπου ζωής τους.
- Η έρευνα και μελέτη των ιστορικών, οικονομικών, θρησκευτικών και κοινωνικών πολιτιστικών στοιχείων των λαών και κοινωνιών.
- Η ανάλυση της εξελικτικής τους πορείας, διαμόρφωσης και ανάπτυξης, των διαφορών και ομοιοτήτων τους.
- Η εξέταση των πολιτισμικών τους στοιχείων και του ρόλου τους στη διαμόρφωση του κοινωνικού τους ιστού.
- Η στήριξη των διαπολιτισμικών ερευνών.

B. Δράσεις του Ι.ΔΙ.Κ.Υ. που αφορούν τα παιδιά

- Δημιουργικές δραστηριότητες με παιδιά στο Κόσσοβο

Στο πλαίσιο προγράμματος ανακατασκευής σχολείων που υλοποίησε το Ι.ΔΙ.Κ.Υ. στο Κόσσοβο στα τέλη του έτους 2000, προωθήθηκαν ορισμένες συνοδευτικές δράσεις που αφορούσαν στην ευαισθητοποίηση

των δασκάλων και των παιδιών για θέματα υγιεινής. Παράλληλα, πραγματοποιήθηκαν δημιουργικές δραστηριότητες με τα παιδιά (σε 8 αλβανικά και 1 σερβικό σχολείο). Συγκεκριμένα, 1 έλληνας και 6 ντόπιοι ζωγράφοι (από το Πανεπιστήμιο της Πρίστινα) δούλεψαν με τους μαθητές πάνω σε ελεύθερο θέμα. Οι ζωγραφιές των παιδιών παρουσιάστηκαν στα πλαίσια έκθεσης στην Πρίστινα και στην Αθήνα τον Μάρτιο του 2001.

- **Πιλοτικό πρόγραμμα για την ανεκτικότητα στο Κόσσοβο**

Το Ι.ΔΙ.Κ.Υ. πρόκειται να υλοποιήσει πιλοτικό πρόγραμμα για την ανεκτικότητα σε σχολεία του Κοσσοβού. Μεταξύ των δράσεων που θα προωθηθούν είναι η εκπαίδευση των δασκάλων, αλλά και των παιδιών σε έννοιες όπως η ανεκτικότητα, η διαφορετικότητα και ο σεβασμός του «Άλλου».

- **Δραστηριότητες με παιδιά στο Βελιγράδι**

Από τον Ιούλιο του 1999, το Ι.ΔΙ.Κ.Υ. παρέχει υποστήριξη στα κοινωνικά ιδρύματα του Βελιγραδίου με την υλοποίηση διαφόρων προγραμμάτων που αφορούν στην διανομή τροφίμων και προϊόντων υγιεινής, μικρές επισκευές και ψυχοκοινωνική υποστήριξη. Στο πλαίσιο της παρουσίας του στα κοινωνικά ιδρύματα, το Ι.ΔΙ.Κ.Υ. υλοποίησε σειρά δραστηριοτήτων σε 10 ιδρύματα που φιλοξενούν παιδιά (ορφανοτροφεία κ.λ.π.). Πιο συγκεκριμένα τον Ιανουάριο του 2001, 2 έλληνες ηθοποιοί επισκέφτηκαν τα παραπάνω ιδρύματα όπου ήρθαν σε επαφή με παιδιά και εφήβους χρησιμοποιώντας το στοιχείο της θεατρικής έκφρασης και εμπειρίας για να ενθαρρύνουν τη συμμετοχή των παιδιών με τέτοιο τρόπο ώστε να υπερβούν τα όρια της καθημερινής κοινωνικής συμπεριφοράς και να εισέλθουν στον κόσμο της ονειροπόλησης, της φαντασίας και του γέλιου.

Μεταξύ των στόχων της εν λόγω δραστηριότητας ήταν η επαφή με τα παιδιά, η ενίσχυση της εμπιστοσύνης στον εαυτό τους και η ελεύθερη έκφραση της δημιουργικότητάς τους. Το επίκεντρο ήταν στα παιδιά και

στην ικανότητά τους να εκφράζονται, να αναπτύσσουν ιδέες, να εργάζονται σε ομάδες και να βρίσκουν λύσεις.

4.7 Ινστιτούτο Φιλανθρωπίας Βουλγαρίας (Ι.Φ.)

Το Ινστιτούτο Φιλανθρωπίας έχει ως στόχο τη δημιουργία ενός Διαβαλκανικού Δικτύου Ανθρωπιστικής Βοήθειας ορμώμενο από την πεποίθηση ότι :

- ➔ Οι αρχές της φιλανθρωπίας, του εθελοντισμού δεν έχουν σύνορα.
- ➔ Οι γειτονικές χώρες αντιμετωπίζουν την τελευταία δεκαετία σοβαρά και επείγοντα κοινωνικά προβλήματα, στον οποίων τη λύση οι κοινωνικές δυνάμεις της χώρας μας μπορούν να συμβάλουν αποφασιστικά.

Το Ι.Φ. Βουλγαρίας ιδρύθηκε στις 3 Αυγούστου 1999, ως παράρτημα του Ινστιτούτου Φιλανθρωπίας της Ελλάδας με έδρα τη Σόφια. Ως διαχειριστές έχει ένα ζευγάρι εθελοντών που εργάζονται με ανιδιοτέλεια, αξιοπιστία και αποτελεσματικότητα, προκειμένου να βοηθήσουν τους συμπατριώτες τους και τη χώρα τους.

Η Βουλγαρία επιλέχθηκε ως πρώτη χώρα επέκτασης του Ι.Φ. στα πλαίσια του Διαβαλκανικού Δικτύου Ανθρωπιστικής Βοήθειας, αφ' ενός γιατί είναι μια από τις χώρες στην οποία μεγάλες μερίδες του τοπικού πληθυσμού αντιμετωπίζουν άμεσο και σοβαρό πρόβλημα καθημερινής διαβίωσης, αφ' ετέρου γιατί βρέθηκαν τοπικά οι κατάλληλοι συνεργάτες, ώστε να στηθεί μια σωστή υποδομή και να μπορέσει να λειτουργήσει παραδειγματικά το κανάλι της ανθρωπιστικής βοήθειας.

Το έργο του Ι.Φ. της Βουλγαρίας για τα παιδιά :

Η δράση του Ι.Φ. Βουλγαρίας ξεκίνησε με την αποστολή ρουχισμού, σε άπορους κατοίκους της χώρας. Αυτή η προσπάθεια συνεχίζεται, απλώνοντας όλο και περισσότερο τις περιοχές κάλυψης προς την επαρχία και πιο απομακρυσμένες από τη Σόφια περιοχές.

Παράλληλα με αυτήν την δράση, ξεκίνησε και η υποστήριξη ορφανοτροφείων, με την αποστολή-πέρα από ρούχα, παπούτσια και

παιχνίδια- ιατροφαρμακευτικού υλικού (βιταμίνες, φάρμακα, εμβόλια), σχολική ύλη (τετράδια κ.λ.π.) καθώς και με την επισκευή των εγκαταστάσεων.

Σήμερα η βοήθεια έχει λάβει και την μορφή μηνιαίας οικονομικής επιχορήγησης των ορφανοτροφείων στις πόλεις Petnik, Etropole, Lakatnik και Dren.

Οι ανάγκες είναι πολύ μεγάλες. Η περαιτέρω υποστήριξη της οικονομικής ενίσχυσης των προγραμμάτων ανθρωπιστικής δράσης του Ι.Φ. Βουλγαρίας θα επεκτείνει :

- ➔ Την μηνιαία εξασφάλιση τροφίμων, πετρελαίου για θέρμανση και φαρμακευτικού υλικού σε περισσότερα ορφανοτροφεία,
- ➔ Τις επισκευές και συντηρήσεις κτιρίων και των εγκαταστάσεων, πολλά από τα οποία είναι σε άθλια κατάσταση.

4.8 Ινστιτούτο Υγείας του Παιδιού

Τα παιδιά έχουν ανάγκες και δικαιώματα περισσότερα από τους άλλους ανθρώπους.

1. Παρατηρείται μία αυξανόμενη αναγνώριση ότι τα παιδιά δεν είναι επαρκώς προστατευμένα και ασφαλή μέσα στην οικογένειά τους και ότι οι γονείς τους μπορούν να τα βλάψουν. Έτσι προκύπτει το δικαίωμα προστασίας του παιδιού ως ΑΤΟΜΟ.
2. Αναγνωρίζεται ότι δεν είναι ούτε δυνατό, ούτε επιθυμητό η οικογένεια ως μονάδα να αντιμετωπίσει το πλήρες κόστος και την ευθύνη των παιδιών μόνη της : εκπαίδευση, υγεία, επιδοτήσεις μητρότητας, άδειες, ημερήσια φροντίδα κ.τ.λ. Η κοινωνία αποδέχεται την ευθύνη όλων των πολιτών προς τα παιδιά. Έτσι προκύπτουν τα κοινωνικά δικαιώματα όλων των παιδιών στην υγεία, εκπαίδευση, κατοικία και προστασία.
3. Αναγνωρίζονται δραστικές αλλαγές στην οικογενειακή ζωή. Για ένα αυξανόμενο αριθμό παιδιών και εφήβων, οι εμπειρίες της οικογενειακής ζωής δεν είναι συνεχείς ή στατικές. Πολλά παιδιά ζουν σε περιόδους γάμου, διαζυγίου, μονογονεϊκής οικογενειακής ζωής, δεύτερου γάμου,

σύνθετης οικογένειας, και αρκετά ζουν μακριά από τον ένα ή και τους δύο γονείς του. Έτσι η οικογένεια δεν μπορεί πλέον να θεωρηθεί οπωσδήποτε ένα ασφαλές και σταθερό περιβάλλον για όλα τα παιδιά.

Η Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Παιδιού (βλέπε παράρτημα) έχει οδηγήσει σε μεγαλύτερη ορατότητα της παιδικής ηλικίας και στη θεώρηση των παιδιών από αντικείμενα προστασίας σε υποκείμενα δικαιωμάτων.

Από τα τρία μέρη της Σύμβασης, **Παροχές-Προστασία-Συμμετοχή**, εκείνο της Συμμετοχής είναι το δυσκολότερο να επιτευχθεί εφ'όσον είναι συνδεδεμένο λιγότερο με οικονομικό κόστος και περισσότερο με κοινωνικές αναπαραστάσεις. Αποδέχονται και πιέζουν για παροχές για τα παιδιά, για καλύτερη υγεία, εκπαίδευση και δυνατότητες εξέλιξης. Κατανοούν τις ανάγκες για προστασία των παιδιών. Οι αποφάσεις για προστασία ήταν και είναι πάντα των μεγάλων που δρουν ως «σωτήρες» των παιδιών. Το θέμα είναι πως τα παιδιά μπορούν να ενημερωθούν και να συμμετάσχουν και να συναποφασίσουν για τη δική τους προστασία.

Ο χώρος της υγείας θα είχε πολλά να ωφεληθεί από την ενσωμάτωση της Σύμβασης σε όλα τα επίπεδα. Τα δικαιώματα του άρρωστου παιδιού στην πληροφόρηση, στην εχεμύθεια, στη συμμετοχή, στην προστασία από σωματική και ψυχική περαιτέρω ασθένεια, κακοποίηση, παραμέληση και εκμετάλλευση, στην ιατρογενή κακοποίηση ή παραμέληση, στην πρόσβαση σε κατάλληλες υπηρεσίες θεραπείας και αποκατάστασης, προϋποθέτουν μία αναθεώρηση της κυρίαρχης ιδεολογίας και πρακτικής των υπηρεσιών υγείας. Ιδιαίτερα όταν είναι γνωστή η τεράστια συμβολή του Ψυχικού παράγοντα, τόσο στη δημιουργία της αρρώστιας όσο και στην πρόγνωση της θεραπείας και αποκατάστασης.

Ο κάθε επαγγελματίας στο δικό του χώρο θα πρέπει :

- Να έχει αντίγραφο της Σύμβασης στο γραφείο του και να γνωρίζει το περιεχόμενό της.
- Να «φωτίζει» το έργο του μέσα από τη διάσταση των δικαιωμάτων του παιδιού.
- Να εξηγεί στους γονείς και το παιδί, με τον τρόπο που αρμόζει στον καθένα, τα δικαιώματα και τις εφαρμογές τους.

- Να φροντίζει έτσι ώστε ο ίδιος, ως μέλος του συστήματος να μην παραβιάζει τα δικαιώματα του συγκεκριμένου παιδιού.
- Να κινητοποιηθεί ο ίδιος για την προώθηση των δικαιωμάτων των παιδιών στο δικό του επιστημονικό, επαγγελματικό και συνδικαλιστικό χώρο.

Απαραίτητα χαρακτηριστικά ενός καλού συστήματος Παιδικής Προστασίας

→ Παιδοκεντρικός προσανατολισμός

- Σοβαρό ενδιαφέρον στα δικαιώματα και τα ενδιαφέροντα των παιδιών.

→ Προσφορά ΦΩΝΗΣ στα παιδιά

- Διευκόλυνσή τους να αξιοποιήσουν κοινωνικές πηγές.

→ Ευλυγισία και σεβασμός στις ατομικές ανάγκες

- Προσαρμογή του συστήματος στις ανάγκες των παιδιών, όχι αντίθετα.
- Προσαρμογή στις ανάγκες του κύκλου ζωής παιδιού και οικογένειας.

→ Αποτελεσματική αξιολόγηση των αναγκών των παιδιών

- Σχεδιασμός προγραμμάτων ανάλογα με τις ανάγκες.

→ Συμμετοχή στην κοινότητα

→ Επικέντρωση στην έγκαιρη παρέμβαση και πρόληψη

Στη Διακήρυξη του Συνεδρίου της Χαλκιδικής το 1997 αναφέρεται ότι: «Κάθε παιδί και κάθε νέος στην Ευρώπη έχει το δικαίωμα, και θα έπρεπε να έχει και τη δυνατότητα να μορφώνεται σε ένα σχολείο που προάγει την υγεία».

Στο Συνέδριο αυτό παρουσιάστηκαν οι απόψεις μίας ευρείας κλίμακας ειδικών από 43 χώρες (Αυστρία, Βέλγιο, Δανία, Φιλανδία, Γαλλία, Γερμανία, Ελλάδα, Ιρλανδία, Ισραήλ, Ιταλία, Λουξεμβούργο, Μάλτα, Νέα Ζηλανδία, Πορτογαλία, Ισπανία, Αγγλία, Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής, Εσθονία, Τουρκία, Κύπρος, Αλβανία, Βουλγαρία, Κροατία, Ουγγαρία, Ισλανδία, Λιθουανία, Ρουμανία, Ρωσία, Σλοβακία, Σλοβενία, Γιουγκοσλαβία, Ουκρανία, Νορβηγία, Πολωνία, Μεγάλη Βρετανία, Ινδία, Σκοτία, Ολλανδία, Μολδαβία, Δημοκρατία της Τσεχίας, Λατβία, Φυρόμ),

που παρακινεί τις κυβερνήσεις όλων των Ευρωπαϊκών χωρών να υιοθετήσουν την έννοια του «Σχολείου Προαγωγής της Υγείας» και τις καλεί να δημιουργήσουν τις κατάλληλες συνθήκες για την εφαρμογή των παρακάτω αρχών :

1. Δημοκρατία

Το σχολείο προαγωγής της υγείας στηρίζεται σε δημοκρατικές αρχές που οδηγούν στην προαγωγή της μάθησης, της ατομικής και της κοινωνικής ανάπτυξης και της υγείας.

2. Κοινωνική Ισότητα-Ισονομία

Το σχολείο προαγωγής της υγείας διασφαλίζει την αρχή της ισότητας και ισονομίας που πρέπει να χαρακτηρίζει κάθε μέρος της εκπαιδευτικής εμπειρίας. Η αίσθηση της κοινωνικής ισότητας και ισονομίας εγγυάται την απουσία της καταπίεσης και του φόβου. Προσφέρει ίση πρόσβαση σε όλους, σε ολόκληρο το φάσμα των εκπαιδευτικών ευκαιριών. Στόχος του είναι να ενισχύει την ψυχική και κοινωνική ανάπτυξη του κάθε ατόμου, προσφέροντας στον καθένα τη δυνατότητα να αναπτύξει το δυναμικό του χωρίς διακρίσεις.

3. Χειραφέτηση και ικανότητα για έγκυρη δράση

Το σχολείο προαγωγής της υγείας βελτιώνει τις ικανότητες των παιδιών κινητοποιώντας τους να δραστηριοποιηθούν και να επιφέρουν αλλαγές. Προσφέρει ένα περιβάλλον μέσα στο οποίο μπορούν, δουλεύοντας με τους καθηγητές τους και άλλους, να αντλήσουν ένα αίσθημα επιτυχίας.

4. Σχολικό περιβάλλον

Το σχολείο που προάγει την υγεία δίνει έμφαση στο σχολικό περιβάλλον, τόσο στο φυσικό όσο και στο κοινωνικό, ως κρίσιμο παράγοντα για την προαγωγή και διατήρηση της υγείας.

5. Πρόγραμμα σπουδών

Το αναλυτικό πρόγραμμα σπουδών ενός σχολείου προαγωγής της υγείας προσφέρει, ευκαιρίες στα παιδιά για την απόκτηση γνώσεων και επίγνωση για το πώς να αποκτήσουν βασικές δεξιότητες για τη ζωή. Το πρόγραμμα είναι σχετικό με τις ανάγκες των παιδιών και αναφέρεται τόσο στο παρόν όσο και στο μέλλον. Προσφέρει ερεθίσματα για την

ανάπτυξη της δημιουργικότητάς τους, ενθαρρύνοντας και προσφέροντας δεξιότητες για μάθηση.

6. Κατάρτιση των καθηγητών

Η επιμόρφωση των καθηγητών είναι μια επένδυση στην υγεία και την εκπαίδευση.

7. Εκτιμώντας την επιτυχία

Τα σχολεία προαγωγής της υγείας αξιολογούν την αποτελεσματικότητα των ενεργειών τους λαμβάνοντας υπόψη την επίδρασή τους στο σχολείο και την κοινότητα.

8. Συνεργασία

Οι ρόλοι, οι αρμοδιότητες και ο διαφορετικός βαθμός ευθύνης για κάθε θέμα πρέπει να καθορίζονται και να είναι ξεκάθαροι για κάθε υπεύθυνο οργανισμό. Κατανομή της ευθύνης και στενή συνεργασία των Υπουργείων Υγείας και Παιδείας είναι βασική προϋπόθεση για το σχεδιασμό του σχολείου προαγωγής της υγείας.

9. Κοινότητες

Οι γονείς και η σχολική κοινότητα παίζουν σημαντικό ρόλο καθοδηγώντας, υποστηρίζοντας και ενισχύοντας την έννοια της προαγωγής της υγείας του σχολείου. Δουλεύοντας μαζί ως συμπράττοντες φορείς, τα σχολεία, οι γονείς, οι μη κυβερνητικοί οργανισμοί και η τοπική κοινότητα δημιουργούν μια ισχυρή δύναμη για θετική αλλαγή.

10. Διάρκεια

Κάθε Κυβερνητική απόφαση θα πρέπει να ενισχύει τους πόρους για την προαγωγή της υγείας στα σχολεία. Μια τέτοια επένδυση θα συμβάλλει στη μακροπρόθεσμη και διαρκή ανάπτυξη της ευρύτερης κοινότητας, που στη συνέχεια θα γίνει η ίδια πηγή στήριξης για τα σχολεία.

Έτσι κάθε παιδί θα έχει το δικαίωμα να επωφεληθεί από την ανάπτυξη του σχολείου προαγωγής της υγείας.

4.9 Σύλλογος Βοήθειας Παιδιών της Αιθιοπίας

Το Μάρτιο του 1996 λειτούργησε ο «Σύλλογος Βοήθειας των Παιδιών της Αιθιοπίας» από τον αρχιτέκτονα κ.κ.Κώστα Βαφειάδη και από μια ομάδα, ογδόντα περίπου, φαρμακοποιών, γιατρών, μηχανικών, νομικών, εμπόρων, καθηγητών που δούλεψαν μαζί για την δημιουργία του σωματείου. Κύριος σκοπός του είναι η ανακούφιση του παιδιού στην Αιθιοπία.

Καινοτομία αυτού του σωματείου είναι ότι έχει μηδαμινά έξοδα λειτουργίας. Πράγμα που σημαίνει ότι ενοίκια, έντυπα και λειτουργικές δαπάνες παρέχονται εθελοντικά από τα μέλη του. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα την αποστολή του 100% των οικονομικών εισφορών των δωρητών στα παιδιά. Έτσι μέσα σε διάστημα λιγότερο από έξι μήνες, μπήκε σε εφαρμογή το **πυλοτικό πρόγραμμα οικονομικής υιοθεσίας** πενήντα παιδιών. Τα πενήντα αυτά ορφανά παιδιά, που πρακτικά «μαζεύτηκαν από τους δρόμους» με μέριμνα των υπηρεσιών του Ορθόδοξου Πατριαρχείου, εγκαταστάθηκαν σε ίδρυμα στην πόλη Κομπόλτσα, τετρακόσια χιλιόμετρα βορείως της Αντίς Αμπέμπα. Η μέση ηλικία τους είναι έξι χρόνων και εντάχθηκαν σε ένα δωδεκαετές εκπαιδευτικό πρόγραμμα.

Σήμερα, παρ'όλες τις δυσκολίες και την έλλειψη οικονομικής δυνατότητας του Συλλόγου για προβολή και δημόσιες σχέσεις, τα «υιοθετημένα» παιδιά στην Αιθιοπία έχουν φτάσει τα εκατό.

Για την «υιοθεσία» ενός ή περισσότερων παιδιών αρκεί να καταβάλλει κάποιος στο λογαριασμό του Συλλόγου Βοήθειας Παιδιών της Αιθιοπίας, γι'αυτό το σκοπό, το συνολικό ποσό των 109.500 δραχμών, τον χρόνο σε μία ή σε τρεις τριμηνιαίες δόσεις, συν 50.000 δραχμές εφάπαξ για την εγκατάσταση του παιδιού. Επίσης, πέρα από τα χρήματα, είναι δεκτά ρούχα, παπούτσια, βιβλία, φάρμακα και παιχνίδια τα οποία, με την μεσολάβηση της Ελληνικής Πρεσβείας και του Πατριαρχείου της Αντίς Αμπέμπα, μοιράζονται στα παιδιά.

Οτιδήποτε από αυτά κι αν συνεισφέρει κανείς, θα κάνει το χαμόγελο να λάμψει στα χείλη ενός παιδιού. Και να είναι σίγουρος, ότι οι φωτογραφίες και τα γράμματα που θα παίρνει από αυτό το «μακρινό παιδί του», θα τον κάνουν υπερήφανο για την πρόοδό του.

4.10 Σώστε τα Παιδιά

Το «Σώστε τα Παιδιά» είναι ανεξάρτητη, μη κυβερνητική και μη κερδοσκοπική οργάνωση στην υπηρεσία του παιδιού και της κοινωνίας. Στην Ελλάδα ξεκίνησε ως πρόγραμμα της αμερικανικής οργάνωσης “Save the Children Federation” το 1947. Είναι μέλος της Διεθνούς Ένωσης των Εθνικών Οργανώσεων “Save the Children”. Από το 1974, λειτουργεί ως ανεξάρτητο ελληνικό σωματείο, αναγνωρισμένο ως ειδικώς φιλανθρωπικό και διοικείται από επταμελές διοικητικό συμβούλιο. Τα μέλη του “Σώστε τα Παιδιά” εργάζονται στη χώρα τους αλλά κι έξω από αυτήν, αντιμετωπίζοντας τις ανάγκες των ευάλωτων παιδιών.

A. Σώστε τα Παιδιά Σεπτέμβριος 2000

Μερίδα δαπανών και η διαχείριση τους στην Εκπαίδευση και τις Υπηρεσίες υγείας στις χώρες μετάβασης.

Είναι μια σειρά τεσσάρων αναλύσεων που εξετάζουν τον αντίκτυπο τη συνεχιζόμενης πολιτικής της Παγκόσμιας Τράπεζας για την ευημερία των παιδιών στις χώρες μετάβασης. Οι αναλύσεις καλύπτουν τον κοινωνικό αντίκτυπο ιδιωτικοποίησης της γης και του κεφαλαίου, και τα μερίδια των δαπανών στην εκπαίδευση και τις υπηρεσίες υγείας. Κάθε ανάλυση εξετάζει τον βασικό αντίκτυπο στα παιδιά και δίνει συστάσεις για την πολιτική της Παγκόσμιας Τράπεζας.

Βασικοί κοινωνικοί τομείς πολιτικής : προϋπολογισμός δαπανών και διαχείριση. Η Παγκόσμια Τράπεζα και η πολιτική του δωρητή συμβουλής και δανεισμού στις χώρες μετάβασης έχουν δύο αντιφατικές κατευθύνσεις σε σχέση με τις κοινωνικές υπηρεσίες. Από τη μια μεριά, η επένδυση σε κοινωνικές υπηρεσίες θεωρείται ζωτικής σημασίας για την οικοδόμηση και διατήρηση ενός υγιούς και μορφωμένου πληθυσμού. Από την άλλη, τα οικονομικά ελλείμματα οδήγησαν σε ισχυρή πίεση για τη μείωση των δημοσίων δαπανών. Ενώ οι δαπάνες για τις κοινωνικές υπηρεσίες μειώθηκαν αυστηρά αμέσως μετά την κατάρρευση της Σοβιετικής Ένωσης, σε πολλές χώρες η ελάττωση συνεχίζεται. Στο Κουρδιστάν π.χ. οι δημόσιες δαπάνες στην υγεία και την εκπαίδευση έπεσαν σχεδόν 50% από το 1993.

Σε πολλές μεταβατικές χώρες η διαχείριση των πόρων-αμοιβών για ιατρική περίθαλψη ή σχολική παρακολούθηση έχουν παρουσιαστεί. Αυτό είναι μέρος μιας σαφούς στρατηγικής μείωσης των δημοσίων δαπανών για τις κοινωνικές υπηρεσίες και αύξησης της συνεισφοράς των οικογενειών, των κοινοτήτων και του ιδιωτικού τομέα. Επιπλέον, οι γονείς πρέπει να παρέχουν τα σχολικά βιβλία και τη γραφική ύλη, και συχνά να συνεισφέρουν στη συντήρηση του σχολείου. Σε πολλές χώρες, οι ασθενείς πρέπει να παρέχουν οι ίδιοι στους εαυτούς τους τα φάρμακά τους.

Επίσημες εξαιρέσεις για φτωχές οικογένειες και για συγκεκριμένες ευάλωτες ομάδες είναι συχνά πολύ φτωχά σχεδιασμένες και δεν εφαρμόζονται στην πράξη, καθώς το προσωπικό της υπηρεσιών απαιτεί συμπληρωματικές ή ανεπίσημες πληρωμές, οι διοικητικοί βρίσκουν τις εξαιρέσεις πολύ γραφειοκρατικές και χρονοβόρες ή οι άνθρωποι ντρέπονται να διεκδικήσουν τα προνόμιά τους. Συγκεκριμένες αυξήσεις στη διαχείριση για ανάγκες όπως το γκάζι, ο ηλεκτρισμός και το νερό είναι περιορισμένες στην ικανότητα των νοικοκυρών να πληρώσουν για ζωτικής σημασίας υπηρεσίες για τα παιδιά.

Στο Κουρδιστάν και τη Μογγολία, η ιδιωτικοποίηση και η αποκέντρωση άφησαν κάποιες κοινωνικές υπηρεσίες, όπως οι προσχολικές δομές, στα χέρια των τοπικών αρχών. Με χωρίς προϋπολογισμό να καλύπτει τις προσχολικές δομές και μια περιορισμένη φορολογική βάση, σε συνδυασμό με την εντολή για πώληση ή ιδιωτικοποίηση κεφαλαίων, πολλές προσχολικές δομές πουλήθηκαν σε ιδιώτες επενδυτές για κατοικία, εμπορική χρήση ή άλλη αξιοποίηση. Στο Κουρδιστάν το 1996 υπήρχαν το ένα τρίτο προσχολικών δομών από αυτές που υπήρχαν το 1991.

Επιδράσεις αυτών των πολιτικών

Μέσω της εργασίας με κυβερνήσεις που έχουν παρουσιάσει την κατανάλωση τελών ως μέρος των πακέτων αναμόρφωσής τους, όπως στην Αφρική και τη Λατινική Αμερική, η οργάνωση “Σώστε τα Παιδιά” έχει :
π.χ.

- Στη Μογγολία, όπου εκτενή σχολικά βοηθήματα καταργήθηκαν και η απαίτηση για παιδική εργασία αυξήθηκε, η παρακολούθηση του σχολείου μειώθηκε 25% από το 1990 μέχρι το 1994. Υπάρχουν σημάδια μείωσης της μόρφωσης μεταξύ των νέων ανθρώπων.
- Η σχολική υποδομή χειροτέρευσε αξιοσημείωτα τα τελευταία 10 χρόνια. Η έλλειψη θέρμανσης είναι ένας κύριος λόγος που τα παιδιά δεν παρακολουθούν το σχολείο σε χώρες όπως το Κουρδιστάν, τη Μογγολία, το Τατζικιστάν, την Αρμενία και την Γεωργία.
- Η ποιότητα της μόρφωσης χειροτερεύει σε πολλές χώρες, καθώς οι προϋπολογισμοί δεν μπορούν να επεκταθούν σε μορφωτικό υλικό και μισθούς, που να κινητοποιούν τους δασκάλους. Πολλοί γονείς αισθάνονται ότι τα παιδιά τους λαμβάνουν χειρότερη μόρφωση από αυτή που έλαβαν οι ίδιοι.
- Στο Κουρδιστάν, το φαινόμενο της φυματίωσης διπλασιάστηκε την περίοδο 1991-1997 και επηρέασε πάνω από 120 άτομα ανά 100.000 του πληθυσμού.
- Το 49% των ανθρώπων που ερευνήθηκαν στο Κουρδιστάν το 1997 είπαν πως δεν θ'αναζητούσαν περίθαλψη όταν αρρώσταιναν, γιατί περίμεναν ότι το κόστος θα είναι πολύ υψηλό.

Προτάσεις

1. Διαχειριστές τελών θα πρέπει να επιφορτίζονται μόνο για μη ζωτικής σημασίας υπηρεσίες υγείας και τριτοβάθμια εκπαίδευση.

Αποτυχία στη διασφάλιση πρόσβασης όλων των παιδιών σε καλής ποιότητας εκπαίδευση και αποτυχία στην εγγύηση βασικών υπηρεσιών υγείας σε όλους, υποθηκεύει την ευεξία των παρόντων και μελλοντικών γενεών, και διακινδυνεύει την οικονομική ανάπτυξη των χωρών. Διαχειριστές τελών σε φτωχές χώρες έδειξαν να είναι ένα τραγικό πείραμα με τις ζωές φτωχών ανθρώπων. Η Παγκόσμια Τράπεζα υπέγραψε το Πλαίσιο του Ντακάρ, για δράση στην εκπαίδευση για όλους, το οποίο στοχεύει στη διασφάλιση δωρεάν βασικής εκπαίδευσης για όλα τα παιδιά. Μέσω διαδικασιών, όπως η στρατηγική για τη μείωση

της φτώχειας και το περιεκτικό πλαίσιο ανάπτυξης, η Τράπεζα μπορεί να παίξει σημαντικό ρόλο στην προτροπή των κυβερνήσεων και των δωρητών, να υλοποιήσουν αυτή τη δέσμευση στα παιδιά στις χώρες μετάβασης.

2. Μικροί ως μέτριοι όροι δωρεών που θα υποστηρίζουν τις δωρεάν κοινωνικές υπηρεσίες.

Αν οι χώρες δεν μπορούν να χρηματοδοτήσουν ζωτικής σημασίας υπηρεσίες υγείας και εκπαίδευσης με μικρούς έως μέτριους όρους, η βοήθεια των δωρητών πρέπει να εστιάσει σε προϋπολογιστική υποστήριξη για τον εφοδιασμό αυτών των υπηρεσιών. Αυτό μπορεί να σημαίνει μεγαλύτερη συνέπεια και λογική τεχνικής βοήθειας, προκειμένου ο κάθε δωρητής να παρέχει τις δικές του συμβουλές για παρόμοια θέματα. Αναδομημένες πολιτικές χρειάζεται να συζητηθούν ευρέως παρά να υλοποιηθούν χωρίς επαρκή και αναλυτική δημόσια συζήτηση.

3. Πρέπει να διερευνηθεί η ανακούφιση από τα χρέη.

Πολλές χώρες μετάβασης, όπως το Κουρδιστάν είναι υψηλά χρεωμένο και φτωχό. Παρ'όλα αυτά έχουν αγνοηθεί από τις εκστρατείες ανακούφισης από τα χρέη. Η ανακούφιση από τα χρέη πρέπει επειγόντως να διερευνηθεί ως μηχανισμός για τη χρηματοδότηση κοινωνικών υπηρεσιών σε φτωχές μεταβατικές οικονομίες.

B. Πλημμύρα στην Ινδία

Μια χειμαρρώδης βροχή στα μέσα του Σεπτεμβρη προκάλεσε τη χειρότερη πλημμύρα εδώ και δεκαετίες στο Δυτικό Bengal, στην Νοτιοανατολική Ινδία. Η βροχή είχε καταστροφική επίδραση σε ολόκληρη την περιοχή. Πάνω από 1.000 άνθρωποι σκοτώθηκαν και, όπως υπολογίστηκε, 21 εκατομμύρια άνθρωποι έχουν επηρεαστεί.

Τα περισσότερα από τα σπίτια στις αγροτικές περιοχές ήταν αχυρένιες καλύβες και κατασκευές από λάσπη. Αυτά τα σπίτια είναι περισσότερα από 1.700.000, και ξεριζώθηκαν τελείως μαζί με τις περιουσίες και τα υπάρχοντα

των ανθρώπων. Μέσα στην πλημμύρα χάθηκαν αποθέματα φαγητού, ρούχα, εκπαιδευτικά υλικά των παιδιών και αγροτικά εργαλεία.

Θέματα που επηρέασαν τα παιδιά

- Τα παιδιά που έμειναν άστεγα από τις πλημμύρες δεν είχαν καθόλου ρούχα ή ο ρουχισμός τους ήταν σε πολύ κακή κατάσταση.
- Η καταστροφή των σπιτιών άφησε πολλές οικογένειες άστεγες και χωρίς κανένα από τα προσωπικά τους αντικείμενα.
- Τα νεκρά ζώα, των οποίων τα σώματα μόλυναν όλες τις πηγές νερού, θέτοντας, ιδιαίτερα, τα παιδιά σε κινδύνους ασθενειών και άλλων προβλημάτων υγείας, όπως διάρροια.
- Χιλιάδες σχολεία καταστράφηκαν και άλλα χρησιμοποιήθηκαν σαν καταφύγια για τους άστεγους.
- Οι πλημμύρες απομόνωσαν χιλιάδες ανθρώπους, κάνοντας δύσκολη την προσέγγισή τους για την παροχή τροφίμων.

Η απάντηση του οργανισμού “Save the Children”

Η Nadia και οι βόρειες 24 Parangas περιοχές ήταν ανάμεσα σ’εκείνες που επηρεάστηκαν χειρότερα από τις πλημμύρες. Ο οργανισμός “Save the Children” συνεργάστηκε με τοπικούς-μη κυβερνητικούς οργανισμούς σ’αυτές τις περιοχές για να μοιράσει ρούχα σε 15.000 παιδιά ηλικίας από 9 έως 14 ετών και υλικά εκπαίδευσης, όπως βιβλία, τετράδια, μολύβια, πίνακες, κιμωλίες και εκπαιδευτικά παιχνίδια σε 15.000 παιδιά προσχολικής ηλικίας. Επίσης ενίσχυσε οικονομικά μη-κυβερνητικούς οργανισμούς για να επισκευασθούν 50 σχολεία σε 47 χωριά. Προσέλαβε ένα διευθυντή επειγόντων σχεδίων για την διεξαγωγή και παρακολούθηση αυτών των εργασιών από το γραφείο του οργανισμού στην Καλκούτα.

Ο οργανισμός “Save the Children” έπαιξε πρωταρχικό ρόλο στην οργάνωση της συνεργασίας ανάμεσα σε οργανώσεις για αυτήν την πλημμύρα. Τέλος Σεπτεμβρη έγινε στην Καλκούτα ένα συνέδριο για την διασφάλιση της συντονισμένης προσέγγισης των 28 οργανώσεων που αναμίχθησαν. Επιπρόσθετα ο οργανισμός σχεδίασε να γνωστοποιήσει τις

επιδράσεις της πλημμύρας στα παιδιά μέσα από δραστηριότητες τέτοιες, όπως ένα εργαστήρι “υποστήριξης” για τοπικές οργανώσεις και μια επίσκεψη δημοσιογράφων στις περιοχές που έχουν πληγεί.

4.11 Unicef

Η Unicef ιδρύθηκε το 1946 από τη Γενική Συνέλευση των Ηνωμένων Εθνών για να ανταποκριθεί στις επείγουσες ανάγκες των παιδιών την επομένη του Δευτέρου Παγκοσμίου Πολέμου που έπληξε σοβαρά την Ευρώπη. Τον Οκτώβριο του 1953, η οργάνωση ενσωματώθηκε μόνιμα στο σύστημα των Ηνωμένων Εθνών και ο ρόλος της επεκτάθηκε για να ανταποκριθεί στις μακροπρόθεσμες ανάγκες των φτωχών παιδιών των αναπτυσσομένων χωρών.

Η Unicef από τότε που δημιουργήθηκε υποστηρίζει τη στενή σχέση μεταξύ της προόδου, της ειρήνης και της καλής διαβίωσης των παιδιών και έλαβε το βραβείο Νόμπελ για την ειρήνη το 1965.

Είναι μία οργάνωση ημι-αυτόνομη που αποτελεί αναπόσπαστο τμήμα του συστήματος των Ηνωμένων Εθνών και με δικό της Εκτελεστικό Συμβούλιο. Αυτό το Συμβούλιο αποτελούμενο από 36 μέλη αποφασίζει για τις πολιτικές που θα ακολουθηθούν, εξετάζει τα προγράμματα και εγκρίνει τον προϋπολογισμό. Η γραμματεία της Unicef, της οποίας η έδρα βρίσκεται στη Νέα Υόρκη, εκτελεί τις εργασίες της με τη διαμεσολάβηση περίπου 250 γραφείων που λειτουργούν σε περισσότερα από 160 σημεία του πλανήτη.

Συνεργάζεται στενά με κυβερνήσεις, Μη κυβερνητικές οργανώσεις και άλλες οργανώσεις των Ηνωμένων Εθνών για τον προσδιορισμό των αναγκών των παιδιών και την αξιοποίηση της ενεργητικότητας και ικανότητας ατόμων, οικογενειών, κοινοτήτων και κυβερνήσεων για να βοηθήσει τα κράτη να ανταποκριθούν στις ανάγκες αυτές. Περίπου το 85% του προσωπικού της Unicef εργάζεται στα Τοπικά γραφεία, εκτιμώντας τις ανάγκες, αξιολογώντας τα προγράμματα και λειτουργώντας ως σύνδεσμος μεταξύ των κυβερνητικών αρχών και των συμμετεχόντων στη διαδικασία

ανάπτυξης για να προσφέρουν υπηρεσίες, να εξασφαλίσουν τους πόρους και να κινητοποιήσουν το τοπικό ανθρώπινο δυναμικό.

A. Η Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Παιδιού.

Υιοθετημένη ομόφωνα από τη Γενική Συνέλευση των Ηνωμένων Εθνών το 1989, η Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Παιδιού είναι μια συμφωνία που καταλύει τα νομικά σύνορα του κόσμου για να αγκαλιάσει και να νομιμοποιήσει τις ανάγκες των παιδιών, να προσφέρει την απαραίτητη νομική και ηθική βάση στην καλή διαβίωσή τους. Η Σύμβαση, αφού συντάχθηκε μετά από πολλά χρόνια μελέτης, συζητήσεων και διαπραγματεύσεων μεταξύ των κυβερνήσεων, της Unicef και πολλών άλλων οργανώσεων, επιβεβαιώνει ότι όλα τα παιδιά έχουν δικαίωμα σε μια ζωή γεμάτη υγεία και παραγωγικότητα. Επικυρώθηκε από 191 χώρες πράγμα που την καθιστά την πιο σύντομη και ευρύτερα αποδεκτή Σύμβαση ανθρωπίνων δικαιωμάτων στην παγκόσμια ιστορία.

Χρειάζεται η επικύρωση της Σύμβασης από δύο ακόμη χώρες για να γίνει η πρώτη παγκόσμια επικυρωμένη συνθήκη ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Όταν μια χώρα επικυρώνει τη Σύμβαση, αναλαμβάνει την υποχρέωση να εφαρμόζει τις διατάξεις που περιλαμβάνει αυτή, με μια νέα ή αναθεωρημένη νομοθεσία και παίρνοντας τα ανάλογα μέτρα. Μεταξύ των μέτρων που μπορεί να πάρει μια κυβέρνηση, είναι η ίδρυση ενός κρατικού οργανισμού αποκλειστικά για τα παιδιά ή το διορισμό ειδικού εκπροσώπου για τα παιδιά ή “μεσάζοντα” που θα αναλάβει θέματα που αφορούν τα παιδιά.

Η Σύμβαση καλύπτει τα δικαιώματα όλων των ανθρώπων μέχρι την ηλικία των 18 ετών στην επιβίωση, την ανάπτυξη, την προστασία και τη συμμετοχή. Η Σύμβαση των Δικαιωμάτων του Παιδιού αποτελείται από 54 άρθρα και χωρίζεται σε τρία βασικά μέρη (βλέπε παράρτημα)

Στο πρώτο μέρος υπάγονται τα άρθρα 1-41, όπου γίνεται αναφορά στα Δικαιώματα του Παιδιού τα οποία χωρίζονται σε τέσσερις μεγάλες κατηγορίες :

Επιβίωση : Τα δικαιώματα που εγγυώνται ότι τα παιδιά πρέπει να έχουν ότι χρειάζεται για την επιβίωσή τους. Έχουν το δικαίωμα να είναι

ζωντανά, να έχουν ένα σωστό μέρος να κοιμούνται, να τρέφονται και να μπορούν να έχουν ιατρική φροντίδα όταν τη χρειάζονται.

Ανάπτυξη : Αφορά το δικαίωμα όλων των παιδιών να αναπτύξουν στο μέγιστο τις δυνατότητές τους καθώς μεγαλώνουν. Τα παιδιά έχουν δικαίωμα στην εκπαίδευση, στην ξεκούραση, στη διασκέδαση και στη συμμετοχή σε πολιτιστικές δραστηριότητες.

Προστασία : Τα δικαιώματα που αναφέρονται στην προστασία των παιδιών από την εγκατάλειψη, την κακομεταχείριση και την εκμετάλλευση. Αφορούν τα παιδιά με πνευματικά ή σωματικά προβλήματα, παιδιά πρόσφυγες, ορφανά παιδιά ή αυτά που έχουν αποχωριστεί τους γονείς τους, παιδιά σε εμπόλεμες καταστάσεις και παιδιά που έχουν παραβεί το νόμο. Επίσης, αυτά τα δικαιώματα προστατεύουν τα παιδιά από τα βασανιστήρια, τα ναρκωτικά και την πορνεία.

Συμμετοχή : Τα παιδιά έχουν το δικαίωμα να συμμετέχουν στις αποφάσεις που επηρεάζουν τη ζωή τους και στις κοινωνικές ομάδες που τα περιβάλλουν. Το δικαίωμα συμμετοχής καλύπτει περιοχές, όπως είναι η ελευθερία λόγου, σκέψης και γνώμης για αποφάσεις που επηρεάζουν τη ζωή των παιδιών καθώς και το δικαίωμα της ειρηνικής συνάθροισης με άλλες ομάδες.

Το δεύτερο μέρος της Σύμβασης αποτελείται από τα άρθρα 42-45 που αναφέρονται στο μηχανισμό ελέγχου της εφαρμογής της Σύμβασης. Μέσα από τη Σύμβαση θεσμοθετείται ένα όργανο που ασκεί αυτό το ρόλο, η Επιτροπή για τα Δικαιώματα του Παιδιού, που αποτελείται από 10 εμπειρογνώμονες εκλεγμένους από τα κράτη-μέλη με μυστική ψηφοφορία. Ο ρόλος της Επιτροπής είναι να ελέγχει τα κράτη-μέλη αν τηρούν τις υποχρεώσεις που έχουν αναλάβει με την επικύρωση και τι μέτρα λαμβάνουν για την προστασία των παιδιών. Γι' αυτό το λόγο, τα κράτη-μέλη είναι υποχρεωμένα να παρουσιάζουν τις Ετήσιες Εκθέσεις στη Γενική Συνέλευση.

Στο τρίτο μέρος της Σύμβασης υπάγονται τα άρθρα 46-54. Στο κομμάτι αυτό είναι οι διατάξεις, που αφορούν στο πως θα μπορούσαν ενδεχομένως να τροποποιηθούν κάποια άρθρα της Σύμβασης.

B. Προγράμματα της Unicef

- Εμβολιασμός

Μια σειρά εμβολίων προστατεύει τα παιδιά από την ιλαρά, τη φυματίωση, τον τέτανο, τη διφθερίτιδα, τον κοκίτη και την πολιομυελίτιδα, έξι ασθένειες που συχνά είναι υπεύθυνες για το θάνατο των παιδιών στις αναπτυσσόμενες χώρες. Η βοήθεια της Unicef εγγυάται ότι όλα τα παιδιά κάνουν αυτή την κρίσιμη σειρά εμβολίων πριν γίνουν ενός έτους. Από το 1990 η εμβολιακή κάλυψη των παιδιών στον κόσμο από 20% έφτασε στο 80% μέσα σε έξι χρόνια.

- Ιωδίωση του αλατιού

Η έλλειψη ιωδίου, που σε αυτή οφείλονται οι περισσότερες περιπτώσεις πνευματικής καθυστέρησης στον κόσμο, αποτελεί ένα σοβαρό εμπόδιο στην ανάπτυξη ενώ είναι εύκολο να αντιμετωπισθεί. Κάθε χρόνο γεννιούνται παιδιά με σοβαρά πνευματικά και σωματικά ελαττώματα επειδή η μητέρα τους υπέφερε από έλλειψη ιωδίου. Με τη βοήθεια της Unicef, οι κυβερνήσεις σε ολόκληρο τον κόσμο κάνουν προσπάθειες να εμπλουτίσουν κάθε αλάτι με ιώδιο.

- Θεραπεία ενυδάτωσης από το στόμα

Οι θάνατοι που οφείλονται στη διάρροια είναι πολλοί στον αναπτυσσόμενο κόσμο, περίπου 3,2 εκατομμύρια παιδιά πεθαίνουν κάθε χρόνο από αφυδάτωση που οφείλεται στη διάρροια. Ένα απλό αλλά αποτελεσματικό μέτρο που ονομάζεται θεραπεία ενυδάτωσης από το στόμα μπορεί να σώσει όλες σχεδόν τις ζωές αυτές. Η Unicef κάνει προσπάθειες να ενθαρρύνει την ευρύτερη διάδοση αυτής της πρακτικής.

- Ασφαλής ύδρευση και αποχέτευση

Το νερό που είναι πηγή ζωής, μπορεί να αποδειχθεί θανατηφόρο εάν είναι μολυσμένο. Μια ασφαλής πηγή καθαρού νερού είναι βασική προϋπόθεση για τη διατήρηση της υγείας στον κόσμο. Η Unicef συνεργάζεται με τις κυβερνήσεις για να εγκατασταθούν πηγάδια με

σωλήνες, αντλίες και άλλες πηγές νερού. Η ύδρευση και η αποχέτευση, μαζί με την εκπαίδευση στην υγιεινή, αποτελούν τα κλειδιά για την επίτευξη των στόχων.

- **Μητρότητα χωρίς κινδύνους**

Οι γυναίκες εκτίθενται σε κινδύνους όταν μένουν έγκυες πολύ νωρίς ή πολύ αργά, σε μικρά διαστήματα μεταξύ δύο τοκετών ή όταν τους λείπει η υγειονομική φροντίδα πριν τον τοκετό και ο τοκετός δεν γίνεται με καλές συνθήκες υγιεινής. Αυτοί οι κίνδυνοι μπορεί να μειωθούν. Η Unicef βοηθά στην εκπαίδευση κοινοτικών υγειονομικών υπαλλήλων και μαιών, ενθαρρύνει την κατάλληλη χρονική μεσολάβηση μεταξύ των τοκετών και ενημερώνει τις μητέρες για την υγεία των παιδιών.

- **Βιταμίνη Α**

Σχετικά μικρές ποσότητες της βιταμίνης Α προστατεύουν αποτελεσματικά τα παιδιά. Η Unicef βοηθά τις χώρες να αντιμετωπίσουν το πρόβλημα της έλλειψης βιταμίνης Α με την πληροφόρηση γύρω από την αναγκαιότητα της κατανάλωσης φρούτων και λαχανικών, τροφών που είναι πλούσιες σε βιταμίνη Α και με τη διανομή δισκίων βιταμίνης Α στα παιδιά που είναι άρρωστα.

- **Μητρικός θηλασμός**

Η Unicef προωθεί τον αποκλειστικό θηλασμό των νεογέννητων τόσο μέσα στα νοσοκομεία όσο και στο σπίτι. Ο θηλασμός σφυρηλατεί ένα δεσμό στοργής ανάμεσα στη μητέρα και το παιδί προσφέροντας εξαιρετική διατροφή, ενδυναμώνει το ανοσοποιητικό σύστημα και προσφέροντας προστασία από τις μολύνσεις που προκαλούνται από το ανθυγιεινό νερό και άλλες πηγές μόλυνσεων.

- **Εκπαίδευση**

Η εκπαίδευση οδηγεί στη μόρφωση και είναι βάση κάθε προόδου που έχουν πραγματοποιήσει τα άτομα, οι κοινότητες και οι χώρες. Ένα από

τα σημαντικότερα καθήκοντα της Unicef είναι να εργάζεται μαζί με τις κυβερνήσεις και άλλες οργανώσεις, για την επιμόρφωση δασκάλων και για να καταστήσει των πρωτοβάθμια εκπαίδευση δωρεάν και υποχρεωτική για το κάθε παιδί.

- **Εκπαίδευση για την ανάπτυξη**

Η Unicef, για να βοηθήσει τα παιδιά και τους νέους του βιομηχανικού και του αναπτυσσόμενου κόσμου να γνωρισθούν καλύτερα και να καταλάβουν τα πιεστικά προβλήματα της αδιαλλαξίας, του ρατσισμού και του εθνοκεντρισμού, ξεκίνησε έναν σχετικά μεγάλο αριθμό νεωτεριστικών δραστηριοτήτων στη διάρκεια των τελευταίων ετών.

Το πρόγραμμα της Unicef στο Internet, με τίτλο «Φωνές των Νέων», προσκαλεί τους νέους να ενημερωθούν για τα δικαιώματα των παιδιών, τα παιδιά του πολέμου ή των πόλεων και τις προκλήσεις που αντιμετωπίζουν τα κορίτσια. Τα παιδιά ενθαρρύνονται να εκφράσουν τις απόψεις τους, να μοιραστούν τις σκέψεις τους με άλλους και να αναζητήσουν τρόπους επίλυσης των προβλημάτων.

- **Παιδιά που ζουν σε δύσκολες συνθήκες**

Εκατομμύρια παιδιά στον κόσμο είναι εκτεθειμένα σε ιδιαίτερους κινδύνους λόγω της μεγάλης φτώχειας, των πολέμων, των φυσικών καταστροφών, των αναπηριών και άλλων συνθηκών επί των οποίων ούτε αυτά, ούτε οι οικογένειές τους έχουν τον παραμικρό έλεγχο. Η Unicef υποστηρίζει ειδικά προγράμματα για τα παιδιά αυτά, συμβάλλοντας στο να τους προσφερθεί εκπαίδευση, συμβουλευτική και ιατρική περίθαλψη. Συνηγορεί ενάντια στην εκμετάλλευση των παιδιών, συνεργαζόμενη με κυβερνήσεις και διεθνείς οργανώσεις στην προσπάθειά της να εμποδίσει την παραβίαση των δικαιωμάτων των παιδιών.

- **Κορίτσια**

Τα κορίτσια αποτελούν αντικείμενο διακρίσεων που απειλούν συχνά τη ζωή τους και την ευτυχία τους από τη γέννησή τους και στη διάρκεια

όλης της ζωής τους. Τα κορίτσια συχνά λαμβάνουν λιγότερη τροφή και ιατρικές φροντίδες από τα αγόρια και μορφώνονται πολύ λιγότερο. Η Unicef κάνει προσπάθειες να βελτιώσει τη ζωή των κοριτσιών και να εξαλειφθούν οι απόψεις και πρακτικές που καταστρέφουν το δυναμικό τους.

- **AIDS**

Το AIDS αποτελεί κρίση της δημόσιας υγείας σε ολόκληρο τον κόσμο. Υπολογίζεται ότι 3,2 εκατομμύρια παιδιά κάτω των 15 ετών έχουν πεθάνει από τον ιό και πολλά άλλα, αισθάνονται τις επιπτώσεις της ασθένειας όταν οι γονείς τους πεθαίνουν από αυτή. Η εκπαίδευση, η επαγγελματική κατάρτιση και η πρόσβαση σε υπηρεσίες οικογενειακού προγραμματισμού είναι βασικές για να μπει φρένο στην εξάπλωση της ασθένειας και των επιπτώσεών της. Γι'αυτό το σκοπό, η Unicef συνεργάζεται με κυβερνήσεις και άλλες οργανώσεις.

- **Επείγουσα βοήθεια**

Η Unicef ανταποκρίνεται στις ανάγκες των παιδιών που έχουν πληγεί από τον πόλεμο, τους εμφύλιους και τις φυσικές θεομηνίες, στέλνοντας τρόφιμα, φάρμακα και καθαρό νερό όταν εκδηλώνονται καταστάσεις επείγουσας ανάγκης.

Για να αντιμετωπιστούν οι ιδιαίτερες ανάγκες που δημιουργούνται σε περιπτώσεις πολέμων, η Unicef οργανώνει τη δρομολόγηση επείγουσας βοήθειας που προορίζεται για τα παιδιά και των δύο εμπολέμων μερών. Η Unicef ανακάλυψε και εφάρμοσε την ιδέα της “ζώνης ειρήνης” για τα παιδιά ώστε να τα προστατεύει καλύτερα.

4.12 Το εξειδικευμένο προσωπικό των εθελοντικών οργανώσεων

Όπως και οι εθελοντικές μη-κυβερνητικές οργανώσεις της Ελλάδας έτσι και εκείνες του εξωτερικού απασχολούν επαγγελματίες διαφόρων

ειδικοτήτων που άλλοτε προσφέρουν εθελοντικά και άλλοτε πληρώνονται.

Συγκεκριμένα :

- Actionaid : Οι εθελοντές της οργάνωσης προσφέρουν γραμματειακή υποστήριξη. Η ίδια η οργάνωση απασχολεί επαγγελματίες μόνο ως διοικητικό προσωπικό, ενώ για τα προγράμματά της συνεργάζεται με τους εκάστοτε τοπικούς φορείς και τους επαγγελματίες που αυτοί διαθέτουν (εκπαιδευτικούς, νομικούς, κοινωνικούς λειτουργούς κ.λ.π.)
- Γιατροί Χωρίς Σύνορα : Το αμειβόμενο προσωπικό κάθε αποστολής αποτελείται από 1 γιατρό, 1 νοσηλεύτη και 1 τεχνικό, και ανάλογα με τις ανάγκες της κάθε αποστολής μπορεί να υπάρχει και ψυχολόγος ή κοινωνικός λειτουργός.
- Ελληνικό Καραβάνι Αλληλεγγύης : Η οργάνωση δεν απασχολεί επαγγελματίες, αλλά όταν κριθεί απαραίτητο ζητείται η συμβολή φίλων της οργάνωσης, οι οποίοι προσφέρουν εθελοντικά.
- Ινστιτούτο Διεθνών Κοινωνικών Υποθέσεων : Το προσωπικό που συμμετέχει σε κάθε πρόγραμμα ή αποστολή της οργάνωσης είναι διαφόρων ειδικοτήτων και αμειβόμενο, και ο αριθμός του ποικίλει ανάλογα με τις ανάγκες.
- Σύλλογος Βοήθειας των Παιδιών της Αιθιοπίας : Το προσωπικό της οργάνωσης προσφέρει εθελοντικά και αποτελείται από 80 περίπου άτομα μεταξύ των οποίων φαρμακοποιοί, γιατροί, μηχανικοί, νομικοί, έμποροι και καθηγητές.

Στις υπόλοιπες οργανώσεις ο αριθμός και η εξειδίκευση του αμειβομένου προσωπικού ποικίλουν ανάλογα με τις ανάγκες της κάθε οργάνωσης. Το ίδιο συμβαίνει και με το πλήθος των εθελοντών που συμμετέχουν στα προγράμματα ή στις αποστολές κάθε οργάνωσης.

ΓΕΝΙΚΑ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ - ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

Σκοπός της συγκεκριμένης μελέτης ήταν να διερευνηθεί το φαινόμενο του Εθελοντισμού και η σχέση του με την παιδική ηλικία. Για την επίτευξη αυτού του σκοπού :

- Συγκεντρώθηκε υλικό σχετικά με την εμφάνιση και την πορεία του Εθελοντισμού από την αρχαιότητα μέχρι σήμερα.
- Μελετήθηκε η παρουσία και το έργο των Εθελοντικών Οργανώσεων που ασχολούνται με τα παιδιά στην Ελλάδα και το εξωτερικό και η συμβολή των επιστημόνων που συμμετέχουν σ' αυτές και
- Έγινε καταγραφή του έργου των Μη-Κυβερνητικών Οργανώσεων έτσι ώστε να καλυφθεί η έλλειψη που υπάρχει στην ελληνική βιβλιογραφία και να αποτελέσει η μελέτη αυτή διδακτικό υλικό για τους σπουδαστές των Κοινωνικών Επιστημών καθώς και βάση για περαιτέρω μελέτες σε συγκεκριμένους τομείς της παιδικής ηλικίας από άλλους Κοινωνικούς Επιστήμονες.

Οι Μη-Κυβερνητικές Οργανώσεις αποτελούν φορέα προσφοράς υπηρεσιών σημαντικό και ουσιαστικό. Οι εθελοντικές οργανώσεις μπορούν να στοχεύουν σε ενέργειες για τις οποίες υπάρχει αβεβαιότητα ως προς το αποτέλεσμα. Μπορούν να διακινδυνέψουν περισσότερο από τον δημόσιο τομέα και τον ιδιωτικό κερδοσκοπικό (γραφειοκρατική διόγκωση, σπατάλη πόρων, απρόσωπες διαδικασίες). Οι εθελοντικές οργανώσεις, είτε ως ομάδες υπηρεσιών φροντίδας, είτε ως άτυπες ομάδες αυτοβοήθειας, είτε ως ομάδες «πίεσης», μπορούν να καλύψουν τα κενά τα οποία οι κυβερνητικοί φορείς δεν καλύπτουν (Κοκκινάκης Σπ., Φιλάνθρωπος, Μάιος 1999).

Σήμερα, περισσότερο από κάθε άλλη φορά, υπάρχει μια αυξανόμενη συνειδητοποίηση των κυβερνήσεων ότι το κόστος παροχής υπηρεσιών μπορεί να μειωθεί με την ενθάρρυνση της εθελοντικής προσφοράς. Η εθελοντική προσφορά μπορεί να παρέχεται από τον καθένα στον ελεύθερο χρόνο του, βοηθώντας με την πολύτιμη εμπειρία και τις γνώσεις εκείνον που έχει ανάγκη. Η προσφορά των εθελοντικών οργανώσεων, με κατάλληλο συντονισμό και εκπαίδευση, μπορεί να έχει διαχρονικότητα, χωρίς να

δημιουργεί πλασματικές προσδοκίες (Κοκκινάκης Σπ., Φιλάνθρωπος, Μάιος 1999).

Η λειτουργία και η σύσταση των μη-κυβερνητικών οργανώσεων ρυθμίζεται από τα άρθρα 61-126 του αστικού κώδικα (βλέπε Παράρτημα II), χωρίς να υπάρχουν παραπέρα νομοθετικές ρυθμίσεις που να οριοθετούν την οργάνωση και τη στελέχωσή τους. Σ' αυτό το σημείο καλείται το κράτος να θέσει τις κατάλληλες προδιαγραφές σωστής λειτουργίας και οργάνωσης των μη-κυβερνητικών οργανώσεων, ώστε να τις ενισχύσει και να τις διευκολύνει στην εφαρμογή των προγραμμάτων τους.

Η στελέχωση των μη-κυβερνητικών οργανώσεων με εξειδικευμένο προσωπικό από επαγγελματίες (ψυχολόγους, κοινωνικούς λειτουργούς, γιατρούς, οικονομολόγους κ.λ.π.) ανάλογα με το έργο τους, κρίνεται ιδιαίτερα σημαντική για την αποδοτικότερη προσφορά της οργάνωσης. Ακόμα η πραγματοποίηση σεμιναρίων, κατά τομέα απασχόλησης, για τους μη εξειδικευμένους εθελοντές, αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση ώστε να ενημερωθούν επιστημονικά από επαγγελματίες, να αποκτήσουν γνώσεις, να ευαισθητοποιηθούν και να προσεγγίσουν τα άτομα που χρειάζονται βοήθεια. Κρίνεται, επίσης, αναγκαία η ενημέρωση της κοινής γνώμης, για τις πραγματικές ανάγκες που απασχολούν τους ευρύτερους χώρους της κοινωνικής πολιτικής και τα κενά που δεν μπορεί να καλύψει το κράτος, έτσι ώστε να προσελκυσθούν υποψήφιοι εθελοντές υλικής ή ηθικής προσφοράς.

Επειδή το κράτος καλείται να εποπτεύσει και να αξιολογήσει το έργο των μη-κυβερνητικών οργανώσεων θα πρέπει να θεσπίσει κατάλληλους μηχανισμούς εποπτείας και αξιολόγησης που θα κρίνουν το έργο των εθελοντικών οργανώσεων.

Τέλος θεωρείται απαραίτητη η απογραφή και η ταξινόμηση κατά τομέα παροχής υπηρεσιών των μη-κυβερνητικών οργανώσεων και για άλλους τομείς (τρίτη ηλικία, ΑΜ.ΕΑ, κακοποίηση κ.λ.π.).

Η εθελοντική προσφορά αποτελεί συμπλήρωμα και επιπρόσθετη βοήθεια στο δημόσιο και κερδοσκοπικό ιδιωτικό τομέα. Μπορεί όμως να είναι και αποκλειστική παρέμβαση, όταν το δημόσιο απουσιάζει από τα αντικείμενα στα οποία αυτή υπεισέρχεται.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι

ΣΥΜΒΑΣΗ ΓΙΑ ΤΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ

Τα Συμβαλλόμενα στην παρούσα Σύμβαση Κράτη

Επειδή, σύμφωνα με τις αρχές που διακηρύσσονται στον Καταστατικό Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών, η αναγνώριση της εγγενούς αξιοπρέπειας και των ίσων και αναφαίρετων δικαιωμάτων όλων των μελών της ανθρωπίνης οικογένειας, αποτελεί το θεμέλιο της ελευθερίας, της δικαιοσύνης και της ειρήνης στον κόσμο.

Έχοντας υπόψη ότι οι λαοί των Ηνωμένων Εθνών έχουν διακηρύξει εκ νέου, στον Καταστατικό Χάρτη, την πίστη τους στα θεμελιώδη ανθρώπινα δικαιώματα και στην αξιοπρέπεια και την αξία του ανθρώπου, και έχουν αποφασίσει να προαγάγουν την κοινωνική πρόοδο και να καθορίσουν καλύτερες συνθήκες ζωής μέσα στα πλαίσια μιας μεγαλύτερης ελευθερίας.

Αναγνωρίζοντας ότι τα Ηνωμένα Έθνη, στην Παγκόσμια Διακήρυξη των δικαιωμάτων του ανθρώπου και στις διεθνείς συνθήκες για τα ανθρώπινα δικαιώματα διακήρυξαν και συμφώνησαν ότι καθένας δικαιούται να απολαμβάνει όλα τα δικαιώματα και τις ελευθερίες που αναφέρονται σε αυτές, χωρίς καμία απολύτως διάκριση ιδίως εξαιτίας της φυλής, του χρώματος, του φύλου, της γλώσσας, της θρησκείας, των πολιτικών του ή άλλων πεποιθήσεων, της εθνικής ή κοινωνικής καταγωγής, της περιουσίας, της γέννησης ή οποιασδήποτε άλλης κατάστασης.

Υπενθυμίζοντας ότι, στην παγκόσμια Διακήρυξη των δικαιωμάτων του ανθρώπου, τα Ηνωμένα Έθνη διακήρυξαν ότι τα παιδιά δικαιούνται ειδική βοήθεια και υποστήριξη.

Έχοντας πεισθεί ότι η οικογένεια όντας η θεμελιώδης μονάδα της κοινωνίας και το φυσικό περιβάλλον για την ανάπτυξη και την ευημερία όλων των μελών της, και ιδιαίτερα των παιδιών, πρέπει να έχει την προστασία και την υποστήριξη που χρειάζεται για να μπορέσει να διαδραματίσει πληρέστερα το ρόλο της στην κοινότητα.

Αναγνωρίζοντας ότι το παιδί, για την αρμονική ανάπτυξη της προσωπικότητάς του, πρέπει να μεγαλώνει μέσα στο οικογενειακό περιβάλλον, σ' ένα κλίμα ευτυχίας, αγάπης και κατανόησης.

Επειδή είναι σημαντικό να προετοιμαστεί πλήρως το παιδί για να ζήσει μια απομνημόσυνη ζωή στην κοινωνία και να ανατραφεί μέσα στο πνεύμα των ιδανικών που διακηρύσσονται στον Καταστατικό Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών και ειδικότερα μέσα σε πνεύμα ειρήνης, αξιοπρέπειας, ανοχής, ελευθερίας, ισότητας και αλληλεγγύης.

Έχοντας υπόψη ότι η ανάγκη να παρασχεθεί στο παιδί ειδική προστασία εξαγγέλθηκε στη Διακήρυξη της Γενεύης του 1924 για τα δικαιώματα του παιδιού και στη Διακήρυξη των δικαιωμάτων του παιδιού, που υιοθέτησε η Γενική Συνέλευση στις 20 Νοεμβρίου 1959 και που αναγνωρίστηκε στην παγκόσμια Διακήρυξη για τα ανθρώπινα δικαιώματα, στο διεθνές Σύμφωνο για τα αστικά και πολιτικά δικαιώματα (ιδιαίτερα στα άρθρα 23 και 24), στο Διεθνές Σύμφωνο για τα οικονομικά, τα κοινωνικά και τα πολιτικά δικαιώματα (ιδιαίτερα στο άρθρο 10) και στο καταστατικό και στα αρμόδια όργανα των ειδικευμένων οργανισμών και των διεθνών οργανώσεων που μεριμνούν για την ευημερία του παιδιού.

Έχοντας υπόψη ότι, όπως αναφέρεται στη Διακήρυξη των δικαιωμάτων του παιδιού, "το παιδί, λόγω της φυσικής και διανοητικής του ανωριμότητας, χρειάζεται ειδική προστασία και μέριμνα, συμπεριλαμβανομένης και της νομικής προστασίας, τόσο πριν όσο και μετά τη γέννησή του".

Υπενθυμίζοντας τις διατάξεις της Διακήρυξης για τις νομικές και κοινωνικές αρχές σχετικά με την προστασία και την ευημερία

των παιδιών, ειδικά όσον αφορά την υιοθεσία και την ταυτότητα, σε ανάδοχες οικογένειες σε εθνικό και διεθνές επίπεδο, τις διατάξεις του συνόλου των ελάχιστων κανόνων των Ηνωμένων Εθνών για τη διοίκηση της δικαιοσύνης για ανήλικους (Κανόνες του Πεκίνου) και της Διακήρυξης για την προστασία των γυναικών και των παιδιών σε περίοδο επείγουσας ανάγκης και ενοπλης σύρραξης.

Αναγνωρίζοντας ότι σε όλες τις χώρες του κόσμου υπάρχουν παιδιά που ζουν κάτω από ιδιαίτερα δύσκολες συνθήκες, και ότι είναι αναγκαίο να δοθεί στα παιδιά αυτά ιδιαίτερη προσοχή.

Λαμβάνοντας δεόντως υπόψη τη σημασία των πολιτιστικών παραδόσεων και αξιών κάθε λαού για την προστασία και την αρμονική ανάπτυξη του παιδιού.

Αναγνωρίζοντας τη σημασία της διεθνούς συνεργασίας για τη βελτίωση των συνθηκών ζωής των παιδιών σε όλες τις χώρες, και ιδιαίτερα στις υπό ανάπτυξη χώρες.

Συμφώνησαν τα εξής:

ΠΡΩΤΟ ΜΕΡΟΣ

Άρθρο 1

Για τους σκοπούς της παρούσας Σύμβασης, θεωρείται παιδί κάθε ανθρώπινο ον μικρότερο των δεκαοκτώ ετών, εκτός εάν η ενηλικίωση επέρχεται νωρίτερα, σύμφωνα με την ισχύουσα για το παιδί νομοθεσία.

Άρθρο 2

1 Τα Συμβαλλόμενα Κράτη υποχρεούνται να σεβαστούν τα δικαιώματα, που αναφέρονται στην παρούσα Σύμβαση και να τα εγγυώνται σε κάθε παιδί που υπόκειται στη δικαιοσύνη τους, χωρίς καμία διάκριση φυλής, χρώματος, φύλου, γλώσσας, θρησκείας, πολιτικών ή άλλων πεποιθήσεων του παιδιού ή των γονέων του ή των νόμιμων εκπροσώπων του ή της εθνικής, εθνικιστικής ή κοινωνικής καταγωγής τους, της περιουσιακής τους κατάστασης, της ανικανότητάς τους, της γέννησής τους ή οποιασδήποτε άλλης κατάστασης.

2 Τα Συμβαλλόμενα Κράτη παίρνουν όλα τα κατάλληλα μέτρα ώστε να προστατεύεται απογελεσιακά το παιδί έναντι κάθε μορφής διάκρισης ή κίρωσης, βίσιμης στη νομική κατάσταση, στις δραστηριότητες, στις εκφρασμένες απόψεις ή στις πεποιθήσεις των γονέων του, των νόμιμων εκπροσώπων του ή των μελών της οικογένειάς του.

Άρθρο 3

1 Σε όλες τις αποφάσεις που αφορούν στα παιδιά, είτε αυτές λαμβάνονται από δημόσιους ή ιδιωτικούς οργανισμούς κοινωνικής προστασίας, είτε από τα δικαστήρια, τις δικαστικές αρχές ή από τα νομοθετικά όργανα, πρέπει να λαμβάνεται πρωταρχικά υπόψη το συμφέρον του παιδιού.

2 Τα Συμβαλλόμενα Κράτη υποχρεούνται να εξεισιραλιεύουν στο παιδί την αναγκία για την ευημερία του προστασία και φροντίδα, λαμβάνοντας υπόψη τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των γονέων του, των επιτρόπων του ή των άλλων προσώπων που είναι νόμιμα υπεύθυνοι γι' αυτό, και παίρνουν για το σκοπό αυτό όλα τα κατάλληλα νομοθετικά και διοικητικά μέτρα.

3 Τα Συμβαλλόμενα Κράτη μεριμνούν ώστε η λειτουργία των οργανισμών, των υπηρεσιών και των ιδρυμάτων που αναλαμβάνουν παιδιά και που είναι υπεύθυνα για την προστασία τους να είναι συμφωνη με τους κανόνες που έχουν θεσπιστεί από τις αρμόδιες αρχές, ιδιαίτερα στον τομέα της ασφαλείας και της υγείας και σε ό,τι αφορά τον αριθμό και την αρμοδιότητα του

προσωπικού τους, καθώς και την ύπαρξη μιας κατάλληλης εποπτείας.

Άρθρο 4

Γα Συμβαλλόμενα Κράτη υποχρεούνται να παίρνουν όλα τα νομοθετικά, διοικητικά και άλλα μέτρα που είναι αναγκαία για την εφαρμογή των αναγνωρισμένων στην παρούσα Σύμβαση δικαιωμάτων. Στην περίπτωση των οικονομικών, κοινωνικών και πολιτιστικών δικαιωμάτων, παίρνουν τα μέτρα αυτά μέσα στα όρια των πόρων που διαθέτουν και, όπου είναι αναγκαίο, μέσα στα πλαίσια της διεθνούς συνεργασίας.

Άρθρο 5

Τα Συμβαλλόμενα Κράτη σέβονται την ευθύνη, το δικαίωμα και το καθήκον που έχουν οι γονείς ή, κατά περίπτωση, τα μέλη της διευρυμένης οικογένειας ή της κοινότητας, όπως προβλέπεται από τα τοπικά έθιμα, οι επίτροποι ή άλλα πρόσωπα που έχουν νόμιμα την ευθύνη για το παιδί, να του παράσχουν, κατά τρόπο που να ανταποκρίνεται στην ανάπτυξη των ικανοτήτων του, τον προσανατολισμό και τις κατάλληλες συμβουλές για την άσκηση των δικαιωμάτων που του αναγνωρίζει η παρούσα Σύμβαση.

Άρθρο 6

1) Τα Συμβαλλόμενα Κράτη αναγνωρίζουν ότι κάθε παιδί έχει εγγενές δικαίωμα στη ζωή.

2) Τα Συμβαλλόμενα Κράτη μέλη εξασφαλίζουν, στο μέτρο του δυνατού, την επιβίωση και την ανάπτυξη του παιδιού.

Άρθρο 7

1) Το παιδί εγγράφεται στο ληξιαρχείο αμέσως μετά τη γέννησή του και έχει από εκείνη τη στιγμή το δικαίωμα ονόματος, το δικαίωμα να αποκτήσει ιθαγένεια και, στο μέτρο του δυνατού, το δικαίωμα να γνωρίζει τους γονείς του και να ανατραφεί από αυτούς.

2) Τα Συμβαλλόμενα Κράτη μεριμνούν για τη θέση σε εφαρμογή αυτών των δικαιωμάτων, σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία τους και με τις υποχρεώσεις που τους επιβάλλουν οι ισχύουσες σε αυτό το πεδίο διεθνείς συνθήκες, ιδιαίτερα στις περιπτώσεις κατά τις οποίες, ελλείψει αυτών, το παιδί θα ήταν άπατρις.

Άρθρο 8

1) Τα Συμβαλλόμενα Κράτη αναλαμβάνουν την υποχρέωση να σέβονται το δικαίωμα του παιδιού για διατήρηση της ταυτότητάς του, συμπεριλαμβανομένων της ιθαγένειάς του, του ονόματός του και των οικογενειακών σχέσεών του, όπως αυτά αναγνωρίζονται από το νόμο, χωρίς παράνομη ανάμιξη.

2) Εάν ένα παιδί στερείται παράνομα ορισμένα ή όλα τα στοιχεία που συνιστούν την ταυτότητά του, τα Συμβαλλόμενα Κράτη οφείλουν να του παράσχουν κατάλληλη υποστήριξη και προστασία, ώστε η ταυτότητά του να αποκατασταθεί το συντομότερο δυνατόν.

Άρθρο 9

1) Τα Συμβαλλόμενα Κράτη μεριμνούν ώστε το παιδί να μην αποχωρίζεται από τους γονείς του, παρά τη θέλησή τους, εκτός εάν οι αρμόδιες αρχές αποφασίσουν, με την επιβίωση δικαστικής αναθεώρησης και σύμφωνα με τους εφαρμοζόμενους νόμους και διαδικασίες, ότι ο χωρισμός αυτός είναι αναγκαίος για το συμφέρον του παιδιού. Μια τέτοια απόφαση μπορεί να είναι αναγκαία σε ειδικές περιπτώσεις, για παράδειγμα όταν οι γονείς κακομεταχειρίζονται ή παραμελούν το παιδί, ή όταν ζουν χωριστά και πρέπει να ληφθεί απόφαση σχετικά με τον τόπο διαμονής του παιδιού.

2) Σε όλες τις περιπτώσεις που προβλέπονται στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου, όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη πρέπει να έχουν τη δυνατότητα να συμμετέχουν στις διαδικασίες και να γνωστοποιούν τις απόψεις τους.

3) Τα Συμβαλλόμενα Κράτη σέβονται το δικαίωμα του παιδιού που ζει χωριστά από τους δυο γονείς του ή από τον έναν από αυτούς να διατηρεί κανονικά προσωπικές σχέσεις και να έχει άμεση επαφή με τους δυο γονείς του, εκτός εάν αυτό να είναι

αντίθετο με το συμφέρον του παιδιού.

4) Όταν ο χωρισμός είναι αποτέλεσμα μέτρων που έχει πάρει ένα Συμβαλλόμενο Κράτος, όπως η κράτηση, η φυλάκιση, η εξορία, η απέλαση ή ο θάνατος (συμπεριλαμβανομένου του θανάτου από οποιαδήποτε αιτία, ο οποίος επήλθε κατά τη χρήση κράτησης) των δυο γονέων ή του ενός από αυτούς ή του παιδιού το Συμβαλλόμενο Κράτος δίνει, μετά από αίτηση, στους γονείς, στο παιδί ή, εάν χρειαστεί σε ένα άλλο μέλος της οικογένειας, τις ουσιώδεις πληροφορίες σχετικά με τον τόπο όπου βρίσκονται το απόν μέλος ή τα αιώντα μέλη της οικογένειας, εκτός εάν η αποκάλυψη των πληροφοριών αυτών θα είναι επιζήμια για την ευημερία του παιδιού. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη φροντίζουν εναλλάξ ώστε η υποβολή ενός τέτοιου αιτήματος να μην επιστραφεί δυσμενείς συνέπειες για το ενδιαφερόμενο ή τα ενδιαφερόμενα πρόσωπα.

Άρθρο 10

1) Σύμφωνα με την υποχρέωση των Συμβαλλόμενων Κρατών δυνάμει της παραγράφου 1 του άρθρου 9, κάθε αίτηση από ένα παιδί ή από τους γονείς του για την είσοδο σε ένα Συμβαλλόμενο Κράτος ή την έξοδο από αυτό με σκοπό την οικογενειακή επένδωση αντιμετωπίζεται από τα Συμβαλλόμενα Κράτη με θετικό πνεύμα, ανθρωπισμό και ταχύτητα. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη φροντίζουν επιπλέον ώστε η υποβολή μιας τέτοιας αίτησης να μην επισύρει δυσμενείς συνέπειες για τον αιτούντα ή για τα μέλη της οικογένειάς του.

2) Το παιδί του οποίου οι γονείς διαμένουν σε διαφορετικά Κράτη έχει το δικαίωμα να διατηρεί, εκτός εξαιρετικών περιπτώσεων, προσωπικές σχέσεις και τακτική άμεση επαφή με τους δυο γονείς του. Για το σκοπό αυτόν και σύμφωνα με την υποχρέωση που βαρύνει τα Συμβαλλόμενα Κράτη δυνάμει της παραγράφου 2 του άρθρου 9, τα Συμβαλλόμενα Κράτη σέβονται το δικαίωμα που έχουν το παιδί και οι γονείς του να εγκαταλείψουν ομοεθνοποτε χώρα, συμπεριλαμβανομένης της χώρας αυτού του ίδιου του Συμβαλλόμενου Κράτους και να επιστρέψουν στη δική τους χώρα. Το δικαίωμα εγκατάλειψης οποιασδήποτε χώρας μπορεί να αποτελέσει αντικείμενο μόνο των περιορισμών που επιφέρει ο νόμος και που είναι αναγκαίοι για την προστασία της εθνικής ασφάλειας, της δημόσιας τάξης, της δημόσιας υγείας και των δημόσιων ηθών, ή των δικαιωμάτων και των ελευθεριών των άλλων, και που είναι συμβατοί με τα υπόλοιπα δικαιώματα που αναγνωρίζονται στην παρούσα Σύμβαση.

Άρθρο 11

1) Τα Συμβαλλόμενα Κράτη παίρνουν μέτρα εναντίον των αθέμιτων μετακινήσεων παιδιών στο εξωτερικό και εναντίον της μη επανόδου τους.

2) Για το σκοπό αυτόν, τα Συμβαλλόμενα Κράτη ευνουούν τη σύναψη διμερών ή πολυμερών συμφωνιών ή την προσχώρηση στις ήδη υπάρχουσες συμφωνίες.

Άρθρο 12

1) Τα Συμβαλλόμενα Κράτη εγγυώνται στο παιδί που έχει ικανότητα διάκρισης το δικαίωμα ελεύθερης έκφρασης της γνώμης του σχετικά με οποιοδήποτε θέμα που το αφορά, λαμβανομένης υπόψη τις απόψεις του παιδιού ανάλογα με την ηλικία του και με το βαθμό ωριμότητάς του.

2) Για το σκοπό αυτό θα πρέπει ιδίως να δίνεται στο παιδί η δυνατότητα να ακούγεται σε οποιαδήποτε διοικητική ή δικαστική διαδικασία που το αφορά, είτε άμεσα είτε μέσω ενός εκπαιδευτικού ή ενός αρμόδιου οργανισμού, κατά τρόπο συμβατό με τους διαδικαστικούς κανόνες της εθνικής νομοθεσίας.

Άρθρο 13

1) Το παιδί έχει το δικαίωμα της ελευθερίας της έκφρασης. Το δικαίωμα αυτό περιλαμβάνει την ελευθερία αναζήτησης, λήψης και διάδοσης πληροφοριών και ιδεών οποιουδήποτε είδους, ανεξαρτητως συνόρων, υπό μορφή προφορική, γραπτή ή τυπωμένη, ή καλλιτεχνική ή με οποιοδήποτε άλλο μέσο της επικοινωνίας.

2) Η άσκηση του δικαιώματος αυτού μπορεί να αποτελείσει

αντικείμενο μόνο των περιορισμών που ορίζονται από το νόμο και που είναι αναγκαίοι:

α) Για το σεβασμό των δικαιωμάτων και της υπόληψης των άλλων ή

β) Για τη διαφύλαξη της εθνικής ασφάλειας, της δημόσιας τάξης, της δημόσιας υγείας και των δημόσιων ηθών.

Άρθρο 14

① Τα Συμβαλλόμενα Κράτη σέβονται το δικαίωμα του παιδιού για ελευθερία σκέψης, συνείδησης και θρησκείας.

② Τα Συμβαλλόμενα Κράτη σέβονται το δικαίωμα και το καθήκον των γονέων ή, κατά περίπτωση, των νόμιμων εκπροσώπων του παιδιού, να το καθοδηγούν στην άσκηση του παραπάνω δικαιώματος κατά τρόπο που να ανταποκρίνεται στην ανάπτυξη των ικανοτήτων του.

③ Η ελευθερία της δήλωσης της θρησκείας του ή των πεποιθήσεών του μπορεί να υπόκειται μόνο στους περιορισμούς που ορίζονται από το νόμο και που είναι αναγκαίοι για τη διαφύλαξη της δημόσιας ασφάλειας, της δημόσιας τάξης, της δημόσιας υγείας και των δημόσιων ηθών, ή των ελευθεριών και των θεμελιωδών δικαιωμάτων των άλλων.

Άρθρο 15

1. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη αναγνωρίζουν τα δικαιώματα του παιδιού στην ελευθερία του να συνεταιρίζεται και του να συνέρχεται ειρηνικά.

2. Δεν τίθενται περιορισμοί για την άσκηση των δικαιωμάτων αυτών, εκτός από αυτούς που ορίζει ο νόμος και που είναι αναγκαίοι σε μια δημοκρατική κοινωνία, προς το συμφέρον της εθνικής ασφάλειας, της δημόσιας ασφάλειας ή της δημόσιας τάξης ή για την προστασία της δημόσιας υγείας ή των δημόσιων ηθών, ή των δικαιωμάτων και των ελευθεριών των άλλων.

Άρθρο 16

1. Κανένα παιδί δεν μπορεί να αποτελέσει αντικείμενο αυθαίρετης ή παράνομης επέμβασης στην ιδιωτική του ζωή, στην οικογένειά του, στην κατοικία του ή στην αλληλογραφία του, ούτε παράνομων προσβολών της τιμής και της υπόληψής του.

2. Το παιδί δικαιούται να προστατεύεται από το νόμο έναντι τέτοιων επεμβάσεων ή προσβολών.

Άρθρο 17

Τα Συμβαλλόμενα Κράτη αναγνωρίζουν τη σημασία του έργου που επιτελούν τα μέσα μαζικής ενημέρωσης και φροντίζουν ώστε το παιδί να έχει πρόσβαση σε ενημέρωση και σε υλικό, που προέρχονται από διάφορες εθνικές και διεθνείς πηγές, ιδίως αυτά που αποσκοπούν στην προαγωγή της κοινωνικής, πνευματικής και ηθικής ευημερίας του, καθώς και της σωματικής και πνευματικής υγείας του. Για το σκοπό αυτόν, τα Συμβαλλόμενα Κράτη:

α) Ενθαρρύνουν τα μέσα μαζικής ενημέρωσης στη διάδοση πληροφοριών και υλικού που παρουσιάζουν κοινωνική και πολιτιστική χρησιμότητα για το παιδί που είναι σύμφωνα με το πνεύμα του άρθρου 29.

β) Ενθαρρύνουν τη διεθνή συνεργασία για την παραγωγή, ανταλλαγή και διάδοση πληροφοριών και υλικού αυτού του τύπου, που προέρχονται από διάφορες πολιτιστικές, εθνικές και διεθνείς πηγές.

γ) Ενθαρρύνουν την παραγωγή και τη διάδοση παιδικών βιβλίων.

δ) Ενθαρρύνουν τα μέσα μαζικής ενημέρωσης να λαμβάνουν ιδιαίτερα υπόψη τους τις γλωσσολογικές ανάγκες των αυτόχθονων παιδιών ή των παιδιών που ανήκουν σε μια μειονότητα.

ε) Ευνοούν την επεξεργασία κατάλληλων κατευθυντήριων αρχών που να προορίζονται για την προστασία του παιδιού από την ενθιέρωση και το υλικό που βλάπτουν την ευημερία του, λαμβάνοντας υπόψη τις διατάξεις των άρθρων 13 και 18.

Άρθρο 18

1. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη καταβάλλουν κάθε δυνατή προσπάθεια για την εξασφάλιση της αναγνώρισης της αρχής, σύμ-

φωνα με την οποία και οι δυο γονείς είναι από κοινού υπεύθυνοι για την ανατροφή του παιδιού και την ανάπτυξή του. Η εθιμική για την ανατροφή του παιδιού και για την ανάπτυξή του ανήκει κατά κύριο λόγο στους γονείς, ή κατά περίπτωση, στους νόμιμους εκπροσώπους του. Το συμφέρον του παιδιού πρέπει να αποτελεί τη βασική τους μέριμνα.

2. Για την εγγύηση και την προώθηση των δικαιωμάτων που εκφράζονται στην παρούσα Σύμβαση, τα Συμβαλλόμενα Κράτη παρέχουν την κατάλληλη βοήθεια στους γονείς και στους νόμιμους εκπροσώπους του παιδιού, κατά την εκτέλεση των καθηκόντων τους για την ανατροφή του παιδιού, και εξασφαλίζουν τη δημιουργία οργανισμών, ιδρυμάτων και υπηρεσιών επιφορτισμένων να μεριμνούν για την ευημερία των παιδιών.

3. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη λαμβάνουν όλα τα κατάλληλα μέτρα προκειμένου να εξασφαλίσουν στα παιδιά των ευνοημένων γονείς εργάζονται το δικαίωμα να επωφεληθούν από τις υπηρεσίες και τα ιδρύματα φύλαξης παιδιών, εφόσον τα παιδιά πληρούν τους απαιτούμενους όρους.

Άρθρο 19

1. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη λαμβάνουν όλα τα κατάλληλα νομοθετικά, διοικητικά, κοινωνικά και εκπαιδευτικά μέτρα προκειμένου να προστατεύσουν το παιδί από κάθε μορφή βίας, προσβολής ή βιαιοπραγών σωματικών ή πνευματικών, εκμετάλλευσης ή παραμέλησης, κακής μεταχείρισης ή εκμετάλλευσης, συμπεριλαμβανομένης της σεξουαλικής βίας, κατά το χρόνο που βρίσκεται υπό την επιμέλεια των γονέων του ή του ενός από τους δύο, του ή των νόμιμων εκπροσώπων του ή οποιουδήποτε άλλου προσώπου στο οποίο το έχουν εμπιστευθεί.

2. Αυτά τα προστατευτικά μέτρα θα πρέπει να περιλαμβάνουν, όπου χρειάζεται, αποτελεσματικές διαδικασίες για την εκπόνηση κοινωνικών προγραμμάτων, που θα αποσκοπούν στην πρόληψη της απαραίτητης υποστήριξης στο παιδί και σε αυτούς οι οποίοι έχουν την επιμέλειά του, καθώς και για άλλες μορφές υφόνους και για το χαρακτηρισμό, την αναφορά, την παροχή, την ανάκριση, την περιθάλψη και την παρακολούθηση της εξέλιξης τους στις περιπτώσεις κακής μεταχείρισης του παιδιού που περιγράφονται πιο πάνω, και όπου χρειάζεται, για διαδικασίες δικαστικής παρέμβασης.

Άρθρο 20

1. Κάθε παιδί που στερείται προσωρινά ή οριστικά το οικογενειακό του περιβάλλον ή το οποίο για το δικό του συμφέρον δεν είναι δυνατόν να παραμείνει στο περιβάλλον αυτό δικαιούται ειδική προστασία και βοήθεια εκ μέρους του Κράτους.

2. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη προβλέπουν γι' αυτό το παιδί μια εναλλακτική επιμέλεια, σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία τους.

3. Αυτή η επιμέλεια μπορεί να έχει, μεταξύ άλλων, τη μορφή της τοποθέτησης σε μια οικογένεια, της ΚΑΦΑΛΙΑ του ισλαμικού δικαίου, της υιοθεσίας ή, σε περίπτωση ανάγκης, της τοποθέτησης σε ένα κατάλληλο για την περίπτωση ίδρυμα για παιδιά. Κατά την επιλογή ανάμεσα σε αυτές τις λύσεις, λαμβάνεται διότι ως υπόψη η ανάγκη μιας συνέχειας στην εκπαίδευση του παιδιού, καθώς και η εθνική, θρησκευτική, πολιτιστική και γλωσσολογική καταγωγή του.

Άρθρο 21

Τα Συμβαλλόμενα Κράτη που αναγνωρίζουν και/ή επιτρέπουν την υιοθεσία διασφαλίζουν ότι εκείνο που λαμβάνεται πρωτίτως υπόψη στην προκειμένη περίπτωση είναι το συμφέρον του παιδιού και:

α) Μεριμνούν ώστε η υιοθεσία ενός παιδιού να μην επιτρέπεται παρά μόνο από τις αρμόδιες αρχές, οι οποίες αποφασίζουν, σύμφωνα με το νόμο και με τις εφαρμοζόμενες διαδικασίες και επί τη βάση όλων των αξιόπιστων σχετικών πληροφοριών, εάν η υιοθεσία είναι δυνατή εν όψει της κατάστασης του παιδιού σε σχέση με τον πατέρα και τη μητέρα του, τους συγγενείς του και τους νόμιμους εκπροσώπους του και εάν, εφόσον αυτό απαιτείται, τα ενδιαφερόμενα πρόσωπα έδωσαν τη συναινέσή τους για

την υιοθεσία, έχοντας γνώση των πραγμάτων και μετά από την αναγκαία ήραοχή συμβουλών.

β) Αναγνωρίζουν ότι η υιοθεσία στο εξωτερικό μπορεί να αντιμετωπισθεί ως ένα άλλο μέσο εξασφάλισης στο παιδί της αναγκαίας φροντίδας, εάν αυτό δεν μπορεί να τοποθετηθεί σε μία ανάδοχη ή σε μία υιοθετούσα οικογένεια ή να ανατραφεί σωστά στη χώρα της καταγωγής του.

γ) Μεριμνούν ώστε, σε περίπτωση υιοθεσίας στο εξωτερικό, το παιδί να απολαμβάνει των ίδιων προστατευτικών μέτρων και προδιαγραφών με εκείνα που υπάρχουν στην περίπτωση εθνικής υιοθεσίας.

δ) Παίρνουν όλα τα κατάλληλα μέτρα για να διασφαλίσουν ότι, σε περίπτωση διακρατικής υιοθεσίας, η τοποθέτηση του παιδιού δεν απολήγει σε ανόμοστο υλικό όφελος για τα πρόσωπα που είναι αναμειγμένα σ' αυτή.

ε) Προωθούν τους αντικειμενικούς σκοπούς του παρόντος άρθρου με τη σύναψη διμερών ή πολυμερών διακανονισμών ή συμφωνιών, ανάλογα με την περίπτωση, και προσπαθούν μέσα σ' αυτά τα πλαίσια, να επιτύχουν οι τοποθετήσεις παιδιών στο εξωτερικό να πραγματοποιούνται από αρμόδιες αρχές ή αρμόδια όργανα.

Άρθρο 22

1. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη παίρνουν τα κατάλληλα μέτρα προκειμένου ένα παιδί, το οποίο επιζητεί να αποκτήσει το νομικό καθεστώς του πρόσφυγα ή που θεωρείται πρόσφυγας δυνάμει των κανόνων και των διαδικασιών του ισχύοντος διεθνούς ή εθνικού δικαίου, είτε αυτό είναι μόνο είτε συνοδεύεται από τους γονείς του ή από οποιοδήποτε άλλο πρόσωπο, να χαιρεί της κατάλληλης προστασίας και ανθρωπιστικής βοήθειας, που θα του επιτρέψουν να απολαμβάνει τα δικαιώματα που του αναγνωρίζουν η παρούσα Σύμβαση και τα άλλα διεθνή όργανα τα σχετικά με τα δικαιώματα του ανθρώπου ή ανθρωπιστικού χαρακτήρα, στα οποία μετέχουν τα εν λόγω Κράτη.

2. Για το σκοπό αυτό τα Συμβαλλόμενα Κράτη συνεργάζονται, όπως αυτά το κρίνουν αναγκαίο, σε όλες τις προσπάθειες που γίνονται από τον Οργανισμό των Ηνωμένων Εθνών και τους άλλους αρμόδιους διακυβερνητικούς ή μη κυβερνητικούς οργανισμούς που συνεργάζονται με τον Οργανισμό των Ηνωμένων Εθνών, προκειμένου να προστατεύσουν και να βοηθήσουν τα παιδιά που βρίσκονται σε παρόμοια κατάσταση, και προκειμένου να αναζητήσουν τους γονείς ή άλλα μέλη της οικογένειας κάθε παιδιού πρόσφυγα και για να συλλέξουν πληροφορίες αναγκαίες για την επανένωση του παιδιού με την οικογένεια του. Σε περίπτωση που ούτε ο πατέρας ούτε η μητέρα ούτε κανένα άλλο μέλος της οικογένειας είναι δυνατόν να ανευρεθεί, το παιδί έχει δικαίωμα να τύχει της ίδιας προστασίας που παρέχεται σε οποιοδήποτε άλλο παιδί στερημένο οριστικά ή προσωρινά του οικογενειακού του περιβάλλοντος για οποιονδήποτε λόγο, σύμφωνα με τις αρχές της παρούσας Σύμβασης.

Άρθρο 23

1. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη αναγνωρίζουν ότι τα πνευματικώς ή σωματικώς ανάπηρα παιδιά πρέπει να διόγουν πλήρη και αξιοπρεπή ζωή, σε συνθήκες οι οποίες εγγυώνται την αξιοπρέπεια τους, ευνοούν την αυτονομία τους και διευκολύνουν την ενεργό συμμετοχή τους στη ζωή του συνόλου.

2. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη αναγνωρίζουν το δικαίωμα των ανάπηρων παιδιών να τυγχάνουν ειδικής φροντίδας και ενθαρρύνουν και εξασφαλίζουν, στο μέτρο των διαθέσιμων πόρων, την παροχή, μετά από αίτηση, στα ανάπηρα παιδιά που πληρούν τους απαιτούμενους όρους και σε αυτούς που τα έχουν αναλάβει, μιας βοήθειας προσαρμοσμένης στην κατάσταση του παιδιού και στις περιστάσεις των γονέων του ή αυτών στους οποίους τα έχουν εμπιστευθεί.

3. Εν όψει των ειδικών αναγκών των ανάπηρων παιδιών, η χρησιμοποιούμενη σύμφωνα με την παράγραφο 2 του παρόντος άρθρου βοήθεια παρέχεται δωρεάν, εφόσον αυτό είναι δυνατό, κατόπιν υπολογισμού των οικονομικών πόρων των γονέων τους

και αυτών στους οποίους έχουν εμπιστευθεί το παιδί, και σχετίζεται κατά τέτοιον τρόπο ώστε τα ανάπηρα παιδιά να έχουν αποκλειστική πρόσβαση στην εκπαίδευση, στην επιμόρφωση, στην περίθαλψη, στην αποκατάσταση ανάπηρων, στην επαγγελματική εκπαίδευση και στις ψυχαγωγικές δραστηριότητες, έτσι που να επιτυγχάνεται η όσο το δυνατόν πληρέστερη κοινωνική ένταξη και προσωπική τους ανάπτυξη, συμπεριλαμβανομένης της πολιτιστικής και πνευματικής τους εξέλιξης.

4. Μέσα σε πνεύμα διεθνούς συνεργασίας, τα Συμβαλλόμενα Κράτη προωθούν την ανταλλαγή κατάλληλων πληροφοριών στον τομέα της προληπτικής περίθαλψης και της ιατρικής, ψυχολογικής και λειτουργικής θεραπείας των ανάπηρων παιδιών, συμπεριλαμβανομένης της διάδοσης και της πρόσβασης στις πληροφορίες που αφορούν στις μεθόδους αποκατάστασης ανάπηρων και στις υπηρεσίες επαγγελματικής κατάρτισης, με σκοπό να επιτραπεί στα Συμβαλλόμενα Κράτη να βελτιώσουν τις δυνατότητες και τις αρμοδιότητές τους και να διευκυνουν την πειρα τους σε αυτούς τους τομείς. Σ' αυτό το πεδίο λαμβάνονται ιδιαίτερα υπόψη οι ανάγκες των υπό ανάπτυξη χωρών

Άρθρο 24

1. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη αναγνωρίζουν το δικαίωμα του παιδιού να απολαμβάνει το καλύτερο δυνατό επίπεδο υγείας και να επωφελείται από τις υπηρεσίες ιατρικής θεραπείας και αποκατάστασης ανάπηρων. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη επιδιώκουν να διασφαλίσουν το ότι κανένα παιδί δεν θα στερείται το δικαίωμα πρόσβασης τις υπηρεσίες αυτές.

2. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη επιδιώκουν να εξασφαλίσουν την πλήρη εφαρμογή του παραπάνω δικαιώματος και ιδιαίτερα παίρνουν τα κατάλληλα μέτρα για:

α) Να μειώσουν τη βρεφική και παιδική θνησιμότητα.

β) Να εξασφαλίσουν σε κάθε παιδί την απαραίτητη ιατρική αντίληψη και περίθαλψη δίνοντας έμφαση στην αναπλήρη της στοιχειώδους περίθαλψης.

γ) Να αγωνιστούν κατά της ασθένειας και της κακής διατροφής και μέσα στα πλαίσια της στοιχειώδους περίθαλψης, με την εφαρμογή - ανάμεσα στα άλλα - της ήδη διορθωμένης τεχνολογίας και με την παροχή θρεπτικών τροφών και καθαρού ποτηρίου νερού, λαμβάνοντας υπόψη τους κινδύνους της μόλυνσης του φυσικού περιβάλλοντος.

δ) Να εξασφαλίσουν στις μητέρες κατάλληλη περίθαλψη πριν και μετά από τον τοκετό.

ε) Να μπορούν όλες οι ομάδες της κοινωνίας, ιδιαίτερα οι γονείς και τα παιδιά, να ενημερώνονται για τα θέματα της υγείας και της διατροφής του παιδιού, για τα πλεονεκτήματα του φυσικού θηλασμού, την υγιεινή και την καθαριότητα του περιβάλλοντος και την πρόληψη των συνηθισμένων και να βρισκουν υποστήριξη στη χρήση των παραπάνω βασικών γνώσεων.

στ) Να αναπτύξουν την προληπτική ιατρική φροντίδα, την καθοδήγηση των γονέων και την εκπαίδευση και τις υπηρεσίες του οικογενειακού προγραμματισμού.

3. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη παίρνουν όλα τα κατάλληλα και αποτελεσματικά μέτρα για να καταργηθούν οι παραδοσιακές πρακτικές που βλάπτουν την υγεία των παιδιών.

4. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη αναλαμβάνουν την υποχρέωση να προωθήσουν και να ενθαρρύνουν τη διεθνή συνεργασία, ώστε να επιτύχουν σταδιακά την πλήρη πραγματοποίηση του δικαιώματος που αναγνωρίζεται στο παρόν άρθρο. Εν όψει αυτού, λαμβάνονται ιδιαίτερα υπόψη οι ανάγκες των υπό ανάπτυξη χωρών.

Άρθρο 25

Τα Συμβαλλόμενα Κράτη αναγνωρίζουν στο παιδί, που υποβλήθηκε από τις αρμόδιες αρχές σε μία οικογένεια, με σκοπό την παροχή φροντίδας, προστασίας ή θεραπείας της σωματικής ή πνευματικής του υγείας, το δικαίωμα σε μια προσωρινή αναπλήρωση της παραπάνω θεραπείας και κάθε άλλης περιστασιακής σχέσης με την τοποθέτησή του.

Άρθρο 26

1. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη αναγνωρίζουν σε κάθε παιδί το δικαίωμα να επωφελείται από την κοινωνική πρόνοια, συμπεριλαμβανομένων των κοινωνικών ασφαλίσεων, και παίρνουν τα απαραίτητα μέτρα για να εξασφαλίσουν την πλήρη πραγματοποίηση του δικαιώματος αυτού, σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία τους.

2. Τα ωφελήματα, όπου είναι αναγκαία, πρέπει να δίνονται, αφού ληφθούν υπόψη οι πόροι και η κατάσταση του παιδιού και των προσώπων που έχουν αναλάβει την ευθύνη της συντήρησής του, καθώς και κάθε άλλη εκτίμηση σχετιζόμενη με την αίτηση παροχής ωφελημάτων που γίνεται από το παιδί ή για λογαριασμό του.

Άρθρο 27

1. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη αναγνωρίζουν το δικαίωμα κάθε παιδιού για ένα κατάλληλο επίπεδο ζωής που να επιτρέπει τη σωματική, πνευματική, ψυχική, ηθική και κοινωνική ανάπτυξή του.

2. Στους γονείς ή στα άλλα πρόσωπα που έχουν αναλάβει το παιδί ανήκει κατά κύριο λόγο η ευθύνη της εξασφάλισης μέσα στα όρια των δυνατοτήτων τους και των οικονομικών μέσων τους, των απαραίτητων για την ανάπτυξη του παιδιού συνθηκών ζωής.

3. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη υιοθετούν τα κατάλληλα μέτρα, σύμφωνα με τις εθνικές τους συνθήκες και στο μέτρο των δυνατοτήτων τους, για να βοηθήσουν τους γονείς και τα άλλα πρόσωπα που είναι υπεύθυνα για το παιδί, να εφαρμόσουν το δικαίωμα αυτό και προσφέρουν, σε περίπτωση ανάγκης, υλική βοήθεια και προγράμματα υποστήριξης, κυρίως σε σχέση με τη διατροφή, το ρουχισμό και την κατοικία.

4. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη παίρνουν όλα τα κατάλληλα μέτρα για να εξασφαλίσουν την είσπραξη της διατροφής του παιδιού από τους γονείς του ή από τα άλλα πρόσωπα που έχουν την οικονομική ευθύνη γι' αυτό, είτε εντός της επικράτειας είτε στο εξωτερικό. Ειδικά στην περίπτωση που το πρόσωπο το οποίο έχει την οικονομική ευθύνη για το παιδί ζει σε ένα Κράτος διαφορετικό από εκείνο του παιδιού, τα Συμβαλλόμενα Κράτη ευνοούν την προσχώρηση σε διεθνείς συμφωνίες ή τη σύναψη τέτοιων συμφωνιών, καθώς και την υιοθέτηση κάθε άλλης κατάλληλης ρύθμισης.

Άρθρο 28

1. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη αναγνωρίζουν το δικαίωμα του παιδιού στην εκπαίδευση και, ιδιαίτερα, για να επιτευχθεί η άσκηση του δικαιώματος αυτού προοδευτικά και στη βάση της ισότητας των ευκαιριών:

α) Καθιστούν τη στοιχειώδη εκπαίδευση υποχρεωτική και δωρεάν για όλους.

β) Ενθαρρύνουν την ανάπτυξη διάφορων μορφών δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, τόσο γενικής όσο και επαγγελματικής, τις καθιστούν ανοιχτές και προσπές σε κάθε παιδί, και παίρνουν κατάλληλα μέτρα, όπως η θέσπιση της δωρεάν εκπαίδευσης και της προσφοράς χρηματικής βοήθειας σε περίπτωση ανάγκης.

γ) Εξασφαλίζουν σε όλους την πρόσβαση στην ανώτατη παιδεία με όλα τα κατάλληλα μέσα, σε συνάρτηση με τις ικανότητες του καθενός.

δ) Καθιστούν ανοιχτές και προσπές σε κάθε παιδί τη σχολική και την επαγγελματική ενημέρωση και τον προσανατολισμό.

ε) Παίρνουν μέτρα για να ενθαρρύνουν την τακτική σχολική φείτηση και τη μείωση του ποσοστού εγκατάλειψης των σχολικών σπουδών.

2. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη παίρνουν όλα τα κατάλληλα μέτρα για την εφαρμογή της σχολικής πειθαρχίας με τρόπο που να ταιριάζει στην αξιοπρέπεια του παιδιού ως ανθρωπίνου όντος, και σύμφωνα με την παρούσα Σύμβαση.

3. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη προάγουν και ενθαρρύνουν τη διεθνή συνεργασία στον τομέα της παιδείας, με σκοπό να συμβάλλουν κυρίως στην εξάλειψη της άγνοιας και του αναλφαιβητισμού στον κόσμο και να διευκολύνουν την πρόσβαση στις επιστημονικές και τεχνικές γνώσεις και στις σύγχρονες εκπαιδευ-

τικές μεθόδους. Για το σκοπό αυτόν, λαμβάνονται ιδιαίτερα μέτρα για να ανώγει των υπό ανάπτυξη χωρών

Άρθρο 29

1. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη συμφωνούν ότι η εκπαίδευση του παιδιού πρέπει να αποσκοπεί:

α) Στην ανάπτυξη της προσωπικότητας του παιδιού και στην πληρέστερη δυνατή ανάπτυξη των χρησιμότητων του και των πνευματικών και πνευματικών ικανοτήτων του.

β) Στην ανάπτυξη του σεβασμού για τη δικαιοσύνη και την ειρήνη και τις θεμελιώδεις ελευθερίες και για τις σχέσεις που καθιερώνονται στο Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών.

γ) Στην ανάπτυξη του σεβασμού για τους γονείς του παιδιού, την ταυτότητά του, τη γλώσσα του και τις πολιτιστικές του αξίες, καθώς και του σεβασμού του για τις εθνικές αξίες της χώρας στην οποία ζει, της χώρας από την οποία μπορεί να καταγεται και για τους πολιτισμούς που διαφέρουν από το δικό του.

δ) Στην προετοιμασία του παιδιού για μία υπεύθυνη ζωή σε μία ελεύθερη κοινωνία μέσα σε πνεύμα κατανόησης, ειρήνης, ανοχής, ισότητας των φύλων και φιλίας ανάμεσα σε όλους τους λαούς και τις εθνικιστικές, εθνικές και θρησκευτικές ομάδες και στα πρόσωπα αυτόχθονης καταγωγής.

ε) Στην ανάπτυξη του σεβασμού για το φυσικό περιβάλλον.

2. Καμία διάταξη του παρόντος άρθρου ή του άρθρου 28 δεν μπορεί να ερμηνευτεί με τρόπο που να θίγει την ελευθερία των φυσικών ή νομικών προσώπων για τη δημιουργία και τη διεύθυνση εκπαιδευτικών ιδρυμάτων, υπό τον όρο ότι θα τηρούνται οι εκπαιδευτικές στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου αρχές και ότι η παρεχόμενη στα ιδρύματα αυτά εκπαίδευση θα είναι σύμφωνη με τις ελάχιστες προδιαγραφές που θα έχει ορίσει το Κράτος.

Άρθρο 30

Στα Κράτη όπου υπάρχουν εθνικές, θρησκευτικές γλωσσικές μειονότητες ή πρόσωπα αυτόχθονης καταγωγής, ένα παιδί αιτιόχθονας ή που ανήκει σε μία από αυτές τις μειονότητες δεν μπορεί να στερηθεί το δικαίωμα να έχει τη δική του πολιτιστική ζωή, να πρεσβεύει και να ασκεί τη δική του θρησκεία ή να χρησιμοποιεί τη δική του γλώσσα από κοινού με τα άλλα μέλη της ομάδας του.

Άρθρο 31

1. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη αναγνωρίζουν στο παιδί το δικαίωμα στην ανάπαυση και στις δραστηριότητες του ελεύθερου χρόνου, στην ενασχόληση με ψυχαγωγικά παιχνίδια και δραστηριότητες που είναι κατάλληλες για την ηλικία του και στην ελεύθερη συμμετοχή στην πολιτιστική και καλλιτεχνική ζωή.

2. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη σέβονται και προάγουν το δικαίωμα του παιδιού να συμμετέχει πλήρως στην πολιτιστική και καλλιτεχνική ζωή και ενθαρρύνουν την προσφορά κατάλληλων και ίσων ευκαιριών για πολιτιστικές, καλλιτεχνικές και ψυχαγωγικές δραστηριότητες και για δραστηριότητες ελεύθερου χρόνου.

Άρθρο 32

1. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη αναγνωρίζουν το δικαίωμα του παιδιού να προστατεύεται από την οικονομική εκμετάλλευση και από την εκτέλεση οποιασδήποτε εργασίας που ενέχει κινδύνους ή που μπορεί να εκθέσει σε κίνδυνο την εκπαίδευσή του ή να βλάψει την υγεία του ή τη σωματική, πνευματική, ψυχική, ηθική ή κοινωνική ανάπτυξή του.

2. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη παίρνουν νομοθετικά, διοικητικά, κοινωνικά και εκπαιδευτικά μέτρα για να εξασφαλίσουν την εφαρμογή του παρόντος άρθρου. Για το σκοπό αυτόν, και λαμβάνοντας υπόψη τις σχετικές διατάξεις των άλλων διεθνών οργανισμών, τα Συμβαλλόμενα Κράτη ειδικότερα:

α) Ορίζουν ένα κατώτατο όριο ή κατώτατα όρια ηλικίας για την είσοδο στην επαγγελματική απασχόληση.

β) Προβλέπουν μία κατάλληλη ρύθμιση των ωραρίων και των συνθηκών εργασίας.

γ) Προβλέπουν κατάλληλες ποινές και άλλες κυρώσεις για να εξασφαλίσουν την αποελεγεμιακή εφαρμογή του παρόντος άρθρου.

Άρθρο 33

Τα Συμβαλλόμενα Κράτη παίρνουν όλα τα κατάλληλα μέτρα, συμπεριλαμβανομένων νομοθετικών, διοικητικών, κοινωνικών και εκπαιδευτικών μέτρων, για να προστατεύσουν τα παιδιά από την παράνομη χρήση ναρκωτικών και ψυχοτρόπων ουσιών, όπως αυτές προσδιορίζονται στις σχετικές διεθνείς συμβάσεις, και για να εμποδίσουν τη χρησιμοποίηση των παιδιών στην παραγωγή και την παράνομη διακίνηση αυτών των ουσιών.

Άρθρο 34

Τα Συμβαλλόμενα Κράτη αναλαμβάνουν την υποχρέωση να προστατεύσουν το παιδί από κάθε μορφή σεξουαλικής εκμετάλλευσης και σεξουαλικής βίας. Για το σκοπό αυτόν, τα Κράτη, ειδικότερα, παίρνουν όλα τα κατάλληλα μέτρα σε εθνικό, διμερές και πολυμερές επίπεδο για να εμποδίσουν:

- α) Την παρακίνηση ή τον εξαναγκασμό των παιδιών σε παράνομη σεξουαλική δραστηριότητα.
- β) Την εκμετάλλευση των παιδιών για πορνεία ή για άλλες παράνομες σεξουαλικές δραστηριότητες.
- γ) Την εκμετάλλευση των παιδιών για την παραγωγή θεαμάτων ή υλικού πορνογραφικού χαρακτήρα.

Άρθρο 35

Τα Συμβαλλόμενα Κράτη παίρνουν όλα τα κατάλληλα μέτρα σε εθνικό, διμερές και πολυμερές επίπεδο για να εμποδίσουν την απαγωγή, την πώληση ή το δούλεμπόριο παιδιών, για οποιονδήποτε σκοπό και με οποιοδήποτε μορφή.

Άρθρο 36

Τα Συμβαλλόμενα Κράτη προστατεύουν το παιδί από κάθε άλλη μορφή εκμετάλλευσης επιβλαβή για οποιαδήποτε πλευρά της ευημερίας του.

Άρθρο 37

Τα Συμβαλλόμενα Κράτη επογρυνούν ώστε:

- α) Κανένα παιδί να μην υποβάλλεται σε βασανιστήρια ή σε άλλες σκληρές, απάνθρωπες ή εξευτελιστικές τιμωρίες ή μεταχείριση. Θανατική ποινή ή ισόβια κάθειρξη χωρίς δυνατότητα απελευθέρωσης δεν πρέπει να απαγγέλλονται για παραβάσεις, τις οποίες έχουν διαπράξει πρόσωπα κάτω των δεκαοκτώ ετών.
- β) Κανένα παιδί να μη στερείται την ελευθερία του κατά τρόπο παράνομο ή αυθαίρετο. Η σύλληψη, κράτηση ή φυλάκιση ενός παιδιού πρέπει να είναι σύμφωνη με το νόμο, να μην αποτελεί παρά ένα έσχατο μέτρο και να είναι της μικρότερης δυνατής χρονικής διάρκειας.
- γ) Κάθε παιδί που στερείται την ελευθερία να αντιμετωπίζεται με ανθρωπισμό και με τον οφειλόμενο στην αξιοπρέπεια του ανθρώπου σεβασμό, και κατά τρόπο που να ανταποκρίνεται στις ανάγκες της ηλικίας του. Ειδικότερα, κάθε παιδί που στερείται την ελευθερία θα χωρίζεται από τους ενήλικες, εκτός εάν θεωρηθεί ότι είναι προτιμότερο να μη γίνει αυτό για το συμφέρον του παιδιού, και έχει το δικαίωμα να διατηρήσει την επαφή με την οικογένειά του δι' αλληλογραφίας και με επισκέψεις, εκτός εξαιρετικών περιστάσεων.
- δ) Τα παιδιά που στερούνται την ελευθερία τους να έχουν το δικαίωμα για ταχεία πρόσβαση σε νομική ή σε άλλη κατάλληλη συμπαράσταση, καθώς και το δικαίωμα να αμειβηθούν τη νομιμότητα της στέρησης της ελευθερίας τους ενώπιον ενός δικαστηρίου ή μιας άλλης αρμόδιας, ανεξάρτητης και αμερόληπτης αρχής, και για τη λήψη μιας ταχείας απόφασης πάνω σ' αυτό το ζήτημα.

Άρθρο 38

1. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη αναλαμβάνουν την υποχρέωση να σέβονται και να διασφαλίζουν το σεβασμό στους κανόνες του διεθνούς ανθρωπιστικού δικαίου που εφαρμόζονται σε αυτά σε περίπτωση ένοπλης σύρραξης, και των οποίων η προστασία επεκτείνεται στα παιδιά.

2. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη παίρνουν όλα τα δυνατά μέτρα για να διασφαλίσουν ότι τα πρόσωπα κάτω των δεκαπέντε ετών, δεν θα συμμετέχουν άμεσα στις εχθροπραξίες.

3. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη απέχουν από την επιστράτευση στις ένοπλες δυνάμεις τους κάθε πρόσωπου κάτω των δεκαπέντε ετών. Κατά την επιστράτευση ανάμεσα σε πρόσωπα άνω των δεκαπέντε ετών αλλά κάτω των δεκαοκτώ ετών, τα Συμβαλλόμενα Κράτη προσπαθούν να δίνουν προτεραιότητα στα πρόσωπα μεγαλύτερης ηλικίας.

4. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη, σύμφωνα με την υποχρέωση που έχουν, δυνάμει του διεθνούς ανθρωπιστικού δικαίου, να προστατεύουν τον άμαχο πληθυσμό σε περίπτωση ένοπλης σύρραξης, παίρνουν όλα τα δυνατά μέτρα για την προστασία και τη φροντίδα των παιδιών, που θίγονται από την ένοπλη σύρραξη.

Άρθρο 39

Τα Συμβαλλόμενα Κράτη παίρνουν όλα τα κατάλληλα μέτρα για να διευκολύνουν τη σωματική και ψυχολογική ανάρρωση και την κοινωνική επανένταξη κάθε παιδιού θύματος οποιουδήποτε μορφής παραμέλησης, εκμετάλλευσης ή κακοποίησης, βασανισμού ή κάθε άλλης μορφής σκληρής, απάνθρωπης ή εξευτελιστικής μεταχείρισης ή τιμωρίας ή ένοπλης σύρραξης. Η ανάρρωση αυτή και η επανένταξη γίνονται μέσα σε περιβαλλον, που ευνοεί την υγεία, τον αυτοσεβασμό και την αξιοπρέπεια του παιδιού.

Άρθρο 40

1. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη αναγνωρίζουν σε κάθε παιδί ύποπτο, κατηγορούμενο ή καταδικασμένο για παράβαση του ποινικού νόμου το δικαίωμα σε μεταχείριση που να συνάδει με το σίσθημα της αξιοπρέπειάς του και της προσωπικής αξίας, που να ενισχύει το σεβασμό του για τα ανθρώπινα δικαιώματα και τις θεμελιώδεις ελευθερίες των άλλων και που να λαμβάνει υπόψη την ηλικία του, καθώς και την ανάγκη για επανένταξη στην κοινωνία και την ανάληψη από το παιδί ενός εποικοδομητικού ρόλου στην κοινωνία.

2. Για το σκοπό αυτόν, και λαμβάνοντας υπόψη τις σχετικές διατάξεις των διεθνών οργάνων, τα Συμβαλλόμενα Κράτη επογρυνούν ιδιαίτερα ώστε:

α) Κανένα παιδί να μην καθίσταται ύποπτο, να μην κατηγορείται και να μην καταδικάζεται για παράβαση του ποινικού νόμου λόγω πράξεων ή παραλείψεων, που δεν απογορεύονται από το εθνικό ή διεθνές δίκαιο κατά το χρόνο που διαπράχθηκαν.

β) Κάθε παιδί ύποπτο ή κατηγορούμενο για παράβαση του ποινικού νόμου να έχει τουλάχιστον το δικαίωμα στις ακόλουθες εγγυήσεις:

- i) Να θεωρείται αθώο μέχρι να αποδειχθεί νόμιμα η ενόχλησή του.
- ii) Να ενημερώνεται χωρίς καθυστέρηση και απειρώσεις για τις εναντίον του κατηγορίες ή, κατά περίπτωση, μέσω των γονέων του ή των νόμιμων εκπροσώπων του και να έχει νομική ή οποιαδήποτε άλλη κατάλληλη συμπαράσταση για την προετοιμασία και την παρουσίαση της υπεράσπισής του.
- iii) Να κρίνεται η υπόθεσή του χωρίς καθυστέρηση από μια αμερόληπτη και ανεξάρτητη και αμερόληπτη αρχή ή δικαστικό σώμα, σύμφωνα με μία δίκαιη κατά το νόμο διαδικασία με την παρουσία ενός νομικού ή άλλου συμβούλου και την παρουσία των γονέων του ή των νόμιμων εκπροσώπων του, εκτός αν αυτό θεωρηθεί αντίθετο προς το συμφέρον του παιδιού, λόγω κυρίως της ηλικίας ή της κατάστασής του.
- iv) Να μην υποχρώνεται να καταθέσει ως μάρτυρας ή να ομολογήσει την ενόχλησή του, να υποβάλλει ερωτήσεις το ίδιο ή μέσω άλλου στους μάρτυρες κατηγορίας και να επιτευχίσει την παράσταση και την εξέταση μαρτύρων υπεράσπισης κάτω από συνθήκες ισότητας.
- v) Εάν κριθεί ότι παρέβη τον ποινικό νόμο, να μπορεί να προσφύγει κατά αυτής της απόφασης και κατά οποιοδήποτε μέτρο που λήφθηκε ως συνέπεια αυτής ενώπιον μιας ανώτερης, ανεξάρτητης και αμερόληπτης αρχής ή δικαστικού σώματος, σύμφωνα με το νόμο.
- vi) Να έχει τη δωρεάν βοήθεια ενός διερμηνέα σε περίπτωση που δεν καταλαβαίνει ή δεν μιλάει τη γλώσσα που χρησιμοποιείται.
- vii) Να αντιμετωπίζεται η ιδιαιτεριότητά του ζωής με ειδικό σεβασμό.

σε όλα τα στάδια της διαδικασίας.

3. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη προσπαθούν να προαγάγουν τη θέσπιση νόμων, διαδικασιών, αρχών και θεσμών ειραρμολογούμενων ειδικώς στα παιδιά που είναι ύποπτα, κατηγορούμενα ή καταδικασμένα για παράβαση του παινικού νόμου και ιδιαίτερα:

α) Τη θέσπιση ενός ελάχιστου ορίου ηλικίας κάτω απ' το οποίο τα παιδιά θα θεωρούνται ότι δεν έχουν την ικανότητα παράβασης του παινικού νόμου.

β) Την εισαγωγή μέτρων, εφόσον αυτό είναι δυνατόν και ευκαίριο, για την αντιμετώπιση τέτοιων παιδιών, χωρίς ανάγκη προσφυγής στη δικαιοσύνη, με την προϋπόθεση βέβαια ότι τηρείται ο απόλυτος σεβασμός στα ανθρωπίνια δικαιώματα και στις νόμιμες εγγυήσεις.

4. Μια σειρά διατάξεων σχετικών κυρίως με την επιμέλεια, την καθοδήγηση και την επιτήρηση, τους συμβούλους, τη δοκιμασία, την τοποθέτηση σε οικογένεια, τα προγράμματα γενικής και επαγγελματικής εκπαίδευσης και τις άλλες εναλλακτικές δυνατότητες πλην της επιμέλειας, θα εξασφαλίζει στα παιδιά μια μεταχείριση που να εγγυάται την ευημερία τους και που να είναι ανάλογη και με την κατάστασή τους και με την παράβαση.

Άρθρο 41

Καμιά από τις διατάξεις της παρούσας Σύμβασης δεν θίγει διατάξεις ευνοϊκότερες για την πραγματοποίηση των δικαιωμάτων του παιδιού και οι οποίες είναι δυνατόν να περιέχονται:

- α) Στη νομοθεσία ενός Συμβαλλόμενου Κράτους ή
- β) Στο ισχύον για το Κράτος αυτό διεθνές δίκαιο.

ΔΕΥΤΕΡΟ ΜΕΡΟΣ

Άρθρο 42

Τα Συμβαλλόμενα Κράτη αναλαμβάνουν να κάνουν ευρείας γνωστός τόσο στους ενήλικες όσο και στα παιδιά, τις αρχές και τις διατάξεις της παρούσας Σύμβασης με δραστήρια και κατάλληλα μέσα.

Άρθρο 43

1. Με σκοπό την έρευνα της προόδου που έχει συντελεστεί από τα Συμβαλλόμενα Κράτη σε σχέση με την τήρηση των υποχρεώσεων, οι οποίες συμφωνήθηκαν δυνάμει της παρούσας Σύμβασης, συγκροτείται Επιτροπή για τα δικαιώματα του παιδιού, η οποία επιτελεί τα καθήκοντα που ορίζονται παρακάτω.

2. Η Επιτροπή αποτελείται από δέκα εμπειρογνώμονες υψηλού ήθους και αναγνωρισμένης ικανότητας στον τομέα που καλύπτει η παρούσα Σύμβαση. Τα μέλη της εκλέγονται από τα Συμβαλλόμενα Κράτη ανάμεσα στους υπηκόους τους και συμμετέχουν υπό την ατομική τους ιδιότητα, αφού ληφθούν υπόψη η ανάγκη εξασφάλισης δίκαιης γεωγραφικής κατανομής και τα κύρια νομικά συστήματα.

3. Η εκλογή των μελών της Επιτροπής γίνεται με μυστική ψηφοφορία από έναν κατάλογο προσώπων που υποβάλλουν τα Συμβαλλόμενα Κράτη. Κάθε Συμβαλλόμενο Κράτος έχει τη δυνατότητα να υποδεικνύει έναν υποψήφιο από τους υπηκόους του.

4. Η διεξαγωγή των πρώτων εκλογών θα γίνει το αργότερο έξι μήνες μετά την ημερομηνία έναρξης ισχύος της παρούσας Σύμβασης. Στη συνέχεια οι εκλογές θα γίνονται κάθε δύο χρόνια. Τέσσερις τουλάχιστον μήνες πριν από την ημερομηνία κάθε εκλογής ο Γενικός Γραμματέας του Οργανισμού των Ηνωμένων Εθνών καλεί γραπτώς τα Συμβαλλόμενα Κράτη να προτείνουν τους υποψηφίους τους εντός δύο μηνών. Στη συνέχεια, ο Γενικός Γραμματέας ετοιμάζει έναν κατάλογο με τα ονόματα όλων των υποψηφίων σε αλφαβητική σειρά, αναφέροντας τα Συμβαλλόμενα Κράτη που έχουν υποδείξει αυτούς και τον υποβάλλει στα Συμβαλλόμενα στην παρούσα Σύμβαση Κράτη.

5. Οι εκλογές γίνονται κατά τις συνόδους των Συμβαλλόμενων Κρατών, οι οποίες συγκολλούνται από το Γενικό Γραμματέα στην Έδρα του Οργανισμού των Ηνωμένων Εθνών. Στις συνόδους αυτές, κατά τις οποίες η απαρτία σχηματίζεται από τα δύο τρίτα των Συμβαλλόμενων Κρατών, εκλέγονται μέλη της Επιτροπής εκείνοι που έλαβαν το μεγαλύτερο αριθμό ψήφων και τήν απόλυ-

τη πλειοψηφία από τους παρόντες και ψηφισάντες εκπαιδευτικούς των Συμβαλλόμενων Κρατών.

6. Τα μέλη της Επιτροπής εκλέγονται για χρονική περίοδο τεσσάρων ετών. Είναι επανεκλέξιμα εάν προταθεί εκ νέου η υποψηφιότητά τους. Η θητεία πέντε μελών από τα εκλεγμένα κατά την πρώτη εκλογή λήγει μετά τη συμπλήρωση δύο ετών. Τα ονόματα των πέντε αυτών μελών επιλέγονται με κλήρο από τον πρόεδρο της συνόδου, αιθέσως μετά από την πρώτη εκλογή.

7. Σε περίπτωση θανάτου ή παραίτησης ενός μέλους της Επιτροπής, ή εάν, για έναν οποιονδήποτε άλλο λόγο, ένα μέλος δηλώσει ότι δεν μπορεί πλέον να ασκεί τα καθήκοντά του στο πλαίσιο της Επιτροπής, το Συμβαλλόμενο Κράτος, που είχε υποδείξει αυτό το μέλος, διορίζει έναν άλλο εμπειρογνώμονα από τους υπηκόους του, για να υπηρετήσει για το υπόλοιπο της θητείας, με την επιφύλαξη της έγκρισης της Επιτροπής.

8. Η Επιτροπή θεσπίζει η ίδια τον εσωτερικό κανονισμό της.

9. Η Επιτροπή εκλέγει τους αξιωματικούς της για μια περίοδο δύο ετών.

10. Οι σύνοδοι της Επιτροπής συγκολλούνται κανονικά στην έδρα του Οργανισμού των Ηνωμένων Εθνών ή σε οποιονδήποτε άλλο κατάλληλο τόπο, που καθορίζεται από την Επιτροπή.

Η Επιτροπή συνέρχεται κανονικά κάθε χρόνο.

Η διάρκεια των συνεόδων της καθορίζεται και τροποποιείται, εάν είναι αναγκαίο, από μία συνέλευση των Κρατών μελών στην προύσα Σύμβαση, με την επιφύλαξη της έγκρισης από τη Γενική Συνέλευση.

11. Ο Γενικός Γραμματέας του Οργανισμού των Ηνωμένων Εθνών θέτει στη διάθεση της Επιτροπής το απαραίτητο προσωπικό και τις εγκαταστάσεις για την αποτελεσματική εκτέλεση των καθηκόντων που της έχουν ανατεθεί, δυνάμει της παρούσας Σύμβασης.

12. Τα μέλη της Επιτροπής που συγκροτήθηκε δυνάμει της παρούσας Σύμβασης εισπράττουν, με την έγκριση της Γενικής Συνέλευσης, αιολαβές από τους πόρους του Οργανισμού των Ηνωμένων Εθνών, σύμφωνα με τους όρους και με τις προϋποθέσεις που ορίζει η Γενική Συνέλευση.

Άρθρο 44

1. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη αναλαμβάνουν την υποχρέωση να υποβάλλουν στην Επιτροπή, μέσω του Γενικού Γραμματέα του Οργανισμού των Ηνωμένων Εθνών, εκθέσεις σχετικά με τα μέτρα που έχουν υιοθετήσει για την ενεργοποίηση των δικαιωμάτων που αναγνωρίζονται στην παρούσα Σύμβαση, καθώς και σχετικά με την πρόοδο που σημειώθηκε ως προς την απόλυση αιτών των δικαιωμάτων:

α) Εντός των δύο πρώτων ετών από την έναρξη ισχύος της παρούσας Σύμβασης για κάθε Συμβαλλόμενο Κράτος

β) Κατόπιν, κάθε πέντε χρόνια.

2. Οι εκθέσεις που συντάσσονται σε εφαρμογή του παραπάνω άρθρου, πρέπει να επισημειώνουν τους παράγοντες και τις δυσκολίες, εάν υπάρχουν, που εμποδίζουν τα Συμβαλλόμενα Κράτη να τηρήσουν πλήρως τις υποχρεώσεις που προβλέπονται στην παρούσα Σύμβαση. Πρέπει επίσης να περιέχουν ειδικές πληροφορίες, για να δώσουν στην Επιτροπή μια ακριβή εικόνα της εφαρμογής της Σύμβασης στην εν λόγω χώρα.

3. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη τα οποία έχουν υποβάλει στην Επιτροπή μια αρχική πλήρη έκθεση, δεν χρειάζεται να επαναλάβουν στις επόμενες εκθέσεις που υποβάλλουν, σύμφωνα με το εδάφιο β' της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου, τις βασικές πληροφορίες που έχουν ήδη κοινοποιήσει.

4. Η Επιτροπή μπορεί να ζητά από τα Συμβαλλόμενα Κράτη συμπληρωματικές πληροφορίες σχετικές, με την εφαρμογή της Σύμβασης.

5. Η Επιτροπή υποβάλλει κάθε δύο χρόνια στη Γενική Συνέλευση, μέσω του Κοινωνικού και Οικονομικού Συμβουλίου, έκθεση για τις δραστηριότητές της.

6. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη καβιστούν ευρέως προσιτές τις εκθέσεις τους στο κοινό της χώρας τους.

Άρθρο 45

Για την προώθηση της αποτελεσματικής εφαρμογής της Σύμβασης και για την ενθάρρυνση της διεθνούς συνεργασίας στο πεδίο το οποίο καλύπτει η Σύμβαση:

α) Οι ειδικοί οργανισμοί, το Ταμείο των Ηνωμένων Εθνών για την παιδική ηλικία και άλλα όργανα των Ηνωμένων Εθνών έχουν το δικαίωμα να εκπροσωπούνται κατά την εξέταση της εφαρμογής των διατάξεων της παρούσας Σύμβασης, οι οποίες εμπίπτουν στην αρμοδιότητά τους. Η Επιτροπή μπορεί να καλέσει τις ειδικευμένες οργανώσεις, το Ταμείο των Ηνωμένων Εθνών για την παιδική ηλικία και άλλους αρμόδιους οργανισμούς, τους οποίους κρίνει κατάλληλους, να παράσχουν ειδικευμένες γνώμες για την εφαρμογή της Σύμβασης στους τομείς που ανήκουν στις αντίστοιχες αρμοδιότητές τους. Μπορεί να καλέι τις ειδικευμένες οργανώσεις, το Ταμείο των Ηνωμένων Εθνών για την παιδική ηλικία και άλλα όργανα των Ηνωμένων Εθνών να της υποβάλουν εκθέσεις για την εφαρμογή της Σύμβασης στους τομείς που ανήκουν στο πεδίο δραστηριότητάς τους.

β) Η Επιτροπή διαβιβάζει, εάν το κρίνει αναγκαίο, στις ειδικευμένες οργανώσεις, στο Ταμείο των Ηνωμένων Εθνών για την παιδική ηλικία και στους άλλους αρμόδιους οργανισμούς κάθε έκθεση των Συμβαλλόμενων Κρατών που περιέχει ένα αίτημα ή υποδεικνύει μια ανάγκη για τεχνική συμβούλη ή βοήθεια, μαζί με τις παρατηρήσεις και τις προτάσεις της Επιτροπής, εάν υπάρχουν, σχετικά με το παραπάνω αίτημα ή υπόδειξη.

γ) Η Επιτροπή μπορεί να συστήσει στη Γενική Συνέλευση να ζητήσει από το Γενικό Γραμματέα να αναλάβει για λογαριασμό της μελέτες πάνω σε ειδικά θέματα, σχετικά με τα δικαιώματα του παιδιού.

δ) Η Επιτροπή μπορεί να κάνει υποδείξεις και συστάσεις γενικής φύσεως βασισμένες στις πληροφορίες που έχει δεχτεί και εφαρμογήν των άρθρων 44 και 45 της παρούσας Σύμβασης. Οι υποδείξεις αυτές και οι συστάσεις γενικής φύσεως διαβιβάζονται σε κάθε ενδιαφερόμενο Συμβαλλόμενο Κράτος και αναφέρονται στη Γενική Συνέλευση, μαζί με τις παρατηρήσεις των Συμβαλλόμενων Κρατών μερών, όπου υπάρχουν.

ΤΡΙΤΟ ΜΕΡΟΣ

Άρθρο 46

Η παρούσα Σύμβαση είναι ανοιχτή για υπογραφή σε όλα τα Κράτη.

Άρθρο 47

Η παρούσα Σύμβαση υποβάλλεται σε επικύρωση. Τα έγγραφα της επικύρωσης θα κατατεθούν στο Γενικό Γραμματέα του Οργανισμού των Ηνωμένων Εθνών.

Άρθρο 48

Η παρούσα Σύμβαση είναι ανοιχτή για προσχώρηση οποιουδήποτε Κράτους. Τα έγγραφα της προσχώρησης θα κατατεθούν στο Γενικό Γραμματέα του Οργανισμού των Ηνωμένων Εθνών.

Άρθρο 49

1. Η παρούσα Σύμβαση θα αρχίσει να ισχύει την τριακοστή ημέρα μετά από την ημερομηνία κατάθεσης στο Γενικό Γραμματέα του Οργανισμού των Ηνωμένων Εθνών του εικοστού εγγράφου επικύρωσης ή προσχώρησης.

2. Για κάθε Κράτος που επικυρώνει την παρούσα Σύμβαση ή προσχωρεί σε αυτήν μετά την κατάθεση του εικοστού εγγράφου επικύρωσης ή προσχώρησης, η Σύμβαση θα αρχίσει να ισχύει την τριακοστή ημέρα μετά από την ημερομηνία κατάθεσης από το Κράτος αυτό του δικού του εγγράφου επικύρωσης ή προσχώρησης.

Άρθρο 50

1. Κάθε Συμβαλλόμενο Κράτος μπορεί να προτείνει τροπολογία και να καταθέσει το κείμενό της στο Γενικό Γραμματέα του Οργανισμού των Ηνωμένων Εθνών. Εν συνεχεία ο Γενικός Γραμματέας διαβιβάζει όλα τα σχέδια τροπολογιών στα Συμβαλλόμενα Κράτη ζητώντας τους να του γνωρίζουν εάν επιθυμούν να συγκαληθεί διάσκεψη των Συμβαλλόμενων Κρατών, με σκοπό να εξετασθούν και να τεθούν σε ψηφιστορία αυτά τα σχέδια. Εάν, εντός τριάντων μηνών από την ημερομηνία της διαβίβασής αιτίας, το ένα τρίτο τουλάχιστον των Συμβαλλόμενων Κρατών κηρυχτεί υπέρ της συγκαλησης μιας τέτοιας διάσκεψης, ο Γενικός Γραμματέας συγκαλεί τη διάσκεψη υπό την αιγίδα του Οργανισμού των Ηνωμένων Εθνών. Κάθε τροπολογία, που υποβληθεί από την πλειοψηφία των παρόντων και ψηφισάντων στη διάσκεψη Συμβαλλόμενων Κρατών, υποβάλλεται για έγκριση στη Γενική Συνέλευση.

2. Κάθε τροπολογία, που υιοθετήθηκε σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου, αρχίζει να ισχύει όταν εγκριθεί από τη Γενική Συνέλευση των Ηνωμένων Εθνών και γίνει δεκτή με πλειοψηφία των δύο τρίτων των Συμβαλλόμενων Κρατών.

3. Όταν μια τροπολογία αρχίσει να ισχύει έχει αναγκαστική ισχύ για τα Συμβαλλόμενα Κράτη που την αποδέχθηκαν ενώ τα υπόλοιπα Συμβαλλόμενα Κράτη παραμένουν δεσμευμένα από τις διατάξεις της παρούσας Σύμβασης και από όλες τις ψηφισμένες τροπολογίες που έχουν αποδεχτεί.

Άρθρο 51

1. Ο Γενικός Γραμματέας του Οργανισμού των Ηνωμένων Εθνών θα δεχτεί και θα διαβιβάζει σε όλα τα Κράτη το κείμενο των επικυρώσεων που έκαναν τα Κράτη κατά το χρόνο της επικύρωσης ή της προσχώρησης.

2. Δεν επιτρέπεται καμία επιφυλαγή, που είναι αναρριβαστή με το αντικείμενο και το σκοπό της παρούσας Σύμβασης.

Οι επικυρώσεις μπορούν να αιτιολογηθούν ανα πάσα στιγμή με γνωστοποίηση προς το Γενικό Γραμματέα του Οργανισμού των Ηνωμένων Εθνών, ο οποίος ενημερώνει γι' αυτό όλα τα Συμβαλλόμενα στη Σύμβαση Κράτη. Η γνωστοποίηση παρηγοεί τα αποτελέσματά της από την ημερομηνία κατά την οποία παρελήφθη από το Γενικό Γραμματέα.

Άρθρο 52

Κάθε Συμβαλλόμενο Κράτος μπορεί να καταγγείλει την παρούσα Σύμβαση με γραπτή γνωστοποίηση προς το Γενικό Γραμματέα του Οργανισμού των Ηνωμένων Εθνών. Η καταγγελία παρηγοεί τα αποτελέσματά της ένα χρόνο μετά από την ημερομηνία κατά την οποία η γνωστοποίηση παρελήφθη από το Γενικό Γραμματέα.

Άρθρο 53

Ο Γενικός Γραμματέας του Οργανισμού των Ηνωμένων Εθνών ορίζεται θεματοφύλακας της παρούσας Σύμβασης.

Άρθρο 54

Το πρωτότυπο της παρούσας Σύμβασης της οποίας τα κείμενα στην αγγλική, αραβική, κινεζική, ισπανική, γαλλική και ρωσική γλώσσα έχουν την ίδια ισχύ, θα κατατεθεί στο Γενικό Γραμματέα του Οργανισμού των Ηνωμένων Εθνών.

Για να πιστοποιηθούν τα παραπάνω οι υπογράφωντες, ειδικά εξουσιοδοτημένοι από τις αντίστοιχες Κυβερνήσεις, υπέγραψαν την παρούσα Σύμβαση.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ

Νομικά πρόσωπα

Άρθ. 61. — Νομικά πρόσωπα γενικά. Έωση προσώπων για την επιδίωξη ορισμένου σκοπού, καθώς επίσης σύνολο περιουσίας που έχει ταχθεί στην εξυπηρέτηση ορισμένου σκοπού, μπορούν να αποκτήσουν προσωπικότητα (νομικό πρόσωπο), αν τηρηθούν οι όροι που αναγράφει ο νόμος.

Άρθ. 62. — Έκταση ικανότητας. Η ικανότητα του νομικού προσώπου δεν εκτείνεται σε έννομες σχέσεις που προϋποθέτουν ιδιότητες φυσικού προσώπου.

Άρθ. 63. — Έγγραφο για τη σύσταση. Η συστατική πράξη, το καταστατικό ή ο οργανισμός του νομικού προσώπου συντάσσονται εγγράφως.

Άρθ. 64. — Έδρα. Το νομικό πρόσωπο, αν στη συστατική πράξη ή στο καταστατικό δεν ορίζεται διαφορετικά, έχει ως έδρα τον τόπο όπου λειτουργεί η διοίκηση του.

Άρθ. 65. — Διοίκηση. Το νομικό πρόσωπο διοικείται από ένα ή περισσότερα πρόσωπα. Όταν η διοίκηση είναι πολυμελής, αν δεν ορίζεται κάτι άλλο στη συστατική πράξη ή στο καταστατικό, οι αποφάσεις λαμβάνονται με απόλυτη πλειοψηφία των παρόντων.

Άρθ. 66. — Μέλος της διοίκησης δεν δικαιούται να ψηφίσει, αν η απόφαση αφορά την επιχείρηση δικαιοπραξίας ή την έγερση ή την κατάργηση όλης μετέξυ του νομικού προσώπου και του μέλους ή του συζύγου του ή εξ αίματος συγγενούς του ως και τον τρίτο βαθμό.

Άρθ. 67. — Έξουσία της διοίκησης. Όποιος έχει τη διοίκηση νομικού προσώπου φροντίζει τις υποθέσεις του και το αντιπροσωπεύει δικαστικά και εξώδικα. Υποκατάσταση αναγορεύεται εφόσον η συστατική πράξη ή το καταστατικό δεν ορίζει διαφορετικά.

Άρθ. 68. — Η έκταση της εξουσίας εκείνου που έχει τη διοίκηση προσδιορίζεται από τη συστατική πράξη ή το καταστατικό· ο προσδιορισμός αυτός ισχύει και για τους τρίτους. Με τη συστατική πράξη ή το καταστατικό ορισμένες υποθέσεις μπορούν να ανατεθούν σε ιδιαίτερο πρόσωπο. Η εξουσία του, σε περίπτωση αμφιβολίας, εκτείνεται και σε κάθε συναφή πράξη.

Κατά τα λοιπά εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις για την αντιπροσωπεία και την εντολή.

Άρθ. 69. — Ελμειψη προσώπων διοίκησης. Αν λείπουν τα πρόσωπα που απαιτούνται για τη διοίκηση του νομικού προσώπου, ή, αν τα συμπεριφέροντά τους συν-κρούονται προς εκείνα του νομικού προσώπου, ο πρόεδρος των πρωτοδικών διορίζει προσωρινή διοίκηση ύστερα από αίτηση όποιου έχει έννομο συμφέρον.

Άρθ. 70. — Δικαιοπραξίες του νομικού προσώπου. Δικαιοπραξίες που επιχείρησε μέσα στα όρια της εξουσίας του το όργανο που διοικεί το νομικό πρόσωπο υποχρεώνουν το νομικό πρόσωπο.

Άρθ. 71. — Ευθύνη νομικού προσώπου. Το νομικό πρόσωπο ευθύνεται για τις πράξεις ή τις παραλείψεις των οργάνων που το αντιπροσωπεύουν, εφόσον η πράξη ή η παράλειψη έγινε κατά την εκτέλεση των καθηκόντων που τους είχαν ανατεθεί και δημιουργεί υποχρέωση αποζημίωσης. Το υπάτιο πρόσωπο ευθύνεται επιπλέον εις ολόκληρον.

Άρθ. 72. — Εκκαθάριση. Μόλις το νομικό πρόσωπο διαλυθεί, βρίσκεται αυτοδίκαιως σε εκκαθάριση. Οσότου περτωθεί η εκκαθάριση και για τις ανάγκες της θεωρείται ότι υπάρχει.

Άρθ. 73. — Αν ο νόμος ή η συστατική πράξη ή το καταστατικό δεν ορίζουν διαφορετικά ή το αρμόδιο όργανο δεν αποφάσισε διαφορετικά, η εκκαθάριση γίνεται από εκείνους που έχουν τη διοίκηση του νομικού προσώπου. Αν δεν υπάρχουν, ο πρόεδρος των πρωτοδικών διορίζει έναν ή περισσότερους εκκαθαριστές.

Άρθ. 74. — Ο εκκαθαριστής ενεργεί ως διοικητής του νομικού προσώπου. Η εξουσία του περιορίζεται στις ανάγκες της εκκαθάρισης.

Άρθ. 75. — Ο εκκαθαριστής ευθύνεται να αποζημιώσει τους δανειστές του νομικού προσώπου για κάθε υπαίτια παράβαση των υποχρεώσεών του. Περισσότεροι εκκαθαριστές ευθύνονται εις ολόκληρον.

Άρθ. 76. — Η εκκαθάριση γίνεται σύμφωνα με τις διατάξεις για τη δικαστική εκκαθάριση κληρονομίας, που εφαρμόζονται αναλόγως.

Άρθ. 77. — Τύχη της περιουσίας μετά τη διάλυση. Η περιουσία νομικού προσώπου που διαλύθηκε, αν ο νόμος ή η συστατική πράξη ή το καταστατικό δεν ορίζει διαφορετικά, ή το αρμόδιο όργανο δεν αποφάσισε διαφορετικά, περιέρχεται στο δημόσιο. Το δημόσιο έχει την υποχρέωση να εκπληρώσει το σκοπό του νομικού προσώπου με την περιουσία αυτή.

Άρθ. 78. — Σωματείο. Έωση προσώπων που επιδιώκει σκοπό μη κερδοσκοπικό αποκτά προσωπικότητα όταν εγγραφεί σε ειδικό δημόσιο βιβλίο (σωματείο) που τηρείται στο πρωτοδικείο της έδρας του. Για να συσταθεί σωματείο χρειάζονται είκοσι τουλάχιστον πρόσωπα.

Άρθ. 79. — Αίτηση για την εγγραφή σωματείου. Για την εγγραφή του σωματείου στο βιβλίο οι ιδρυτές ή η διοίκηση του σωματείου υποβάλλουν αίτηση στο πρωτοδικείο. Στην αίτηση επισυνάπτονται η συστατική πράξη, τα ονόματα των μελών της διοίκησης και το καταστατικό με τις υπογραφές των μελών και με χρονολόγια.

Άρθ. 80. — Καταστατικό σωματείου. Το καταστατικό, για να είναι έγκυρο, πρέπει να καθορίζει: 1. το σκοπό, την επωνυμία και την έδρα του σωματείου 2. τους όρους της εισόδου, της αποχώρησης και της αποβολής των μελών, καθώς

και τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τους: 3. τους πόρους του σωματείου: 4. τον τρόπο της δικαστικής και της εξώδικης αντιπροσώπευσης του σωματείου: 5. τα όργανα της διοίκησης του σωματείου, καθώς και τους όρους με τους οποίους καταρτίζεται και λειτουργεί η διοίκηση και παύονται τα όργανά της: 6. τους όρους με τους οποίους συγκαλείται, συνεδριάζει και αποφασίζει η συνέλευση των μελών: 7. τους όρους για την τροποποίηση του καταστατικού: 8. τους όρους για τη διάλυση του σωματείου.

Αρθ. 81. — Απόφαση για την εγγραφή του σωματείου. Αν συντρέχουν οι νόμιμοι όροι, το πρωτοδικείο δέχεται την αίτηση και διατάζει: 1. να δημοσιευτεί στον τύπο περιήληψη του καταστατικού με τα ουσιώδη στοιχεία του: 2. να εγγραφεί το σωματείο στο βιβλίο των σωματείων. Η εγγραφή αυτή περιλαμβάνει το όνομα και την έδρα του σωματείου, τη χρονολογία του καταστατικού, τα μέλη της διοίκησης και τους όρους που την περιγράφουν.

Το καταστατικό βεβαιώνεται από τον πρόεδρο του δικαστηρίου και καταρτίζεται στο αρχείο του.

Αρθ. 82. — Η απόφαση του πρωτοδικείου υπόκειται μόνο σε έφεση. Την απόφαση που απορρίπτει την αίτηση έχει το δικαίωμα να εκκαλέσει μόνο αυτός που είχε υποβάλει την αίτηση: την απόφαση που δέχεται την αίτηση έχει το δικαίωμα να εκκαλέσει μόνο η εποπτείουσα αρχή.

Αρθ. 83. — Από πότε υπάγεται το σωματείο. Το σωματείο αποκτά προσωπικότητα από τη στιγμή που θα εγγραφεί στο βιβλίο. Η εγγραφή γίνεται μόλις η απόφαση που τη διατάζει γίνει τελεσίδικη.

Αρθ. 84. — Εγγραφή τροποποίησης του καταστατικού. Κάθε τροποποίηση του καταστατικού ισχύει μόνο αφού εγγραφεί στο βιβλίο σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 79, 81 και 82.

Αρθ. 85. — Σημείωση της διάλυσης του σωματείου. Η διάλυση του σωματείου, οπωδήποτε και αν επέλθει, καθώς και τα ονόματα των εκκαθαριστών, σημειώνονται στο βιβλίο των σωματείων, δίπλα στην εγγραφή του. Η σημείωση γίνεται ύστερα από αίτηση της διοίκησης του σωματείου ή της αρχής που προκάλεσε τη διάλυση του.

Αρθ. 86. — Είσοδος νέων μελών. Αν το καταστατικό δεν ορίζει διαφορετικά, η είσοδος νέων μελών επιτρέπεται πάντοτε.

Αρθ. 87. — Αποχώρηση μελών. Τα μέλη έχουν δικαίωμα να αποχωρήσουν από το σωματείο. Η αποχώρηση πρέπει να γνωστοποιείται τρεις τουλάχιστον μήνες πριν από τη λήξη του λογιστικού έτους και ισχύει για το τέλος του.

Αρθ. 88. — Αποβολή μελών. Αποβολή μέλους επιτρέπεται: 1. στις περιπτώσεις που προβλέπει το καταστατικό: 2. αν υπάρχει σπουδαίος λόγος και το αποφασίζει η γενική συνέλευση.

Το μέλος που έχει αποβληθεί έχει το δικαίωμα να προσφύγει στον πρόεδρο των πρωτοδικών μέσα σε δύο μήνες αφότου του γνωστοποιήθηκε η απόφαση, αν η

αποβολή έγινε αντίθετα προς τους όρους του καταστατικού ή αν δεν υπήρχαν σπουδαίοι λόγοι για την αποβολή του.

Αρθ. 89. — Ισοπλία μελών. Όλα τα μέλη του σωματείου έχουν ίσα δικαιώματα. Ιδιαίτερα δικαιώματα απονέμονται ή αφαιρούνται με τη συνείδηση όλων των μελών.

Αρθ. 90. — Δικαιώματα και υποχρεώσεις αυτών που έπαψαν να είναι μέλη. Όσοι έπαψαν να είναι μέλη του σωματείου δεν έχουν κανένα δικαίωμα στην περιουσία του.

Οφείλουν να καταβάλουν την εισφορά τους ανάλογα με το χρόνο που παρέμειναν μέλη.

Αρθ. 91. — Αμεταβίβαστο της ιδιότητας του μέλους. Η ιδιότητα του μέλους, αν το καταστατικό δεν ορίζει διαφορετικά, δεν επιδέχεται αντιπροσώπευση και δεν μεταβιβάζεται ούτε κληρονομείται.

Αρθ. 92. — Διοίκηση του σωματείου. Η διοίκηση του σωματείου, αν το καταστατικό δεν ορίζει διαφορετικά, αποτελείται από μέλη του σωματείου.

Αρθ. 93. — Συνέλευση του σωματείου. Η συνέλευση των μελών αποτελεί το ανώτατο όργανο του σωματείου και αποφασίζει για κάθε υπόθεσή του που δεν υπάγεται στην αρμοδιότητα άλλου οργάνου. Η συνέλευση, αν το καταστατικό δεν ορίζει διαφορετικά, ιδίως εκλέγει τα πρόσωπα της διοίκησης, αποφασίζει για την είσοδο ή την αποβολή μελών, εγκρίνει τον ισολογισμό, αποφασίζει για τη μεταβολή του σκοπού του σωματείου, για την τροποποίηση του καταστατικού και για τη διάλυση του σωματείου.

Αρθ. 94. — Έργο της συνέλευσης. Η συνέλευση έχει την εποπτεία και τον έλεγχο των οργάνων της διοίκησης και έχει το δικαίωμα οποτεδήποτε να τα παύει, χωρίς να θίγεται το δικαίωμά τους να απαιτήσουν την αμοιβή που έχει συμφωνηθεί. Το καταστατικό δεν μπορεί να περιορίσει το δικαίωμα της συνέλευσης να παύει τα όργανα της διοίκησης για σπουδαίους λόγους και ιδίως για βαριά παράβαση των καθηκόντων τους ή για ανικανότητα να ασκήσουν την τακτική διαχείριση.

Αρθ. 95. — Σύγκληση. Η διοίκηση συγκαλεί τη συνέλευση στις περιπτώσεις που ορίζει το καταστατικό ή κάθε φορά που επιβάλλεται από το συμφέρον του σωματείου.

Αρθ. 96. — Η συνέλευση συγκαλείται, αν το ζητήσει ο αριθμός μελών που προβλέπει το καταστατικό. Αν δεν υπάγεται τέτοια πρόβλεψη, τη σύγκληση μπορεί να ζητήσει το ένα πέμπτο των μελών με αίτηση όπου αναγράφονται τα θέματα που πρόκειται να συζητηθούν.

Αν η διοίκηση δεν εισακούσει την αίτηση, ο πρόεδρος πρωτοδικών μπορεί να εξουσιοδοτήσει τους αιτούντες να συγκαλέσουν τη συνέλευση και να ρυθμίσει τα σχετικά με την προεδρία της.

Άρθ. 97. — Πώς αποφασίζει η συνέλευση. Η συνέλευση αποφασίζει με απόλυτη πλειοψηφία των μελών που είναι παρόντα. Απόφαση για θέμα που δεν αναγράφεται στην πρόσκληση είναι άκυρη.

Αν όλα τα μέλη συνανέσουν εγγράφως σε ορισμένη πρόταση, μπορεί να ληφθεί απόφαση και χωρίς συνέλευση των μελών.

Άρθ. 98. — Το μέλος δεν έχει δικαίωμα να ψηφίσει, αν η απόφαση αφορά την επιχείρηση δικαιοπραξίας ή την έγερση ή την κατάργηση δίκης, μεταξὺ του σωματείου και του μέλους ή του συζύγου του ή εξ αίματος συγγενούς του ως και τον τρίτο βαθμό.

Άρθ. 99. — Για να αποφασιστεί η τροποποίηση του καταστατικού ή η διάλυση του σωματείου χρειάζεται η παρουσία των μισών τουλάχιστον μελών και πλειοψηφία των τριών τετάρτων των παρόντων.

Άρθ. 100. — Για να μεταβληθεί ο σκοπός του σωματείου πρέπει να συνανέσουν όλα τα μέλη. Οι απόντες συναινούν εγγράφως.

Άρθ. 101. — Ακυρότητα απόφασης. Απόφαση της συνέλευσης είναι άκυρη, αν αντισταθεί στο νόμο ή στο καταστατικό. Την ακυρότητα κηρύσσει το δικαστήριο ύστερα από αγωγή μέλους που δεν συνάνεσε ή οποιοδήποτε άλλου έχει έννομο συμφέρον. Η αγωγή αποκαλείται μετά την πάροδο εξι μηνών από την απόφαση της συνέλευσης. Η απόφαση που κηρύσσει την ακυρότητα ισχύει έναντι όλων.

Άρθ. 102. — Ο πρόεδρος πρωτοδικών μπορεί να αναστείλει την εκτέλεση μιας άκυρης απόφασης, αν το ζητήσει η διοίκηση του σωματείου ή μέλος του ή ο εισαγγελέας.

Άρθ. 103. — Διάλυση του σωματείου. Το σωματείο διαλύεται οποτεδήποτε με απόφαση της συνέλευσης των μελών.

Άρθ. 104. — Το σωματείο διαλύεται στις περιπτώσεις που προβλέπει το καταστατικό.

Το σωματείο διαλύεται μόλις τα μέλη του μείνουν λιγότερα από δέκα.

Άρθ. 105. — Με απόφαση του πρωτοδικείου μπορεί να διαλυθεί το σωματείο, αν το ζητήσει η διοίκησή του ή το ένα πέμπτο των μελών του ή η εποπτεύουσα αρχή: 1. αν, επειδή μειώθηκε ο αριθμός των μελών του ή από άλλα αίτια, είναι αδύνατο να αναδειχθεί διοίκηση ή γενικά να εξακολουθήσει να λειτουργεί το σωματείο σύμφωνα με το καταστατικό· 2. αν ο σκοπός του σωματείου εκπληρώθηκε ή αν από τη μακρόχρονη αδράνεια συνάγεται ότι ο σκοπός του έχει εγκαταλειφθεί· 3. αν το σωματείο επιδίδει σκοπό διαφορετικό από εκείνον που καθορίζεται το καταστατικό ή αν ο σκοπός ή η λειτουργία του σωματείου έχουν καταστεί παράνομοι ή ανήθικοι ή αντίκειται προς τη δημόσια τάξη.

Άρθ. 106. — Περιουσία σωματείου που διαλύθηκε. Η περιουσία σωματείου που διαλύθηκε δεν διανέμεται ποτέ στα μέλη του.

Άρθ. 107. — Ενώσεις που δεν αποτελούν σωματεία. Ένωση προσώπων για την επιδίωξη σκοπού, όταν δεν αποτελεί σωματείο, εφόσον δεν ορίζεται διαφορετικά, διέπεται από τις διατάξεις για την εταιρία. Μόλις η ένωση αυτή μετατραπεί σε σωματείο, η περιουσία της μεταβιβάζεται στο σωματείο σύμφωνα με τις κοινές διατάξεις.

Άρθ. 108. — Ιδρύματα. Αν με ιδρυτική πράξη μια περιουσία ορίστηκε για να εξυπηρετηθεί ορισμένος σκοπός, το ίδρυμα αποκτά προσωπικότητα με διάταγμα που εγκρίνει τη σύστασή του.

Άρθ. 109. — Ιδρυτική πράξη. Η ιδρυτική πράξη γίνεται είτε με δικαιοπραξία εν ζωή είτε με διάταξη τελευταίας βούλησης. Η δικαιοπραξία εν ζωή απαιτείται να γίνει με συμβολαιογραφικό έγγραφο.

Άρθ. 110. — Περιεχόμενο. Στην ιδρυτική πράξη πρέπει να καθορίζεται ο σκοπός του ιδρύματος, η περιουσία που αφιερώνεται και ο οργανισμός του.

Το διάταγμα που εγκρίνει το ίδρυμα μπορεί να ορίσει ή να συμπληρώσει ή να τροποποιήσει τον οργανισμό, με τον όρο ότι η θέληση του ιδρυτή θα παραμείνει σεβαστή. Η συμπλήρωση ή η τροποποίηση μπορεί να γίνει με τους ίδιους όρους και με μεταγενέστερο διάταγμα με την επιφύλαξη της διάταξης του άρθρου 119.

Άρθ. 111. — Ανάκληση ιδρυτικής πράξης. Υστερα από αίτηση του ιδρυτή το δικαστήριο μπορεί να επιτρέψει την ανάκληση της ιδρυτικής πράξης: 1. επειδή επακολούθησε απορία του ιδρυτή· 2. για σπουδαίους λόγους που δικαιολογούν την ανάκληση.

Μετά την έκδοση του διατάγματος δεν επιτρέπεται αίτηση για ανάκληση.

Άρθ. 112. — Έγκριση ιδρύματος. Η αρμόδια αρχή προκαλεί αυτεπαγγέλτως την έγκριση του ιδρύματος.

Άρθ. 113. — Υποχρεώσεις του ιδρυτή. Από τη σύσταση του ιδρύματος ο ιδρυτής έχει την υποχρέωση να μεταβιβάσει σ' αυτό την περιουσία που έταξε.

Δικαιώματα που μεταβιβάζονται με απλή εκχώρηση, εφόσον η βούληση του ιδρυτή δεν είναι αντίθετη, μεταβιβάζονται αυτοδικαίως μόλις συσταθεί το ίδρυμα.

Άρθ. 114. — Ιδρυση μετά το θάνατο του ιδρυτή. Ιδρυμα που συστατά με τὸ το θάνατο του ιδρυτή θεωρείται ότι υφίσταται κατά το χρόνο του θανάτου του ως προς την περιουσία που έχει ταχθεί υπέρ του ιδρύματος.

Άρθ. 115. — Δικαιώματα δανειστών και μεριδούχων. Οι δανειστές και οι νόμιμοι μεριδούχοι του ιδρυτή μπορούν να προσβάλουν τη σύσταση του ιδρύματος σύμφωνα με τις διατάξεις για τις δωρεές.

Άρθ. 116. — Δικαιώματα φελοδουμένων. Τα πρόσωπα που φελοούνται από το σκοπό του ιδρύματος έχουν αγωγή εναντίον του. Αν τα πρόσωπα αυτά δεν προσδιορίζονται κατά τρόπο επαρκή από την ιδρυτική πράξη, η διοίκηση του ιδρύματος τα προσδιορίζει κατά εύλογη κρίση.

Άρθ. 117. — **Τέλος ιδρύματος.** Το ίδρυμα παύει να υπάρχει στις περιπτώσεις που ορίζει η ιδρυτική πράξη ή ο οργανισμός του.

Άρθ. 118. — Το ίδρυμα διαλύεται με διάταγμα: 1. αν ο σκοπός του, εκληρωθήκε ή έγινε απραγματοποίητος· 2. αν έχει παρעκκλίνει από το σκοπό του, ή αν ο σκοπός ή η λειτουργία του έγινε παράνομος ή ανήθικος ή αντίθετος προς τη δημόσια τάξη.

Άρθ. 119. — **Μεταβολή του οργανισμού.** Ο οργανισμός του ιδρύματος μπορεί να μεταβληθεί, ακόμη και αντίθετα προς τη θέληση του ιδρυτή, αν το ζήτησει η διοίκηση του ιδρύματος και αν η μεταβολή επιβάλλεται για να συντηρηθεί η παρουσία του ή για να εκπληρωθεί ο σκοπός του.

Άρθ. 120. — **Μετατροπή σκοπού.** Αν ο σκοπός του ιδρύματος έγινε απραγματοποίητος, μπορεί να δοθεί σ' αυτό, με διάταγμα που προκαλεί η αρμόδια αρχή, άλλος παρατηήσιος σκοπός, σύμφωνα με την πιθανότερη θέληση του ιδρυτή.

Άρθ. 121. — Η μεταβολή του περιεχομένου ή των όρων της ιδρυτικής πράξης ως προς τις διατάξεις της που εξυπηρετούν σκοπό δημόσιο ή κοινωνική απογορεύεται. Όταν η θέληση του ιδρυτή καταστεί απόλυτα απραγματοποίητη, επιτρέπεται, εξαιρετικά, η παρουσία που είχε ταχθεί να διατεθεί με ειδικό νόμο για άλλο παρατηήσιο σκοπό.

Άρθ. 122. — **Επιτροπές εράνων.** Επιτροπές από πέντε τουλάχιστον μέλη, που έχουν σκοπό να συγκεντρώσουν χρήματα ή άλλα αντικείμενα με εράνους, γιορτές ή άλλα παρόμοια μέσα, για την εξυπηρέτηση ορισμένου σκοπού δημοσγιορτές ή κοινωνφελούς (επιτροπές εράνων), αποκτούν προσωπικότητα με διάταγμα.

Άρθ. 123. — **Συστατικό διάταγμα.** Το διάταγμα περιέχει τον οργανισμό και τα μέλη της επιτροπής και καθορίζει το έργο και την έδρα της, καθώς και το χρονικό διάστημα για να περατώσει το έργο της. Το διάστημα αυτό μπορεί να παραταθεί.

Άρθ. 124. — **Διάλυση της επιτροπής.** Η επιτροπή παύει να υπάρχει μόλις περάσει ο χρόνος που είχε ταχθεί ή περατώσει το έργο της.

Άρθ. 125. — Η επιτροπή μπορεί να διαλυθεί με διάταγμα: 1. αν αποφασίσει η ίδια να διαλυθεί· 2. αν έχει παρעκκλίνει από το έργο της· 3. αν η εκτέλεση του έργου της έγινε ανέφικτη ή συνάγεται οπωσδήποτε ότι εγκαταλείφθηκε· 4. αν ο σκοπός έγινε παράνομος ή ανήθικος ή αντιβδίνει στη δημόσια τάξη.

Άρθ. 126. — **Υποκατάσταση ιδρύματος.** Αν ο οργανισμός προβδάψει ότι η παρουσία που έχει συγκεντρωθεί από την επιτροπή θα χρησιμοποιηθεί για ορισμένο διαρκή σκοπό, για την περαιτέρω εκπλήρωση του πρέπει να συσταθεί ίδρυμα και εφαρμόζονται οι διατάξεις για το ίδρυμα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΕΜΠΤΟ

Δικαιοπραξίες

Άρθ. 127. — **Ενήλικος.** Οποιος έχει συμπληρώσει το δέκατο όγδοο έτος της ηλικίας του (ενήλικος) είναι ικανός για κάθε δικαιοπραξία.

Άρθ. 128. — **Ανίκανοι για δικαιοπραξία.** Ανίκανοι για δικαιοπραξία είναι: 1. όποιοι δεν έχουν συμπληρώσει το δέκατο έτος· 2. όποιοι βρίσκονται σε πλήρη στερητική δικαστική συμπαράσταση· 3. όποιοι βρίσκονται σε επικουρική δικαστική συμπαράσταση.

(Όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 16 του ν 2447/96.)

Άρθ. 129. — **Περιορισμένα ικανοί.** Περιορισμένη ικανότητα για δικαιοπραξία έχουν: 1. οι ανήλικοι που συμπλήρωσαν το δέκατο έτος· 2. όποιοι βρίσκονται σε μερική στερητική δικαστική συμπαράσταση· 3. όποιοι βρίσκονται σε επικουρική δικαστική συμπαράσταση.

(Όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 16 του ν 2447/96.)

Άρθ. 130. — **Δήλωση βούλησης από ανίκανο.** Η δήλωση βούλησης από ανίκανο για δικαιοπραξία είναι άκυρη.

Άρθ. 131. — Η δήλωση της βούλησης είναι άκυρη αν, κατά το χρόνο που έγινε, το πρόσωπο δεν είχε συνείδηση των πράξεών του ή βρισκόταν σε ψυχική ή διανοητική διαταραχή που περιόριζε αποφασιστικά τη λειτουργία της βούλησης του.

Οι κληρονόμοι μπορούν, μέσα σε μια πενταετία από την επαγωγή, να προσβάδουν για έναν από τους λόγους της προηγούμενης παραγράφου τις μη χαρακτηριστικές δικαιοπραξίες που έγιναν από τον κληρονόμιμο ή προς αυτόν τότε μόνο: 1. αν κατά την κατάρτιση της δικαιοπραξίας εκκρεμούσε διαδικασία για την υποβολή του κληρονόμιμου σε δικαστική συμπαράσταση λόγω ψυχικής ή διανοητικής διαταραχής, που δεν προέβδ να ολοκληρωθεί ή αν μετά την κατάρτιση ο κληρονόμιμος υποβδθήκε σε δικαστική συμπαράσταση για την παραπάνω αιτία· 2. αν η δικαιοπραξία καταρτίστηκε ενόσω αυτός βρισκόταν έγκλειστος σε ειδική για την κατάρταση του μονάδα ψυχικής υγείας· 3. αν η κατάρταση που επικαλούνται οι κληρονόμοι προκύπτει από την ίδια τη δικαιοπραξία που προσβάλλεται. (Όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 16 του ν 2447/96.)

Άρθ. 132. — Στην περίπτωση του προηγούμενου άρθρου, αν η δήλωση απεβδυνόταν σε άλλον, που αγνοούσε αυπαιτία την κατάρταση του προσώπου με το οποίο συναλλάχθηκε, μπορεί το πρόσωπο αυτό να υποχρεωθεί κατά τις περιστάσεις να ανορθώσει τη ζημία που επήλθε από την ακυρότητα, εφόσον δεν μπορεί να καλυφθεί από άλλου.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ

**ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ ΕΘΕΛΟΝΤΙΚΩΝ ΜΗ ΚΥΒΕΡΝΗΤΙΚΩΝ
ΟΡΓΑΝΩΣΕΩΝ ΕΛΛΑΔΟΣ**

(Αινιάνος 8 – 104 34 Αθήνα, τηλ./φαξ: 8218710)

Η Ομοσπονδία Εθελοντικών Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων ιδρύθηκε το 1996 ανταποκρινόμενη στην ανάγκη για συντονισμένη δράση Εθελοντικών-Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων. Αποτελεί το Δευτεροβάθμιο Συντονιστικό Όργανο και εκπροσωπεί 60 περίπου Σωματεία, που δραστηριοποιούνται στο χώρο του Εθελοντισμού στη χώρα μας και αφορούν τους τομείς : ανθρωπιστική βοήθεια και ανθρώπινα δικαιώματα, υποστήριξη παιδιών και προσφύγων, προστασία περιβάλλοντος και πολιτιστικής κληρονομιάς, εκσυγχρονισμό δημόσιας διοίκησης, αντιμετώπιση προβλημάτων AIDS και άλλων παθήσεων. Τα μέλη/εθελοντές των σωματείων αυτών υπολογίζονται σε 20.000.

**ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΕΘΕΛΟΝΤΙΚΩΝ ΜΗ ΚΥΒΕΡΝΗΤΙΚΩΝ
ΟΡΓΑΝΩΣΕΩΝ ΓΙΑ ΠΑΙΔΙΑ**

-
<p>- ΦΛΟΓΑ-ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΓΟΝΙΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ ΜΕ ΝΕΟΠΛΑΣΜΑΤΙΚΗ ΑΣΘΕΝΕΙΑ
Διεύθυνση : Κηφισιάς 38,
115 26 Αθήνα
Τηλ. : 7485000 - 7716363</p>	Η ΦΛΟΓΑ είναι η αγκαλιά, η ελπίδα, η θαλπωρή, η συμπαράσταση, η προσφορά φιλοξενίας στην οικογένεια του παιδιού που βρίσκεται αντιμετώπιση με τον καρκίνο. Η ΦΛΟΓΑ αγωνίζεται και διεκδικεί καλύτερη ιατρική, ψυχική και κοινωνική φροντίδα για τα παιδιά που πάσχουν από νεοπλασματική ασθένεια.
<p>- ΙΔΡΥΜΑ ΤΖΕΝΗ ΚΑΡΕΖΗ
Διεύθυνση : Κορινθίας 27,</p>	Σκοπός του ιδρύματος «ΤΖΕΝΗ ΚΑΡΕΖΗ είναι : η ανακούφιση του
-

115 26 Αθήνα
Τηλ. : 7717359 – 7486450

πόνου των ασθενών, που πάσχουν από χρόνιες καταθληπτικές νόσους όπως καρκίνο, AIDS και χρόνιες νευρολογικές παθήσεις και παραγωγική αγωγή. Στόχοι του ιδρύματος είναι : η στήριξη της ήδη υπάρχουσας Μονάδας του Ακτινολογικού εργαστηρίου του Πανεπιστημίου Αθηνών και η εξάπλωση του συγκεκριμένου αντικειμένου σ' όλη την Ελληνική Επικράτεια.

- **Η ΠΙΣΤΗ-ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΓΟΝΕΩΝ ΚΑΙ ΚΗΔΕΜΟΝΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ ΜΕ ΝΕΟΠΛΑΣΜΑΤΙΚΕΣ ΠΑΘΗΣΕΙΣ**

Διεύθυνση : Συνώπης 33,
115 27 Αθήνα
Τηλ. : 7486880

Ο Σύλλογος «Η ΠΙΣΤΗ» απαρτίζεται από γονείς παιδιών που πάσχουν από καρκίνο. Αγωνίζεται για να εξασφαλίσει αξιοπρεπείς συνθήκες νοσηλείας για τα παιδιά, παρέχει ψυχολογική στήριξη στους γονείς και βοηθάει τις άπορες οικογένειες εξασφαλίζοντας στέγη, τροφή και ένδυση.

- **ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ ΚΑΙ ΒΟΗΘΕΙΑΣ ΚΑΡΔΙΟΠΑΘΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ**

Διεύθυνση : Αιόλου 104, 8^{ος} όροφος
105 64 Αθήνα
Τηλ. : 3218488, 3253876

Ηθική, Κοινωνική και Οικονομική υποστήριξη των παιδιών που πάσχουν από συγγενείς ή επίκτητες καρδιοπάθειες.

- **ΑΣΥΛΟ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ**

Διεύθυνση : Εγνατίας 129,
546 38 Θεσσαλονίκη
Τηλ. : 031-219007, 214246

Το φιλανθρωπικό σωματείο «Άσυλο του Παιδιού», Θεσσαλονίκη, έτος ίδρύσεως 1919, έχει δύο κύριες δραστηριότητες : την Παιδική

Εστία και το Πνευματικό Κέντρο, για την ανάπτυξη του παιδιού.

Στο πλαίσιο της Παιδικής Εστίας λειτουργούν Βρεφοκομείο, ολοήμερο Νηπιαγωγείο και ολοήμερο Δημοτικό Σχολείο. Στο Πνευματικό Κέντρο εντάσσεται η λειτουργία της Εκπαιδευτικής Μονάδας, του Πολιτιστικού Κέντρου και της Μονάδας Δημοσιεύσεων.

- **ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΨΥΧΟΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΥΓΕΙΑΣ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΕΦΗΒΟΥ**

Διεύθυνση : Αγ.Ιωαν.Θεολόγου 19,
155 61 Αθήνα
Τηλ. : 6546524

Η Ε.Ψ.Υ.Π.Ε. ιδρύθηκε το 1991 και αναπτύσσει : α) θεραπευτικές υπηρεσίες και προγράμματα για παιδιά, εφήβους και νέους με σοβαρά ψυχοκοινωνικά προβλήματα καθώς και για τις συγγενείές τους, β) εκπαιδευτικά προγράμματα για τους επαγγελματίες του χώρου των υπηρεσιών υγείας και κοινωνικής πρόνοιας, γ) προγράμματα ενημέρωσης του κοινού, για τη θέση και τα δικαιώματα των μειονεκτούντων ψυχοκοινωνικά ατόμων.

- **ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΑΝΑΔΟΧΩΝ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΩΝ**

Διεύθυνση : Αινιάνος 8,
104 34 Αθήνα
Τηλ. : 8218180 – 701

Οι σκοποί του συλλόγου που προσφέρει ανιδιοτελή υπηρεσία επί 12 χρόνια έχουν 4 κατευθύνσεις : την ανάπτυξη του θεσμού της Αναδοχής τοποθετώντας εγκαταλειμμένα παιδιά σε ανάδοχες οικογένειες, την υποστήριξη αδύνατων οικογε-

νειών με διανομή ιματισμού και μηνιαία σίτιση, την επίσκεψη ιδρυμάτων καθώς και τη βελτίωση του πολιτιστικού και πνευματικού επιπέδου μέσα από τις ανθρώπινες αξίες.

- **ΧΑΤΖΗΚΥΡΙΑΚΕΙΟΝ ΙΔΡΥΜΑ ΠΑΙΔΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ**

Διεύθυνση : Κλεισόβης 18,
185 38 Πειραιάς
Τηλ. : 4515387, 4513759

Προσφέρει θαλπωρή και προστασία σε κορίτσια απ'όλη την Ελλάδα. Στόχος του, η συνεχής βελτίωση των παροχών στα κορίτσια που διαβιώνουν σ'αυτό και η οργάνωση και ο εκσυγχρονισμός του, που θα εξασφαλίσουν τη δυναμική ύπαρξή του και στο μέλλον, στον τομέα της Παιδικής Προστασίας, όποια μορφή και αν πάρει αυτή.

- **ΚΑΡΙΤΑΣ ΕΛΛΑΣ**

Διεύθυνση : Καποδιστρίου 52,
104 32 Αθήνα
Τηλ. : 5247879

Οι δραστηριότητές του είναι : κοινωνική υπηρεσία, τομέας εκπαίδευσης, τομέας σίτισης, διανομή τροφίμων και ρουχισμού, αιμοδοσία, τρίτη ηλικία, τομέας ανάδοχων απόρων ηλικιωμένων, τομέας φυλακών, τομέας φιλοξενίας απόρων συνοδών ασθενών, τομέας αναδόχων παιδιών τρίτου κόσμου, τομέας έκτακτων αναγκών, τομέας ερευνών και τομέας εμψύχωσης.

- **ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ
“BRAHMA KUMARIS”**

Οι κυριότερες δραστηριότητες είναι : Σεμινάρια Αυτοδιαχείρισης,

**(ΠΑΓΚΟΣΜΙΟ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ)**

Διεύθυνση : Θάσου 12α,
112 57 Αθήνα
Τηλ. : 8671551

Αυτοεκτίμησης, Επίλυσης Συγκρούσεων, Επικοινωνίας, Θετικής Σκέψης και Διαλογισμού. Διεθνή προγράμματα με θέματα : Επιστήμη και Συνειδητότητα, Ανθρώπινες αξίες στην Εκπαίδευση, την Ειρήνη, την Ισότητα, το Περιβάλλον. Επίσης κατέχει γενική συμβουλευτική θέση στον ΟΗΕ και συμβουλευτική θέση στη UNISEF.

- **ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΠΑΙΔΙΚΟΥ
ΤΡΑΥΜΑΤΟΣ**

Διεύθυνση : Γυθείου 1α,
152 31 Χαλάνδρι
Τηλ. : 6741118, 6741933

Σκοπός του σωματείου είναι να σταματήσουν τα ατυχήματα να είναι η πρώτη αιτία θανάτου και αναπηρίας των παιδιών στη χώρα μας.

- **ΜΑΖΙ ΜΕ ΤΟ ΠΑΙΔΙ**

(10 οργανώσεις)
Διεύθυνση : Πλ.Βικτωρίας 11,
104 34 Αθήνα
Τηλ. : 8224037 – 8210917

Οι στόχοι του «Μαζί για το Παιδί» είναι : Παροχή υλικής, πνευματικής και ηθικής φροντίδας σε βρέφη, παιδιά, εφήβους και νέους που αναξιοπαθούν. Ενημέρωση και ευαισθητοποίηση του κοινωνικού συνόλου για το παιδί σε ανάγκη. Διάδοση των αρχών και των μεθόδων του Εθελοντισμού. Συνεργασία με αντίστοιχες ξένες οργανώσεις και προαγωγή της επιστημονικής έρευνας. Εξεύρεση πόρων μέσω της οργάνωσης πολιτιστικών, επιστημονικών ή αθλητικών εκδηλώσεων.

- **1. ΕΛΕΠΑΠ-ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ & ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΑΝΑΠΗΡΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ**
 Διεύθυνση : Κόνωνος 16,
 116 34 Αθήνα
 Τηλ. : 7215303 – 7233860

Εταιρεία για την προστασία, περίθαλψη, επαγγελματική κατάρτιση αναπήρων σπαστικών παιδιών, από τη νηπιακή κα την εφηβική τους ηλικία ως την νεανική.
- **2. ΙΔΡΥΜΑ «Η ΠΑΙΔΙΚΗ ΣΤΕΓΗ»**
 Διεύθυνση : Αντήνορος 6-8,
 116 34 Αθήνα
 Τηλ. : 7235605

Ίδρυμα που φιλοξενεί καθημερινά παιδιά εργαζόμενων μητέρων, ηλικίας 5 μηνών έως 5 ετών.
- **3. ΙΔΡΥΜΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΧΑΤΖΗΠΑΤΕΡΕΙΟ**
 Δ/ση : Πλάτωνος & Ηροδότου 1,
 144 51 Μεταμόρφωση Αττικής
 Τηλ. : 2826913, 2825622

Κέντρο αποκατάστασης σπαστικών παιδιών με σκοπό την εξασφάλιση ποιότητας ζωής και την αντιμετώπιση όλων των αναγκών των παιδιών που πάσχουν από εγκεφαλική παράλυση.
- **4. ΚΕΝΤΡΟ ΕΙΔΙΚΩΝ ΑΤΟΜΩΝ «Η ΧΑΡΑ»**
 Δ/ση : 16^ο χλμ.Λ.Μαραθώνος 90,
 153 44 Παλλήνη Αττικής
 Τηλ. : 6666702

Στέγη φιλοξενίας παιδιών με σοβαρά πνευματικά και σωματικά προβλήματα.
- **5. ΜΕΡΙΜΝΑ-ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΦΡΟΝΤΙΔΑ ΠΑΙΔΙΩΝ & ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΩΝ ΣΤΗΝ ΑΡΡΩΣΤΙΑ & ΣΤΟ ΘΑΝΑΤΟ**
 Διεύθυνση : Τιμολ.Βάσσου 16,
 115 21 Αθήνα
 Τηλ. : 6463367

Παρέχει ψυχολογική στήριξη σε άτομα που απειλείται η ζωή τους ή θρηγούν το θάνατο αγαπημένου τους προσώπου. Οργανώνει επίσης εκπαιδευτικά προγράμματα για επαγγελματίες υγείας και παιδείας.

- **6. ΟΙ ΦΙΛΟΙ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ**
 Διεύθυνση : Στησιχόρου 15,
 106 74 Αθήνα
 Τηλ. : 7215901, 7293404

Σωματείο που προσφέρει υλική βοήθεια, σε παιδιά που αντιμετωπίζουν προβλήματα υγείας, που ζουν σε προβληματικές οικογένειες, σε παιδιά ιδρυμάτων καθώς και συμβουλευτική, υποστηρικτική βοήθεια σε άγαμες μητέρες.

- **7. ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΑ ΕΝΩΣΗ ΑΓΩΝΟΣ ΚΑΤΑ ΤΟΥ ΝΕΑΝΙΚΟΥ ΔΙΑΒΗΤΗ (ΠΑΕΝΔ)**
 Διεύθυνση : Μεσογείων 24,
 115 27 Αθήνα
 Τηλ. : 7486880

Επίλυση των άμεσων ψυχοκοινωνικών αναγκών και προβλημάτων που αντιμετωπίζουν οι οικογένειες και τα παιδιά με διαβήτη στην Ελλάδα. Περίθαλψη και πρόνοια των διαβητικών.

- **8. ΠΝΟΗ-ΦΙΛΟΙ ΕΝΤΑΤΙΚΗΣ ΘΕΡΑΠΕΙΑΣ ΠΑΙΔΙΟΥ**
 Διεύθυνση : Μιχαλακοπούλου 159,
 115 27 Αθήνα
 Τηλ. : 7486801-2

Σωματείο που ασχολείται με την υλικοτεχνική βοήθεια των Μονάδων Εντατικής Θεραπείας Νεογνών και Παιδιών, καθώς και με την ανάπτυξη της Παιδιατρικής Εντατικής Θεραπείας στην Ελλάδα.

- **9. ΤΟ ΠΕΡΙΒΟΛΑΚΙ**
 Διεύθυνση : Υδρας 25,
 152 32 Χαλάνδρι
 Τηλ. : 6831705

Πρότυπη θεραπευτική μονάδα για παιδιά προσχολικής ηλικίας με σοβαρές ψυχικές διαταραχές.

- **10. ΦΥΛΛΩΣΙΑ-ΦΙΛΟΙ ΙΔΡΥΜΑΤΟΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ**

Ρόλος της είναι να υποστηρίζει και να συγκεντρώνει χρήματα για το

**ΑΠΡΟΣΑΡΜΟΣΤΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ
«Η ΘΕΟΤΟΚΟΣ»**

Διεύθυνση : Θεοτόκου 2,
131 22 Τλλιον Αττικής
Τηλ. : 2319767

Ίδρυμα «ΘΕΟΤΟΚΟΣ», ώστε να διασφαλίσει την συνεχή επιμόρφωση, τα ποιοτικά προγράμματα και τις υπηρεσίες στους νέους με νοητική στέρηση και τις οικογένειές τους. Το ίδρυμα με τον τρόπο αυτό τους προσφέρει ένα ελπιδοφόρο και παραγωγικό μέλλον στην κοινωνία.

- **ΣΩΜΑ ΕΛΛΗΝΙΔΩΝ ΟΔΗΓΩΝ**

Διεύθυνση : Ξενοφώντος 10,
105 57 Αθήνα
Τηλ. : 3235794 - 3236548

Παγκόσμια εθελοντική οργάνωση που απευθύνεται σε παιδιά και νέους με προγράμματα, που στρέφεται γύρω από 3 άξονες : Προσωπική ανάπτυξη, Κοινωνική συμμετοχή, Ζωή στη Φύση-οικολογική συνείδηση.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΒΙΒΛΙΑ

1. Παρασκευόπουλος Ι.Ν., «Εξελικτική Ψυχολογία», τόμος 1^{ος}, Αθήνα, 1985.
2. Σταθόπουλος Π.Α., «Κοινωνική Πρόνοια – μια γενική θεώρηση», Εκδόσεις Έλλην, Αθήνα, 1996.
3. Στασινοπούλου Όλγα, «Κράτος Πρόνοιας – Ιστορική εξέλιξη – σύγχρονες θεωρητικές προσεγγίσεις», Εκδόσεις Gutenberg, Αθήνα, 1997.

ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΑ ΦΥΛΛΑΔΙΑ

4. «Actionaid Ελλάς», «Η χαρά να κάνεις τον κόσμο καλύτερο», 2000, ενημερωτικό φυλλάδιο.
5. «Άρτος-Δράση», «Σεισμοί Αθήνας 7/9/1999», 1999, ενημερωτικό φυλλάδιο.
6. «Άρτος-Δράση», Μάιος 2000, ενημερωτικό φυλλάδιο.
7. «Άρτος-Δράση», Ιανουάριος 2000, ενημερωτικό φυλλάδιο.
8. «Γιατροί Χωρίς Σύνορα», «Παρουσίαση προγράμματος δράσης για την υποστήριξη των παραμελημένων παιδιών του δρόμου», 24 Φεβρουαρίου 1999, ενημερωτικό φυλλάδιο.
9. «Γιατροί Χωρίς Σύνορα», 2000, ενημερωτικό φυλλάδιο.
10. «Γιατροί Χωρίς Σύνορα», «Πεταλούδες – Πρόγραμμα για εργαζόμενα παιδιά και για παιδιά του δρόμου», 28 Αυγούστου 1998, ενημερωτικό φυλλάδιο.
11. «Δρόμοι Ζωής», 2000, ενημερωτικό φυλλάδιο.
12. «Ελληνικός Ερυθρός Σταυρός-Διεύθυνση Κοινωνικής Πρόνοιας», 2000, ενημερωτικό φυλλάδιο.
13. «Ελληνικό Καραβάνι Αλληλεγγύης», 2000, ενημερωτικό φυλλάδιο.
14. «Ίερά Αρχιεπισκοπή Αθηνών», 7 Φεβρουαρίου 2001, ενημερωτικό φυλλάδιο.
15. «Ίνστιτούτο Διεθνών Κοινωνικών Υποθέσεων», 2001, ενημερωτικό φυλλάδιο.

16. «Ινστιτούτο Φιλανθρωπίας», 2000, ενημερωτικό φυλλάδιο.
17. «Κέντρο Συμπαράστασης Παιδιών και Οικογένειας», 2000, ενημερωτικό φυλλάδιο.
18. «Σύλλογος Φίλων Παιδιών με καρκίνο “ΕΛΠΙΔΑ”», 2001, ενημερωτικό φυλλάδιο.
19. «Χαμόγελο του Παιδιού», 1998, ενημερωτικό φυλλάδιο.
20. «Χαμόγελο του Παιδιού», 2000, ενημερωτικό φυλλάδιο.
21. «Unicef», «Σύντομος οδηγός για τη Σύμβαση των Δικαιωμάτων του Παιδιού», 1999, ενημερωτικό φυλλάδιο.

ΗΜΕΡΙΔΕΣ

22. Αγάθωνος Ελένη, ημερίδα : «Πρώτα τα Παιδιά», Αθήνα, 19 Νοεμβρίου 1998.
23. Αντύπας Τζανέτος, ημερίδα : «Ευαισθητοποίηση στον εθελοντισμό. Η προσφορά των μη κυβερνητικών οργανώσεων», Τ.Ε.Ι. Πάτρας, 8 Μαΐου 2001.
24. Γάγγας Γεώργιος, ημερίδα : «Ευαισθητοποίηση στον εθελοντισμό. Η προσφορά των μη κυβερνητικών οργανώσεων», Τ.Ε.Ι. Πάτρας, 8 Μαΐου 2001.
25. Γερασιμάτος Αναστάσιος, ημερίδα : «Ευαισθητοποίηση στον εθελοντισμό. Η προσφορά των μη κυβερνητικών οργανώσεων», Τ.Ε.Ι. Πάτρας, 8 Μαΐου 2001.
26. Παπαγεωργίου Λάζαρος, ημερίδα : «Ευαισθητοποίηση στον εθελοντισμό. Η προσφορά των μη κυβερνητικών οργανώσεων», Τ.Ε.Ι. Πάτρας, 8 Μαΐου 2001.
27. Παπαθανασοπούλου Ελένη, ημερίδα : «Ευαισθητοποίηση στον εθελοντισμό. Η προσφορά των μη κυβερνητικών οργανώσεων», Τ.Ε.Ι. Πάτρας, 8 Μαΐου 2001.
28. Τερζίδης Α., ημερίδα : «Ευαισθητοποίηση στον εθελοντισμό. Η προσφορά των μη κυβερνητικών οργανώσεων», Τ.Ε.Ι. Πάτρας, 8 Μαΐου 2001.

ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ

29. “Actionaid Ελλάς”, Περιοδικό για τους υποστηρικτές της Actionaid Ελλάς, τεύχος 4^ο, Νοέμβριος 2000.
30. Σίμου Μαριλένα, «Εθελοντές στην Αγάπη», Γυναίκα, 2000.
31. Στασινοπούλου Όλγα, «Άτυπα δίκτυα φροντίδας και σύγχρονος προνοιακός πλουραλισμός», Εκλογή Απρίλιος-Μάιος-Ιούνιος 1992, τεύχος 93, σελ.110-111.
32. Στασινοπούλου Όλγα, «Σύγχρονες τάσεις στην κοινωνική πρόνοια. Ο ρόλος του εθελοντισμού», Εκλογή Ιούλιος-Αύγουστος-Σεπτέμβριος 1995, τεύχος 106, σελ.266.
33. «Φιλάνθρωπος», Περιοδική έκδοση φιλανθρωπίας και ανθρωπιστικής βοήθειας, τεύχος 1^ο, Μάιος 1999.
34. «Unicef και Κόσμος», Έκδοση της Ελληνικής επιτροπής συνεργασίας με τη Unicef, τεύχος 36, Χειμώνας 1998 – 1999.
35. «Unicef και Κόσμος», Έκδοση της Ελληνικής επιτροπής συνεργασίας με τη Unicef, τεύχος 41, Άνοιξη 2000.
36. «Unicef και Κόσμος», Έκδοση της Ελληνικής επιτροπής συνεργασίας με τη Unicef, τεύχος 43, Φθινόπωρο 2000.

ΣΥΝΕΔΡΙΟ

37. Πρώτο Διεθνές Συνέδριο Ε.ΔΙ.Σ.Π.Υ. «Το σχολείο προαγωγής της υγείας: Μια επένδυση στην Εκπαίδευση, την Υγεία και τη Δημοκρατία», Χαλκιδική, 1-5 Μαΐου 1997.

ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΙΣ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΥ ΙΣΤΟΥ ΣΧΕΤΙΚΕΣ ΜΕ ΤΟ ΘΕΜΑ

38. <http://www.ilo.org>, “Statistics on Working Children and Hazardous Child Labour in brief”, April 1998.
39. <http://www.save the children.org>, “What’s new-emergency updates”.
40. <http://www.unicef.gr>, «Ένα όραμα για τον 21^ο αιώνα».
41. <http://www.unicef.org>, “United Nations-Special Session on Children”, September 2001.
42. <http://www.unicef.org>, “Convention on the Rights of the Children”.

43. <http://www.web.amnesty.org>, "Amnesty International", Latest Press Releases.

